

P. ALOIS POZBYL:
NAŠI MILÁČKOVÉ

**OBRÁZKOVÝ ŽIVOT SVĚTCŮ NA
MORAVĚ ZVLÁŠTĚ CTĚNÝCH.**

VDODNÝMI OBRAZY OPATŘENÝ A VE PROSPĚCH
APOŠTOLÁTU SVATÉHO CYRILLA A METHO-
DĚJE VYDANÝ NÁKLADEM SPISOVATELOVÝM.

Královno všech svatých, oroduj za nás!

NAŠI MILÁČKOVÉ.

OBRÁZKOVÝ ŽIVOT SVĚTCŮ

NA MORAVĚ ZVLÁŠTĚ CTĚNÝCH.

VHODNÝMI OBRAZY OPATŘIL A SVÝM NÁKLADEM VYDAL
VE PROSPĚCH APOŠTOLÁTU SV. CYRILLA A METHODĚJE
P. ALOIS POZBYL.

„VEZMI A ČTI!“

II. VYDÁNÍ.

VE VIDČI, 1918.
TISKEM DRUŽSTVA KNIHTISKÁRNÝ V HRANICÍCH.

Věnování.

Církevní schválení:

„Nihil obstat“

Dr. FERD. ČERNÍK, m. p.,
censor.

Imprimatur.

A capitulari Consistorio.

Nro. 4329.

Olomucii, die 3. Aprilis 1916.

Dr. C. WISNAR, m. p.,
Vicarius capitularis.

HENRICUS GEISLER, m. p.,
Cancelarius.

PŘEDMLUVA.

Není snad četby na světě, která by lidem všech stavů a povolání tak odpovídala a tolik prospívala, jako četba životů svatých.

R. 1521, při obléhání Pampelony byl na obou nohou těžce raněn udatný šlechtic Ignác z Loyoly. Pro zvláštní jeho hrdinství propustili jej nepřátelé do vlasti, kde léčen na hradě otcovském. Delší čas upoután Ignác na lože nemocných. Maje dlouhou chvíli, bavil se četbou povídek rytířských. Když těchto se mu již nedostávalo, prosil o četbu jinde, a tu dostal také k četbě životy svatých. Četl je napřed jen zběžně pro ukrácení chvíle, později zvolna s úvahou, až konečně zvolal: „Hle, tolik vytrpěli a vykonali svatí pro Boha, pro nebe, pro svoji duši, já však dosud ničeho!“ Vykonav na to generální zpověď v klášteře Montese-rato, pověsil svou dýku na pilíř před obrazem Panny Marie. Oblékl se v roucho poustevnické a odešel do osamělé jeskyně Manresy, kde celý rok ztrávil na modlitbách a rozjímáních. U věku 33 let počal teprve studovati, stal se knězem a zakladatelem nejučenějšího řádu Tovaryšstva Ježíšova.

Čtení životů svatých má co děkovati sv. Ignác za svou svatost. Podobnou četbou také sv. Augustin, sv. Se-

rapion, sv. František a mnozí jiní našli cestu pravého štěstí a života. Známe výrok sv. Augustina: „Mohli-li ti a oni, proč ne ty Augustine?“ Co bezcenných a často i škodlivých knih se přečte, a nevyčerpatelné prameny moudrosti životní, jakými jsou životopisy svatých, nechávají se bez povšimnutí! A přece toť četba tak rozsáhlá a obsáhlá, že v ní možno naučiti se všem cnostem, že v ní možno nabýti vzoru šťastného života všem lidem, všem stavům. Uvažme, že chceme-li kdys vládnouti královstvím nebeským, všichni kdys svatí musíme býti. Ne všichni, kdož svatými jsou v nebi, zde na zemi za světce jsou prohlášeni, ale všem platí slova Boží: „Svatí buďte, neboť já svatý jsem“. (1. Petra 1. 16) Jak lekají se mnozí, káže-li se jim, aby svatými se stávali. Než jak se mylí, myslíce, že zvláštního vynikajícího díla by tu měli konati. Vždyť svatí vedli většinou život prostý a pohrdaný dokud žili na zemi, ale po jejich smrti nejslavnější spisovatelé věnovali jim svá péra, malíři své štětce, sochaři svá dláta, básníci svoji obrazotvornost. Byli to lidé ideální, pro vše božské nadšení, ale přece skuteční. Každý z nich veden milostí Boží, vybral si a zastával velkolepou myšlenku, a tu také uskutečnil. Svatí nečinili ze sebe obry, jak to čteme v románech, kleří sotvaže co začnou, již se unavují a přebíhají k něčemu jinému, nýbrž oni jako mravenci a včelky den co den v pracích svých pokračovali. Oni se světu nepředstavovali jako vzorové dokonalosti, nýbrž jako lidé slabí, křehcí, ale přece snahou svou spějící k dokonalosti.

Oni nepředstavují se nám jako lidé z jiných světů, nýbrž z toho světa, v němž i my žijeme, v těch poměrech, v nichž tisíce lidu musí žít, pracovati a trpět. Oni jako by k nám mluvili řkouce: Podívejte se na nás, milostí Boží jsme, co jsme, my jsme bývali zrovna takoví jako

vy, mnozí z nás do hříchu padali, ale s pomocí Boží se snažili k dokonalosti dospět. My jsme stále měli před očima živý obraz svatých, kteří žili před námi, my jsme hleděli jako oni starého člověka se sebe svlékat a nového v Kristu Ježíši oblékat. Kristus milostí svou snahy naše usnadňoval, on jeho své nám oslazoval a břímě své nám ulehčoval.

Milý čtenáři, tak zdají se k nám mluvit svatí. Vezmi a čti pilně život jejich a shleď, že si Bůh nejen některé světce mimořádně vyvolil a vypěstil, ale že všichni museli spolupůsobiti s milostí Jeho a bojem svatosti dojíti. Shleď, že není návyku tak zastaralého, kterého by nebylo možno zlomiti, že není hříšné příchynosti k někomu tak mocné, aby nebylo možná jí přetrhnutí, že není vůbec na světě liřichu, aby z něho nebylo možné vysvobození. — Co bylo světců kajících, kteří po nějaký čas úpěli v zajetí liřichů jako my, kteří nad sebou a nad milosrdenstvím Božím již skoro zoufali, a přece s pomocí Boží se obrátili a vysokého stupně svatosti dospěli. Zavírá snad dnes nejpečlivější Otec nebeský dvéře před takovými syny svými? O, položme ruku na srdce a vyznejme, že nám se nechce, že bychom rádi zadarmo přišli do nebe. My se omlouváme nemožností, ale zatím skrýváme jen nechut svou k polepšení jakýmsi osudem. Toť největší úskok odvěkého pokušitele ďábla. Na jedné straně dovede člověka návrat k Bohu představovati za nemožný, a na druhé straně zase do posledka klame naději, že soud na věčnosti nebude tak přísný. A toť opovážlivé spoléhání na milosrdenství Boží.

Je třeba proto abychom neohrožení tu stáli a všechna pokušení těla i duše statečně přemáhali. — Svatí svým životem jsou nám příkladem nejvýmluvnějším a nejsnadnějším. Kdo pozorně čte životy svatých, nalézá v nich

příklady k následování pro všemožné případy života. Jsou v nich i věci dle poměrů a dle okolnosti času, že jich nyní ve všem následovati nemůžeme, ale vždy se jim obdivovati, přece však zůstávají doklady mocí a dobroty Boží. Byliť oni syny své doby a po zvyku své doby jednali, přece však ve mnohém směru směrnatými zůstávají pro všechny doby. V každém ohledu byli velikými dobrodinci lidstva, a proto třeba, bychom jim vděční byli a se životem a působením jejich se blíže seznamovali.

Než, jak nevďeční jsou mnozí! Oslavují lidi, kteří vlasti neprospěli, ale spíše uškodili, kteří měli krásné řeči, ale nepěkné skutky, kteří neuklidnili, ale jen rozvášnili. Jedna z příčin takového nevďeku jest, že svět málo zná život a boj těchto hrdinů cnosti, a proto jich nedovede oceniti.

Aby náš dosud dobrý lid moravský měl přístup ku četbě životů svatých, vydávám tento nově upravený život svatých do rukou jeho. Činím tak proto, že nemáme nyní českého obsáhlejšího a levného životu svatých. Byly vydané překrásné obsahem životy svatých od Ekerta pod jménem „Církev vítězná“, ale pro lid náš za 16 kor. jsou přece jen drahé. Životy vydané Dr. Fr. Ehrmannem jsou pěkně upravené, ale příliš úsečné. Mínil jsem vydati podrobnější popsání životů a při tom v nízké ceně, by každá rodina si mohla ji opatřiti. — Pojal jsem do něho světce, kleré náš lid nejvíce ctí. Nepodávám tu ničeho nového, neuvádím ani četných pramenů, kterých mně bylo použití, jen dle církevního nařízení prohlašuji: Události podivuhodné, o nichž je v této knize řeč, platí jen tenkrát jako zázraky, pokud byly církevně schváleny; jinak přísluší jim jen tolik věrohodnosti, kolik po lidsku o nich dokázáno. Výrazu „svatý“ „blahoslavený“ v tom smyslu jen užívám, jak dovoluje

tomu výnos papeže Urbana VIII., chtěje se ve všem shodovali s úsudkem církve. Jen o to jsem se snažil, abych vhodně poučení pro lid vždy připojil, a tím chtěl jsem četbu životů těch užitečnou učiniti. Nepřeji si, než aby hodně často životy našich miláčků byly čteny a mnoho duchovního zisku přinesly.

Povinný nejsrdečnější dík vyslovuji vdp. censoru Dru. Ferd. Červinkovi za nevšední péči, s jakou rukopis životů přehlédl a za upřímně sdělené pokyny ku doplnění spisu tohoto.

V roce světové války 1917.

VYDAVATEL.

PŘEDMLUVA K II. VYDÁNÍ.

Vydávaje životy našich světců po druhé snažil jsem se dle možnosti nynějšího nedostatku aspoň několika obrazy životy našich Miláčků rozmnožiti a nepřeji si, než aby znovu často byly čteny a mnoho útěchy i posily v životě duchovním poskytl.

V roce světové války 1918.

VYDAVATEL.

Nejblahoslavenější Panna MARIA, matka Boží.

Marie, chudá panna nazaretská zvolena Bohem samým za matku Pána našeho Ježíše Krista. Tím stala se nejšťastnější matkou světa, požehnanou mezi všemi ženami, královnou andělů a svatých. Vším právem Marii Panně zasvěceno v církvi nejvíce svátků, které výmluvně hlásají její cnosti. Velikost Marie je proto známa všem křesťanům katolickým. Není tedy účelem těchto několika řádků vypsati chválu Mariinu, která je tak veliká, že krásně o ní pje naše stará píseň :

„Byl celého světa jazykové, chválu mluvili o Tobě,
to by vše ještě nic nebylo, co by k Tvé chvále postačilo“.

Měl jsem v úmyslu podati jen zprávy, které o této královně nebes i země máme zachované v Písmě svatém.

O dětství Panny Marie evangelium ničeho nám nepodává. Prastaré však ústní podání vypravuje, že rodičové její Joachim a Anna zaslíbili ji od nejútlejšího věku službě chrámové v Jerusalemě, kde několik žen odloučených od světa pečovalo o bohoslužebná roucha a jiné potřeby chrámu. Památce na tuto událost věnován je v církvi svátek : „*Obětování Panny Marie v chrámě*“ (21. list.)

Evangelista sv. Matouš, uváděje rodokmen Ježíše Krista, poznamenává, že Marie zasnoubena byla sv. Josefu z rodu

Davidova. Ve 14. roku věku svého Marie, jak zákon tehdy „slušnost“ žádala, přestala přebývat ve chrámě a navrátila se domů, aby za muže svého kmene se provdala. Prozřetelností Boží zvolen za ženicha Marii muž spravedlivý Josef z rodu Davidova. Sňatku jejich svatému dle ústního podání požehnáno ve chrámu Jeruzalémském. *Svátek zasnoubení P. M.* slavíme 23. ledna.

V evangeliu o Marii čteme nyní zprávu až tehdy, kdy nejhlubší tajemství Syna Božího udáti se mělo, kdy poslán anděl Gabriel od Boha do města galilejského, a zvěstoval Marii nejradostnější poselství, že počne z Ducha svatého a porodí syna, jemuž dá jméno Ježíš. Odpovědí Marie Panny: „Aj já děvka Páně, staniž mi se podle slova tvého“. Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. Nikdy člověk na zemi neobdržel poselství vznešenějšího a radostnějšího jako Marie od anděla Gabriela.

Plna úžasu a radosti chvátá Maria přes hory ku své příbuzné Alžbětě, aby ji zpravila o tomto radostném poselství. Alžbětou znovu pozdravena pje v duchu prorockém Maria známý chvalozpěv: „Magnifikat“ „Velebiž duše má“.

Tři měsíce zůstala návštěvou u Alžběty a vrátila se do Nazareta. Svátek „*Navštívení Panny Marie*“ slaví se 2. července.

Nadešla brzy pro Marii i snoubence jejího doba těžké zkoušky. Vykupitel měl přijíti na svět. Sv. Josef o tom ničeho ještě nevěděl. Bůh sám s nebe skrze andělské poslání jej o tom poučil. Evangelista sv. Matouš o tom vypravuje: „Kristovo pak narození takto se dalo: Když byla zasnoubena matka jeho Maria Josefovi, prvé než se sešli, nalezena jest mající v životě z Ducha sv., Josef pak muž její, spravedlivý jsa a nechtě ji pronést, chtěl ji tajně propustiti. Když pak na to myslel, aj anděl Páně ukázal se

jemu ve snách řka: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmouti Marie, manželky své, neboť, což v ní zrozeno jest, z Ducha svatého jest. Porodí pak syna a nazveš jméno jeho Ježíš, onť zajisté vysvobodí lid svůj od hříchů jejich. Toto pak vše stalo se, aby se naplnilo, což povědino od Pána skrze proroka řkoucího: „Aj panna počne a porodí syna a nazvou jeho jméno Emanuel“, jež se vykládá „Bůh s námi“. Povstav pak Josef ze sna, učinil, jak mu přikázal anděl Páně a přijal manželku svou“. (sv. Mat. I., 18—25.)

Brzy na to odebrala se se sv. Josefem do Betléma, aby na rozkaz císaře Augusta dostavili se tu k zápisu. Stalo se, že nedostali tu místa ku přenocování ani v hospodě a přenocovali v jeslích, pastýřském chlévě u Betléma. V té noci narodil se Ježíš, Vykupitel světa — Maria plénkami jej ovinula a v jesle položila. Ještě té noci pastýři andělem zpravení přichváťali a kláněli se jemu a velebili Boha. „Maria zachcvala všecka ta slova, skládajíc je v srdci svém“ (Mat. 2. 19.) Po 40 dnech šla do chrámu v Jerusalemě, aby Ježíše postavila před Pána a přinesla předepsanou oběť očisty — *Svátek Očišťování Panny Marie* 2. února. Tehdy Simeon v duchu prorockém předpověděl Marii, že duši její pronikne meč. Brzy se tak stalo. Nastaly Marii chvíle nejvyšší radosti, kdy mudrcové přijeli z východu, aby se dítěti kláněli, a hned na to chvíle největší úzkosti a zármutku, když musela prchat s dítětem svým před Herodesem do dalekého Egypta.

Když Herodes zemřel, vrátila se do Nazareta.

Z dalšího života Panny Marie zmiňuje se Písmo sv. toliko o pouti s 12letým Ježíšem do Jerusalema, kde po 3 dni s bolestí Ježíše po slavnosti hledala a našla konečně sedícího ve chrámě. Dále vypravuje Písmo sv. o její

přítomnosti na svatbě v Káně Galilejské a která stála pod křížem Ježíšovým a zde sv. Janu za matku a skrze něho všem nám poručena. *Svátek Bolestné P. Marie* v pátek po neděli smrtiné.

Potom čteme ještě v Písmě sv. (Skutku Ap. 1. 14,) že po Nanebevstoupení Páně dlela Maria s apoštoly ve večeradle a očekávala seslání Ducha svatého. Ostatěk života svého strávila dle ústního podání u sv. Jana v Efesu.

U věku 60—70 let šťastně a blaženě zemřela a 3. dne s tělem svým oslavena na věky korunou nesmírné slávy věčné.

Svátek Na nebe vzetí P. Marie 15. srpna.

Toť kratičký nástin života pozemského panny a matky světa největší. Žádný z velmožů tohoto světa daleko ne učinil pro pokolení lidské, co chudá panna nazaretská Maria. Za to Bohem samým korunována nejslavnější korunou slávy věčné a ustanovena královnou andělů a svatých. Nikdo dosud náležitě chvály její nevyličil, krásy její nevykreslil. K její chvále nejvíce svátků zasvěceno, k její počtě nejvíce chrámů zbudováno, k její slávě nejkrásnější měsíc květen a říjen zasvěcen. Miliony soch a obrazů v světě katolickém nesou jméno její. — Od věků nebylo ulýháno, že by byla kolho opustila, kdož s důvěrou k ní ne utíkal. Maria Panna byla, jest a zůstane matkou nejlepší všech lidí, a ozdobou všech andělů a svatých.

„Královno andělů a svatých, oroduj za nás!“

SV. ALOIS, vyznavač, patron mládeže.

(21. června.)

Jeden z nejmilejších a nejvíce uctívaných světců jest sv. Alois, pravá perla a okrasa mládeže. Sv. Alois pocházel ze vznešeného rodu šlechtického. Narodil se r. 1568. na hradě Kastiglione v severní Itálii. Otec jeho, Ferdinand z Gonzagy, bohatý a vznešený markrabě, chtěl přenést slávu svého rodu na nejstaršího syna Aloisa, a proto ho vedl od maličkosti tak, aby si oblíbil stav vojenský. Než nábožná matka uváděla ho záhy na cestu zbožnosti a cnosti. Tak se stalo, že Alois planul dětinnou láskou k Bohu ještě dříve, než ho rozumem svým poznal, a tu nejmilejším zaměstnáním jeho byla modlitba. Tato náklonnost nabyta vrchu nad jeho nákloností ku stavu vojenskému, takže jako osmiletý hošík rozhodně prohlásil, že vojákem nebude.

Jak vážného ducha byl sv. Alois již v nejútlejším mládí, o tom svědčí jedna zvláštní událost. Hošík býváje mezi vojáky, slyšel jednou od nich slova neslušná a opakoval je po nich, ačkoli jim nerozuměl. Když to zpozoroval vychovatel, řekl mu, že takových slov nesmí mluvit, neboť urážejí Boha. Hošík byl tak dojat tím pokáním, že nikdy více nevyslovil slov neslušných a po celý život svůj chyby té litoval.

Kéž si to pamatujete všichni, kteří mluvíte rádi řeči neslušné a nezdržujete se jich ani před útlým květem nevinnosti. Myslíte, co na tom, dítě nemá rozumu? Ovšem, dítě třeba nerozumí těmto oplzlým slovům, ale snadno si je zapamatuje, a každé slovo vrtá v duši jeho jako červ tak dlouho, až nabude rozumu, a pak duše jeho je otrávena. A přece sv. Apoštol Pavel praví, že o těch věcech by se nemělo ani mluvit mezi křesťany. Jak mnozí by mládí své, nejkrásnější svůj věk, v nevinnosti a štěstí ztrávil, kdyby neslušnými řečmi hned v mládí svém nebyli svedeni. Ale „běda světu pro pohoršení“, dí Kristus Pán. (Mat., 18, 7).

Když bylo sv. Aloisiu 10 let, poslal ho otec ke dvoru do Florencie, aby se tam přiučil uhlazeným způsobům a opatřil si vzdělání přiměřené stavu svému. Sv. Alois pobyl tam dvě léta a zachoval si nevinnost srdce uprostřed přepychu a rozkoší. Zvláště hluboce jej dojala neporušená čistota Marie Panny. Jeho pobožná oddanost k ní rostla každým dnem. Celé hodiny se modlival před jejím obrazem, až konečně jako 10letý hošík složil tu slib ustavičné čistoty. A třeba jako útlý mládeneček slib tak vážný učinil, přece jemu dostál, neboť co živ byl, neprohřešil se ani pohledem proti sv. čistotě. Čistý byl jako anděl a přece tak pokorný, že za největšího hříšníka se pokládal. Když po prvé šel ke sv. zpovědi, lítostí upadl do mdloby. Od té doby zvláště každý poklesek hleděl odložit. S povolením otcovým se vrátil z Florencie do Castiglione a tam vedl život nejvýš zbožný. Často ho viděli služebníci, jak před obrazem Ukřižovaného Spasitele klečí tak pohřížen v modlitbě, že jak u vytržení se zdál vznášeti se nad zemí. Toho času se mu dostaly do rukou spisy některých Jezuitů, kteří byli misijníci na východě, a ty ho tak dojaly, že od té

doby zatoužil se státí misionářem. Bylo mu 12 let, kdy poprvé přistoupil ku stolu Páně. Sv. Karel Boromejský r. 1581. připutoval do Bressie a tam svatého mládenceka poznav, předepsal mu přípravu k prvnímu sv. přijímání a sám osobně Nejsvětější svátost jemu podal. Od té doby zbožný mládeneček přistupoval ke stolu Páně každou neděli a svátek.

Ještě mu nebylo plných 13 let, když poslán byl do Madridu ke dvoru španělskému, aby tam byl panošem syna krále. Ale ani zde nevinnost svou nikterak neposkvřnil. Čím více jej do proudu hýření chtěli strhnouti, tím více se mu protivil život u dvora. Posléze, dosáhnuv patnáctého roku, ustanovil u sebe, že se odřekne úplně světa, v němž tolik je nebezpečí, že vstoupí do řádu Tovaryšstva Ježíšova. Doufal, že v tom řádě dopřáno mu bude nejvíce příležitosti, by se zdokonalil a mohl pracovati pro spásu duší nesmrtelných. Otec mu v tom dlouho nechtěl svoliti, neboť ho chtěl míti svým dědicem. Přesvědčiv se však, že má syn patrné povolání k životu klášternímu, více mu nebránil. Sv. Alois odřekl se všeho práva na dědictví ve prospěch svého mladšího bratra Rudolfa, rozloučil se se všemi příbuznými a odebral se do Říma, kde vstoupil do řádu Tovaryšstva Ježíšova.

Ve stavu duchovním byl sv. Alois nesmírně šťasten, poněvadž si ho zvolil dobrovolně. Rád plnil horlivě všechny povinnosti stavu svého, rád se modlil, rád rozjímal, učil a se postil. Každý týden přistupoval ku stolu Páně, držel na úzdě všechny své smysly, zdržoval se i dovolených zábav, trýznil své tělo častým bičováním. Toto všechno směřovalo k tomu jedinému vznešenému cíli, aby udržel své tělo v poddanosti ducha, aby mohl Boha dokonale milovati, by zachoval duši svou čistou ode vši poskvřny

světa. — Ovocem této kajícího byla jeho andělská, neporušená čistota.

Je to nyní smutné s mládeží, když lepší zábavy nezná, než sháněli se po marnostech a rozkošech toho světa. Jak může zachovati perlu čistoty, když nepovznáší své mysli k Bohu, když se neposiluje svatými svátostmi, když se neráda postí, svých smyslů neostříhá, svému tělu hová, zlých příležitostí se nevysťihá. Kniha přísloví (v 6. 27, 28) praví: „Může-li člověk skrýti oheň do klína svého, aby roucho jeho nepropálilo? Aneb může-li choditi po řeřavém uhlí, aby nohy jeho se nespálily?“ Kdo slyšíš, rozuměj! Nesnadno zachovati čistotu v Sodomě. Pročež nezbývá než-li v čas vyjít ze Sodomy, t. j. všeho se vzdáliti, co k nečistotě svádí.

Sv. Alois stal se brzy obětí své horlivosti. Počátkem r. 1591. vypukla v Římě morová rána. Jesuité zřídili ve městě veřejnou nemocnici pro chudé a opuštěné nemocné. Sv. Alois vyžádal si od svých představených, by mohl působiti v této nemocnici. Konal horlivě svou službu, nic se neohlížeje na své mládí a na svou churavost. Myl nemocné, obvazoval jejich rány, podával jim pokrmů a léků, žebal pro ně po městě, čistil jejich světnice, povzbuzoval chudasy k trpělivosti a důvěře k Bohu, modlil se s nimi a připravoval je k poslední hodince. Avšak netrvalo to dlouho, co zachvácen byl též morovou ranou a musel ulehnouti. — Hned se dal zaopatřiti svatými svátostmi. Osmého dne na to dostal zinnici a stonal od té doby po tři měsíce. Po celý ten čas se modlil, rozjímal Umučení Páně, čítal duchovní knihy a přijímal svaté svátosti. V poslední den šeptal neustále: „Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého“. Vysloviv ještě hlasem již zemdlým jméno „Ježíš“ a „Maria“ usnul v Pánu dne 21. června 1591.

Roku 1621. prohlášen za blahoslaveného a r. 1716. za svatého.

(Obyčejně se domnívají lidé, že člověk pobožný, milující samotu a stranící se světa hříšného, že je zasmušilý a nevlídný, nemá účastenství v zájmech jiných lidí, nedbá o jejich starosti a žalosti. Než příklad sv. Aloisia ukazuje, že tomu tak není. Opravdu nevlídným a necitelným k jiným lidem může být člověk jen na oko pobožný ; kdo je však zbožným od srdce, jak sv. Alois, ten je k jiným lidem vždy laskav a dokazuje jim svou lásku skutkem, takže je ochoten položit za ně i život svůj. Kdo miluje Boha, miluje i bratra svého.

Sv. Alois je příkladným vzorem všem lidem svojí neporušenou čistotou srdce. Lesk duše jeho nebyl zkalen nikdy dechem nečistým, na útlém květu jeho panictví nehloďal nikdy červ onoho hříchu, který nemá být mezi křesťany ani jmenován. V této cnosti máme sv. Aloisia následovati všichni. Každý má ostříhati čistotu srdce, jak se sluší na každý stav. — Chceme-li zachovati si tento drahocenný poklad, musíme užívatí prostředků k zachování jeho. Tomu napomáhá především *pracovitost*. „Když pak lidé spali, přišel nepřítel jeho a naseť kroukole mezi pšenici“ (Mat. 13, 25) praví Božský Spasitel. V dlouhé chvíli nejvíce se zrojí špatných myšlení v srdce lidské, pročez nikdy se neoddávej zahálce. Zahálka je pošťář ďáblův.

K čistotě dále napomáhá *střídmost*. O kěz by bylo na svěťě více střídmosti, bylo by i více počestnosti. Zvlášť *opatrnosti* je třeba ku zachování sv. čistoty. Mládež ať se chrání úzkostlivě nevčasných a předčasných známostí s osobami jiného pohlaví, neboť tyto vydávají člověka ve veliké nebezpečenství. Neméně důležitá je vřelá *modlitba*. Často

prositi zvláště v pokušení za zachování sv. čistoty. Jako když Mojžíš na hoře prodléval a rukou svých pozdvihoval k nebesům, vítězilo vojsko israelské nad nepřítelem, tak ani ty křesťane nebudeš poražen útoky pokušitelovými, budeš-li pozdvihovati srdce svého k nebesům. Velmi užitečno jest ročně konati *šestinedělní pobožnost* k sv. Aloisiu za zachování sv. čistoty. Kdo však se stal nešťastným a nenásledoval sv. Aloisia v čistotě, následuj ho aspoň v kajinosti. Toto předsevzetí obnovuj v srdci svém, kolikrátkoli pohlédneš na obraz sv. Aloisia. Abys v předsevzetí setrval, modli se často s církví svatou modlitbu:

„Bože, rozdavači darů nebeských, jenž jsi ráčil spojití v andělském panici Aloisiovi podivuhodnou nevinnost života se stejnou kajícností, uděl nám pro jeho zásluhy a prosby, bychom, nenásledovavše jej v nevinnosti, aspoň kajícností se mu připodobnili. Amen.

SV. ALŽBĚTA, kněžna a vdova.

(19. listopadu.)

V Knize Moudrosti (4, 7—11.) čteme památná slova: „Spravedlivý, byť i byl zachvácen smrtí před časem, bude občerstven. Neboť stáří ctihodné není ono dlouhověké, ani počtem let měřené, ale šedinami jest smysl člověka, a věkem starým jest život neposkrvněný. Dokonav v krátku, vyplnil časy mnohé; líbila se Bohu duše jeho“ Tato slova mudrcova platí plnou měrou o sv. Alžbětě.

Sv. Alžběta byla dcera krále uherského Ondřeje III. Narodila se r. 1207. v městě uherském Břetislavi (Prešpurku). Když jí byli čtyři léta, zasnoubil ji dle tehdejšího zvyku otec její Ludvíkovi, knížeti Durynskému a Hessenskému na hradě Wartburku v Německu. Ludvík byl také ještě dítě. Místo něho vládla matka jeho Žofie, žena hrdá a pánovitá. U dvora léto zlopověstné panovnice, pod jejím nevlídným okem a přísným dozorem rostla dívka vznešená a podivuhodná, sv. Alžběta. Kolkolem obklopena nádherou, hlukem, radovánkami, hojností, ale ona neměla k takovým věcem náklonnosti. Kdo ji pozoroval, musel uznati, že ruka Páně byla s ní. Všecka touha a náklonnost její nesla se k Bohu; na Boha myslívala i při svých dětských hrách. Musila-li tančiti, zatančila jen jednou do kola; světu prý dostačí jen jeden tanec. Vyhrála-li peníze, již věděla kam

s nimi; rozdala je mezi chudé dívky, připomínala si při tom chudého Ježíška. Při jídle schovávala vždy nějaké zbytky a donášela je pak chudým, radujíc se, že aspoň nejmenšími bratřími v Kristu může pomoci.

Toto chování zbožné dívky bylo hrdé Žofii a zhýralému panstvu při dvoře knížecím trnem v oku. Říkali: taková nevěsta jako je Alžběta, ta se k nám nehodí; je tak sprostná a nevzdělaná, že nevěnuje jiným žádné pozornosti, škoda, že je z krve královské; ať si jde raději za jeptišku do kláštera, když se chce pořád modlit, aneb ať jde, odkud přišla. Takové a podobné úsměšky byly zbožné dívce skoro denním chlebem. — Ubohá — co zkusila již v útlém věku! Jiný člověk na místě jejím, by si snad pomyslíl: nač bych snášel takové řeči, budu činiti, co jiní činí, a budu míti pokoj. — Tak ovšem činí křesťané choulostiví a polovičatí, kteří by rádi sloužili Bohu a světu zároveň. Ale sv. Alžběta poznávala již tenkrát, že není možno dvěma pánům, žádají-li zcela opačně, zároveň sloužiti.

Kdyby se jí byli posmívali pro nějakou lehkomyšlnost, byla by se velice smoutila, ale že jí nenáviděli a pronásledovali pro její skutky bohumilé, to jí bylo velikou útěchou a radostí. Trpitel nebeský, Ježíš Kristus, byl jí útočištěm před utrhačnými jazyky. U toho jedině hledala útočiště a útěchy. Ač snášela a trpěla mnoho, přece nikdo ji neviděl smutnou, nevrlou, nedůtklivou. To bylo tím, že snášela všeliké soužení s radostí Ducha svatého.

Však nemyslete, že byla sv. Alžběta ode všech lidí opuštěná. Byl přece člověk, který jí ctil a miloval a se jí zastával. Byl to její snoubenec kníže Ludvík. Ludvík byl dobrý křesťan a šlechetný vladař. Proto bylo manželství těch dvou duší šlechetných učiněný ráj. Ale jak dlouho bývá obloha jasná? Jak dlouho trvá lidské štěstí? Manžel,

jehož milovala cnotná Alžběta jako vlastní duši, zemřel za několik let v cizině, když vedl křížáckou výpravu do sv. země. Ubohé dvaadvacetileté vdově Alžbětě nezbylo ani tolik času, aby smrt svého choť oplakala. Když došla do Německa zpráva o smrti knížete Ludvíka, nastalo vdově nové utrpení. Bratr zesnulého ujal se vlády a vypudil ovdovělou kněžnu i s dětmi ze zámku, ačkoli byla právě krutá zima. — Jaká to necitelnost, tak nakládati s vdovou a sirotky! — Jindy vážená kněžna chodila nyní dům od domu jako žebračka, prosíc dobré lidí za noclech. A hle — právě ti lidé, kterým dříve dobře činila, poskytujíc jim peněz, pokrmů a všeliké jiné pomoci, zavřeli před ní dvěře i srdce; báli se nového krutého panovníka. Posléze ustrnul se nad ní jeden hostinský a vykázal jí útulek ve chlévě.

Chudoba, draží čtenáři, je těžký kříž. Je pak dvojnásob těžká, octne-li se v ní bez vlastní viny. — Zármutek, zlost, závist, msta, zoufalství a mnoho jiných neblahých citů, pokouší tvou duši, užívá tvé vnitro. — Kde nabereš tolik síly, abys neklesl pod břemenem tak těžkým? Sv. Alžběta nalézala jediné útěchy v důvěrné a vytrvalé modlitbě. Když jí odepřeli lidé přístřeší a útulek, spěchala k nohám Božského Mistra. Slzy žalosti proměnily se tu ihned v slzy útěchy. Vzpoměla si na slova Spasitelova: „Chceš-li za mnou přijíti, vezmi kříž svůj na sebe, zapři sebe sám a následuj mne“. Slova ta způsobila jako balsám hojivý v rány její.

Draží! Krvácí-li srdce vaše pod ranami soužení a neštěstí, vzdycháte-li pod křížem bídy a nedostatku, sype-li se na hlavu vaši kamení útisku a protivenství ó, nikdy příliš se nermuťte a si nezaoufejte! Myslíte snad, že Bůh o vašem trpkém osudu neví? Aneb že vám ve vašem trápení ulehčiti nechce? Ó, jak by se mohl Otec nebeský nad dítkami svými nevinně trpícími zapoměti? Bůh dopouští,

ale neopouští; raní, ale zase těší a uzdraví. Otec nebeský znamená vaše slzy, čítá vaše vzdechy. Jen prostě, tlučte a hledejte, doufejte a volejte! Důvěrná a stálá modlitba nebývá u Boha osiřena, nýbrž již na tomto světě běře odplatu.

To se ukázalo i na sv. Alžbětě. Její nevýslovná bída polhnula jedním dobrým strýcem, že nevinné kněžny se ujal a vykázal jí a dítkám jejím hrad Rottenstein za příbytek. Po letech přišel i bratr zesnulého knížete Ludvíka k poznání i odprosil Alžbětu, a slíbil jí, že vše napraví, v čem jí byl ublížil. Sv. Alžběta spokojila se s tím, že dítky její došly slušného zaopatření. — Sama již ničeho na světě si nepřála, leč, aby dokonala svůj strastiplný život v chudobě a ponížení. I dokonala ho, jak si umínila, v tichosti klášterní. — Bylo jí sotva 24 let, když za svá mnohá soužení na zemi došla věčné slávy v nebesích.

Na sv. Alžbětě vyplnilo se slovo sv. apoštolu Pavla (Řím 8, 18), „že utrpení tohoto času nejsou rovna budoucí slávě, která se zjeví v nás“. Těžké byly kříže, které složil Bůh na ramena její, ale větší je nyní její radost, sláva, odplata věčná.

Tato víra budiž naší útěchou ve všech souženích. Co je zde kratičký život proti nekonečné věčnosti! Arciť jediná hodinka bolesti ztrpčená, zdá se nám věčností, než kdybychom miliony takových hodin ztrávili, nebudeme ani na kraji věčnosti. Proti nehasnoucím paprskům věčného slunce, které svítí všem spravedlivým po smrti, mizí všechno trápení pozemské, nezůstavujíc křesťanu ničeho, než slastnou vzpomínku, že s pomocí Boží všechno přetrpěl. — Ó zajisté, že lépe jest krátce zde trpět a za to na věky s Bohem se radovati, než krátce zde užívatí toho světa, hovětí svým vášním a na věky od Boha býti trestánu.

Sv. Alžběta.

Sv. Alžběta již dávno zemřela, ale díla veliké lásky její zůstala na světě a pamět jejího svatého života nevyhyne nikdy. Tisícové chudých a nuzných plakali a modlili se na hrobě nezapomenutelné kněžny, veškeren Durynský lid žehnaje památce její, jal se ji hned po smrti uctívatí jako oslavenou světici Boží.

„Dokonavší v krátku, vyplnila časy mnohé.“ — Žila jen dvacet a čtyři roky, ale při tom byla nejdokonalejším vzorem dítkám, snoubenkám, manželkám, matkám, vdovám, bohatým i chudým.

Nyní září na nebi mezi svatými jako hvězda první velikosti. Není ovšem divu, že hrob její stal se slavným, že byl oslaven od Boha mnohými zázraky. Její otec Ondřej, král Uherský, dočkal se ještě prohlášení své milé dcery za svatou. I tchýně její Žofie dožila se jejího blahořečení.

Příklad sv. Alžběty učí nás, že možno i v nejvyšší důstojnosti, na vrcholu lidské slávy, křesťanské cnosti, pokory a sebezapírání konati, a že i bohatstvím spojití se může ona chudoba ducha, která dle slov Kristových vede ku království nebeskému. — Ženy z III. řádu sv. Františka zvolily si sv. Alžbětu za svou patronku a nazývají se proto místy Alžbětinkami.

Modlitba k sv. Alžbětě:

Ó Bože milosrdenství, osvět srdce svých věrných, a dej, bychom na slavnou přímlovu sv. Alžběty štěstím světa pohrdali a vždy nebeskou útěchou se radovali. Amen.

SV. AMBROŽ, biskup, učitel církve.

(7. prosince.)

Sv. Ambrož narodil se roku 340. ze vznešené rodiny římské. Otec jeho byl místodržitelem Gallie, Brittanie a Hispanie. Rodina jeho, již od 3. století křesťanská, počítala mezi předky svými konsuly a praefekty římské. V Ambroži zasnoubil se ráz římský s duchem křesťanským. Ovdovělá matka jeho odebrala se se dvěma syny do Říma, kde nejstarší dcera byla řeholnicí. Pod jejím dohledem dorůstal Ambrož. Přál si hned v mládí státi se duchovním. Nicméně vychován byl pro svět, jak tehdy stav jeho to přinášel. Po dokonaných studiích vystoupil jako advokát a svou vynalovností tak vynikal, že praefekt Milánský Probus při soudě v Miláně jej ustanovil za assessora. Dráha k nejskvělejším úřadům státním byla mu to otevřena. Roku 373. přimluvou téhož Proba stal se Ambrož presidentem Ligurie a Aemilie. Když mu tento úřad odevzdal, řekl prý mu Probus tato slova: „Jdi a úřaduj nikoli jako soudce, ale jako biskup.“ Sv. Ambrož zastával úřad ten s takovou vlídností a spravedlností, že lidé si vykládali, že měl být knězem. V té době zemřel biskup Milánský. Při volbě nového biskupa byly dvě strany: jedni chtěli míti Ariána,*)

*) Ariani byli rozumáři toho času, kteří prohlašovali Ježíše Krista jen za tvora Božího.

druzí katolíka za biskupa. Ambrož přichází, aby je utišil. I běře se do shromáždění lidu ve chrámě. Mluví slova plná mírnosti a moudrosti — a hle — v tom zvolá ditko v prostřed zástupu: „Ambrož buď biskupem!“ Náhle utichl křik, katolíci i Ariáni se sjednotili a náměstka císařského prohlásili za biskupa Milánského. Darmo bránil se cti té útlékem —; bloudil 2 dny a zase octnul se u bran Milána. Byl dosud katechumenem, tu teprve musel pokřten býti a pak na kněžství i biskupství vysvěcen.

Ambrož stal se vzorem biskupů křesťanských. Počal tím, že celé movité jmění odstoupil chudým. Slatky spravoval sice bratr jeho, ale důchody z nich plynuly též chudým. Dříve theologie nestudoval, a proto nyní musel doplniti, co scházelo. Studoval velmi mnoho ve vědách svatých. — Život jeho byl prostý a přísný. Do půlnoci psával nebo čítával. Postil se přísně, jen v soboty a neděle do syta se najedl. Nikdy nepřijal pozvání na hostiny; sám však ochotně vysoké úředníky pohostil. Ve dne i v noci měl každý k němu přístup. Byl otcem chudých a obranou utiskovaných.

Apoštolské povinnosti plnil velmi svědomitě. Na všechny neděle a svátky kázával ve stoličním chrámě, a to tak lalahodně a výmluvně, že se stal ozdobou Milána. Pověst o jeho řečnickém umění roznesla se po celém okolí — i mnozí světáci neodolatelnou výmluvností byli upoutáni a obrátili se. Sv. Ambroži pak náleží neocenitelná zásluha, že získán byl církvi katolické velký učenec sv. Augustín. Řízením Božím přišel r. 384. do Milána na jeho kázání, a byl tak uchvácen, že se dal vyučiti sv. Ambrožem, který jej pak r. 387. pokřtil.

Ariáni, když volili za biskupa sv. Ambrože, měli za to, že se věroučnými články příliš nebude zabývatí a že se k nim snad přidá. Ale brzy se přesvědčili o opaku. —

Biskup Ambrož křtí Augustina.

Císař Gracian byl Ambrožovi oddaný, často jemu psal; později přemluvila jej jeho manželka Justiana, která přemlouvána jsouc Ariány, nenáviděla Ambrože. Když však Gracian byl zavražděn, tu nenáviděného biskupa musela prositi o službu. Přišla do Milána, předstoupila s pláčem před Ambrože, položila mu dítko na lokty (císaře Valentiniána II.) a prosila ho vřele, aby se ho ujal. Byl Ambrož jediným spolehlivým rádcem císařské rodiny. Ujal se Valentiniána. Než jeho prefekt se zneprátelel se soupeřem Maximem. Vypukly vinou Justiny nepokoje uvnitř říše. Toho použily strany náboženské a chtěly si vymoci na vladařích své tužby. Přišli Římané, zvláště dobrý řečník Symmachus, chválil bohy pohanské, jejich moc a vliv. Ozývaly se ve státní radě opět hlasy pro pohanství. O tom když se dověděl Ambrož, poslal spis obhajovací, jímž vyvrátil jeho vybájené básničky. Křesťané se vzmožili a poslední zbytky oltářů pohanských odstranili.

Než ještě těžší boj měl biskup Milánský s Ariány bludaři, v jejichžto čelo se postavila Justina. Maximus vtrhl do Italie. Císařovna chtěla, aby vládli Ariáni, proto sv. Ambrož musel býti odstraněn. Boj počal takto: V týdnů velkonočním r. 385. pozván Ambrož do paláce. Ve státní radě ujednáno, aby odevzdal jeden kostel Ariánům, Ambrož toho úplně odepřel. K tomu se sběhl lid a obklopil palác. Dvůr se ulekl, prosil Ambrože za utišení. Ambrož zjednal klid a vrátil se bez úrazu domů. Pro onen chrám došlo ke krvavým pútkám. Ve dne v noci naléháno na biskupa. Ve středu před Velkonocí vysláno vojsko na něho, když sloužil právě mši sv. I pohrozil biskup kletbou všem vojákům, kteří by užili zbraní proti občanům. Vojíní uposlechli. Biskup učinil jim výmluvné kázání o pronásledování církve, o svém přání, aby jako mučeník ve službě Boží

mohl zemřít pro lid. Na to strávil tu noc v kostele, neboť v paláci bylo vojsko. Na Zelený čtvrtek byl pokoj. Neohrožené vystoupení biskupovo, vyjádření vojska, že mu ničeňo učiniti nemohou, přivedly Justinu k rozumu. Všechno bylo odvoláno, po celém městě všeobecná radost velkonoční. Než u dvora doutnalo to jako pod popelem dále.

K vybuchnutí úplnému dozrálo záští r. 386. v lednu. Znovu totéž žádáno na Ambroži, stejnou však neohroženost projevoval Ambrož. I vzkázáno mu, aby opustil Milán. Biskup však Milán opustiti nechtěl. Biskup však nechtěl opustiti stádece své. Ve dne i v noci lid jej opatroval ve chrámě. Při té příležitosti proukázal sv. Ambrož velikou znalost duševní. Aby se lidem tak dlouho v kostele trvati nestýskalo, začal jim zpívati v kostele latinské písně, které sám složil, takže zpěv střídal se mezi lidem a kněžstvem. Augustin, který se tehdy zdržoval v Miláně, s nadšením mluví, jak tyto libezné zpěvy působily na srdce jeho, takže sám v kostele se dal do pláče. Odtud zobecněl zpěv latinský v kostele dosud zvaný Ambrozianský a posud „Te Deum“ slove chvalozpěvem Ambrozianským.

Posléze vymyslíl dvůr poslední prostředek, aby se totiž v paláci o věci sporné zavedla vzájemná hádka. Ambrož však odepsal, že takové otázky mezi lid nepatří a že jeho duchovenstvo toho dovoliti nechce. Na to měl řeč proti původci všech těchto úskoků, proti dvornímu biskupu Auxentiovi, jenž Justinu ovládal. Hřmí naň, jak Cicero na Katilinu, a senatorským důrazem vetřelce poráží. Tato řeč působila. Od té doby byl pokoj.

Po všecka léta biskupování svého zanášel se Ambrož pilně spisovatelstvím. Právě když skládal výklad žalmu 43., těžce onemocněl, takže tuto práci již nedokončil. Světec Honorát, v jehožto domě Ambrož bydlel, podal jemu na-

posledy největejší svátost oltářní a na to s křížkem v ruce šťastně vydechl duši svou. Pohřben byl ve stoliciím chrámě Milánském; památka jeho zůstala požehnána na všechny časy.

Životopisec sv. Ambrože Paulin čítá ho k mužům výmluvností mocným, kteří zasluhují zvání býti hradbami církve. Jestliť sv. Ambrož z neplodnějších a nejvýtečnějších spisovatelů církevních a náleží do počtu čtyř velikých církevních učitelů latinských, vedle sv. Augustína, Jeronýma a Řehoře Velkého. Zanechal po sobě 29 rozsáhlejších spisů a různé řeči, kromě toho 92 listův a několik překrásných církevních zpěvů.

Zobrazován bývá jako učitel církevní s knihou v ruce v biskupském ornále, maje při sobě úl včelek. Vypravuje o něm zbožná pověst, že jsa ještě nemluvňátkem, spal v otevřené síni paláce otcova, a tu se naň vrhnul roj včelek, které mu však pranic neublížily.

Sv. Ambrož je předním patronem města Milána.

*

Modlitba církevní.

O Bože, jenž jsi svého biskupa sv. Ambrože moudrostí ozdobiti a jemu síly uděliti ráčil všechny hříšné žádosti překonávati, propůjč nám milosti, abychom pravdy víry řádně uvážili a bázní před lidmi od vyplnění svých povinností zdržeti se nedali. — Amen.

SV. ANEŽKA ŘÍMSKÁ, pana a mučenice.

(21. ledna.)

Jeden z nejlíbeznějších kvítků, které vypučely ve květinici Páně, jest sv. Anežka, panna a mučenice. Svatí otcové církevní nenalézají takofka dosti slov, by vychválili spanilou a rekovnou mysl útlé dívky římské.

Sv. Anežka narodila se v Římě l. P. 291. Vynikala sličnou postavou, honosila se nevšedním vzděláním, měla ušlechtilé způsoby a těšila se velikému bohatství. Avšak více než tyto přednosti časné, zdobila ji od nejútlejšího věku vroucná nábožnost. Anežka pohrdla záhy marnostmi toho světa a zasvětila čistotu ženichu pannen, Kristu Ježíši.

Když bylo dívce 13 let a její krása panenská počala se rozvíjeti, ucházel se o přízeň její syn římského vladaře Symfronia. Přišel k ní, přinesl drahocenné šperky a vzácná roucha, nabízel jí své dědictví po otci, stane-li se jeho manželkou. Anežka se zarděla, zamítla všechny dary a řekla vážně: „Odstup ode mne, neboť mám již jiného ženicha“. Mladý Říman užasl namítaje, kdo by se mu mohl rovnati rodem, neb krásou, neb bohatstvím? Svatá panna přiznala se nyní zjevně, že ženichem jejím je Bůh křesťanů, Ježíš Kristus a počala ho vychvalovati řkouc: „Snoubenec můj

je krásnější nade všechny jinochy smrtelné. Kráse jeho diví se slunce, a měsíc žasne nad ní. Ženich můj je všemohoucí; nebe jest mu trůnem, země podnožím. Dotkne-li se hor, vydávají dým, pohrozí-li moři, utiší vlny jeho. Dech jeho uzdravuje nemocné, slovo jeho křísí mrtvé. Přítel můj jest nejbohatší. Jeho jsou poklady země a vzácnosti moře; jemu náleží všechno zlato v horách a všeliké drahé kamení od východu slunce až na západ. Ženich můj samojediný má lásku pravou, nad něho nemiluje nikdo srdečněji a upřímněji. On dal všechno za svou nevěstu. Mně k vůli opustil blaženost nebeskou a umřel za mne smrtí bolestnou. Zlatým prstenem víry zasnoubil si mne, oblekl mne skvostným rouchem své milosti, opádal mne páskou statečnosti a ozdobil mou hlavu nevdanoucím věncem panenství. Tyto dary dal mně a slíbil ještě větší, zůstanu-li mu věrná. Jak bych mohla opustit ciotě, s nímž jsem spojena věčnou láskou a věrností?"

Popaťte na příklad sv. Anežky, panny křesťanské! Řcete upřímně, jednaly byste jak sv. Anežka, kdyby se ucházel o vaší přízeň tak vzácný, krásný a bohatý mládenec? Pohrdly byste i vy jeho láskou, zamítly byste jeho dary? Pochybuji velice. Vždyť všechna touha nynějších panen i křesťanských směřuje k tomu, aby se co nejdříve provdaly. Ba co více? Jsou panny, které aby došly toho cíle, obětují i své panenství, aby si ženicha pojistily. Toť hrozná kletba našich dívek! Příčina toho, že nemilují Božského Spasitele. Nežádá od vás Bůh, abyste se provdali nesměly, ale abyste bláznivé nebyly a poctivě panenství až k oltáři si zachovaly.

Mladý Říman byl odbyt od sv. Anežky, odešel smutný a hořem ochuravěl. Otec jeho, seznav příčinu jeho nemoci, poslal k Anežce důvěrníka, aby ji pohnul k povolnosti.

Sv. Anežka římská.

Nábožná dívka odpověděla Symfroniovi, že od svého ženicha neustoupí. Symfronius se tázal, kdo by byl ten ženich. Jeden z dvořenínů poznamenal: „Anežka jest křesťanka a domnívá se ve svém nábožném poblouznění, že Kristus jest jejích ženichem.“ To postačilo. Vladař povolal k sobě Anežku a žádal ji znovu, aby se zasnoubila s jeho synem. Nejprve jí lichotil a sliboval hory a doly. Když to však nepomohlo, jal se jí hroziti mučenictvím, nebude-li obětovat bohům římským. Sv. panna odvětila, že bohům cizím nikdy obětovat nebude. Vladař jí hrozil, že ji dá zavést do domu veřejné hanby, aby tam byla zneuctěna. Když pak sv. panna ani touto hrozbou obměkčiti se nedala, vyplnil vladař svou hrozbu. Přišli biřicové a odvlékli sv. Anežku do domu vyhrožovaného.

A hle, tu zjevil se po boku sv. panny anděl jako strážce čistoty, a jasnost nebeská ji obklíčila. Zhýralí mladíci kolem ní shromáždění padli hrůzou na zem, a vzpa-matovavše se, utekli, a sv. Anežka zůstala neporušenou.

Jako stál anděl při sv. Anežce, když se octla cnost její v nebezpečí, tak i k tobě, bratře a sestro v Kristu, přichází anděl strážný, aby tě vytrhl z osídla hříchu. „Dej na něho pozor, dí Hospodin (II Mojž. 23, 21.) a poslouchej hlasu jeho, aniž se domnívej, že by směl potupen býti; neboť neodpustí, jestli zhřešíš, a jméno mé jest v něm.“ Ale kterak poznáš anděla strážného, když tě bude varovati před svůdným světem? Pozoruj své nitro. Ozve-li se ve tvém nitru před hříchem strach, úzkost, nepokoj, buď jistý, že to vnuknutí anděla strážného a hned se vzpa-matuj a poslechni hlasu toho. Tak určitě odoláš pokušení světa, těla i ďábla a zachováš svou duši neporušenou, jako sv. Anežka.

Když utekli všichni zhýralci od sv. panny, zůstal tam jediný syn vladařův. Když však se ještě opovážil vztáhnouti ruku po sv. panně, klesl oslepen a polomrtev k zemi. Sv. Anežka pomodlila se za nešťastníka, a tu lined prohlédl a počal velebiti Boha křesťanův. Tímto divem Symfronius byl úplně změněný, odprošoval Anežku a nabízel jí svobodu. Ale když se roznesla pověst po městě o tomto divu, sbíhal se lid ve velkých zástupech. Přikvačili i modloslužební kněží a vzbouřili lid pokřikující, že třeba Anežku usmrtit, protože urazila bohy nesmrtelné. Symfronius obává se rozeštvaného lidu, odevzdal Anežku soudci Aspasiovi. Tento vynesl nad Anežkou rozsudek smrti, aby byla sřata mečem. I vedena jest dívka na popraviště. Kat, vida před sebou útlou slíchnou dívku, zachvěl se a nebyl s to, aby pozdvihl rukou svých a máhl mečem. Sv. panna dodala mu myslí řkouc: „Proč prodléváš? Nenech přece nebeského ženicha čekati na mne!“

Potom zvolala: „Přijmiž, Pane, duši mou, za kterou jsi podstoupil bolestnou smrt!“ A to pověděvši, sklonila svou hlavu pod mečem katovým a vypustila čistou duši svou. Což stalo se dne 21. ledna r. 304.

Divíte se drazí, že s tak klidnou, statečnou a veselou myslí podstoupila sv. Anežka smřf mučnickou. Kdož by se také nedivil! Sv. Ambrož píše: „Nový způsob mučnictví. Ještě neschopna trestu, a již dospěla k vítězství; neuměla bojovati, a již dosáhla koruny; více chvátala k popravě nežli ke svatbě. Všichni plakali, a ona bez pláče. Divili se mnozí že tak snadno odřiká se života, jehož byla ještě neužila. Všichni žasli, že vyznává veřejné Božství Kristovo, nejsouc ještě věkem svéprávná.“

Tak píše o ní sv. Ambrož ve spise (De Virg. IV. 1.)

Jestliť tedy pravým divem, že svatá Anežka ve věku 13 let tak ráda obětovala život svůj pro Krista. Blahoslavený, který umírá v květu nevinnosti! Pročžž netruchlele rodičové nad předčasnou smrtí svých dětí. Lépe jest jim, že odcházejí od vás nedotknuty světem, než aby odešly od vás světem zničené.

Tělo svaté mučenice pochovali rodiče její ve své zahradě za městem a chodívali se tam často modlit. Jednou v noci, když na hrobě jejím plakali a se modlili, zjevil se jim sbor svatých pannen mučenic a mezi nimi byla slávou nebeskou ozářená sv. Anežka, držící beránka na ruce a pravila: „Neplačte nade mnou, rodiče milí, vždyť se mi dobře vede. Žiji v nevýslovné blaženosti; proto radujte se, že Spasitel mně dal korunu slávy věčné!“

Sv. Anežka zobrazuje se proto jako útlá dívka s beránkem. Nad hrobem této světice císař Konstanťin vzdělal chrám, v němž každoročně dne 21. ledna bývají za významných obřadů obětováni dva beránci, z jejichžto vlny tkají se tak zvaná, „pallia,“ bílé to pásy, označené černými křížky, které chovají se ve hrobě sv. Petra. Pásy ty posílá sv. Otec nově jmenovaným arcibiskupům, kteří tento odznak při slavných bohoslužbách na ramenou kolem krku nosí. Také na tom místě, kde sv. Anežka měla o panenskou čest býti oloupena, zbudoval papež Innocenc X. nádherný chrám na počest této svaté mučenice.

*

M o d l i t b a :

Všemohoucí, věčný Bože, který skrze slabé pokolení ženské sílu světskou zahanbuješ, dejž milostivě, bychom uctívající sv. Anežku, pannu a mučenici, zakusili u Tebe její mocné přímlyvy. Amen.

SV. ANDĚLA (ANGELO) z MERICI, řeholnice, (31. května.)

Narodila se r. 1470. v italském městě Defenzano ze vznešené rodiny Mericiův. Byla slícného zevnějšku a zvláště dlouhý, krásný vlas dodával jí půvabu. Ve své skromnosti a nevinnosti jinak nezpozorovala, že by svými vlasy někoho vábiti mohla. Poněvadž se zcela oddati chtěla svému Vykupiteli, velmi se zalekla, když přítelka ji sdělila, že svými vlasy vábí za sebou mladíky. Aby všemu zlému předešla, špinila svůj krásný vlas jakýmsi louhem tak dlouho, až se každému jinochu musel znelíbiti.

Slícný zevnějšek je sice dar Boží, ale lépe se daří pro život věčný tomu, komu toho daru Bůh neudělil. Krása zevnější vede k pýše, marnivosti, domýšlivosti, a tím snadno ku pádu. Krása těla je pomíjející, krása duše zůstane na věky.

Rodiče Anděly záhy zemřeli. Andělu s mladším bratrem jejím vzal si pod ochranu strýc její. Zde měla úplnou volnost, která jí škodila. V nezaměstnanosti stále více a více vkrádaly se jí v mysl nebezpečné myšlenky. Čím více pokušení na ni doléhalo, tím více sužovala tělo své. Nevědouc si rady, rozhodla se utéci na poušť. Odešla sice tajně, ale strýcem vypátrána, musela se vrátiti. Po šesti letech, když

Sv. Anděla z Merici.

vracela se z pohřbu své drahé přítelky, měla následující vidění: Uzřela žebřík sahající k nebi, po němž panny vystupovaly, mezi nimi také zesnulá přítelkyně, která k ní promluvila: „Andělo věř, že bůh ti toho vidění popřál na srozuměnou ti dávaje, abys, než umřeš, v Brescii založila spolek panen křesťanských.“

Od té doby u věku 23 let počala nositi řeholní fran-tiškánské roucho. Pověst o její svatosti čím dále více se rozšiřovala; takže mnozí ji navštívili, aby ji aspoň viděli.

Anděla nyní navštěvovala jen samá poutní místa. Posledním přáním jejím bylo, aby ještě zemi Vykupitelem posvěcenou uzřela a zulíbala. Šťastně se vypravila, avšak než dorazili k ostrově Krété, náhle oslepla. — Průvodčí chtěli ji zde zanechat; než Anděla vroucně prosila, aby ji dále vezli a rukou vodili, že jsouc o zrak oloupena, tím více myslí bude moci tajemství míst rozjímati. Tak se stalo. Z každého místa nějakou památku si odvezla. Bůh dobrotivý jen z lásky utrpení na ni dopustil. Na cestě zpáteční na témže místě, kde Bůh Anděle zrak vzal, zase navrátil. Na prosbu její celá loď v nebezpečné bouři byla zachráněna a připlula šťastně 25. listopadu 1524. do Brescie.

Téhož roku papež Klement VII. ohlásil milostivé léto. Anděla toužíc získati plnomocných odpustků, odebrala se do Říma na pouť. Měla tehdy audienci u papeže. Když se vrátila do Brescie založila řád pannen sv. Uršuly. K tomu účelu zvolila si nejdříve 12 pannen z Brescie. Blíže chrámu sv. Afry najala si domek, kde se panny scházely k pobožnostem. Zde sv. Anděla položila základ k řádu, který církvi tolik byl již prospěl.

Účel řádu byl: zbožným vychováním chrániti mládež před proudem hříchů a bludů, které tehdy Lutherem a Kalvínem šířeny.

R. 1535 přibrala Anděla nových 27 pannen a postavila je pod ochranu sv. Uršuly. Z pokory nechtěla, aby nová řehole nesla jméno její, a proto nazvali ji družinou sv. Voršily. Pravidla řehole potvrzena papežem Pavlem III. R. 1537. Anděla zvolena první představenou.

Bohatá na zásluhy u věku asi 70 roků šťastně zesnula v Pánu r. 1540. Tělo její zůstalo 30 dní nepohřbené, ale svěží jak živé. Konečně slavně pohřbena ve chrámě sv. Afry, kde dosud odpočívá.

Náš lid český sv. Andělu mnoho ctí, o čemž svědčí časté její jméno dávané na křtu sv. Kláštery sv. Uršuly jsou u nás dosli rozšířeny. P. Jakub Procházka, bývalý spiritual Uršulinek v Brně, vydal nákladem Dědictví Cyrillo-Meth. obsáhlý životopis této světice.

Modlitba církevní.

Bože, který Jsi žádal, by nová společnost pannen v církvi kvetla, uděl nám na přímluvu její, bychom andělskými cnostmi se skvěli a pozemských věcí se odříkajíce, vládli statky nebeskými. Amen.

SV. ANNA, matka nejsvětější rodičky Boží.

(26. července.)

„Mnohé dcery shromáždily bohatství, tys pak převýšila všechny.“ Tímto slovem starozákonního mudrce (Přísl. 31, 29) vychvaluje církev sv. Annu, matku nejsvětější Rodičky Boží, Panny Marie. Čím převýšila tato žena a tato matka všechny dcery lidské? Snad bohatstvím, snad krásou těla, snad vznešeností rodu? Nikoli.— Sv. Anna převýšila všechny ženy a matky svou krásou duševní, svou cností a svatostí. Abych to dokázal, měl bych vám vypsati zevrubně život její. To je však nemožné, poněvadž z písma sv. nevíme ničeho o matce Marie Panny. Jen ústní podání praví, že se jmenovala Anna a že porodila dceru svou ve věku pokročilém. Jak tehdy dokázati velkou svatost sv. Anny? Sv. Anna vychovala svou dceru tak, že byla hodnou státi se Matkou Boží, a tím řečeno je všechno. Z toho lze souditi dostatečně, jak výbornou byla ženou a matkou sv. Anna.

Jako žena byla šťastná. Muž její Joachim byl bohabojný a své manželce věrný. Ale štěstí její nebylo dokonalé. Pán Bůh nepopřál jim dítka. Oko její zářilo sice přítulností, ale nebyl to lesk oka mateřského; řeč její dýchala sice něžností, ale nezněla přece jako řeč matky k robbátku; ruka její neumdlávala sice v dobročinnosti, ale neměla toho štěstí, aby tiskla nemluvnátko k prsoum svým.

Býti pak bez dělí pokládalo se u židů čekajících Vykupitele za velkou hanbu a zjevný trest Boží. Jak asi snášela sv. Anna smutný svůj osud? S řízením Božím byla spokojena a tiše snášela úskleby svých krajanů. Při tom ovšem nepřestávala se modliti a prositi Boha, aby se nad ní slitoval a odňal tu nečest od ní. V tom tichém zármutku a očekávání uplynulo mnoho let. Než její dlouhé čekání a odevzdanost do vůle Boží pohnula milostivého Pána, že prosby zarmoucené matky vyslyšel a daroval jí dceru, která se stala radostí celého světa.

Toť vznešený příklad pravé zbožnosti. Nábožnost je pravá, nelíčená jen tenkrát, když ve všech okolnostech srovnáváme se s vůlí Boží a nepřestáváme se modliti jako sv. Anna, i když bychom nebyli hned vyslyšeni. Pamatovati na Boha a chváliti ho, když se děje všechno dle našeho přání, to dovede snadno každý; ale pamatovati na Boha a chváliti ho i tenkrát, když vůlí člověku všechno se přičí a nic se nedaří dle přání vlastního, to dovede člověk jen opravdu ctnostný a zbožný.

Jako anděla nebeského přijala sv. Anna svou spanilou dceru Marii z rukou Božích, zahřívala ji na svých nádrech, sušila slzičky její vřelým celováním a věnovala jí všechnu péči mateřskou. Ve dne i v noci bděla nad dítkem svým a opatrovala ji jako zřítelnici oka svého. Tak rostla a dospívala Marie pod vedením pečlivé matky jako vzácná květinka. Zelené poupátko se rozvilo a byla z něho bělo-skvoucí růže, ježto třpytí se v rose ranní a odráží v paprscích slunečních. Jako krásný drahokam smaragd svou zelení všechno vůkol ozařuje, tak ozářila sv. Anna leskem svých cností dceru svou Marii. Nábožná, něžná, útlocitná matka všlípila své dceři do duše hlubokou bázeň Boží, velikou úctu k zákonu Páně, dělnnou důvěru v zaslíbení

Sv. Anna..

Boží, lásku k modlitbě a tichosti, srdečnou pokoru a oškli-vost přede vším, co je neslušného. Ó blahoslavená matka, která vychovala tak cnostnou dceru ! Jakou rozkoší asi zá-řilo její oko, když se shlíželo v čistém, spanilém, anděl-ském oku dcery své; jakou radostí překypovalo srdce její, když odpočívala na klíně jejím hlavinka nevinné dcerušky !

Zde máte, milé matky křesťanské, patrný důkaz, že péče, kterou věnujete dítkám svým, není marná, ale při-náší ovoce hojné. I vy, matky křesťanské, můžete okusiti takové radosti, jako sv. Anna, při pohledu na svou dceru nevinnou. Ale záleží to nejvíce na vás. Budete-li své dcery od nejútlejšího mládí jejich vésti k nábožnosti, aby vstá-vajíce i ulehajíce měly Boha na mysli, s ním všecko počí-naly a dokonávaly; budete-li je cvičiti v poslušnosti, po-koře, skromnosti a zvláště stydlivosti; budete-li nad nimi bdíti, aby přivýkaly záhy útrpnosti a dobročinnosti k bliž-nímu; budete-li jim představovati živým slovem, jak ve-likou cenu na světě má ctnost a zvláště čistota, budete-li je úzkostlivě chrániti před porušením od zlého světa; pů-jde-li vám všecko toto napomínání a povzbuzování od srdce z lásky k Bohu a bude-li dotvrzováno vašim pří-kladem, pak určitě se můžete dočkati na dcerách svých velikých radostí.

Odchovati zdárné dítky jest jedno z největších umění. Ovšem nechávat dítky růsti jak divoký strom, nestarati se o ně aneb starati se jen o světskou výchovu, to uměním není — výchova taková jest hříchem. Ctnostní a zbožní rodiče, snaží-li se dobrým příkladem dítkám předcházeti, dosáhnou i tohoto největšího umění. Školou toho umění je chrám Páně, v němž rodičům slovo Boží se hlásá. Uče-ností světskou toho umění nenabudou. Prostinká matka lépe kolikráte dítky své odchovává než mnohá učená paní.

Toho důkazem právě náš národ, jehožto prostinké chudé matky odchovaly muže nejslavnější. Zdárná výchova mívá více nebezpečí v palácích velmožů nežli v chýších chudášů. V domech boháčů pěstuje se obyčejně marnivost a pýcha. Děti boháčů bývají obklopeny ošemetnými lichotníky, kteří jim našeptávají, kterak jsou krásné, sličné a moudré; děti takové vyrůstají v domnění, že něčím vyšším jsou, a tak od maličkosti opovrhují chudými. Také bývají děti boháčů příliš choulostivě vychovány, brzy proto podléhají nemocem a v neštěstí snadno si zoufají.

Sv. Annu, ač žila ještě před Kristem a Jeho učením, velebí církev: „Mnohé dcery shromáždily bohatství, tys pak převýšila všecky.“ Takovou chválu budou vzdávati vám, matky křesťanské, i pozdní věkové a zástupy nebeské, dáte-li svým dcerám největší na světě bohatství, dobré vychování. Dobré dcery budou vám radostí zde v životě, budou vám chloubou i tenkrát, když hroby vaše dávno budou v zapomenutí. O vás nebudou již lidé mluvit, ale símě zbožnosti, které jste zasely do srdcí svých dcer, potrvá od pokolení do pokolení, dokavad bude platiti slovo žalmisty Páně, že „rodina spravedlivých dojde požehnání“. (Ž. 111, 2)

Jméno sv. Anny jest nám po jménech Ježíš, Maria, Josef, jménem nejctihodnějším. Nelze tudíž pochybovati, že také přímluva její u Boha je velmi mocná. Utíkejme se pod ochranu sv. Anny v potřebách duše i těla, modlíme se s církví svatou:

Modlitba

Bože, jenž Jsi ráčil uděliti blahoslavené sv. Anně té milosti, že zasloužila býti matkou Rodičky jednorozeného Syna Tvého, popřej milostivě, aby nám konajícím slavnost její, přímluva její u Tebe ku pomoci přispěla. Amen.

SV. ANASTASIA, mučenice.

(25. prosince.)

Při každé mši sv. po pozdvihování vzývá kněz kromě jiných světcův i jméno sv. mučenice Anastasie. Svěťice tato byla dcerou vznešeného Římana Pretextáta a manželky jeho Flavie. Otec byl pohanem, ale matka křesťankou, a ta vychovala pečlivě Anastasii u víře Kristově. Po smrti matky Flávie byl Chrysogon, kněz učitelem a vůdcem Anastasie u víře křesťanské.

Dospělou Anastasii zasnoubil otec urozenému pohanu Publiovi, ačkoli se tomu velmi vzpírala. Publius byl nepřítel křesťanů a byl pustých mravů. Anastasie po boku tohoto zhýralce velmi mnoho zakusila, byla mnoho trýzněna a musela býti svědkem nevázaného jeho života. Nejvíce se soužila z posměchu jeho, který si tropil z náboženství Kristova. A právě v té době za císaře Diokleciana a Maximiniana bylo mnoho křesťanů jato a vězněno v Římě. Těchto ubožáků Anastasie se horlivě ujímala. V prostém obleku, provázena jsouc sluhou, odcházela do žalářů, kde občerstvovala vězně pokrmý, nápoji i léky, povzbuzujíc je k vytrvalosti a dodávajíc jim útěchy. Také chudým křesťanům po městě donášela podpory a ráda sloužila nemocným. Tyto návštěvy nezůstaly tajemstvím. I rozhněval

se Publius a rozkázal čeledínům, aby všude po ní slídili, kam chodí, co činí a co mluví. Když to málo pomáhalo, odloučil ji Publius ode všeho styku se světem a držel ji doma zavřenou, doufaje, že ji tak brzy umoří, aby mohl bez překážky užívatí jejího věna.

Bolestně to nesla Anastasie; zármutek pak její byl dovršen, když horlivý její učitel Chrysogon byl uvězněn. Dopisovala si pilně s tímto světcem, a listy, které ji posílal ze žaláře, byly jedinou její útěchou. Když Anastasia pod tíhou souzení již umdlávala, Bůh sám ji vysvobodil. Publius byl od císaře náhle pověřen poselstvím na dvůr perský. Odcházeje nařídil, aby manželka i dále byla chována v přísném domácím vězení — myslel, že bude již mrtva, než se vrátí do Říma. Ale zatím Publius sám zemřel náhle na cestě, a tak Anastasie zbavena byla všeho souzení. I vzdala radostné díky Bohu a majíc plnou svobodu, sloužila zase obětavě pronásledovaným a chudým křesťanům.

Na podzim r. 303. byl světec Chrysogon v okovech odveden do Aquileje. Anastasie provázela jej a sloužila mu až do mučnické smrti jeho dne 24. listopadu r. 303. Slyšela ho, jak statečně odmítl kláněti se modlám a vyznal slavně víru Ježíše Krista. Viděla jeho mučení, byla na popravišti, když kat sfal mu hlavu.

Po této mučnické smrti prodala všechny statky své a rozdala chudým, a nebylo jiného jejího přání, než aby sama také obětovala krev pro Krista. Konečně přání její uskutečněno. Byla obžalována u prefekta illyrského; a když ani domluvy ani sliby, hrozby ba ani muka nedovedly ji odvrátiti od milého Spasitele, byla odsouzena na smrt ohněm. Radostně a statečně kráčela na místo popravné, kde s jinými mučnický byla za živa upálena dne 25. prosince r. 304.

Na kterém místě podstoupila smrt mučnickou, ze starých záznamů není zcela jisto. Nejvíce se podobá, že byla upálena v hlavním městě Ilirie Sirmii; odtud byly ostatky její přenešeny nejprve do Cařihradu a pak do Říma.

Již ve čtvrtém století byl v Římě zbudován chrám sv. Anastazie a papežové sloužili na něm na Hod boží vánoční druhou mši svatou. Za tou příčinou chodívali Římané dne 25. prosince do této svatyně ve slavném průvodu. Až dosud koná se na den Božího narození při druhé mši sv. modlitba k sv. Anastazii.

*

Modlitba církevní:

Vyslyš, Pane, milostivě prosby lidu svého, který právě s Tvými svatými Tebe vzývá; abys nás pro zásluhy svaté služebnice Svě Anastasie v pozemském životě mírem oblažoval a nám kdysi života věčného popřál. Amen.

SV. ANTONÍN PADUÁNSKÝ, vyznavač.

(13. června.)

Mezi množstvím svatých, jimiž se honosí řád svatého Františka, jest nejznámější sv. Antonín Paduanský. Život tohoto divuplného světce poskytuje hojného naučení všem křesťanům, byť ani neměli povolání k vyššímu zdokonalení, které jest cílem života klášterního.

Sv. Antonín narodil se l. P. 1195. v Lissaboně. Již v útlém věku jevil zálibu v modlitbě, něžnou lásku k chudým a úskostlivou péči, by neposkrvnil své duše ani nejmenším hříchem. To bylo ovoce dobrého domácího vychování. Rodiče sv. Antonína byli urození a bohatí, ale na bohatství si nezakládali. Všecka jejich péče směřovala k tomu, ne aby zvelebili vznešený rod, ale aby co nejvíce na světě učinili ke cti a slávě Boží a k prospěchu bližního. Tak se naučil syn jejich hledati jediné radost v Bohu.

Jaký je rozdíl u rodičů nynějších. Mnozí rodičové opatřují svým synům vědomosti ze všech možných oborů, ale srdce jejich nezušlechťují náboženstvím. Tak se stává, že synové jejich mají mnoho rozumu, ale málo ušlechtilých mravů. Avšak čím je před Bohem člověk byť sebe učenější a chytřejší byl, není-li zároveň mravným?

Rodičové sv. Antonína dbali o jeho náboženské vy-

chování, ale při tom nezapomínali na jeho vzdělání vědecké. Sv. Antonín horlivě studoval v biskupské škole ve svém rodišti. Další pak vzdělání poskytl mu řád sv. Augustina, do něhož vstoupil jako patnáctiletý jinoch a vytrval v něm 10 roků. Tam rovněž konal horlivě své povinnosti, rád se modlil, poslouchal dokonale svých představených, v obcování s bratřími byl tichý, laskavý a ponížený, trávil všechen volný čas čtením písma sv. a otců církevních. Tak nashromáždil sobě nevyvažitelných pokladů moudrosti a vědomostí pro budoucí povolání do řádu sv. Františka. Duše sv. Antonína přála si, aby se ve svatém klidu úplně věnovala studiu a rozjímání. Poněvadž pro časté návštěvy příbuzných v Lisaboně klidu se mu nedostávalo, odešel do kláštera v Koimbře. Dlouho tu však nepobyl. Roku 1220. totiž přivezl kralevic Don Pedro do Koimbry těla pěti missionářů z řádu sv. Františka, kteří od nevěřících Maurů byli umučeni. Dal je ke zbožné úctě lidu do chrámu Augustiánů sv. Kříže vystaviti. Sotva sv. Antonín těla mučovníků spatřil, uchvácen byl ohnivou touhou, aby šel hlásat evangelium Mohamedánům, a zalíbí-li se Bohu, aby také pro Krista smrt mučenickou podstoupil.

Avšak Prozřetelnost Boží chtěla, aby dva největší světci toho věku spojili se ku společné práci na vinici Páně. Sv. František z Assisi byl vrstevníkem sv. Antonína. Sv. František vyvolil si za svou stálou průvodkyni života chudobu. Byli to zvláštní lidé — ti svatí! Svět se honí za statky pozemskými, vrhá se do všelijakých nebezpečností, ba dopouští se i zločinů, jen aby co nejvíce urval té mamony — a tu vystoupí mladý muž, rozdá všecko své jmění chudým, opáše se obyčejným provazem a jde do světa bez peněz, bez vaku, kázati naprostou chudobu. A ku podivu; sotva že František s tím úmyslem vystoupil, zá-

stupové za ním se hrnuly, jako za onoho času za Kristem Pánem. I mladistvý Antonín zatoužil po spojení s tímto apoštolem chudoby. A tu jako na zavanou přišlo do Koimbry několik Františkánů sbírat almužnu. Antonín se jim se svým úmyslem svěřil a když mu jej schválili, odhodlal se vstoupiti do jejich řádu. Zde přijal řeholní jméno Antonín, neboť křestním jménem se jmenoval Ferdinand. Pobyv rok jako novic v klášteře, vyžádal si sv. Antonín od svých představených dovolení, by mohl cestovati do Afriky a kázati Evangelium Maurům. Ale Bůh ho volal jinam, na jiné pole, k jiné práci. Proto dopustil na něho těžkou nemoc, která zastihla ho na břehu africkém. Když se vracel, zahnán byl s lodí až ku břehům ostrova Sicilie.

Uslyšev zde, že sv. František svolal na letnice r. 1221. valnou schůzi bratří svého řádu do města Assisi, umínil si, že tam půjde také, aby spatřil zakladatele svého řádu, povzbudil se jeho příkladem a přijal jeho požehnání. Touha jeho se vyplnila, i umínil si zůstatí navždy v Itálii. Ale sv. Antonín dlouho prosil marně, aby byl přijat do kláštera italského. Přítomní v Assisi představení klášterů děsili se jeho bídného vzezření a pokládali ho za člověka neužitečného. Posléze přece přijat byl do malého kláštera blíže města Bononie, kdež konal nejnižší práce domácí. Asi za rok poslán byl do města Forli, by tam přijal svěcení na kněžství. Představený tamního kláštera vyzval shromážděné mnichy, by konal některý z nich duchovní řeč. Nikdo si netroufal. Každý se vymlouval, že není připraven. Konečně odhodlal se k tomu sv. Antonín. Vystoupil a řečnil. Z počátku nesměle a prostě, ale za nedlouho tak plynně, učeně a důrazně, že všichni užasli. Na to ihned byl vysvěcen na kněze.

Sv. František, zvěděv o velikých duševních vlohách

Sv. Antonín káže rybám.

bratra svého Antonína, postavil ho nyní na svícen. Svatý Antonín věnoval se nějaký čas vyšším studiím, přednášel potom posvátnou vědu v různých klášterích svého řádu a oddal se kazatelství, v němž proslul nade všechny muže svého věku.

Řeči jeho měly mocný účinek: otrásaly hříšníky, rozněcovaly vlažné, přesvědčovaly bloudící, těšily smutné, posilovaly slabé, utvrzovaly ctnostné. Bohem nadšený kazatel chodil od města k městu, od dědiny k dědině po celé Itálii. Kázal obyčejně pod širým nebem. Tehdejší kázání náboženské bylo zvláštní událostí. Když sv. Antonín kázal, všechny práce byly okamžitě přerušeny jako o svátcích. Soudcové, advokáti a dělníci, opouštěli svá zaměstnání a běželi tam, kde on byl. Obyvatelé města vmísili se mezi venkovany. Mnozí vstávali i v noci, aby přišli časně z rána a získali místo blíže řečníka. Vznesené paní přicházely při světle pochodní. Obdivování a obrácení byla nápadná, ohnivá a náhlá. Dlužníci byli propuštěni, vězení otvírána; nepřátelé se objímali. Lidé tlačili se kolem světce, aby dotkli se jeho roucha.

Papež Řehoř IX. slyšel ho kázati. Úžasem naplněn nad způsobem, jakým ovládal Starý i Nový Zákon, řekl o něm: „Tento jest archou úmluvy, neboť archa úmluvy obsahovala dvě desky svatého zákona.“

Slovům jeho dodával Bůh významu četnými zázraky. Jednoho dne mezi kázáním byla přinešena do chrámu mrtvola jakéhosi mladíka. Rodiče a přátelé plnili chrám nářkem svým. Antonín se zamyslí, zastaví se, zvedá oči vzhůru. Potom přestává mluvit k živým, počíná mluvit k mrtvému řka: „Ve jménu Ježíše Krista vstaň!“ Mrtvý povstal a vystoupil z rakve.

Jednou kázal pod širým nebem. Povstane bouře, zastup prchá. „Stůjte“, pravil sv. Antonín, „žádný nezmokne.“ Déšť potopil zemi všude v okolí, ale nikdo z těch, kteří zůstali věrni slovu světcovu, neviděl ani kapky na sobě.

Rozličné zázraky sv. Antonína pro blaho lidí daly snad původ též almužnám pro chudé, darovaným k uctění sv. Antonína, aby si lidé zajistili jeho přímluvu v rozličných záležitostech, což se jmenuje krátce „Chléb sv. Antonína.“

Dar zázraků zdá se provázeti zcela zvláště prostotu, více než každou jinou milost, než každou jinou cnost. Sv. Antonín patřil k těm světcům, kteří se nediví ničemu a mluví ke zvířatům jako k lidem, rozkazující věcem jako by byly osoby.

Zvláště poučný příběh z kázání uvádí slavný spisovatel Arnošt Helo ve svých „Podobiznách“; píše doslovně: „Jednou kázal sv. Antonín v Rimini před bludařským a zarputilým posluchačstvem. Zpozoroval, že jeho slovo setkává se se srdci zatvrzelými a ušima zavřenými. Přerušil se v řeči: „Vstaňte, řekl najednou, následujte mne na břeh moře!“ Řeka Marechta vtéká do moře zcela blízko Rimini. Posluchačstvo zvědavo na nějaké dobrodružství, následovalo světce na břeh. Tehdy Antonín obrátil se k moři a mluvě k rybám řekl: „Lidé nechťejí mi naslouchati. Pojdte, pojdte ryby, naslouchejte vy mně na místo nich.“

Najednou množství ryb blíží se ku břehu. Vystrkují hlavy z vody, a každá zaujímá své místo v dokonalém pořádku. Je viděti všechny tvory a všechny rozměry. Šupiny staví na odiv, na slunci nesmírnou rozmanitost tvarů a barev. Žádná z nich neváhala, žádná neměla strachu, žádná nerušila pořádku v tom lesknoucím se posluchačstvu, jejichžto barvy měňavé zářili v plném světle nad vlnami. Nejmenší při-

blížily se ku břehu, ryby prostřední držely se v prostřednosti vzdálenosti, největší přicházely naposled. Žádného strážníka nebylo potřebí, aby udržoval pořádek, ticho a nepohnutost.

Když posluchačstvo bylo úplné a všechna ta malá ouška byla otevřena, jako lidská zavřena byla, sv. Antonín počal: „Ryby, milé sestry moje, vzdejte díky Tvůrci, jenž vám dal za příbytek tak vznešený živel. On to jest, který dle potřeby vám poskytuje vody sladké nebo slané. Jemu jste povinny za tyto útulky, kam se utíkáte v bouři. On vás požehnal na počátku světa. On to jest, který v době potopy vás zachránil před smrtí a všeobecnou zkázou. Vy neměly jste potřebí archy, milé rybičky, milé sestry, vy jste byly v bezpečí. Jakou svobodu vám dávají vaše ploutve, jdete, kam se vám líbí. Ryby, Bůh svěřil jedné z vás po tři dni hlídati Jonáše! Vám dostalo se cti poskytnouti Ježíši Kristu, čeho potřeboval, aby zaplatil daň. Vy jste mu poskytovaly potravu před i po vzkříšení. Rybičky, vyznamenané tolik mezi tvorstvem, chvalte a díky činite Pánu!“

Mezi touto řečí ryby sebou zmítaly, otvíraly ústa a skláněly hlavy. „Pochválen buď věčný Bůh!“ zvolal sv. Antonín, zvířata mu vzdávají čest, kterou mu bludaři odírají.

Památka na zázrak s rybami je v Itálii velice slavná. Otec Papebrok nám vypravuje, že r. 1660. dne 26. listopadu viděl sám kapli na památku zázraku na místě, kde s udál. Malířství vícekrát ujalo se té myšlenky.

Sv. Antonín při vši slávě, kterou požíval jako divotvorný kazatel, zůstal prostým a pokorným mnichem. Nezakládal si na chvále lidské, ale radoval se z toho, že se obnovovalo v srdcích lidských království Boží.

Sv. Antonín Paduánský.

R. 1231. v městě Padově měl za ohromného návalu posluchačů na posled postní kázání. O svátcích Velikonočních těžce onemocněl. Byl přenesen v nemoci své do samoty u sv. Petra, kde předvídaje smrt svou, chystal se na poslední okamžik. Přijal zbožně svaté svátosti a odřikav sedmero žalmů kajících a modlitbu k Rodičce Boží, upřel zraky své k nebi. A když přítomní se jej tázali, co vidí, odpověděl jim: „Již vidím Pána svého“ a v tu chvíli odebrala se čistá duše jeho do vlasti nebeské. Usnul v Pánu dne 13. června r. 1231. ve věku 36 let. Biažená smrt věhlasného Antonína způsobila v Padově veliký rozruch. Malé dítky běhající po ulicích volaly: „Světec zemřel“ a lid valil se zástupem na předměstí, aby ještě jednou spatřil tvář zesnulého. Bůh i po smrti vyznamenal tohoto divotvůrce zázraky na jeho hrobě, takže hned po roce prohlásil ho Papež Řehoř IX. s velikou slávou za svatého. Brzy nad hrobem jeho vystaven byl nádherný chrám gotický, v němž mnoho zázraků na přímluvu jeho se událo. Nesčetné svatyně, oltáře, sochy a obrazy na počest jeho ve všech zemích zřízené, jsou dokladem, že veliká důvěra, kterouž věřící k němu chovají, přináší hojné ovoce.

*

M o d l i t b a :

Církev Tvou, Bože, nechť rozveselí slavná památka sv. Antonína, vyznavače Tvého, by duchovní pomocí stále mohutněla a věčných radostí požívatí zasloužila. Amen.

SV. AUGUSTIN, biskup, učitel církve.

(28. srpna.)

Jeden z nejslavnějších mužů všech věků a národů byl sv. Augustin. Narodil se r. 354. v městě Tagastě v severní Africe. Otec jeho Patricius byl vzdělaný muž, liboval si v knihách římských spisovatelů, nechtěl se odříci pohanství — víru křesťanskou přijal až na konci svého života. Matka Augustinova Monika, byla však horlivá křesťanka, již nic na světě neleželo tolik na srdci, jako věčná spása rodiny. Tato matka, již ctí církev sv. jako svělici hned ode dne jejího úmrtí, dala synu svému Augustinovi dobré křesťanské vychování, všlípila mu do srdce slovem i skutkem símě bázně Boží a bohumilých mravů. Avšak Augustin jevil záhy velikou náklonnost ke světu a vynucoval tak záhy hořké slzy z očí matčiných. — Čím to asi? To mělo dvojí příčinu. Vychování Augustinovo bylo dvojí — neboť otec měl jiné zásady nežli měla matka. Otec pečoval jenom o vybroušení rozumu o obohacení paměti. Matka zase více pečovala o zušlechtnění jeho srdce, o čistotu jeho mravů. Otec shovíval synovi i když měl napomínati; dával synovi knihy, které dráždily jeho smyslnost. Uvážíme-li k tomu, že Augustin měl výborné nadání od Boha, živou obraznost, ohnivý cit, pak snadno pochopíme, že v Augustinovi záhy

musela se probuditi smyslnost a dobýti si nadvládu nad duchem.

Zde máme vysvětleno, proč mnohý člověk již v útlém mládí se pokazí a místo radosti působí svým rodičům jen zármutek a žalost. Rodiče bývají někdy nesjednoceni v zásadách vychovatelských. Co jeden miluje, druhý nenávidí; co jeden velí, druhý zapovídá; co jeden staví, druhý boří. Kdo se bude diviti, když dítě přidrží se strany méně dobře smýšlející, když pohrdne dobrým napomenutím, když upadne pak u vír světských rozkoší? Proto, rodičové milí, buďte vždy jedno srdce a jedna mysl u výchování dětí svých! Pak můžete očekávat, že hluboko v srdce společným působením jste dobré zásady vštíplí a že proto tak snadno v prohlubeň mravní zkázy nepadnou.

Pozorujme dále, jak sv. Augustin přišel ke zkáze mravní. Otec chtěl mít ze syna studovaného právníka, jenž by získal sobě i svým příbuzným slávu a bohatství. K tomu účelu dal studovati sv. Augustína na gymnasiu či nižší školy do města Madoury a pak na vysoké školy do města Karthaga. V obou městech bylo pro lehkomyšlného a ohnivého jinocha mnoho nebezpečí. Pohanství nebylo ještě úplně vykořeněno. Slavivaly se na mnoze pohanské slavnosti, panovaly pohanské obyčeje, vykládaly se ve školách pohanské knihy a to vše překypovalo rozpustilostí, takže mladistvý Augustin, ačkoli činil skvělé pokroky ve vědě, vrhnul se v proud smyslných rozkoší jak omámený. Kromě toho přidržel se lehkých společníků a tak zkáza jeho dovršena.

Co říkáte tomu rodičové, kteří posíláte syny své na vyšší učení? Nespatřujete ve sv. Augustinu důtklivou výstrahu? Myslíte, že nemusíte mít žádných obav o budoucnost syna svého, jen když se dobře učí? Nemylte se! Učení samo sebou ještě neumravní, zvláště tehdy ne, je-li

samo sebou pochybné. Mravnost musí býti podporována milostí Boží a pěstěna dobrou kázní. O dobrou kázeň a společnost svého syna na studiu se starejte. A když by přes všechnu Vaši péči přece poklesly, nezavrhujte jej, ale s láskou a pláčem napomínejte a za polepšení jeho se jako Monika vroucně modlete.

Augustin, spustiv se cnosti, upadnul i ve víře. — Svědomí se v něm ozývalo, že zlo činí a tu je chtěl utlačit. Četl různé knihy starých filosofů — ti ho neuspokojili. Vzal do ruky spisy tehdejších bludařů Manicheovců — tyto na utlumení jeho vášní se mu zamlouvaly, vždyť učili, že člověk vlastně má prý 2 duše, jednu původu dobrého, která vede k poznání božských věcí, druhou původu zlého, která zároveň s tělem je příčinou, že člověk hřeší proti své vůli — nejsou za hřích odpovědným. V osidlech tohoto svůdného a pohodlného bludařstva setrval sv. Augustin i když ukončil studia a stal se učitelem ve svém rodišti v celku asi 10 let, omlouvaje tak své hříšné jednání.

Augustin ve škole s nemalou pochvalou vyučoval mladíky. Matka jeho Monika poznala však, že učením svým není vůdcem, ale spíše svůdcem mládeže. Toho nemohla snést; modlila se, plakala stále nad synem a byla již rozhodnuta z domova odejít, když tu ve snu napomenuta, aby jen dále se modlila a vytrvala. Pláč a napomínání matky se Augustinovi znechutilo, opustil domov a odebral se do Karthaga. Zde dobyl si slávy věhlasného učitele, ale zároveň dospívajícím rozumem svým poznal záhubnost bludů manichejských. Zatím srdci mateřskému nedalo to žítí bez syna. Odešla proto za ním Monika i do Karthaga. Zde zase srdce syna rozrývala utrápená tvář matky. Zároveň i nekázeň jeho žáků jej rozčilovala. Kdosi mu poradil, aby to zkusil v Římě, kde prý jsou studující hodnější. Tu na-

stala nová bolest matky, která nechtěla, aby syn její se odstěhoval do římského Babylonu. Proto užil Augustin Isti. Když matka v kapli sv. Cypriána po celou noc na modlitbách trávila, Augustin vsedl na připravenou loď a odplul do Říma.

Matce sice své utekl, ale neutekl výčitkám svého svědomí. V Římě ku svému žalu spozoroval, že studující jsou nezvedenější než v Karthagu. Jal se tu studovati spisy řeckých filosofů skeptiků, pochybovačů, kteří učili, že na světě není nic jistého, že všechno vědění je mam a klam, což ho ještě více rozervalo. Byl už všecek zoufalý.

Toho roku zemřel v Miláně učitel řečnictví, a městský perfekt byl vyzván, aby opatřil nástupce. Sv. Augustin ucházel se o to místo, a tak pozřetelnost Boží přivedla Augustina k sv. Ambroži, biskupu Milanskému. Sláva toho svěťce pobádala Augustina, aby ho slyšel kázati. Začal choditi na kázání ze zvědavosti. Zrnko však po zrnku dobrého semene podalo do vypráhlého srdce a ujímalo se. Po každém kázání rozehřívalo se srdce touhou po učení spásy. Až konečně Augustin dodal si smělosti k návštěvě slavného kazatele a učence, kde přijat byl s velkou laskavostí. To způsobilo, že Augustin, dříve nevěrec, začal se opět modliti. A milost Boží a působila v něm rozhodný obrat. Vypravování jednoho přítele o přísném životě jednoho poustevníka došlo ho tak mocně, že zastyděl se snad svou dosavadní nerozhodností, a vzav do ruky epištoly sv. Pavla, vyšel do zahrady a vrhl se na zem vzlykaje. V tu chvíli slyšel hlas, jako hlas dítěte: „Vezmi a čti“. Což když se ještě opakovalo, vstal Augustin, vzal do ruky epištoly a právě utkvěl zrakem na slovech: „Jako ve dne poctivě choďme ne v hodování a opilství, ne v smilstvích a nestydatostech, ne v sváru a závisti, ale ob-

lečte se v Pána Ježíše Krista a nepečujte o tělo podle žádosti (Řím. 13, 13 — 14). Dále nečetl Augustin. V tu chvíli byl úplně změněný a rozhodnutý — odřekl se světa, dal se pokřtí od sv. Ambrože a počal vésti život svatý. Stal se brzy knězem a za čtyři léta biskupem v městě Hippo, kde svítil leskem bohumilých cností a nevšední učenosti po 35 let až do své smrti 28. srpna roku 430.

Tak se dostalo Monice utrápeného po 18letém truchlení a pláči radostné zprávy. Shledala se se synem svým při křtu jeho. Kdo by mohl vypovědět radost malky této? Zdálo se jí, jakoby Kristus sám syna jejího byl vskřísil a jí odevzdal. Sv. Augustin však zůstal od té doby matce své vděčným. Vzpomínal s pláčem své drahé matky až do smrti své a modlil se často za ni, jak si toho při své smrti byla žádala.

O kéž by každá matka, která má syna studentem, život této matky a tohoto syna často četla. Co se sv. Augustinu při studii stalo, stává se dnes tisícům studentů. Dnes více než kdykoli jindy přicházejí studující o poklad víry. A ztratí-li víru, jsou na zcestí. Oddají se pití a jiným neřesem, z nichž nejzáhubnější bývá známost s dívkami v té době, kdy všechen čas mají studiu věnovati. Tak zvaná láska strhne je se studií a pak všechen náklad na studium je vyhozen. Rodiče doma pláčou nad ztraceným synem. Kéž by jen pláč jejich byl spasitelný jako pláč Moniky! Ta budiž vzorem všem matkám studujících.

Nelze slovy vyjádřiti horlivost, jakou věnoval svatý Augustin po svém obrácení sobě a duším svěřeným. Dvěře jeho byly otevřeny každému; kdo hledal u něho poučení aneb útěchy, mohl jíti k němu kdykoli; zanechal i nejpilnější a práce nejhlubšího zkoumání a věnoval se všecek

i člověku chudému a prostému. Všechn jeho čas dělil se mezi péči úřadu pastýřského, mezi modlitbu, čtení a psaní. Sv. Augustin kázal každou neděli a každý svátek, často i ve dny všední až do smrti své. Zvlášť však zasvětil ducha svého spisování spisů církevních. Jak velká byla činnost spisovatelská, lze jasně posouditi z toho, že zanechal po sobě 1030 spisů. Ze spisů jeho by mohl initi člověk celou knihovnu. Spisy jeho jsou nade všechny cenné, jsou nevyvažitelnou studnicí křesťanské moudrosti. V nich jsou vyličen y všechny stránky církevní nauky o víře a mravech. O ně opírá se církev co nejčastěji. Sv. Augustin patří k největším mužům v církvi. Uprostřed této ohromné činnosti vešel v radost Páně. Ve spisech svých sám mluví o svém obrácení takto: „Kůra ledová ve vnitru mém roztála a srdce mé otevřelo se pravdě Boží. Slovo Tvé o Pane jest chlebem, jenž obživuje a nasycuje, jest olejem, jenž rány naše hojí a nás sílí, jest vínem rozveselující srdce naše. Slovo Tvé tak nás uspokojuje, že se nám omrzí radosti světské. Neviditelná ruka tvá, ó Pane, dovedla mne k muži svatému, jenž mi oči otevřel a mne k Tobě připoutal. Než jak daleko jsme od pravdy Tvé, pokud hovíme hříchům, jakož i já jsem tehda činil; ale slovem Tvým jsem se k Tobě přiblížil. Kéž i naše obrácení a polepšení stane se tak rozhodným jako u sv. Augustina!

Modlitba církevní

Slyš naše prosby, mocný Bože! Poněvadž vléváš nám do srdce naději a důvěru v dobrotu svou, uděl nám na přimluvu svého svatého vyznavače a biskupa Augustina, darů dobrotivosti své. Amen.

SV. BARBORA, panna a mučenice.

(4. prosince).

Sv. Barbora žila za císaře římského Maximiliana I., který panoval od r. 235. 238. v Nikomedii, v hlavním městě Bythynie v Malé Asii. Sv. Barbora **pocházela** ze vznešeného a bohatého rodu. Vynikala krásou **těla**, **bystrostí** ducha, ušlechtilou povahou, líbezným chováním. Když přicházela do panenských let, vystavěl otec její, horlivý to ctitel pohanských bohů, jakousi věž, do níž uzavřel svou dceru. Kromě sluhů a učitelů neměl míti ke **kvetoucí pannie** nikdo přístupu. Proč tak učinil, to nevíme. Zdá se však, že mu šlo o to, aby jeho dcera nepoznala víry křesťanské, kterou on z celého srdce nenáviděl, a která **přes všechno** pronásledování všude se šířila. A co mu **prospělo jeho** úsilí? Dcera, jsouc skryta před zraky světa, **zachovala srdce** čisté, nevinné, neporušené. Byla odkázána na **samotu**, **pro to** tím více rozjímal. Tím záhy poznala marnost bohoslužby pohanské a pravdivost i krásu víry křesťanské, o níž **stýšela** od některého ze svých sluhů a učitelů. Barbora bez vědomí svého otce byla pokřtěna; od koho, není známo.

Sv. Barbora zamilovala si víru křesťanskou, poněvadž se zachovala čistou; a čistou se zachovala, poněvadž byla vzdálena světa. — Tento příklad sv. Barbory ukazuje vám, milí rodičové, jak máte bdíti nad svými dcerami, aby ne-

vzaly poskvrny na své panenské stydlivosti a zachovalosti. Hle — pohan, modloslužebník skrývá svou dcerou před zraky světa a střeží ji jako zřítelnici oka svého ; a vy byste chtěli vystavovati své dcery na odív a nebrániti jim, když po veřejných cestách a místech i v noci se toulají a očima i ušima ssají do sebe jed zlého světa ? Myslíte snad, že nedostatek panenské čistoty nahradí vašim dcerám hedvábné šaty, drahé šperky, uhlazené chování, vzácné známosti ? Nemylte se ! Cenu člověka a zvláště panny činí cnost, plynoucí z víry a nábožnosti. Nebraňte proto svým dcerám v pobožnosti. Jakmile vaše dcery přestanou milovati Boha, začnou milovati svět. A dívka, žena svěťácká je každému rozvážnému muži odporná.

Ne tak sv. Barbora. Ona byla milá všem lidem. Svou líbeznou povahu převyšovala i své bohatství a rod. Proto daleko široko roznesla se o ní pověst, počali se o její ruku ucházeti vzácní jinochové. Otec vykládá ji, jak by mohla býti šťastna s tím neb oním ; ale dcera odpovídá rozhodně, že nepodá své ruky žádnému, byť to byl i syn císařův. Otec popřál ji času na rozmyšlenou a odcestoval. Když však i potom se zdráhala a zřejmě vyznala, že jest křesťanskou a že zasvětila své panenství ženichu panen, Kristu Ježíši, rozzuřil se tak, že chopil meč a svou dceru chtěl prokláti. Dcera utekla, otec ji pronásledoval. Dopadnuv ji, dovlekl ji domů, trýznil hladem, žalářem a všelijak jinak. Když nepovolila, vydal ji soudu pohanskému, který ji odsoudil k smrti mečem. Tu byla sfata sv. Barbora, a za kata nabídl se její vlastní otec. Ale v tom okamžiku zabil jej hrom. Bůh ukázal, že zločin nelidského otce volal k němu o pomstu.

Zde vidíme, jak pravdiva jsou slova Kristova : „Nepřišel jsem poslati pokoje, nýbrž meče ; přišel jsem zajisté,

Sv. Barbora před prokonsulem.

abych rozdělil člověka proti otci jeho, a nepřátelé člověka, domácí jeho" (Mat. 10, 34—36). Hle — sv. Barboře byl nepřítelem její vlastní otec. Nenáviděl ji až na smrt pro její víru, pro její lásku a oddanost ke Kristu Pánu. Jak to asi bolelo útlocitnou dívku, že víra Kristova rozdělila ji s otcem, ale raději život obětovala, než by byla zapřela víru svou.

Milý křesťane, není horšího nepřítele nad nepřítele domácího. Ten ti ztrpčuje život každodenně, až snad i konec učiní životu tvému. Trpíš-li protivenství od toho, kdož by tě měl dvojnásobně milovati — je kříž tvůj dvojnásobný. Ale trpíš-li tento těžký kříž rád z lásky a oddanosti k Ježíši Kristu, pak dvojnásobně budeš zaň odměněn.

Sv. Barbora, jdouc na smrt, neměla, kdo by ji byl posilnil na cestu do věčnosti Tělem Páně, a proto prosila Boha a Pána svého za jiné, aby všem, kdožkoli budou cítiti její památku, dopřál té milosti, by před svou smrtí skroušeně se mohli zpovídati a nejsvětější Svátost oltářní přijati. Z té příčiny vzýváme sv. Barboru jako patronku šťastné smrti a prosíme ji o přimluvu, bychom se z toho světa neodebrali náhle, nezaopatření pokrmem nebeským. Proto také vyobrazuje se sv. Barbora, jak drží v ruce kalich se sv. hostií. Poněvadž nebezpečí náhlé a nenadálé smrti hrozí zvláště horníkům a námořníkům, cíjí právem tyto stavy společenské za svou patronku. Sv. Barboru vzýváme v rozmanitých nebezpečích duše i těla a řádíme jí ke 14 sv. pomocníkům.

Největší neštěstí, které nás v tomto životě smrtelném potkali může, jest smrt ve hříchu smrtelném. Abychom ušli tomuto neštěstí, budme každou chvíli na smrt připraveni, prosme denně sv. Barboru o šťastnou hodinku smrti a pak náhle, nešťastně zemřeme. Šťastná bude naše smrt, bu-

deme-li žítí v milosti Boží a dbáti, abychom nebyli obtíženi hříchem smrtelným ani jedinký den. Toho docílíme každodenním zpytováním svědomí a častou sv. zpovědí. Šťastná bude naše smrt, budeme-li věrni ve svém povolání; tato pak věrnost žádá, abychom ani na okamžik neodkládali s tím co jsme dlužni Bohu, bližnímu a sobě samým. Učiníme-li se své strany, čeho třeba ku šťastné smrti, nebude naše modlitba marná, ale vstoupí ku trůnu Božímu a vymůže nám milosrdenství a život věčný.

Modlitba k sv. Barboře.

Slavná přítelkyně věčného Boha, svatá Barboro, jež jsi s dvojí korunou vítěznou, panenství a mučeníctví svého do nebeského království vešla, pros za nás, abychom stálou láskou k Spasiteli svému vše přemohli, co zlé jest, a jedině cnosti byli oddáni, a tak došli do oné vlasti míru, kde všichni hrdinové křesťanství na věky se radují. Amen.

Všemohoucí, věčný Bože, vzýváme slitovnou dobrotu Tvou, abys pro zásluhy a na přímělu sv. Panny Barbory nám té milosti popřál, abychom tělem i duší čistě a radostně Ti sloužili, dobře připraveni zemřeli a ještě před smrtí svou největší tělo Syna Tvého hodně přijali a tímto nebeským pokrmem posílení, blaženého cíle svého šťastně dosáhli skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

SV. BARTOLOMĚJ, apoštol Páně.

(24. srpna.)

Bartoloměj (= syn Tolomaje) jest onen apoštol Nathanel, o němž Kristus pravil: „Aj pravý Israelita, v němžto není lsti“. V evangeliu sv. Jana (1, 47—51) vypravuje se tento tklivý příběh: V městě Káni Galilejské, na svém sadě, pod stromem fíkovým odpočívá šlechetný muž, jménem Nathanael. Duch jeho je snad pohřížen v zaslíbení o příštím Messiáši. Srdce jeho chvěje se radostnou touhou po onom velikém proroku, jenž má býti slávou svého lidu israelského. Z nenadání přistoupí k němu přítel jeho Filip a zvolá radostným hlasem: „Nalezli jsme toho, o němžto psali Mojžíš a proroci: „Jest to Ježíš z Nazareta!“ Nathanael, věda, jak neznámé to místo, ba v jakém opovržení jest galilejský Nazaret, táže se: „Z Nazareta-li může býti co dobrého?“ Filip se s ním nepře, ale běře ho za ruku a pobízí ho říka: Pojď a viz! Nathanael jde s Filipem k Pánu Ježíši. Pan Ježíš praví k přítomným „Aj pravý Israelita, v němžto není lsti!“ Nathanel, slyše ta slova, diví se a praví: „Odkud mne znáš?“ I řekl mu Ježíš: „Prvé než-li Tě zavolal Filip, když jsi byl pod fíkem, viděl jsem Tebe“. Odpověděl jemu Nathanel: „Mistře, Ty jsi syn Boží, Ty jsi král Israelský“. Po těchto slovech řekl Pán Ježíš k Nathanaelovi: „Že jsem tobě řekl, viděl jsem té pod fíkem,

věříš; větší věci na to uzříš“. A obrácen k ostatním pravil: „Amen, amen, pravím vám, užijte nebe otevřené a anděly Boží vstupující na Syna člověka“

Tento Nathanael je nynější Bartoloměj. Nathanel je jeho jméno, Bartoloměj = syn Tolomaje — jeho příjmení. Bartoloměj vyznal, že Ježíš Kristus je synem Božím a zaslíbeným Messiášem. A jak rychle uvěřil! spatřil jen jeden paprsek jeho slávy, poznav vševědoucnost jeho, uvěřil. Jak četné však divy učinil Ježíš Kristus před očima nejvyšších kněží, zákonníků a starších lidu, a přece neuvěřili. Odkud ten rozdíl? Bartoloměj byl pravý Israelita, v němžto nebylo lsti, přetvářky, který co měl na srdci, měl i na jazyku. Byl to člověk přímý, pravdy milovný. Nejvyšší kněží a zákonníci byli však pokrytci, přetvářiví, kteří nenáviděli pravdu; jinak mluvili a jinak myslili. Toť příčina, že neuvěřili v Krista přes jeho divy a zázraky.

Tu se nám vysvětluje, milý čtenáři, proč jeden člověk ochotně přijímá božskou víru, a druhý tvrdošíjně jí odpírá třeba i největší zázraky by viděl. „Bůh učinil člověka přímého“ praví Šalomoun, „ale on se vpletl v nesčíslné otázky“, (Kaz. 7, 30) t. j. v rozličné lstivé úmysly. Proto praví zase moudrý Sirach (32, 19): „Kdo hledá zákona, naplněn bude jím; ale kdož úkladně činí, urazí se na něm“.

Budiž proto každý z nás upřímným milovníkem pravdy, a pak nebude Kristus nám kamenem úrazu, nýbrž kamenem uhelným, v němžto spočívá všechna naše síla a spása.

Sv. Bartoloměj se zanícením poslouchal z úst Páně slovo o království Božím a byl přijat za apoštola. Po svátých svatodušních, jak vypravuje církevní podání, kázal neohroženě Ježíše Ukřižovaného, odebral se s opisem části evangelia sv. Matouše do Indie a získal mnoho duší pro

Krista. Potom kázal ve Frygii, Lykaonii, ve Velké Armenii při moři Chvalinském. Tam obrátil mnohé pohany, založil kostely a vysvětil několik mužů na biskupy. Když i král Polymius, královna a 12 měst se obrátilo na víru křesťanskou, pošlali mnohoslužební Aslyaga, bratra králova proti sv. apoštolovi, Aslyages dal sv. Bartoloměje zajati, za živá kůži mu s těla sedříti a stíti r. 71. po Kr. P. Proto znamením jeho jest obyčejně na obraze nůž. Tělo jeho po mnohých osudech dostalo se na ostrov Tiberský do Říma, kde mu ke cti vystaven chrám. Sv. Bartoloměj je ochráncem kajících hříšníků, protože ze všech mučenníků nejbolestnějšího konce se dožil.

Můžeme-li si pomysleti muky bolestnější a ukrutnější? Kdybys se píchl do prstu, jak by to tebou škusblo. Avšak což je ta bolest proti bolesti sv. Bartoloměje, jemuž byla sedřena kůže z celého těla s neslýchanou vzteklostí. Muky jeho byly tak ukrutné, že dle bl. Ludvíka z Granady nemohly býti vymyšleny leč samým ďáblem. — A hle! Svatý Bartoloměj kázal prý shromážděnému lidu i v tomto hrozném stavu, maje svou sedřenou kůži položenou na ramenou jako štolu. Ano, kázal sv. Apoštol, ne ani tak slovem jako skutkem, že křesťan se má odříci — žádá-li toho Bůh — nejen statků, přátel, rodičů, příbuzných, ale i všeho, co mu jest tak blízkým, jako jeho kůže, a milým jako vlastní život. Mučnická smrt sv. Bartoloměje káže všem věkům a pokolením, že křesťan s celou svou bytostí má náležitě Bohu, že má Boha milovati nade všecko. Ovšem v takové míře, jako sv. Bartoloměj, nemůžeš ty křesťane, dáti na jevo svou lásku Bohu. Bůh tak veliké oběti od tebe ani nežadá. Není třeba, abys snad pro víru svou krev prolil, není ani třeba, abys se odříkal svých rodičů, statků pozemských, ale vždy je třeba, abys Boha miloval nade

všecko, abys Bohu vždy dával především, co na světě je ti milo.

„Kdo miluje otce neb matku více, nežli mne, není mne hoden, a kdo miluje syna neb dceru více nežli mne, není mne hoden“, (Mat. 10, 37) praví Ježíš Kristus. V témž smyslu můžeme říci: Kdo miluje svůj obchod, svou živnost, své hospodářství, své řemeslo, své umění, své statky více nežli Boha, není Boha hoden. Kdo opičí zaslepen láskou, svým dětem všecko dovolí, aniž je vedl k bázni a kázní Boží, ten Boha nemiluje. Kdo pro přízeň vyšších, těmto se propůjčuje za rádce, za chvalořečníka nepravostí, ten cení mizerný zisk nad svědomí a spravedlnost — ten není Boha hoden. Kdo své živnosti všechen čas a pílí věnuje, takže mu je služba Boží obtížná, ten časným věcem dává přednost před Bohem, Boha nemiluje nade všecko, a proto ho není hoden. Slovem: Kdo neoželí všech časných výhod, prospěchů a ohledů, pokud jsou mu závadou v plnění vůle Boží, klamně se domýšlí, že miluje Boha nade všecko

Dle vzoru sv. Bartoloměje budiž jednání naše vždy přímé, pravdivé a pak budeme mít i pevnou víru. Milujme Boha nade všecko, budme hotovi pro Boha všechno i vlastní život obětovati.

Modlitba církevní

Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi nám dopřál dnes uctívati Tvého sv. apoštola Bartoloměje, prosím Tě, rač udělití církvi své, aby milovala, čemu on věřil, aby kázala, čemu on učil. Amen.

SV. BEDŘICH, opat.

(6. března).

Sv. Bedřich (něm. Friedrich) narodil se v království Hollandském ve Frisii ve vsi Hallu. Rodiče jeho otec Dodo a matka Snitbergra byli lidé chudobní, avšak poctiví a zbožní. Otec jemu záhy zemřel a ovdovělá matka vychovávala sama Bedřicha v bázni Boží. Učila ho modlitbě a často jej vodila do chrámu Páně. Jako jiní chudobní pacholci, musel i Bedřich v mládí pásat ovce. Na pastvě bavil se zvláštním způsobem. Zatím co soudruhové jeho skotačili, stavěl si Bedřich z hlíny kostelíčky a oltáříčky, hrál si na kněze a odříkával si modlitby i u ovcí. Ovdovělá matka postarala se o to, aby Bedřich se naučil nejen čísti, psáti a počítati, nýbrž aby se přiučil již v rodišti svém počátkům jazyka latinského. Když opoznala, že syn její je neobyčejně nadán, poslala jej na vysoké učení do Münsteru ve Westfalsku. Ač v cizí zemi byl, přece ve ctnostech svých se nezměnil. V pokoře převyšoval všechny spolužáky, k čistotě takovou lásku měl, že k zachování její si zvolil tři patrony: Pannu Marii, sv. Jana evangelistu a sv. Cecilii. Aby tuto cnost zachoval, tělo své přísně na uzdě držel: postem, bičováním, bděním, tvrdým lůžkem, opaskem žíněným. Dokonav studie, vrátil se do svého rodiště, aby se připravoval k stu-

diu kněžskému. S bolestí zde zpozoroval nevědomost, surovost a pokleslost svých krajanů, které si svolával a poučoval je soukromně o životě nábožném. Přijav svěcení kněžské, stal se spolupracovníkem (kooperátorem) staříčského faráře v Hallumu na vinici Páně. Od té doby neunavně a horlivě pracoval.

Zvláště neunavně hlásal slovo Boží, učil s neobyčejnou ochotou mládež katechismu, prostý, neuvědomělý a pověřivý lid vzdělával a zušlechťoval. Kdykoli v neděle a svátky zpozoroval v kostele mezery, tázal se starostlivě po nich, a vzkazoval jim, že na ně čeká, aby i těmto mohl hlásati slovo Boží. Po smrti faráře Hallumského stal se Bedřich jeho nástupcem. Spravuje nyní osadu sám, pracoval až do úmoru k věčné spáse svých svěřenců. V duchovní správě seznal, že chudým sestárlym a nemocným lidem nedostává se často žádného ošetřování. Umínil si proto, že založí pro tyto chudšasy zvláštní dům křesťanského milosrdenství. Ve snách však měl vidění, jímž pohnut byl ku změně svého úmyslu, takže rozhodl se založiti místo špitálu ústav duchovní, jehož členové budou v životě apoštolském trvati slovem i skutkem, o duchovní i tělesné potřeby bližních pečovati a jim dokonalý příklad bohumilých cností dávat. Za tím účelem odebral se s dovolením svého biskupa do premonstrátského kláštera v Utrechtě, kde řeholními pravidly se přiučil. Potom obcházel vlast svou a konal dílo misionářské. Slovy mocnými ličil ve svých kázáních, jak hrozně rozmáhá se v lidu mravní zkaženost, jak vzrůstají loupeže, krádeže, vraždy, žhářství, cizoložstvo, bezbožnost; hrozil, že se Bůh už nebude dívat na tyto nepravosti a že je zahubí jako kdysi Sodomu a Gomorhu, jestliže v čas se neobrátlí. Za tehdejší doby neviděl Bedřich pro lidi mravně pokleslé jiné spásy,

leč v klášteřích. Říkával, že kláštery mají zde na zemi hříšníky jako v žalářích držeti, aby nebyli po smrti uvrženi do žaláře pekelného. Poněvadž tehdy do klášterů bývali přijímáni jen lidé urození a bohatí, unínil si Bedřich založiti nový řeholní ústav pro lidi chudé, zanedbané a mravně pokleslé. I vystavěl r. 1163. v Hallumu svatyni Matky Boží s klášteřem, obklíčil jej příkopem a nazval „zahradou Panny Marie“. Ke stavbě šlechticové okolní nejen peníze své propůjčili, nýbrž někteří sami do něho vstoupili, kterýžto příklad tak mocně působil, že množství noviců se hlásilo a brzy museli přistavovat. Také vystavěl klášter pro nábožné ženy téhož řádu, k čemuž potřebných peněz samy donesly. Tento klášter nazval Betlém. Sám pak jako opat spravoval oba kláštery, v nichž zachovala se přísná kázeň řeholní, takže řeholníci přinesli svým příkladem požehnání celé krajině. V obou klášteřích žili lidé ze všech stavů; byli tam útlí jinoši, kteří neznali zkažených mravů toho světa, žili tam i bývalí světáci, rozmarilci, kteří vyvázli z propasti hříchů a našli v řeholi pokoj v Bohu. V „Betlémě“ opět žily panny, ženy, vdovy a všechny spojovala řeholní kázeň a svatá láska v jednu velkou rodinu, jejímžto starostlivým a laskavým otcem byl sv. Bedřich.

Po deset let blahodárně vedl obě tyto družiny. Předvídaje smrt svou, navštívil ještě jednou klášter Betlémský, svolal řeholnice, napomenul je k horlivému zachovávaní pravidel řeholních a rozloučil se s nimi. Po té sloužil poslední mši sv. ve svém rodišti, kde kdysi slavil kněžské prvotiny, a brzy zemřel smrtí svatou dne 3. března r. 1175. v Zahradě Panny Marie, kde ve chrámě tělo jeho bylo pochováno.

Lid oplakal v Pánu zesnulého opata, jako dobrodince

a otce svého a s důvěrou nábožnou putoval často k hrobu jeho. Na hrobě samém událo se mnoho zázraků, a tím jméno jeho proslulo v celém světě katolickém. Po 4 stoletích byl klášter blah. Bedřicha v Hallumu od papeže Pavla IV. r. 1570. spojen s nově zřízeným biskupstvím v Leewerdenu.

Sv. Bedřich dával si záležeti zvláště na křesťanském vzdělání útlé mládeže. Všichni křesťanští rodičové, pěstouni a učitelé měli by pamětlivi býti, že nestačí jen mládež ve vědách vzdělati, ale že třeba především srdce jejich zúšlechtiti. Neboť Tomáš Kempenský praví: „Co prospěje vzdělanost bez bázně Boží? Lepší je pokorný rolník, jenž Bohu slouží, než nadutý mudřec, který sama sebe zanedbává, běh nebes vyšetřuje.“ A sv. Apoštol Pavel napsal: „Vědomost nadýmá, láska pak vzdělává.“ (I. Kor. 8, 1). „Kdybych měl prorocství a znal všechna tajemství i všeliké umění lásky pak kdybych neměl, nic nejsem.“ (I. Kor. 13. 2.)

Modlitba:

Prosíme Tebe, o Pane, rač nás osvětliti a nám přispěti ku pomoci, bychom nedbajíce hříšného těla svého a statků pozemských, Tobě věrně sloužili a věčných radostí požívatí mohli. Amen.

SV. BENEDIKT, opat.

(21. března).

Svatému, o jehož životě mám psáti, nedali rodiče bez zvláštního řízení jméno Benediktus — t. j. Požehnaný, neboť je málo lidí, kteří byli tolik požehnání Božího rozšířili, jako tento světec.

Narodil se r. 480. v Nursi, městě italském, ze šlechtického rodu Aniciův. Jako chlapec poslán na vyšší vzdělání do Říma. Věkem byl mladíkem 13-letým, ale smýšlelým mužem rekovným.

Bůh velké muže si vychovává v tajném úkrytu. Takoví mužové povstanou z nenadání, aby v srdce lidská nové hnutí a smýšlení vstúpili, aby položili základ k době nové. Tak se stal i Benedikt mužem svého věku. Tenkrát v říši římské dály se v životě politickém velké a neblahé převraty. Všeobecně se myslelo, že svět dosud ob stojí, dokud ob stojí světová říše římská. Než tehdy počala se plně rozpadáti. Barbarové trhali nyní krajinu za krajinou. Celé širé kraje mečem vylidněny. Říše římská, dosud pohanská, musela vzít za své, měla-li se rozšířiti říše Kristova křesťanská.

Obnovení bojů krvavých stalo se oněmi národy, kteří nyní vybité krajiny římské zalidnili. Východní a západní

Gothové, Vandalové, Burgundové, Suevové, Frankové, Alemanové a jiní národové usadili se v krajině bývalé říše římské. — Nový duch vstípen jím skrze missionáře, které vchovaly v té době první kláštery — sv. Benedikta.

V Římě, kam Benedikt na vzdělání poslán, bylo sice nejlepší učení, ale také největší zkaženost, která přivodila pád světové říše. Rozmařilost Říma se Benediktu do duše zprotivila, proto záhy opustil Řím a odešel do pustého kraje v Subjaku, aby tu pokojně o spásu duše své mohl pracovali. Po třech letech nalezen byl od pastýřů, kteří rádi jeho poučení přijímali. I sousední innichové přicházeli o poučení, a žádali ho, aby se stal jejich opatem. Přijal tento úřad, ale napřed oznámil, že bude velmi přísným. Brzy se innichům kláštera zprotivil, a proto na milou poušť svou zase odešel, aby se tu doučil. Božský mistr chtěl, aby z učeně stal se nyní mistrem. V pokoře a sebezáporu dále se zdokonaloval. Četní lidé téhož smýšlení hrnuli se nyní k němu, aby byl jejich učitelem. Docházeli tu lidé všech stavů a národů, Římané, Gothové, venkované i měšťáci, řemeslníci a umělcové, otroci i svobodní! Mezi nimi však nečinil rozdílu. O jeho velikých snahách mluvilo se zvláště v Římě.

Největší šlechtici darovali mu blízké statky a přivedli své syny, aby je vchoval. Jako archa Noemova shromáždila zárodek nového pokolení; tak zde na poušti sešli se nejlepší duchové k sv. Benediktu, zárodek k nové, šťastnější budoucnosti. Šlechta římská zašla tak slavně, že slavněji nemohla zaniknouti, neboť zasvítla v duchu křesťanském.

Sv. Benedikt se stal kořenem nového století. Dvanáct klášterů založil v tomto sv. údolí a sám je spravoval. Stal se jejich zakladatelem i stavitelem. — Vše věnoval k po-

svěcení a vzdělání svých svěřenců. — Jeho veliké dílo vzbudilo mu nepřátele, závistníky. Jakýs Florentius poslal mu jedem napuštěný chléb jakoby ctí a darem. Než Benedikt lesť poznal a odešel do krajiny Neapolské po 35 letém blahodárném působí v okolí Říma. Octnul se svými svěřenými na hoře Monte Cassino. Na pustině Subjako učiněn základ jeho velkolepého díla, na Monte Cassino dokončení. Zbořil zde pohanský chrám Apollinův, obyvatel hory přivedl ke Kristu. Bratři jeho vymýtili les, který hustě horu přikrýval. Tak otevřen pohled na nejkrásnější snad kraj světa. Vůbec Benedikt vyhlédl pro své kláštery místa nejpěknější a nejzdravější.

Na překrásné hoře Monte Cassino založil Benedikt klášter, který se stal vzorem klášterů po tisíciletí. Sám se stavil nákres, aby vyhovoval všem potřebám klášterním.

Kláštery jsou rozsáhlé budovy, stavěny tak, aby všem požadavkům vzdělání i živobyčí odpovídaly. Postaven tu *kostel* pro bohoslužby, dále *oratorium* pro denní modlitby, *školní světnice*, pro mládež, *noviciát* pro nováčky, *knihovna* pro knihy, *sál pro umění*, *refektář* pro stolování, *cely* pro mnichy, *příbytky* pro *řemeslníky* a hospodáře klášterní.

Benedikt se základem hmotným dal i základ duchovního života pro všechny pozdější kláštery. Sestavil řád, pevnou regulu, která zůstala vodítkem všem potomním klášterům až do doby dnešní.

Tato nejpamátelnější řehole odchovala církvi velký počet missionářů, kteří nového ducha vstúpili v hrud' národů evropských. Z mateřského kláštera šířili se Benediktíni do zemí jiných a získali si nesmrtelné zásluhy pro člověčenstvo. Kláštery benediktinské staly se štěpnicemi zbožnosti i vzdělanosti, pramenem blahobytu, dobrodiním celých krajů.

Sv. Benedikt s bratřími.

Kde založen nový klášter, tam mýtily se lesy, vysušovala se bahna, vzdělávala se pole, zakládaly se zahrady a vinice — pouště proměňovaly se v žirné kraje. Chudině dostávalo se v klášterích záchrany, obživy. Kláštery staly se střediskem vzdělanosti, pěstující vědu a umění. Jen klášterům máme co děkovati, že se zachovala do dneška klassická nejvýraznější díla vzdělanosti římské a řecké. Zvláště Benediktini horlivě opisovali stará díla a zakládali knihovny bohaté; kromě toho byli malíři, řezbáři, stavitelé i lékaři. Dosud Benediktini navrhuji nejkrásnější plány kostelů a oltářů, které slohu i myšlence náboženské přesně mají odpovídati

Z klášterů benediktinských vycházeli nejhorlivější hlasatelé víry mezi pohany, znamenití učenci a spisovatelé. Jen z řádu Benediktinů vyšlo 24 papežů, 200 kardinálů, 1.600 arcibiskupů, 4.000 biskupů, přes 15.000 spisovatelů. Jediný tento řád čítá 40.000 světců a blahoslavených.

Z toho řádu vyšel největší missionář Němců sv. Bonifác a velký náš český a polský missionář sv. Vojtěch.

Po vlastech našich jest několik klášterů Otců Benediktinů, z nichž nejhorlivěji na Moravě pracuje klášter v Rajhradě, v Čechách proslulý a slavný klášter Bayeronských Benediktinů v Praze na Slovanech, zvaný Emauzy.

Klášter Emauzký v Praze nejlepším je dokladem, jak veliké požehnání provází veledílo Benediktovo dodnes. Jak mnoho dobrého v ohledu vzdělání a umění jediný tento klášter v našich vlastech způsobil — teprve pozdější věky dovedou oceniti.

Převzav spolek sv. Bonifáce, který dávno v Německu je rozšířený, vytkl si tento klášter 2 vznešené úkoly věrně a horlivě plniti.

Předně přispívati k obnově živé, přesvědčivé víry

v lidu učeném i neučeném, prohloubiti nejdůležitější vědění lidské náboženské, dáti lidu do rukou zbraň proti znešvařování víry a pomlouvám církve. K tomu účelu vydává dva výborné listy „Sv. Vojtěcha“ a „Sv. Bonifacia“, které dnes ve více než 1 millionu výtisků rozšířeny jsou po všech zemích naší říše, ba putují i přes dálné moře do Afriky, Ameriky a Asie. Kolik dobrého v ohledu vzdělání náboženského způsobí časopisy tak rozšířené a hledané, jako je Sv. Vojtěch a Sv. Bonifacius, žádný z nás nedovede oceniti.

Druhý vznešený úkol vytkli si Benediktini Emauzští v Praze poskytovati chudým věřícím štědré podpory ku stavbě nových chrámů a k zařizování nových duchovních správ, kde nutnost toho vyžaduje. V tom ohledu zvláště Bůh dobrotivý jim žehná.

Kromě toho umožňují studia chudých hochů ku kněžství, zakládají knihovny, čítárny, podporují katolické spolky a jednoty.

Aby plnou měrou velikému a vznešenému úkolu mohli dostáti, potřebují jistě všestranné podpory naší. Na nás je, bychom modlitbou i obětí hmotnou dle sil dílu jejich pomáhali a požehnání Božího na dále vyprošovali.

Sv. Benedikt, dokonav šťastně dílo Bohem mu vnuknuté, sladce zemřel 21. března r. 543. Dva mnichové viděli, kterak jeho duše se vznášela na jasně svítící dráze k nebesům. Ostatky jeho jsou uloženy v Monte Cassino a ve Fleurách ve Francii.

Modlitba:

O Bože a pane můj, děkuji Tobě za požehnání, které jsi lidskému pokolení sv. službou svým Benediktem propůjčil; nedej, aby světlo víry, které on rozšiřoval, ve mě uhaslo, aby i já účasten byl někdy slávy jeho. Amen.

SV. BERNARD, opat, církevní učitel.

(20. srpna.)

V litaních ke všem svatým je vložen veršik prosby: „Všichni svatí učitelé, orodujte za nás.“ Tím však se nerozumějí učitelé obecných škol, nýbrž oni svatí biskupové a kněží, kteří vynikli nad ostatní spolubratry své svátostí života, důmyslem, pravověrným a všestranným vzděláním v naukách církevních. Proto jim také říkáme učitelé církevní. Jsou to většinou velcí učenci církve z nejstarší doby církve. Než počítají se k nim i učitelé pozdějších věků. K těm náleží sv. Bernard.

Narodil se r. 1091. na hradě Fontaines (čti Fonténe) u města Dijonu v nynější Francii. Měl 5 bratrů a 1 sestru. Matka všem dítkám stejnou péči věnovala, aby jim vštípile v srdce lásku a bázeň Boží. Símě zbožného vychování matčina nejúrodnější půdu nalezlo ve vnímavém a bystrém duchu Bernardově. Touha po Bohu a vyšších vznětech planula v něm dříve, než se rozvinul rozum. Od matky dobré záhy naučil se Bernard pozorovati ve všech věcech stvořených velikost, moudrost a dobrotu Boží, žádosti a city proti zákonu Božímu okamžitě přemáhati. Tak se stalo, že Bernard již v útlém věku nabyl ducha vážného, usedlého. Varoval se hluku a radovánek toho světa, miloval mlčení, střídmost, samotu. Nejraději sám chodil po rolích a lesích,

kde radoval se z vůně bylin, ze zpěvu ptactva, z bublání potůčků, z veselosti broučků, motýlů i zvíře lesní. Veškerá příroda zdála se mu chrámem, v němž vane dech Boží.

S jakým chvatem nynější mládež shání se jen po rozkoších a zábavách tanečních, v nichž každé dobré zrnko v duši se uduší a zničí! Což divu, že mládež nynější tak rozpustilá, tak netečnou ke všemu, co v pravdě krásné, dobré a svaté jest! Velkou vinu nesou vychovatelé a zvláště rodičové. Příroda je veliká kniha, v níž stále učí Bůh. Kniha ta nikdy s dostatek nebude vystudována. Kolik radostí, útěchy, zábavy a poučení by našly dítky v přírodě kdyby je do přírody místo do hospod vodili rodičové a jiní vychovatelé! Jak smutné zjevy často v přírodě Boží pozorujeme: — zde zlámán krásný keř, vršky nejkrásnějších stromů pozulamovány, tu osení pošlapáno, tam kvítí zničeno aneb zvířátko zohaveno. S ošklivostí člověk musí se odvráteti od mládeže tak surové a bezcitné. Kdyby si přírody Boží, v níž světci nejlépe pravdy nejvyšší nastudovali, více všímala, musela by se mládež v přírodě stejně jako ve chrámě chovati — neboť stvořením svým všude mluví a káže Bůh lidstvu vnímavému.

Když dospěl v jinocha, byl dán na vyšší učení, aby zdokonalil ducha nadaného. V 19. roce po skončení studiu ocitl se na rozcestí. Měl se rozhodnouti jaké povolání nyní zvoliti. V nejistotě jeho Bůh sám mu dal pokynutí. Přišlo naň těžké pokušení v cizím domě, v němž na cestách svých přenocoval. Bernard vzpomenuv na svou zesnulou dobrou matku a její naučení, přemohl se. Tato příhoda otřásla jako blesk jeho nitrem. Bernard poznal, jak veliká nebezpečí stojí svět zvláště těm, kteří Boha milují; dlouho proto přemýšlel a radil se s Bohem, jak by ušel nástrahám zlého světa.

Sv Bernard.

Tisícové jinochů a panen octli se v podobném pokušení jako sv. Bernard a sotva jeden ze 100 byl tak šťasten, aby pokušení úplně přemohl. A proč? Poněvaž málo kdo měl tak zbožnou matku, aby její zlatá slova stále zněla jim v uších i u věku dospělém a obrnila je bázní Boží proti nástrahám nešlechtníků. Vštípí-li milí rodičové hluboko v srdce svých dětí bázeň Boží, pak se nemusíte tolik bát, že děti vaše klesnou a snad zahynou.

Toho času, kdy rozmýšlel se sv. Bernard o svém budoucím povolání, innoho se mluvilo ve Francii o novém přísném řádu Cisterciáků. Sv. Bernard se rozhodl do tohoto řádu vstoupiti. Dva starší jeho bratři a příbuzní zrazovali ho vstoupiti do kláštera. Bernard však s takovou přesvědčivostí jim vylíčil život samotářský, Bohu zasvěcený, že všech 5 jeho bratří i strýc zároveň s ním do kláštera vstoupili. Ba i mnozí urození syrové s ním se do kláštera vypravili. Svatou radostí plesal sv. Bernard, když s celým zástupem 30 jinochů stanul u brány klášterní v Cisterci. Malý tento klášter tolik noviců nemohl ani pojmouti. Rozhodli se vystavěti nový větší klášter v krásné lesní krajině Clairvaux (čti Klérvó). Sv. Bernard stal se potom prvním opatem kláštera nového. Mladistvý opat vedl zde život přísný, sebezapíravý. Tolik se postil, že bolestí nemohl jísti a píti. Ve dne pracoval, v noci se modlil a psal. Duchem svým stále dlel u Boha. Svým ctnostným, andělským životem stal se Bernard světlem bratřím ostatním a duchovním obroditelem řádu. Ač volán byl o radu a pomoc v mnohých záležitostech světských, vždy rád se vracel ku starostem o duši svou, častěji si připomínaje „Bernarde, nač jsi přišel (d řádu)?“

Nynější mdlý a netečný věk nemůže pochopiti, proč jindy tolik výtečných duchů vstupovalo do klášterů. Myslím,

že lidé zbožní vždy budou přemýšleti, jak nástrahám toho světa by nejlépe unikli. Za času sv. Bernarda houfně jinoši vstupovali do kláštera. Dnes sdružují se v rozličných spolcích a jednotách katolického ducha. Kdo nemáš povolání k životu klášternímu v nynější nebezpečné nevěrecké době, pak zabezpeč se před pádem vstoupením do některého katol. spolku pamětliv slov kazatele (4, 9, 10): „Lépe je býti dvěma než jednomu; neboť mají užitek z tovaryšstva svého. Padne-li který z nich, druhý jej pozdvihne.“ Člověk je tvor společenský. Vyhledává vždy nějaké přátele. „Přítel dobrý dražší nad zlato.“ Ale třeba, aby přítel byl opravdu dobrý, ctnostný. Neboť vždy budou platiti slova Knihy Přísloví (29, 5) „Člověk, který lahodnými a smýšlenými řečmi mluví k příteli svému, rozestírá síť krokům jeho.“

Pověst o svátosti Bernardově šířila se daleko široko a zjedнала pokornému mnichu netušenou slávu. Nebylo mu tehdy rovného ve vzdělání, moudrosti, výmluvnosti, v horlivosti o čest a slávu Boží a spásu lidí. Celé zástupy chodily k němu o radu a pomoc.

Kdyby v světě byl zůstal, sotva by se byl tak zocelil a sotva se stal mužem prvním celého 12. století. Uměl panovati nad jinými, poněvač uměl panovati sám nad sebou.

V tom ohledu následovati musíme všichni sv. Bernarda, chceme-li jiným prospěšnými se státi. Všechna reforma, všechno obrození duchovní počíná od sebe. Kdo chce jiné zlepšiti, zdokonaliti, sám sebe dříve musí zlepšiti, zdokonaliti.

Přes to, že sv. Bernard jako první muž svého století požíval všeobecnou slávu, zůstal vědy mužem pokory a skromnosti. O to postaral se Ten, jenž všechny kroky naše sleduje, že poslal naň hluboký zármutek. Sv. Bernard na sněmu ve Špýru pohl císaře Konráda k druhému tažení křížáckému. Tažení křížácké, které jediné on svým nadše-

ním způsobil, se nezdařilo. Všichni přikládali vinu sv. Bernardovi. On však vše nesl, poukazuje jen na tajné soudy Boží a snad nehodnost křížáků.

V posledních letech svého života dokončil své znamenité dílo „O zpytování sebe“, které bylo věnováno papeži Eugeniu III.

Ač byl tak vyzáblý na těle stálým postem, že spíše mrtvole se podobal, přece 63 let věku se dočkal. Te způsobil jeho veliký, klidný, zcela Bohu oddaný duch. Na konci života z cest svých vrátil se ještě do Clairvaux a tam 20. srpna 1153. tiše v Pánu zesnul.

Tak odebral se na věčnost muž největší své doby. Rádce biskupů a papežů — tajemník velmožů a králů. Misionář veliký a nadšeuý. Procestoval větší část celé Evropy, zvláště Francii, Německo a Itálii. Bludy rozličné zpr. Abelardovy a Gilbertovy vážně odhalil a přesvědčivě vyvrátil. Jeho výmluvná kázání a spisy krásné pojistily mu místo mezi učiteli církve. — Sluje „Doctor mellifluus“ — (učitel medotekoucí). Svou vroucí výmluvností zvelebil zvláště cností a předností Matky Boží, jejímž zvláštním ctitelem se stal. Překrásné modlitby jeho plné důvěry k Marii Panně staly se v církvi všeobecnými. Od sv. Bernarda převzala církev sv. modlitbu „Svatá Maria“ od něho pochází modlitba „Memorare“ či „Pomni o nejdobrotivější Panno, že od věků nebylo slýcháno abys byla koho opustila.“

*

Modlitba církevní

Prosíme Tě, Pane, zdokonaluj v nás touhu po zbožnosti a svátosti a abychom Tvé hojné milosti došli, kéž nám sv. opat a výborný učitel, Bernard, svými zásluhami a svou přímluvou vždy prospěje. Amen.

SV. BLAŽEJ, biskup a mučeník.

(3. února.)

Sv. Blažej žil na počátku 4. století po Kr. a byl biskupem v městě Sebastě v Malé Asii. Tehdáž panoval na východě císař Licinius, který sice spolu s císařem Konstatinem křesťanům svobodu, ale nebránili svým námiestkům, by křesťanů nepronásledovali. Tak se stalo, že zuřilo pronásledování křesťanů i v Malé Asii, kde byl biskupem sv. Blažej, kterýžto zvěděv, co očekává věrného pastýře, pamětliv jsa slov Kristových: „Když vás budou pronásledovati v městě tomto, utecte do jiného“ (Mat. 10, 23), odebral se ze Sebastie na poušť, kde skrýval se v jeskyni. Neutekl ze strachu, ale aby se zachoval svým věrným ovečkám. Z toho se učíme, že můžeme se i vyhnouti, kdyžby vás nevěrci pronásledovali, a když bychom neměli naděje jich obrátiti.

Sv. Blažej byl vyslíděn od náhončích vladaře, zatknut, svázan a odveden do města k soudu. Soudce mu velel, aby Kristu zlořečil a obětoval bohům pohanským. Sv. biskup nijak nesvolil, nýbrž statečně vyznával víru křesťanskou i přes rozličná muka, jimiž byl trýzněn. I odsouzen byl k smrti mečem. Sv. Blažej sklonil ochotně svou hlavou pod mečem katovým. To se stalo kolem roku 316. po Kr.

Sv. Blažej nebyl mezi mučeníky ani první, ani poslední, na němž žádáno, aby Kristu zlořečil. To byl obyčejný způsob, jímž byli sváděni křesťané od pohanů, aby zapřeli sv. víru. Sv. Blažej ani nejhroznějšími mukami nedal se k tomu pohnouti. A ty křesťane, chtěl bys otvírati ústa svá k rouhání z pouhé lehkomyšlnosti? Ty bys opovažoval se mluvití potupně o Bohu, když tě uchvátí zlost a nevole? Tak málo máš víry v Toho, Jenž jediným slovem tě může zničití, tak málo rozumu a citu? Rouhání je tak velký hřích, že kdo se rouhal Bohu, často nápadně byl potrestán, ba i okamžitě zachvácen smrtí.

Sv. Blažej za života svého mnohým navrátíl zdraví. Mimo jiné přistoupila k němu jedna matka, nesouc na rukou svého jediného synáčka, jemuž byla v hrdle uvázla rybí kost. Světec se dotekl krku hochova, požehnal jej a hoch byl v té chvíli zdráv. Když pak po smrti sv. Blažeje mnozí jiní, kteří měli bolesti v krku, skrze přímluvu jeho nabývali pozdravení od Boha, vešlo v obyčej tak zvané sv. Blažejské požehnání.

Na den sv. Blažeje světí kněz 2 voskovice. Po mši sv. vezme pak tyto 2 svěcené svíce, přeloží je křížem, dotkne se jimi hrdla věřících, a drže pravou ruku nad hlavou každého zvláště říká: „Skrze přímluvu sv. Blažeje, biskupa a mučeníka, vysvobodí tě Bůh od neduhu v hrdle i ode všeho jiného a ve jménu Otce i Syna i Ducha sv. Amen.“ Co znamená tento posvátný obřad? Tímto obřadem má býti v nás vzbuzena důvěra, že dojdeme skrze přímluvu sv. Blažeje vysvobození od všelikých bolestí hrdla i ode všecli hříchů, které z hrdla vycházejí.

Přijměme tedy žehnání sv. Blažeje s tou pevnou důvěrou, že milostivý Otec nebeský pro zásluhy svého Syna Ježíše Krista a jeho věrného služebníka sv. Blažeje dopřeje

S. Blažej.

nám, aby se nedotkl hrdla našeho neduh tělesný ani duševní. Ovšem Bůh zázraků vždy nečiní, nýbrž pomáhá nám, když ho prosíme a sami se přičiníme.

Ostatky sv. Blažeje odpočívají v Maratee u Neapole. Sv. Blažej jest jeden ze 14 pomocníků a vzývá se o pomoc v nemocech krku a chřtánu, jakož i v útrapách duševních pro zamlčené hříchy. Soukeníci si jej zvolili za patrona svého cechu.

Modlitba církevní.

O Sv. Blažeji, tebe vroucně prosíme, abys nám vymohl u Boha tu milost, bychom užívali svých úst k zvelebení a nikoli k zlehčení jména Božího a tak přidružení byli k vyvoleným Božím, kteří jazykem nikdy těžce nehřešili.

SV. BOHUMÍR, biskup.

(8. listopadu.)

Bohumír (německy Gottfried) narodil se asi r. 1066. na statku Moulincourt u města Soissonsu ve Francii z nábožných rodičů stavu šlechtického. V pátém roce věku svého vzat byl do kláštera sv. Quintina k opatu Bohumírovi, jenž mu byl kmotrem na křtu sv. Malý Bohumír dospěl ve sličného a nadějného hochu. Čítaje bedlivě písmo sv., vštepoval si do paměti i do srdce slovo Boží a zamiloval si brzy tichý zapíravý život. Největší jeho radostí byla modlitba; modlíval se dlouho do noci a při tom tak měl soustředěné myšlenky k Bohu, že nevěděl, co se kol něho děje. K chudým již v mládí byl útrpným, často sám žil o chlebě a vodě, utrhuje si lepších pokrmů, které dával chudým. Kromě zbožnosti učil se pilně vědám.

Dokončiv studia přípravná, složil slavné sliby řeholní a dání mu na starost chudi a nemocní (v klášteře). Povinnosti ty konal s velikou ochotou a láskou. Zvláště nemocným prokazoval péči přímou mateřskou, staral se neunavně netoliko o tělesné potřeby jejich, ale byl jim také laskavým těшитelem, učitelem. Předčítával jim z duchovních knih, napomínal k trpělivosti, povzbuzoval k důvěře v Boha, nabádal ke kajčnosti a modlíval se s nimi. Tak dával příklad ostatním řeholníkům obětavé lásky k Bohu.

Jakkoli duše jeho po kněžské hodnosti práhla, přece pokora jeho jemu říkávala, že je nehodným, a biskup mu musel uložit, aby se dal vysvětliti. Podobně teprve na rozkaz biskupův a opatův stal se opatem v klášteře Nogent, pod jehož řízením stal se ten klášter vzorem. Sv. Bohumír věda, že chce-li jiné spravovati, sám u sebe dříve musí začít, proto sám k sobě byl nad míru přísným, k jiným shovívavým.

Pověst o svatosti opata Nogentského (čti Nožanského) roznesla se daleko, a všude si ho přáli za biskupa. Když r. 1103 v Trocasse se konala synoda, při již Bohumír byl přítomen, a přišli z Amieny poslové s prosbou, by Bohumíra jim dali za biskupa — tu se usnesli Bohumíra vysvětliti na biskupa. Bohumír se toho zříkal a bál, a proto bos jako kajcník ubíral se do sídla biskupského, jemu vykázaného.

Jako biskup byl sama pokora, všecko co měl, patřilo chudým. Třinácti chudým denně nohy umýval, je častoval a obsluhoval. I nejobtížnější mrzáci měli u něho laskavé útočiště, ba možno říci, čím kdo byl sklíčenější, tím byl mu milejší. Když jednou zástupce jeho nepodělil chudých, šel sám do kuchyně, vzal nejlepší ryby a rozdal chudým. V úřadě kněžském byl též nad míru horlivým. V diecesi jeho bujela nevázanost mezi lidem. Sv. biskup domlouval, a kde nestačilo slovo, i ke kázni církevní sáhl. Toto rázné jednání nebylo po chuti a proto vzbudil si mnoho nepřátel. Umluvili se někteří, že ho otráví vínem, a poslali víno s jedem. Bůh jej však zachránil před úrazem, na výstrahu anděla dal víno psíkovi, čímž zloba lidí byla vyjevena.

Světská zaměstnání, která jsou nevyhnutelně spojena s úřadem biskupským, tak se mu zošklivila, že si umínil zřít se hodnosti té a ostatek života ztráviti v klášteře.

Zjevil úmysl svůj biskupům na sněmu v Bellovacum, ale toho mu nedovolili. S bolestným srdcem ubíral se pastýř do Amienu k stádcí svému, kde bylo mnoho zatvrzelců, kteří se nechtěli obrátiti k jeho slovům. Tu zvěstoval zkaženému městu, jako druhdy Jonáš Ninive, blízkou metlu Boží. Ale oní mu nevěřili a tropili si z něho smích. A hle k večeru před sv. Bartolomějem stáhla se bouře, blesk udeřil do města, a než se kdo nadal, celé krásné město bylo v plamenech a v několika hodinách leželo v popelu. Jen kostel, biskupské sídlo a několik chudých domečků zůstalo nedotknuto. Bědování bylo nesmírné. Té příležitosti užil sv. biskup a kázal jim pokání. Polepšili se sice, ale ne na dlouho. Svatého biskupa to velmi bolelo, neměl na zemi žádné útěchy a přál si umřítí. Sil mu patrně ubývalo. Čím více slábl, tím více se viděl na onom světě. Brzy stalo se mu, jak si přál. Na cestě do Remeše přišel do kláštera sv. Křišpína. Zde onemocněl úplně, připravil se na smrt a šťastně dne 8. listopadu r. 1118. zemřel v Pánu. Dle přání svého pochován byl v klášteři. Zobrazen bývá v biskupském rouchu a se psem — hlavně, že byl bedlivým strážcem stáda svého, (a že dal, viz nahore, na výstrahu anděla otrávené víno psíkovi).

*

Modlitba církevní:

Přispěj nám, dobrotivý Bože na přímluvu svého sv. biskupa Bohumíra, svou pomocí, bychom nikdy hříšnými ohledy od plnění svých povinností zdržeti se nedali, nýbrž podle svaté Tvé vůle je plnili a na Tvou ochranu spoléhali. Amen.

SV. BOŽENA, panna.

(29. července.)

Ze života sv. Boženy jen tolik známo, že v městě Cencis ve Francii ujímala se chudých dítek, je zbožně vychovávala a zvláště pracím ručním přiučovala. Odtud ctí se jako patronka pěstounek a industriálních učitelek.

*

Modlitba církevní:

Vyslyš nás, Bože, Spasiteli náš, abychom těšíce se slavnosti panny Tvé, sv. Boženy, rovněž v horlivé zbožnosti prospívali. Amen.

SV. CECILIE, panna a mučenice.

(22. listopadu)

Svatá Cecilie se narodila na počátku III. století v Řími. Její rodiče byli urození a bohatí, a vychovávali svou dceru od nejútlejšího věku jejího v duchu sv. evangelia. Ona pak dospívajíc v pannu, vedla život v zátíší, obírajíc se domácí prací, modlitbou a čtením písem svatých. Avšak její krása a ušlechtilost nemohla se utajiti před zraky lidskými. Jakýsi Valerian, jinoch pohanský ucházel se o její ruku. Rodiče sv. Cecilie zaujati urozeností, počestností a bohatstvím ženichovým, dali mu ochotně slovo a zasnoubili mu svou dceru. Útlomitná dívka podala šťastnému ženichovi své ruky, ale nikoli bez jakési vnitřní úzkosti. Bylať zasvětila své srdce ženichu panen; srdce její, jsouc přeplněno až do nejtajnějších záhybů láskou k Bohu, nemělo žádné náklonnosti k lásce pozemské; ale panenská ostýchavost bránila jí, aby nevyslovila svého vnitřního smýšlení.

Nastala svatba. Cecilie, ověněna perlami, ozdobena skvostnými náramky, náušnicemi a jehlicemi, zasedla k slavnostním hodům. Ale mezi tím, co zaznívala veselá hudba, pozdvihovala se její čistá duše k Pánu, řkouc: „Pane, zachovej mé srdce a mé tělo neporušené!“ Když pak po skončených radovánkách se svým ženichem do tiché svaatební ložnice vstoupila, promluvila k němu s velikou váž-

ností takto: „Milý Valeriane, sdělím se ti s tajemstvím přísáhneš-li mi, že toho tajemství nikomu nezjevíš.“ Valerian přísáhl. I pravila dále Cecilie: „Věz tedy, že mám za přítele anděla Božího, který střeží mé tělo s velikou žárlivostí. Dotkneš-li se mne se žádostí smyslnou, rozhněvá se na tebe a pomstí se tvému mladému životu; pak-li čistou láskou mne budeš milovati a panenské nevinnosti šetřiti, prokáže ti milost a zjeví ti svou slávu.“

Koho asi mínila andělem Božím? Sv. panna věřila, že jí dá Bůh milost, aby mohla dostáti slibu ustavičné čistoty i ve stavu manželském, a důvěřovala při tom v ochranu svého anděla strážného. Každý z nás má anděla strážného, jenž střeží naši nevinnost a mluví k nám hlasem dosti srozumitelným, kdykoli se k nám blíží pokušitel k hříchu. Rozpomeň se, křesťane, na léta své dětské nevinnosti a rci, jak ti bylo, když promluvil někdo před tebou něco neslušného? Zda neuchvátil jakýsi tajemný, v nejhlubších útroch tvé duše skrytý oheň všecku tvou bytost, takže tvář se ti zarděla, oko hněvivě plálo, prsa prudkým dechem se zdvihala? Co se to dělo v Tvé duši? Ozval se v tobě cit stydlivosti. Citem tím mluví snad více než přirozeně žárlivý anděl Boží, který střeží tvou nevinnost až do této chvíle. Zdali pak jsi byl vždy poslušen hlasu tohoto anděla? A kdo by se nebál urazit tohoto strážce nevinnosti na sobě neb na jiných, aby nebyl od něho pomstěn? Platí zde „Šetřiž ho, praví Bůh, a poslouchej hlasu jeho, aniž se domnívej, že by směl potupen býti; neboť neodpustí, když shřešíš, nebo mé jméno jest v něm“ (Mojž. II. 23, 21), Vraťme se k sv. Cecilii.

Jak asi bylo slastí oplývajícímu ženichovi, když se zmínila nevěsta o andělu, jenž nedovolí se dotknouti s tělesnou žádostí bez trestu? Valerian užasl a zvolal

Sv. Cecílie v katakombách.

prudce. „Ukaž mi toho anděla, mám-li tvým slovům věřit; neboť miluješ-li smrtelníka, pak běda tobě i jemu!“ Cecilie vykládala nyní Valerianu, že ducha čistého nemohou spatřiti leč oči čisté, oči člověka očištěného křtem sv. a způsobilého k patření věcí svatých; chce-li tedy spatřiti anděla jejího, že se musí odřici model a přijmouti křest. Ukázala také jemu cestu, po níž by se dostal k papeži Urbanovi, jenž se skrýval v chodbách podzemních, kde křesťané k službám Božím se scházeli a mrtvé pochovávali. Valerian uposlechl, stal se křesťanem. Navrátil se k Cecilii v běloskvoucím křestním rouše, našel ji, ona se modlí v pokoji, majíc po boku anděla zářícího nadpřirozeným světlem.

Hle – jak se osvědčilo slovo Páně: „Blahoslaveni čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou“ (Mat. 5, 8). Ovšem že Valerian spatřil anděla očima tělesnými; byl to zázrak, který učinil Bůh, aby přivedl k světlu pravdy a spasení Valeriana a skrze něho i jiné pohany. Kdo však je čistý jako Valerian, spatřuje Boha a božské věci aspoň okem duchovním. Je mu ve sv. náboženství vše jasné, zřetelné, není zmítán žádnou nejistotou ve věcech Božských. Kéž by všichni křesťané byli čistí jako Valerian a Cecilie a pak by nebylo v naší víře pochybovačů a nevěrců.

Pozorujme nyní, jaký měl účinek onen div, který spatřil Valerian. Pohnul svého bratra Tiburtia a Maxima, svého přítele, že přijali víru křesťanskou. Noví křesťané tito byli plni horlivosti; lnuli vroucí a účinnou láskou ke všem bratřím v Kristu, ujímali se chudých, přijímali vězně a vypovězence, pochovávali těla sv. mučovníků, pečovali o opuštěné vdovy a sirotky. Zvědév o tom vladař římský, pohnal všecky tři před soud, a když Krista statečně vyznali, odsoudil je k smrti mečem. Potom chtěl vladař statky jejich

zabaviti. Obeslal tedy Cecilii a velel jí, aby vyndala jmění odpravených a pak bohům obětovala. Ale sv. panna řekla mu : „Marně žádáš ode mne pokladův ; nemám již žádných, neboť jsem dala chudým ; marně velíš, abych se klaněla němým modlám ze dřeva a z kamene, jem křesťanka a klaním se jedině pravému Bohu.“ Potom mluvila lahodnými slovy k přítomnému lidu o Kristu Ježíši, z čehož vladař nad míru se rozhněval jsa rozuřen již tím, že lakotě jeho ušla žádoucí kořist. I vydal rozkaz, aby Cecilie byla uvedena do přetopených lázní, kde by se horkem a parou zadusila. A když sv. panna setrvavší celý den a celou noc ve žhavé komoře, vyšla úplně zdráva a svěží, dal ji vladař stíti mečem. To se stalo 22. listopadu r. 229. Památka její zůstala v požehnání. Křesťané nepřestali velebiti její hrdinské cnosti a vzývati ji za přímluvu.

Sv. Cecilie pokládá se od pradávna za patronku církevní hudby, pcněvadž legenda vypravuje o ní, že byla hudebně vzdělána. Zobražována bývá jako spanilá panna, ana hraje na varhany neb drží model varhan v rukou a pohlíží k nebesům, s nadšením naslouchajíc chvalozpěvům andělským.

Po příkladu sv. Cecilie šetřme bedlivě citu stydlivosti, aby neotupěl v nás ten nejvzácnější cit studu, ale zjemnil naši mysl pro věci duchovní, bychom ji často povznášeli k žádostem nebeským a se sv. Cecilii kdysi prozpěvovali hymny Beránku bez poskvrny na věky.

Modlitba k sv. Cecilii:

O Bože, jenž nás výroční slavností své panny a mučnice Cecilie blažíš, popřej nám, bychom nábožně ji uctívali a následovali příkladu jejího zbožného života. Amen.

SV. CYRILL A METHODĚJ, apoštolové národů slovanských.

(5. července.)

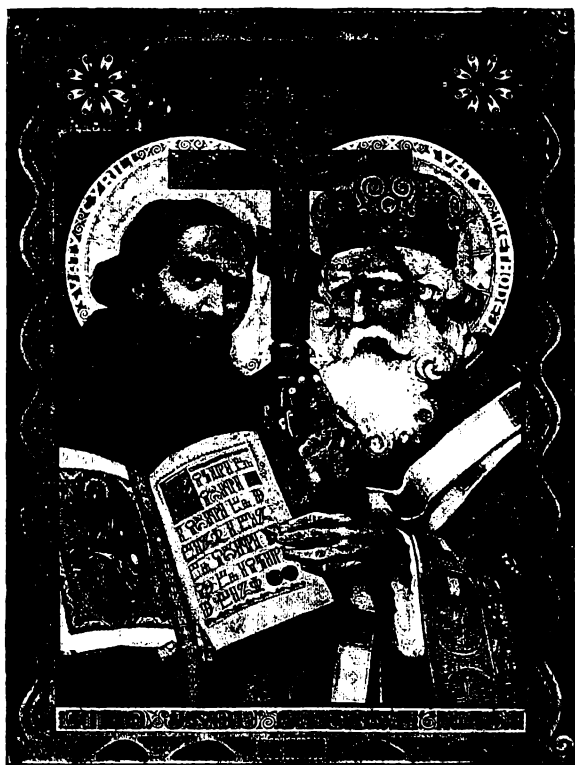
Tito bratři slovanští narodili se na začátku 9. století v Soluni v Řecku. Otec jejich Leo byl vznešeným císařským úředníkem. Matka jejich slula Marie. Zbožní rodiče měli 7 synů, z nichž nejmladší byl Cyrill (Konstantin). Poněvadž dobré vychování jest největším pokladem a věnem pro dítky, vynasnažili se rodiče všemožně, aby syny své vychovali v Boží bázni a potřebném umění. Bůh žehnal snahám jejich. Cyrill skvěl se neobyčejnými vlohami, jeho neobyčejná pilnost v učení a mravopochestnost došly záslužného uznání, — stal se společníkem královského prince Michala a měl tak přístup ke všemu umění. Pro své vynikající nadání obdržel titul filosofa. Jeho moudrosti a vědomostí nemohl žádný odolati.

Method stal se zase císařským místodržitelem v Macedonii, získal si svou vlídností srdce všech svých poddaných. Než mravní zkaženost dvoru císařského rmoutila jej a znechutila mu jeho poslavení. Poradiv se s Bohem, opustil své místo a vyvolil sobě raději tichý klášterní život na Olympu. V tom jej brzy i bratr Cyrill následoval. Odloučení od světa sloužili rádi Bohu, jak jim řehole předpisovala. Tam v samotě a studiu dosáhli klidu, jehožto

svět dáti nemůže. Tam poznali, že jen duše cnostná je opravdově šťastná. Neloužili po slávě a klamných rozkošech světských, chudobný šat klášterní přikrýval denně srdce šťastné a spokojené. Klášter jim byl školou modlitby a sebezapření. Sv. Methoděj se tu zabýval mimo to i uměním malířským a velmi se v něm zdokonalil.

V tichosti klášterní vyvolil Bůh sv. Cyrilla k dílu apoštolskému, aby hlásal víru Kristovu Chozarům, národu to polodivokému u moře Černého. Sv. Cyrill i s nerozdvojným bratrem svým se odebrali do krajiny neznámé, aby dílo své započali. Bylo plné nebezpečí a velmi namáhavé. Předně se museli naučit řeči jejich a míti trpělivost s nevědomostí a surovostí tohoto národa mravně pokleslého. Bůh žehnal dílu jejich a podal jim krásnou odměnu, že byli tak šťastni a našli zde ostatky papeže Klementa I., který za císaře Trajána byl vypovězen a asi r. 100. po Kr. blíže města Chersonesu s kotvicí vhozen byl do moře Černého. Jeho tělo bylo šťastně nalezeno a poblíž pochováno. Sv. Cyrillovi dopřáno hrob naleznouti toho, o němž i sv. Pavel v listech svých se pochvalně zmiňuje, že pracoval společně s ním na evangeliu Kristově. Kostí jeho nad zlato a drahokamy cennější, vzal sv. Cyrill k sobě a nosil je na svých cestách apoštolských. I naše vlast byla tak šťastna, že mohla zlíbat tento drahý poklad, při němž svatý učinila slib, že věrnou zůstane Kristu a jeho církvi. Sv. Cyrill vykonav záslužné dílo mezi obrácenými Chazary, navrátil se se sv. ostatky do Cařihradu.

Zatím velkomoravský kníže Rostislav, chtěje míti v zemi své misionáře jazyka slovanského znalé, vypravil do Cařihradu posly, aby u císaře řeckého vymohli příchod slovanských horlivých apoštolů. K tomu účelu vyhlédnutí od císaře Michala III. sv. Cyrill a Methoděj. Nežli se odebrali

Tito jsou otcové Vaší!

na Moravu, hlásali ještě evangelium slovanským Bulharům. Sv. Cyrill sestavil tu písmo slovanské a přeložil do slovanštiny knihy bohoslužebné. Písmo toto slove dosud „Cyrillika“. I zde žehnal Bůh jejich pracím. Král bulharský Boris z počátku odpíral a nevšímal si jejich kázání ale sv. Methoděj přišel na šťastnou myšlenku. Namaloval obraz s hrůzami posledního soudu. Pohledem na tento obraz dojatý král Boris dal se s knížaty brzy pokřtiti.

Jaká teprve byla radost slovanských těchto apoštolů, když zavítali na dalekou naši Moravu, kde s takovou nedočkavostí starci, stařeny, mládenci i panny s knížetem Rostislavem vítali své nové věrověsty! Se zápalem apoštolským pustili se tu bratři solunští do práce. Na Velehradě založili první chrám a školu křesťanskou, v nichž vyučovali předky naše základům víry Kristovy. Půl pátého roku neunavně pracovali v díle apoštolském v naší vlasti. Není snad na moravě místočka, které by svými kroky nebyli posvětili. Káceli tu modly pohanské, stavěli kříže a základy kladli svatyním Božím. Poněvadž v srozumitelné řeči slovanské kázáno tu slovo Boží, všude hluboké kořeny zapouštělo.

Než požehnané dílo jejich vzbudilo žárlivost a pochybnost u sousedních kněží německých a obžalovali bratry soluňské v Římě, jakoby zde učili bludům v Cařihradě tehdy rozšířeným. I bylo apoštolům našim bez odkladu se odebrati do Říma a se z obžaloby ospravedlniti.

Cesta do Říma tehdy byla obtížná, než nedbali žádných překážek a obtíží. Nesouce ostatky sv. Klimenta, kráčeli s čistým svědomím a přibližovali se vždy rychleji k místu nejvyšší posvátnému. Tehdejší papež Hadrián II. uslyšev, že slovanští apoštolé se blíží, vyšel jim v ústrety s kněžstvem a co nejvlídněji je přivítal. S velikou radostí

přijal ostatky sv. Klimenta, které byly uloženy ve chrámě téhož jména. Svatí bratři se před náměstkem Kristovým ze všeho osočení důkladně ospravedlnili, papež poznal jejich nevinu a za jejich apoštolské práce oba je na biskupy vysvětil. Měli se oba navrátiti na Moravu, by v díle započatém pokračovali. Avšak sv. Cyrill se ještě v Římě roznemohl a tu zemřel dne 24. února r. 868, a slavně ve chrámu sv. Klimenta byl pochován. Poslední jeho slova byla: „Bratře, neopouštěj Moravanů dobrých; vrať se do Moravy a vyučuj tam lid pravdě Boží.“

Sv. Methoděj rád se vrátil a r. 869. jako první biskup moravský dospěl do vlasti naší, kde horlivě v díle apoštolském pokračoval. S povolením papežským služby Boží konal v jazyku slovanském, lid vyučoval se žáky svými, které na kněze vysvětil. Avšak jako zlato v ohni, tak cnost Methodova musela projíti školou utrpení. Nepřátelé nepřestali Methoda pronásledovati pro slovanštinu v bohoslužbě — opět ho obžalovali v Římě, ba za kacíře prohlásili, aby z církve byl vyobcován.

Sám Svatopluk nástupce Rostislavův byl od kněží německých naveden, aby s Methodějem ani neobcoval, jinak že v podezření kacířství npadne. I nezbývalo sv. Methoději, než po druhé do Říma se odebrati. Posilněn ve svých předsevzetích, od samého papeže opět pochválen, navrátil se zpět na Moravu, kde i život svůj plný obětí a svízeli šťastně skončil. Na kterém místě zemřel sv. Methoděj a kde a jak byl pochován, o tom bohužel žádných dějinných zpráv nemáme. Zajisté dobří naši Moravané velké poklady by za to dali, kdyby hrob apoštola tak velkého našli.

Sv. Cyrill a Methoděj jsou jména, jejichžto pocta spojuje všechny národy slovanské. Oni dnes po tisíci letech působí jakožto zakladatelé křesťanského vzdělání a i kře-

sfanské jednoty slovanské. Než jakým vděkem se naši vzdělanci moravští dobrodincům tak velikým splácejí? Nynejší nevďeční synové moravští nestydí se jak v knihách, tak i novinách tupiti a posměch si činiti z víry cyrillo-methodějské! Než aspoň v lidu venkovském je ještě mnoho synů a dcer, kteří si váží nade všecko drahocenného pokladu víry svaté cyrillo-methodějské a kteří ji také statečně v životě soukromém i veřejném vyznávají. V zástupech a davech tisíců duší putují ročně na posvátný Velehrad, aby tam uctili památku svatých našich věrověstů slovanských. Čest budiž vzdána našemu rolnictvu moravskému, které téměř každého roku v tak ohromných zástupech spěchá k staroslovanskému Velehradu, aby zde na kolébce křesťanství u víře se povzbudili a upevnili. Dokud v rolnictvu našem bude vanouti duch cyrillo-methodějský, dotud bude žehnati Bůh dílu jejich. Běda vlasti naší, dá-li se náš dobrý lid moravský od falešných proroků oloupiti o víru svou cyrillo-methodějskou. Chceme-li se ve vlasti své lepší budoucnosti dočkat, važme si vždy dědictví cyrillo-methodějského a stojme pevně u kříže Kristova. Važme si zároveň našich věrověstů slovanských. Dávejme jejich jména často na křtu sv. a při sv. biřmování; ozdobujme příbytky, školy a kostely obrazy a sochami těchto horlivých hlasatelů našich, aby nebylo kostela, školy a příbytku katolického, v němžto aspoň nějaké památky bychom nespáťovali.

Modleme se často s církví sv.:

*Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi nám skrze své sv. vy-
znače a biskupy Cyrilla a Methoděje, jméno Svě milo-
stivě poznati dal, uděl nám, abychom my, kteří se přítom-
nou jejich památkou těšíme, také ve společnost jejich přijati
byli, si zasloužili. Amen.*

SV. DOMINIK, zakladatel řádu kazatelského.

(4. srpna).

Sv. Dominik narodil se r. 1170. ve Španělich ve vsi Kalaroga. Od rodičů nábožně byl vychován a hned v mládí zahorel touhou státi se duchovním. Poslán byl na studie. Studoval tak pilně, že i celé noci probděl v knihách. Již na studiích se skvěl láskou k chudině. Když v té době vypukl v zemi hlad, tu sv. Dominik všechny peníze rozdal, ba i knihy prodal a peníze rozdal trpícím.

Kdysi potkal jako student plačící paní — tázal se jí, proč pláče. Odpověděla, že bratr její zajat je od Saracenů a ona nemá tolik peněz aby ho mohla vykoupiti. Dominik ovšem také takovou sumu neměl, ale se nabídl, že za něho půjde do vězení, což paní nepřijala. Když biskup Diego v Asmě se dověděl o obětavosti a zbožnosti Dominikově, povolal jej k sobě již jako kněze a ustanovil jej kanovníkem svého chrámu. Jednou vzal biskup Dominika sebou na cestu. Přišli do města Tulus. Tenkrát tam všude bylo rozšířeno bludařství Albigenkých. Pozoroval to i v hostinci. Vida však pohostinnost jejich, jal se srdečně domlouvati hostinskému a konečně jej tak přesvědčil, že hostinský s celou rodinou se vrátil do církve. To byl skvělý počátek boje, který započal Dominik proti Albigenským.

Albigenští byli tehdáž úhlavní nepřátelé církve katolické. Hlásali bludy o jmění a manželství, rodině a společnosti lidské rozvratné. Podporováni jsou nejmocnější šlechtou, která v potlačování kněží viděla svůj prospěch, posmívali se službám Božím, bořili chrámy a pronásledovali kněze. Papež poslal tam několik opatů z řádu cisterciackého, ale ti nemohli ničeho poříditi. Tu sv. Dominik se cítil povolaným, aby síly své, ba i život svůj obětoval na vykoření toho bludu. Chopil se práce s neobyčejnou obětavostí. Někdy až 14 dní na jednotlivých místech rozmlouval s vůdci toho bludu, na sta jich bylo obráceno a vrátilo se do církve.

Jednou napsal důvody, kterými blud potíral, na papír, a poslal vůdci list k uvažování. Tento je ukázal soudruhům. Ti pravili: „Vhodíme list ten do ohně, neshoří-li, poznáme, že Bůh chce nauku katolickou. Po třikráte vhodili spis ten do ohně, a nikdy neshořel. Ale právě tito zůstali zatvrzelými a přísahli, že zázrak nikomu nevyzradí, až jeden voják skutek ten prohlásil.

Albigenští zvláště se obraceli ke šlechtickým rodinám, které pro chudobu nemohly své dcery slušně vychovati, těm se nabízeli o vychování. Dcery však se vracely domů jako bludařky. Tomu neštěstí hleděl odpomoci sv. Dominik, proto založil klášter, který též mladé dívky bezplatně vychovával.

Když ve světě zlé nepravosti se rozmáhají, přechoť zbudí Bůh čilé a obětavě hrdiny, aby zlu odpomohli. Tak proti bludu Albigenských byl povolán sv. Dominik, který za účelem tím založiti hodlal řád nový, což se mu podařilo r. 1216. Ubíral se do Říma o povolení. V noci měl vidění, viděl Krista na nebi s tváří hněvivou, an chce střely pustit na zem. Před něho však blahoslavená Panna Maria

Sv. Dominik.

předvedla dva muže jako smíření za hříšný svět. V jednom z nich poznal Dominik sebe, druhý zůstal mu neznámý. V ten den však ušel v kostele muže tomu zjevenému podobného; přistoupil k němu zvolal: „Tys soudruh můj, chceme spolu bojovati pro věc svatou“, a vypravoval mu, co viděl. Byl to sv. František z Assisi, který k dílu podobnému byl povolán. Mužové tito společně pracovali na obrození zkaženého světa. Sv. František v řádě Františkánů a sv. Dominik v řádě kazatelů či Dominikánů. Oběma Bůh žehnal v hojné míře. Sv. Dominik se stal velmi horlivým kazatelem, kázával v Bononii někdy i vícekrát za den. Když jednou s kazatelnou sestoupil, tážali se jej, z které knihy toto kázání čerpal, a Dominik odpověděl: „Z knihy lásky“. Tuto obětavou lásku k bližnímu doporučel jako nejlepší prostředek, aby dobře kázali. Jeden Dominikán, který s ním mnoho obcoval, píše: „Ráno věnoval veselé mysl, slzy zanechal na večer, den věnoval bližnímu, noc Bohu“. Jeho činnost pro spásu duší byla ještě úspěšnější, když se mu zjevila Matka Boží a jemu doporučila pěstovati a rozšiřovati modlitbu sv. růžence.

Svou horlivost zaplatil svým životem. Cestoval za vedra pěšky z Milána do Bononie. Ač byl horkem zemdlený, odebral se přece do kostela a tam ztrávil celou noc na modlitbách. Ráno však zachvátila jej prudká zimnice, která v brzku učinila konec jeho životu. Když přiblížila se hodinka smrti jeho, rozloučil se s bratřími těmito slovy: „Zanechávám vám dědictví svoje: lásku, pokoru a chudobu; kdo tuto pozůstalost přijme, ten bude spoludědicem mým při dělení království nebeského. Můj odchod od vás, drazí bratři, nezarmucuj vás; tam, kam nyní odcházím, budu vám užitečnějším, než zde na zemi“. Zemřel šťastně a klidně na den Proměnění Páně r. 1221. Na hrobě jeho stalo se mnoho

zázraků a proto již roku 1234. od papeže Řehoře IX. prohlášen byl za svatého.

Svatý Dominik zůstane v nehynoucí památce v celém světě katolickém, dokud překrásná modlitba sv. růžence jím rozšířená bude žít. Modlitba sv. růžence je jednou z nejkrásnějších pobožností, jen musí býti pochopena a náležitě vykonávána.

Sv. Dominik se vyobrazuje v rouchu řeholním jako Dominikán, po boku jeho stojí pes, který drží pochodeň v tlamě. To má svůj význam odtud, že jak legenda vypravuje, matka jeho, bl. Johanna z Azy, podobenstvím viděla syna svého v podobě psa, nesoucího hořící pochodeň, kterou celý svět zapálil.

Modlitba církevní:

O Bože, jenž si ráčil oslaviti církev zásluhami a učení sv. Dominika, uděl jí, aby na přimluvu vždy Tvé ochraně se těšila a v duchovním životě prospívala. Amen.

SV. DOROTA, panna a mučenice.

(6. února.)

Sv. Dorota je jméno řecké, po česku znamená „Bohem dána“. Pochází z Malé Asie; narozena v Cesareji v hlavním městě Kappadocie. Byla skutečně od Boha darována rodičům k radosti a chloubě. Vzácní rodiče její vážili si toho daru Božího a proto vychovali dcerušku svou s náležitou pečlivostí v duchu sv. víry Kristovy. Dorota vyspěla ve slíchnou pannu, skvějící se neobyčejnou moudrostí a čistotou srdce, skromností a zbožností. Žila v tiché domácnosti rodičů svých, vystříhající se všeho styku s hlučným světem. Když však do Cesareje přibyl nový císařský náměstek, aby rozkazy ukrutného Diokleciána i zde prováděl, tu vycházela Dorota mezi lidi, aby je ve sv. víře posilovala, jim zmužilosti dodávala a skutky milosrdenství konala.

Zvěděv o tom vladař, kázal Dorotu zatknouti a na soud přivést. Když ji vyzval, aby dle rozkazu císařova modlám obětovala, řekla ona: „Hospodin, Bůh nejvyšší, přikázal mně, abych jemu samému sloužila. Uvaž sání, sluší-li více poslouchati panovníka pozemského, či nebeského; člověka více než Boha? I císařové jsou lidé smrtelní, jakými i bohové vaši, jichž obrazům se klaníte“. Vladař pohrozil jí mukami, jestliže neuposlechne. Sv. panna

však odvětila: „Nebojím se časných muk, jež krátko jen trvají, neboť Spasitel náš dí: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duši nemohou zabít, ale více bojte se toho, který může i duši i tělo zatratit do pekelného ohně. (Mat. 10, 28), Soudce namítl: „Bohů se musíš báti, aby se nerozhněvali a duši i tělo tvoje nezahubili“. Na to odpověděla svěťice: „Nikdy nebudu se klanět duchům zlým, kteří jako my přebývali v těle smrtelném, na zemi hanebně žili, a jako nerozumná zvířata zemřeli, nepoznávše toho, jenž stvořil nebe i zemi i všechno, co na nich jest“.

Náměstek císařův Sapricius vida, že ji nepřemluví, dal zavolat dvě sestry Chrestu a Kallistu, které před ním ze strachu před smrtí víru svou zapřely a modlám obětovaly. Těm slíbil velkou odměnu, dovedou-li Dorotu od víry odvrátit. Čeho nezmohl přísný muž, měly zmocit lichotivé jazyky ženské.

Obě sestry velmi přemlouvaly Dorotu, avšak nadarmo. Svatá panna, plačíc, objímala je, připomínala jim lásku Ježíše Krista, který za hříchy naše smrt kříže podstoupil, a prosila je, by milosrdenství Božímu důvěřovaly a pokání činily.

Sestry takto pohnuté padly na kolena s pláčem prosíce za pomoc. Dorota rozplakala se s nimi radostí a prosila spolu s nimi vroucně Boha milostivého, by ovečky tyto zbloudilé přijal opět do ovčince svého.

Uslyšev to vladař, rozpálil se hněvem, že šat na sobě trhal a rozkázal, aby obě kající sestry k sobě svázány do kotlu smolou naplněného vhozeny byly a spáleny. Obě sestry tyto modlily se v plamenech: „Pane Ježíši Kriste, shlédni milostivě na lítost naši a uděl nám odpuštění“. Sv. Dorota jim při tom stále statečnosti a odvahy dodá-

vala. Sestry vítězně dobojovaly a napravily smrtí svou poklesek svůj.

Nyní došlo na Dorotu. Byla na skřípec natažena, bičována, pochodněmi pálena. Když z toho všeho se jen radovala, odsoudil ji k smrti mečem.

Dorota kráčela k smrti jako na svatbu. Veliký zástup věřících ji doprovázel; jedni plakali, druzí šli mlčky. Byl bouřlivý, studený den. Tu řekla svěťice: „Vizte, jak pustá a nevlídná je tato země. Jak šťastná jsem, že jdu do krásnějšího ráje, kde ustavičně jarní větěrky vanou, nivy se zelenají, lilie se skvějí, vonné růže kvetou a plody dozrávají“. Náhodou ta slova zaslechl úředník Theofil, který si posměch tropil z mučených křesťanů. Tu též posměšně řekl: „Nevěsto Kristova, pošli mně ze zahrady ženicha svého kytici těch krásných růží a košíček sladkého ovoce, které tam trhatí budeš“. Svatá panna vážně naň pohleděla a řekla: „Stane se, jen když toho daru hoden budeš“. Na popravisti poklekla a modlila se. Tu přistoupilo k ní slíčné pacholátko s košíčkem a v něm majíc 3 růže a 3 jablka. Dorota poslala pacholátko k Theofilovi. Na to sklonila svou šíji pod ruku katovu a byla sřata.

Theofil zatím žertovně to vykládal veselým soudruhům, když to pacholátko k němu přistoupilo a pravilo „Tyto květy a plody posílá ti Dorota ze zahrady ženicha svého“. Theofil vida, že v zimě něco takové není možným, zvažněl, vzpomínal se a vyznal Krista.

Když ho vladař nemohl rovněž přemluvit, dal jej podobně jako Dorotu zmučiti a mečem k smrti odsouditi.

Sv. Dorota dle vylíčené této události bývá zobrazována majíc v ruce košíček s růžemi a jablky.

Dle vzoru sv. Doroty i my chovejme se k bližnímu nevyčítejte mu chyb jeho, ale láskou snažme se získati srdce

jeho. Vyčítkami, hrozbami, ničeho nespravíme; láska však otevře i srdce nejzatvrzelejší.

Modliba sv. Doroty:

Pane Ježíši, jenž jsi řekl, že nad jedním hříšníkem pokání činícím v nebi je větší radost než 99 spravedlivými, kteří pokání nepotřebují, ukaž své velké milosrdenství těmto nešťastným (Kristě a Kallistě) jež zlý nepřítel Tobě vyrval; zaveď tyto zbloudilé ovce opět nazpět do svého stáda a uděl milosti, by se pro jejich příklad všichni, kteří se od Tebe odloučili, zase k tobě vrátili. Amen.

SV. EMIL, mučeník.

(22. května.)

Sv. Emil žil kolem r. 250. v Africe jako křesťan. Při hromadném pronásledování, uviděv hrozná muka křesťanů, tak byl poděšen, že z bázně víry křesťanské se zřeknul. Brzy však litoval svého činu, a jako mučeník za Krista v plamenech skončil.

Modlitba církevní:

Tebe, všemohoucí Bože, prosíme, popřej nám, abychom plameny svých vášní uhasiti mohli, jako jsi sv. Emília posílil, by palčivému ohni v mukách hrozných odolal. Amen.

SV. FERDINAND, král španělský.

(30. května.)

Sv. Ferdinand, syn krále Leonského Alfonsa IX. narodil se r. 1198. ve Španělich. Od matky své Berengarie, sestry oné zbožné Blanky, která sv. Ludvíka, krále francouzského porodila, vychován byl se vší pečlivostí. Mladý kralevič utvrdil se záhy v bohabojnosti a v cnostech svatých. Jsa upřímně nábožný, liboval si ve čtení nábožných knih, v rozjímání o Bohu a věčnosti, miloval čistotu srdce. Matka jeho královna r. 1217. složila korunu svou ve prospěch syna svého Ferdinanda, tenkrát 18letého jinocha. Začátek panování jeho plné hořkosti, neboť na radu bohatýra Avareze vlastní otec zdvihl vzpouru proti Ferdinandu. S Boží pomocí však Ferdinand zvítězil a s otcem i Avezem uzavřel mír.

Na radu své zbožné matky vzal si za manželku dceru císaře německého, jíněnem Beatrice, s nížto žil v manželství velmi šťastném. Za svého rádce zvolil si učeného arcibiskupa Rodrigueza. Všechnen úmysl Ferdinandův směřoval jediné k tomu, aby všechny své poddané časné i věčně učinil šťastnými. Neustále prosil Boha za moudrost, které mu také Bůh udělil v míře hojné. Bedlivě zvláště dlel nad zachováváním zákonů, zřídil zvláštní soudní dvůr, ke kterému se mohl ode všech soudů odvolati, kdo se cítil v prá-

vech zkráceným. Zároveň dal sestaviti nový „Zákoník.“ Věda, že lid bez náboženského vyučování spěchá záhubě vsťříc, založil několik sídel biskupských, dal stavěti překrásné chrámy, vydal velké summy ku zřizování klášterů a špitálů.

Krásná země španělská úpěla z velké části již od 8. století v rukou mohamedánů Maurů. Ferdinand nemohl na to patřiti, kterak kříž Kristův od nevěřících bývá tupen, a proto se rozhodl vybojovati zemi tuto opětně křesťanům. Za tím účelem dal si od biskupa Burgundského posvětití meč a vojenský prapor. Když se do boje odvážil, modlil se: „Pane, Ty, jenž zpytuješ srdce i ledví, Ty víš nejlépe, že nehledám cti své, ale jedině čest Tvou; nechci sobě získati žádné říše pomíjející, nýbrž jedině rozšířiti známost svatého jména Tvého.“ Arcibiskup musel ho do boje doprovázeti, a svým vojínům hleděl při každé příležitosti všlepuvati lásku ku křesťanství. Ve způsobu kříže nosil kající roucho a i v táboře se postíval. Často celou noc na modlitbě ztrávil, zvláště v den před nějakou bitvou modlil se nejvroucněji. Průběhem 26 let od r. 1224.—1250. podnikl Ferdinand sedmero válečných výprav proti Maurům, v nichž pokaždé s pomocí Boží zvítězil. Nejprve pokořil maurského krále z Valencie a od té doby docházel vítězství za vítězství, takže posléze celé téměř Španělsko od jáma mohamedánského vysvobodil.

V zemích Maurům odňatých obnovoval zbožný král biskupství i kláštery, stavěl nové chrámy a pečoval o utvrzení víry a mravnosti.

Přemoženým Maurům, kteří chtěli v zemi klidně ží-
stati, udělil vítězný Ferdinand svobodu náboženství. Jiným Saracenům dovolil, aby pod ochranou vojska jeho v pokoji odešli. Jako k Maurům tak i k Židům choval se Fer-

linand snášenlivě, jen proti zatvrzelým kacířům Albigen-
ským vystupoval rázně a přísně. Nejkrásnějším pomníkem
jeho jest nádherný gotický velechrám Toledský, jenž vysta-
věl svým nákladem na poděkování Bohu za dobytá vítězství
nad Maury.

Ve všech poměrech života svého osvědčoval se Ferdi-
nand mužem živé víry. Byl matce své vždy vděčným synem,
manželce věrným chotěm, dítkám vzorným otcem, lidu
moudrým a spravedlivým panovníkem. Ačkoli vedl války
nákladné, přece lid nikdy neobtěžil přílišnými daněmi.
Když mu radili, aby vypsál novou daň, řekl „Chraň mne
toho Bůh. Bojím se kletby jediné ženy více, než všeho
vojska Maurského.“ Na svých cestách po Španělech zasedal
často na soudě sám a hájil spravedlnosti. Když mu opětně
kdysi radili, že beze hříchu může sáhnouti na statky du-
chovních a klenoty chrámové, poněvadž válčí za víru, od-
pověděl: „Od duchovních nežádám ani zlata ani stříbra,
leč toliko, aby se za mne modlili. Ten, jenž povolal mne
na trůn, je dosti bohat a poskytne mně, čeho bude třeba.“

Na konci života svého pojal Ferdinand velkolepý
úmysl, že vyvrátí ještě mohamedánskou říši v severní Africe,
odkud přicházela španělským Maurům pomoc. Vyslal tam
mocné válečné loďstvo a sám se tam vypravil. Dříve než
tam dospěl, onemocněl a musel se navrátiti do Seville. Roz-
kázav všechny královské odznaky odnésti, přijal s největší
pokorou nejsvětější svátost. Byv potěšen nebeským viděním,
zvolal: „Pane, Ty jsi mě udělil království, jehož jsem tím
neměl. Dal jsi mi větší moc a slávu, než-li jsem si zasloužil.
Za všechno to vzdávám Tobě díky a odevzdávám nyní krá-
lovství svoje, jež jsi mně rozšířil, v ruce Tvoje.“ Potom
odprosil se všech přítomných, prosil je, aby se modlili li-
tanie a zapěli „Te Deum.“ Za chválozpěvu toho zesnul

sladce nábožný král dne 30. května r. 1252. Tělo jest s velkým nářkem lidu přeslavně pohřbeno v královské kapli velechrámu sevílského.

Modlitba církevní

O Bože, který jsi dal sv. vyznavači svému Ferdinandu, že podstoupil války a přemáhal nepřátely víry Tvé: propůjč nám, abychom přímluvou jeho ozbrojeni, od nepřátel těla i duše sprostěni byli zkrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

SV. FLORIAN, vojín a mučeník.

(4. května.)

Na mnohých katolických domech vidívati lze obraz římského vojína s přílbicí a korouhví, s nádobou na vodu v ruce, kterou oheň na hořícím domě zalévá. Jest to sv. Florian, patron proti ohni — patron hasičských spolků.

Sv. Florian narodil se ke konci třetího století snad v Zeiselmauern u Vídně v dolních Rakousích. Zvolil si stav vojenský a stal se vůdcem vojska římského, jímž vládla římská sháněla daň. Jsa statečným vojínem, miloval vlast, ale ještě více miloval Krista, jemužto na křtu sv. věrnost přísahal.

Tím sv. Florian je vzorem všem naším jinochům, kteří odcházejí ke službě vojenské. Slouží tam císaři a vlasti, ale při tom nesmějí zapomínati, že stále jsou ve službě Pána všech pánů a krále všech králů, že jsou i na vojně stejně svědomitě povinni se modliti a v bázi Boží žiti. Poněvadž k vojsku přijdou i mladíci mravně úplně zkažení, je třeba aby jinochové našeho lidu zvolili si za společníky jen druhy mravně zachovalé, a aby se pak vzájemně povzbuzovali, a společníkům zlým se vyhýbali. Na darmo nepraví naše pořekadlo: „Pověz mi s kým obcuješ, a řeknu ti, jaký jsi.“

Roku 304. vydal císař Dioklecian čtvrtý rozkaz proti křesťanům, aby všichni bez rozdílu buďto modlám obětovali aneb na smrt vydáni byli. Následkem toho císařský místodržitel Akvilin v Noviku v Horních Rakousích slídlil po křesťanech, aby je věznil. Již 40 jich bylo polapeno a do tmavého vězení uvrženo, ostatní se rozutíkali do hor a do lesů. Uslyšev to horlivý křesťan Florian, bývalý plukovník v císařském vojsku, rozpomenuv se na svou vojenskou udatnost a tu ihned vydal se na cestu do Lorchu, aby tam bojácným věřícím ku pomoci přispěl, ji ve věrnosti ku Kristu upevnil a když by třeba bylo, i příklad slavného zápasu za víru jim podal.

Když přes most řeky Enže jíti měl, zastavili ho vojáci s ním se selkavší. Z úst jejich slyšel, že vyslání jsou od místodržitele, aby zjímal křesťany. I řekl jim neohroženě Florian: „Proč se namáháte hledat křesťany, vezměte si mne, vždyť já jsem také křesťan.“ Slovy těmi chtěl Florian vojíny od dalšího stíhání křesťanů zdržeti a za ně se obětovati.

Pravá křesťanská láska se neleká žádných obětí. Svět byl řekl, ten člověk blázní — nemá rozumu. Než co před světem bývá bláznovstvím, před Bohem bývá hrdinstvím.

Vojíni spoutali Floriana a dovedli před vladaře Akvilina. Vladař se nemálo zarmoutil, když se dověděl, že Florian byl plukovníkem vojska římského velice vážným. Proto ho přívětivě napomínal, by obětoval bohům a žil se svými soudruhy v pokoji. Florian však místo obětování hlasitě se modlil:

„Ježíši Kriste, má naděje a spásu všech doufajících v Tebe! V Tebe doufám, Tebe nezapru, ale budu pro Tebe bojovati a oběť chvály Tobě vzdávati. Přijmiž mne do počtu svých bojovníků, kteří přede mnou svaté jméno Tvé vy-

znáváte, oděj mne bílým rouchem síly své, utvrz Ducha svého nade mnou a nedopouštěj, aby ďábel smýšlení mé převrátil. Dobrý pastýři, vezmi štít obrany své a pospěš ku pomoci mé, jsi požehnaný na věky.“

Zde máme modlitbu světce vojína. Každý čtenář z ní vycítuje, že se tu ozývala duše s Bohem jako srostlá, jejíž vůle s vůlí Boží splývala. Jakož by modlitba taková mohla od Boha býti oslyšena.

Pohanský vladař nechápal smyslu modlitby z úst křesťana hrdiny. „Jakou to pošetilst mluvíš“ — zvolal na Floriana — „proč se protivíš rozkazu císařovu?“ Na to odpověděl Florian: „Dokud sloužil jsem ve vojsku i tam potajmu klaněl jsem se Bohu svému, a ďábel nemohl mne od něho odloučiti. Nyní máš moc jen nad mým tělem, duše mé dotknouti se nemůžeš. Jakožto vojín poslechnu rozkazů tvých, ale nikdo mne nedonutí, abych obětoval mrtvým modlám“.

Nyní osud jeho byl rozhodnut. Vladař vztekem se rozzuřil a odevzdal a rozkázal hrdinu kyji ubíti. Biřicové chopili se sv. Floriana, tloukli, až krev potokem tekla, ale Florian se nepohl. Vesele se usmíval a pravil: „Nyní přináším pravou oběť svému Pánu Ježíši, který mne v ní posiluje a této cti činí důstojným.“ Tu poručil tyran, aby mu špičatými bodáky trhali maso z těla, avšak i tu Florian zůstal myslí utěšené. Když bezbožný vladař viděl se přemoženým, poručil, by mu ná krk přivázali kámen a vhodili do řeky Enže. Sv. Florian děkoval Pánu Bohu za tu radostnou zvěst a jako na hostinu svatební s tvářmi a myslí rozveselenou ubíral se k mostu. Tu přivázali jemu kámen na hrdlo. Sv. Florian si vyprosil chvíli k modlitbě — poklekl a s vřelou zbožností duši svou Bohu poručil. Jeden však z vojínů, kterému už to trvalo dlouho, přiskočil a surově

světce shodil s mostu. Ale v tom okamžení ukrutník přišel o zrak, kdežto vlny řeky, jako by té chvíle byly mocnější, než úsilí lidské, tělo světce nesly na povrchu a i s kamenem na břeh vynesly. Dle zbožné pověsti přiletěl ihned orel a rozpjatýma křídlyma chránil tělo před dravci, až přišla nábožná žena Valerie, která je dala naložiti na vůz, sama je přikryla větvičkami lesních stromů, dala je odvésti a uctivě pochovati. Mučenická tato smrt sv. Floriana klade se na den 4. května r. 304.

Na hradě jeho zbožní křesťané docházeli vyslyšení proseb. Za nedlouho na to pohanský Řím se zřítíl, ze severu přivalili se naň divocí národové, kteří nevinně prolitou krev statisíců křesťanů pomstili. A tu záhy na hrobě světcově zbudována svatyně, kolem níž zřízen byl klášter. Takový byl počátek slavného opatství řeholních kanovníků ve sv. Florianě opodál města Lince v Hor. Rakousích. Překrásný tamnější chrám přechovává jednu částku ostatků sv. mučeníka, druhou část sobě vyprosil zbožný národ polský. Od ženy Valerie totiž bylo tělo sv. Floriána do Říma odvezeno. Konečně r. 1183. slavný kníže polský Kazimír vyslal k papeži Luciovi III. vyslance s prosbou, by jim poslal ostatky některého z mučeníků jako ochranu proti nájezdům divokých národů. Sv. otec poslal jim ostatky sv. Floriana, které u slavném průvodu byly uvítány a ve chrámě od Kazimíra vystavěném uloženy.

Sv. Florian zvláště na Moravě používá neomezené úcty jako ochránce před nebezpečenstvím ohně. Naši zbožní předkové téměř na každém domě postavili obraz neb sochu tohoto světce. Tato důvěra zakládá se na tom, že zemřel mučenickou smrtí ve vodě.

Ovšem dnes se tomu svět směje a praví: „Co nám sv. Florianek pomůže při ohni — assekurace a hasiči toť

jediná ochrana proti ohni.“ Jsou to dobrá opatření, ale někdy také málo zmohou. Zajisté by bylo lépe, kdyby hospodář a hospodyně každého dne se modlili k sv. Florianu aspoň krátce: „Oroduj za nás, slavný, Bohu milý mučeníku, a uhas v našich údech dříve oheň hříchu, oheň sváru, msly, závisti, pak chraň i naše stavení, naše stodoly, stáje.“ Buďme milosrdni k chudým, nenadávejme jim, neodbývejme je, a pak ze msly nezapálí příbytku našeho. Kdyby lidé v sobě krotili oheň vášní, nelítalo by tolik červených kohoutů po střechách.

Kdo toho svěťce ctí, ctí i Pána Boha a z toho nikdy nestane se palič. V Horních Rakousích den sv. Floriana je zasvěceným svátkem.

Kdo cestovati budeš po velebné Dunaji z Lince k Vídni, neopomeň blíže města Enže prohlédnouti do krajiny, kde od břehu vynikají 2 černé věže kláštera sv. Floriana. V pohledu tomto spasitelném se pomodle s církví sv.:

O Bože, jenž nás slavností sv. Floriana, mučeníka obveseluješ, uděl nám milosti, abychom oslavující vítězství jeho na zemi, s ním kdysi obcovali v nebesích. Sv. Floriane, oroduj za nás. Amen.

SV. FRANTIŠEK SALESKÝ, biskup.

(29. ledna.)

Sv. František Saleský byl mužem tak vzorným, že vrstevníci jeho soudili o něm, že jest živým obrazem Pána a spasitele našeho Ježíše Krista, že je mu podoben tváří, pohledem, řečí, chůzí a vším jednáním. Narodil se dne 21. srpna r. 1567. na hraběcím hradě Sales v Savojsku, odkudž i jeho příjmení Saleský. Rodiče jeho dali mu zbožné vychování. Zvláště matka záhy vštěpovala jemu do srdce bázeň Boží, napomínajíc ho často jako sv. Blanka svého syna: „Synu, raději bych tě viděla na márách mrtvého, než obtíženého jedinkým hříchem smrtelným!“ Toto napomenutí jemu také dala, když v 11. roku ubíral se na vysoké učení do Paříže. Avšak zároveň s ním poslala vychovatele, zbožného kněze. Ten měl nahraditi v daleké cizině nezkušenému pacholíku otce i matku.

Sv. František zachoval se věrně dle napomenutí své matky. Učil se pilně řečnictví a filosofii, ale byl též pilen modlitby a rád čítával písmo sv. a zbožné knihy. Mezi tím však co modlitbou a rozjímáním snažil se býti podoben Spasiteli svému. Byl od Boha navštíven neobyčejnou těžkomyslností. Netěšila ho ani modlitba, ani práce, pronásledovala ho ve dne i v noci myšlenka, že bude od Boha zavržen, takže chřadnul a onemocněl. Ale zbožný

jiných čím více byl zkoušen, tím vroucněji se modlil, až konečně pokušení odešlo a předešlá radost v Bohu se mu navrátila.

Takovou zkoušku dopouští Bůh občas na mnohou duši, která mu chce věrně sloužiti. A co má činiti člověk v tak suchoparné a tak žalostné době, když ani z modlitby žádné útechy nepocituje? Jako sv. František má se tím horlivěji modliti a tak dlouho, až se radost a útěcha do duše navrátí. Neboť když by v takové době Boha člověk opouštěl, bylo by to známkou, že člověk slouží Bohu jen z lásky k sobě.

Sv. František, pobýv v Paříži sedm let, odebral se dle vůle svých rodičů na vysoké učení do Padovy, aby tam studoval práva. Byl utvrzen v cnosti již tou měrou, že zachoval se neposkvřeným od tohoto světa i uprostřed osidel, jež mu kladli rozmařilí soudruhové. Tito nemohouce nakloniti mladého hraběte ke svému úmyslu, počali ho nenáviděti a nazývati ho šlechtickým samotářem. Ale sv. František si z toho pranic nedělal. Stav se v Padově doktorem práv, navrátil se do své otčiny a zastával nějaký čas státní úřad. Než srdce jeho, nalézající radost jen v Bohu, táhlo je ode dávna ke stavu kněžskému. Rozhodl se proto, že se stane knězem. U věku 26 let posvěcen byl na kněze a stal se proboštem v městě Annecy. Nyní se ukázalo, jak veliké světlo vzešlo církvi sv. skrze sv. Františka Saleského. Tehdáž náleželo k Savojsku nynější švýcarské město Ženeva. Ze Ženevy šířilo se učení Kalvínovo i do vzdálených krajů savojských. Odpadlíci považující se za jediné vyvolené, nenáviděli vše, co bylo proti jejich názorům, uchvacovali církevní statky, vypuzovali kněze, znesvěcovali chrámy, rozbíjeli oltáře, káceli kříže a tupili posvátné obřady. Sv. František vydal se tu na missie. Nebál se žád-

Sv. František Saleský.

ného nebezpečí, ba ani smrti. Všude chodil pěšky. Maje na zádech vak, ve kterém bylo Písmo sv. a breviář a v rukou hůl, ubíral se do města Thonor, kde bylo hlavní sídlo kacířstva, aby odtud počal missii svou. Několikrát octnul se v nebezpečí od bludařů býti zavražděn; jednou bezmála měl hladem a zimu zemřítí, poněvadž ho žádný bludař nechtěl přijmouti do svého domu. Chodil od vesnice k vesnici, vcházel do chatrčí, všude vyučoval náboženství a získával srdce chudých. Při nadlidských pracích, které byl podnikal sv. František jako missionář, při tak mnohých pronásledováních, poháněních, pomluvách, jichž mu bylo přeláti, vynikal nejen neohroženou statečností a důvěrou v Boha, ale zvláště tichostí svou vše překonávající.

Sám vyznává, že byl povahy živé a kde zlosti nakloněný, avšak ustavičným rozjímáním o tichostí Božského Spasitele tak si tuto vzácnou cnost osvojil, že takofka jako druhá povaha zářila mu z očí. Jeho tiché, srdečné chování to bylo, kterým srdce nejzarytějších kacířů a hříšníků získal a způsobil, že 72.000 bludařů do církve sv. se navrátilo.

Drazí, to byla práce neslýchaná! Neboť obrátiti bludaře, naplněné děsnou nenávistí proti církvi katolické, jest mnohem těžší, nežli obrátiti pohany, kteří nikdy o církvi neslyšeli.

Křesťane milý, vzhledni k tomuto jasnému vzoru. Domníváš se snad, že jsi stvořen od Boha pro pohodlí, lenost, rozkoš? Nikoli! Bůh řekl jako Adamovi i každému z nás: „V potu tváře své budeš dobývati a požívati chleba!“ Práce bez namáhání a nesnází a bez potu, není vlastně ani práce. Pročež nenaříkej si, jsi-li práce zmožen, aneb práce-li se ti dle tvé vůle nedaří, dosti na tom, že jsi pra-

coval dobrou práci a z vůle Boží – odměna Boží se tě pak nemine.

Když byl působil sv. František v povolání kněžském 9 let, povýšen byl za biskupa ženevského. V tomto povolání setrval až do blažené smrti své r. 1622. Ve vznešené důstojnosti biskupské byl vzorem milé prostoty, pokory a skromnosti. Nenosal nikdy hedbávných šatů, neměl skvostných povozů, ani drahocenného nábytku a požíval jen laciné a prosté stravy. Za úředníky a sluhy volil si jen cnostné muže a choval se k nim vždy přívětivě. Každodenně svolával domácí své ráno i večer ku společné modlitbě. Neštítěl se ani nižších, ani nuzných, ani hříšných, přijímal každého zdvořile a uměl každému něco milého říci. Byl sdílný a srdečný, i k chybučím a zlým. Oči jeho nezkalily se nikdy zlostí, na tváři jeho nikdy nebylo ani mráčku hněvu, z úst jeho nikdy nevyšlo slova tvrdého.

Po smrti tělo světcovo přeneseno do biskupského sídla v Annecy a slavně v klášteře od něho založeném pohřbeno. Šaty, náčení i nábytek sv. Františka dle poslední vůle jeho rozebrali si věřící jako drahocenné památky pomilovaném otcovském pastýři svém. Vzácnější však nad tyto pomíjitelné věci památkou po sv. Františku Saleském jsou duchovní spisy jeho, pro něž dostalo se mu názvu učitele církevního. Z nich nejvzácnější je překrásná kniha „Bohumila“ čili návod k bohumilému životu. V knize té čítali mnozí svatí a světice Boží, čerpajíce z ní poučení na cestu k dokonalosti. Sám papež Alexander VII. vyznal, že co v životě jeho od 20. roku věku svého nalézá se dobrého, všechno to musí přičísti po Bohu hlavně této knize, kterou mnohokrát již přečetl a ještě stokrát přečte. Dle výroku téhož sv. otce vyniká Bohumila tím, že nepoukazuje člověka k životu přísnému a samotářskému a neoby-

čejnému, ale k obecnému, vznešenému a mírnému, učíc takovému způsobu života, kterého každý snadno poměrně nabýti může a dle kterého přece ke svatosti života dojde.

Tou měrou živý hlas sv. Františka Saleského, jako kdysi ozýval se v horách savojských, vybízejí zbloudilé a liřišníky k pokání, tak dnes mluví z Bohumily a dojímná každé srdce křesťanské. Chceme-li věrnými ctiteli jeho se státi, čtíme jeho Bohumilu často a rádi a zařídíme život svůj dle návodu jejího.*

*

M o d l i t b a :

Propůjč mi, o Bože, abych i jako Tvůj svatý sluha František jen Tebe miloval, Tebe ve všech věcech hledal a v Tobě jedině svůj pokoj a svou blaženost nalezal. Amen.

* Bohumila byla v českém rouše vydána několikráte a lze ji dostati v každém městě. Z celého srdce ji doporučuji všem, kdo vzácný tento poklad v domácnosti dosud nechovají.

SV. FRANTIŠEK SERAFINSKÝ, vyznavač.

(4. října.)

„Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich království nebeské.“ Pravdy těch slov Mistra nebeského nikdo hlouběji neuvážil a trvale ji nezakusil než sv. František z Assisi, který pro svoji vroucí lásku k Bohu a k bližnímu právem slove Serafinský. Otec sv. Františka byl kupec Bernardon, matka slula Pika.

Sv. František narodil se v italském městě Assisi r. 1182. Otec chtěl, aby syn jeho též byl obchodníkem, a proto jej dal cvičiti jen v tom, čeho potřeboval k tomu povolání. František byl svému otci po vůli, pomáhal jemu jako kupecký mládenec. Býval veselý, rád chodil mezi soudruhy, rád zpíval, hrával a žertoval, zakládal si na bystrosti svého ducha a na penězích, ale při tom měl srdce zbožné. Tak žil nějaký čas jako na rozcestí, nevěda, má-li se věnovati všecek světu či Bohu. Z této nerozhodností vytrhla jej nemoc, u věku 24. let. Jsa sklíčen bolestmi, počal přemýšleti vážněji, poznával marným své dosavadní činnosti. Povstav z nemoci, byl jako znova zrozen a vážně umínil si sloužiti jen Bohu.

Drazí křesťané! Možná, že i mnohého z nás navštívil Bůh téžkou nemocí, jako sv. Františka, aby odvrátil mysl naši od tohoto světa a připoutal nás k sobě. Rozpo-

meň, jak ti bylo, když si vzdýchal na loži bolestí, když se ti ošklivil i nejchutnější pokrm a nápoj, když se ti protivila všeliká radost a zábava? Jak tenkrát jsi snad sliboval Bohu: „Bože, dáš-li mně opět zdraví, povedu jiný život.“ Bůh ti navrátil zdraví a na Boha jsi snad zapoměl. Chtěl jsi oklamati Boha, ale oklamal jsi sebe, neboť šťastný dosud nejsi, sloužíš-li světu.

Zcela jinak jednal sv. František. Jak si v nemoci umínil, tak dále v předsevzetí setrval. Modlil se vroucně k Bohu, by mu dal poznati svou vůli, rozjímal o utrpení Páně, postil se a chudě odíval. Otec vykládal si jeho jednání jako mladické blouznění, i donutil ho, aby se odřekl dědictví otcovského. Syn svolil ochotně řka: „Nyní budu moci aspoň s větší důvěrou se modliti: Otče náš jenž jsi na nebesích“. Potom opustil dům otcovský a chodil v okolí města Assisi v oděvu poustevnickém, kázal všude pokání a živil se žebrotou. Ztrávil tak dvě léta, usadil se při jakémisi polozbořeném kostelíčku Panny Marie řečeném „Porciunkula“. Tu slyšel jednou při mši sv. slova Kristova: „Nemějte zlata ani stříbra, ani peněz ve svých opascích, ani mošny na cestě, ani dvou sukní, ani obuví ani hůlky (Mat. 10, 9, 10). Nyní bylo jasno Františkovi, že ho volá Bůh k prostotě apoštolské. I dal se vysvětliti na jáhna, oblekl se v hrubé soukenné roucho s kapou a pláštěm, opásal se uzlovitým provazem a chodil bos po širém kraji volaje: „Čiňte pokání.“ Vystoupení jeho vzbudilo velký úžas; slova jeho plná prostoty, moudrosti a sv. zanícení, vnikala hluboko do srdcí. Brzy přidružilo se k věhlasnému kazateli dvanácte učeníků. Když jich stále přibývalo, předsal jim jistá pravidla, zvláště pak zachovávaní oněch známých rad evangelických: dobrovolné chudoby, ustavičné čistoty a stálého poslušství duchovního představeného.

Dobrovolnou chudobou měla se vykořeniti ze srdce jejich všecka žádost očí, láska k vezdejším slatkům; ustavičnou čistotou měla se potlačiti žádostivost těla, vše co tělu lahodí, rozkoše smyslné, pohodlí a zábavy; dokonalým poslušenstvím měla se vyléčiti pýcha života. Pravidla předepsaná sv. Františkem potvrzena byla r. 1209. od papeže Innocence III. a tvoří základ řehole sv. Františka, kterou zachovávají nyní řeholníci Františkáni, Minorité a Kapucíni.

Sv. František strávil mnoho času v onom polozbořeném kostelíčku, kde zvláště Marie Panna byla uctívána; odtud vysílal své bratry po okolí, by kázali lidu. Benediktini, jimž kostel ten patřil, darovali ho Františkovi, aby si tam vystavěl klášter, což Františkovi způsobilo velkou radost. Zde v tomto středisku scházivali se bratři 2krátě do roka, aby duch řeholní v nich neochabnul. R. 1219. bylo jich 5.000. Sv. František vymohl kostelíčku tomu plnomocné odpustky, které dosud pode jménem „Porciunkule“ známy jsou.

Zpřízněna jemu duchem sv. Klára z Assisi založila družinu ženskou, jíž František řeholi předepsal r. 1251. Konečně na pobídnutí sv. Františka povstalo i bratrstvo takových, kteří ve světě zůstali, a to byl III. řád jeho, čímž duch jeho hluboko v lidstvo kořeny zapustil.

Kláštery sv. Františka z Assisi jsou v našich vlastech česko-slovanských hojně známy. Bratrstvo třetího řádu je dosti rozšířeno a oblíbeno. Tento třetího řád liší se od řeholí jeho, neboť roucha řeholního nenosí a v klášteře nepřebývají. Členové *t e r c i á ř i* zvaní nosí, jen škapulíř a pas. V řádě tom nepředpisuje se zachovávání rad evangelických, nýbrž jen zachování svědomité příkázání Božích. Předpisy vyžadují: jednoduchého oděvu, zdržování se tance, divadla, pitek a hodování, mírnosti v jídle a pití, půst v předvečer

svátku sv. Františka a Neposkvrněného Početí P. Marie. Jednou do měsíce přistupují k sv. přijímání. Denně se modlí buď Hodinky Mariánské neb 12 Otčenášů a Sláva Bohu. Kromě jiného podporují chudé a modlí se za zemřelé spoluúdy. Přestoupení předpisů je jen tehdy hříchem, když je zároveň přestoupení příkázání Božího — jinak, kdo je neplní, ztrácí jen odpustky.

V řádě tomto dostává se členům mnoho milostí a snáze mohou dojít spásy věčné. A kolik dobrého mohou působiti mezi jinými, zachovávající věrně a horlivě příkázání Boží! Jsou-li někde členové III. řádu domýšliví, že chtějí platiti za první osoby v obci a každého i samého kněze poučovati a kárati, není tím vinen III. řád, nýbrž oni jednotlivci sami, kteřížto si osvojili toliko pokorný zevnějšek III. řádu, nikoli však jeho pokoru. Jsou jako všude ve světě i v III. řádě lidé dokonalí i nedokonalí. Záleží na představeném III. řádu, aby členy jeho v duchu sv. Františka vedl a řídil. Členy III. řádu sv. Františka byly i mnohé vznešené, urozené osoby: Čítá se na 130 korunovaných hlav, mezi nimi vyniká císař Rudolf Habsburský a po něm 20 členů z panující rodiny habsburské. Dále sv. Ludvík IX. král Francouzský, sv. Ferdinand II. král španělský, císař Leopold I. rakouský, v době poslední papež Pius IX. a Lev XIII. Mezi světci z III. řádu zvláště vyniká sv. Alžběta, sv. Klára, sv. Františka Řím., sv. Brigita.

Kdyby III. řád opět rozkvétl, pozbyli by lidé nezřízené snahy po pozemských statcích, učili by se přemáhati své hříšné náklonnosti, býti poddanými svých představených, učili by se vážiti vzájemných práv, boháči a chudši vzájemně by se smířili.“ (Lev XIII. r. 1892).

Kéž by proudil ve všech ctitelích sv. Františka i jeho duch, duch pokory, tichosti, trpělivosti, kajcnosti, zdržen-

Sv. František Serafinský.

livosti, především vroucí lásky k Ježíši Kristu, která je hotova pro Boha vše opustiti z tohoto světa a vše podsloupiti.

Sv. František připodobnil se svému Spasiteli dobrovolnou chudobou a horlivostí o spásu duší, trpělivostí ve všech bojích duše i těla; a to bylo ještě málo lásce jeho. Učinil ho tedy Bůh mučeníkem za živa. Když světec na den Povýšení sv. Kříže 1. P. 1224. v modlitbu byl pohřížen, ocitl se ve vytržení ducha a viděl, jak se mu zjevil Spasitel pnící na kříži ve způsobě Serafina, majícího šestero křídel a cítil, jak vytiskl na jeho rukou, nohou a boku své svaté rány. Tyto rány krvácející a nesmírnou bolest působící podržel sv. František jako viditelný důkaz své vroucí lásky k Spasiteli až do své blažené smrti 3. října r. 1226.

Sv. František vedl život přísný. O poslušnosti říkával: „Každý mnich má býti jako mrtvola“. Z pokory nedal se vysvětliti na kněze, říkávaje: „že kdyby ho potkal anděl a kněz, že by nejprve šel knězi ruku políbit“. Ve své milé prostotě nerozumné tvory nazýval svými bratry. Písně jeho patří k nejkrásnějším výkvětům křesťanského básnictví.

Do slov Božského Spasitele: „Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich je království nebeské“ (Mat. 5, 3) nikdo snad hlouběji nevnikl nad sv. Františka. Sv. František chodí po všech městech a dědinách a povznáší vysoko prapor chudoby; začíná zcela nový způsob obchodu, obchodu nejkrásnějšího a nejvýnosnějšího, jehož mysliti lze: „O vy, pravil, kteří si přejete onu jedinou poctu evangelickou získati, pojdte, chceme se spojití vespolek; prodejte všechny statky své a rozdejte chudým a budete míti poklad na věky; pojdte, chceme pokání činiti, chceme Boha svého chváliti a Jemu sloužiti v prostotě a chudobě! Volal tak, nežádal

tak po všech ; mnoho však dosáhl, když rozmařilcům toho světa dokázal, že štěstí člověka nezávisí na jmění.

Jak velice se klamou ti, kdož chudobou pohrdají a za největší neštěstí na světě pokládají ! Právě oni ubozí lidé, kteří třeba sotva tolik mají, aby uhájili své časné živobyty, jsou nejbohatší, když s pravým duchem, když odevzdaně do vůle Boží chudobu svou nesou ; jejich jest přebohaté království nebeské, jemuž nebude konce, jim je slíbena a zaručena odplata věčná. A toho druhu chudoby mohou a mají mít i lidé zámožní, bohatí. V písmě sv. se vypravuje, že apoštolé Petr a Jan, vstupující do chrámu, spatřili člověka od narození chromého, který je prosil za almužnu. I řekl mu Petr : „Zlata a stříbra nemám ; ale co mám to dám tobě ; ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a choď.“ (Ap. sk. 3, 6). Sv. Augustin vykládáje tato slova apoštolova, píše : „Jakým pokladům může se rovnati, co dáno jest chudobě ? Nepohrdej tedy chudobou, nad níž nelze mysliti většího bohatství. Chceš-li věděti, jak mnoho chudoba zmůže ? Za ni lze koupiti nebe.“ Když tomu tak jest praví sv. Augustin, jest zřejmá nesmírná cena chudoby. A kolik dobrého tito „chudí sv. Františka“ vykonali pro své bližní všemi skutky duchovního a tělesného milosrdenství ! Toho si byl dobře vědom sv. František, a proto miloval chudobu až do smrti své. Chceme-li mít i my poklad v nebesích, následujme jej a modleme se často s církví sv.:

*

M o d l i t b a :

O Bože, který jsi zásluhami sv. Františka církev svou rodinou nové řehole obohatil, popřej nám dle jeho příkladu pohrdati statky pozemskými a za to z účastenství na darech nebeských se radovati skrze Ježíše Krista Pána našeho. Amen.

SV. FRANTIŠEK XAVERSKÝ, vyznavač.

(3. prosince.)

Od dob sv. apoštolů nepůsobil žádný hlasatel víry křesťanské s takovou mocí a s takovým zdarem jako pokorný sluha Páně sv. František Xaverský.

Pochází z rodu šlechtického a narodil se r. 1506. na hradě Xavier u Pampelony ve Španělsku. Odtud slove Xaverský. Byl krásný, duchaplný. V osmnácti letech přišel do Paříže, aby se zdokonalil ve vědách na tamní universitě. Za několik roků povýšen byl na Doktora filosofie. Vystoupil jako učitel na universitě a získal si brzy slavnou pověst. V tom čase přišel do Paříže jeho krajan Ignác z Loyoly, který se zabýval myšlenkou zříditi řád učených mužů k potírání modlářství, nevěry a bludu. Ignác seznámil se brzy s Františkem a hleděl ho získati pro svůj záměr. Vida, že si zakládá na zevnější lesku, jehož mu dodával rod, nadání, učenost a přízeň světa, připomínal mu tklivě slova Kristova: „Co platno člověku, by i celý svět získal, když by na duši své škodu utrpěl“ (Mat. 16, 26). Uváděl mu též na paměť slova písma sv.: „Kdybych měl všeliká umění, lásky pak kdybych neměl, nic nejsem.“ (I. Kor. 13, 2) Tato a podobná slova rčena z nehlubšího přesvědčení a utvrzována přísným životem sv. Ignáce, způsobila obrát ve smýšlení mladého šlechtice. František Xaverský přidružil

se k sv. Ignáci, jsa odhodlán vŕŕecky síly ducha i tĕla vĕnovati spáse ělovĕĕenŕtva.

Kĕž by k takovĕmu poznání dospĕl kaŕdý, kdokoli si zakládá na bystroŕti ducha, na umĕní a na vĕdomostech! Není-li to poŕetilstí dobývati jen pokladů vĕdy a umĕní, a zakopávati při tom nejvĕŕší poklad, lásku Boŕí? „Mar-nost nad marnost a vŕecko marnost,“ musíme pak vyznati s moudrým Ŗalomounem.

Sv. Frantiŕek, jakmile byl získán pro zámĕry sv. Ignáce, upustil svou dráhu uĕitelskou, studoval bohosloví, přijal svĕcení na knĕŕství a připravoval se na úřad missionářský. Kdyŕ pak veŕlo ve skutek Tovaryŕstvo Jeŕíŕovo, odebral se sv. Frantiŕek na missii do Indie, kamŕ pŕiplul po dlouhé a nebezpeĕné plavbĕ v mĕsíci kvĕtnu r. 1542. V indickĕm mĕŕtĕ Goa a okolí usazeno bylo několik Portugalců. Nový hlasatel víry mohl v nich mít velickou oporu při svĕm působení mezi pohany, a našel v nich spíŕe pŕekážku. Osadníci portugalŕtí byli sice kŕesťané, ale toliko dle jména, jsouce ponecháni v cizinĕ sobĕ samým. Proto poĕal sv. Frantiŕek svůj apoŕtolský úřad nejprve při tĕchto zanedbaných kŕesťanech. I podařilo se jeho neunavené a obeŕŕetné horlivosti, ŕe odstranil mezi nimi alespoň nejvĕŕší zlořády, jmenovitĕ divoká manželství, otroctví a lakotu. Nemĕli tedy pohanĕ pŕiĕiny poukazovati na ŕpatný pŕíklad kŕesťanů.

Drazí kŕesťané! Tak se dĕje pro vŕecky ěasy. Ŗpatný ŕivot mnohých kŕesťanů bývá nejvíce pŕiĕinou, ŕe si svĕt naŕí svatĕ víry neváží a jí odpírání. Tak bývá i v rodinách. Jak se můŕe ujmouti v srdci dítĕte símĕ dobrĕho napomenutí, kdyŕ matka napomíná ke stŕídmosti a otec pŕichází domů opilý, aneb kdyŕ otec varuje dítky pŕede lŕí a matka neví, co by nepravdivĕho vŕeho na blížní povĕděla. Protoŕ zvláŕtĕ rodiĕové, dejte pozor, by co jeden

dobrým slovem vystavěl a vštípil, druhý svým příkladem nebořil a nevyvracel.

Jakmile sv. František polepšil křesťany, počal horlivě pracovati na obrácení pohanů. Nebeská jeho přívětivost, jakož i divy, které činil Bůh skrze něho, tak mocně působila na srdce lidská, že odevšad přicházeli pohané v záslupech, žádající za křest svatý. Tak se stalo, že v jedné krajině hned v prvním měsíci deset tisíc modlářů pokřtil a v krátkém čase čtyřicetpět kostelů založil.

Ovšem stalo se také někde, že nově obrácení opět se navrátili k modlářství po jeho odchodu. Musil se tedy sv. František k nim navrátiti a počítí práci krušnější, než byla první. Neunavný apoštol nepozbyl nikdy myslí a trpělivosti, jsa hotov přinést pro spásu lidskou i největší oběť.

Když ho zrazovali jednou od takového podniku někteří jeho přátelé, ukazující na veliká nebezpečí se strany divokých šelem i lidí, dal jim za odpověď: „Milí přátelé! Jak můžete se odvážiti klásti meze milosti Boží? Má-li býti Ten, jenž skrze apoštoly podmanil okršlek země, zrovna na tomto místě a u těchto lidí bez moci? Kdyby oplývaly tyto kraje zlatem a kořením, zajistě by tam putovali křesťané přes všechna nebezpečí. A já bych se měl lekat nebezpečí pro spásu duší?“

Není-li to, draží, slovo opravdového apoštola? Co jest láska k bližnímu, léká-li se nebezpečí a utrpení? Jak se můžeš domýšleti, že miluješ bližního, když jest ti líno promluvit rozhodné slovo, aneb učiniti rozhodný krok v jeho prospěch, k jeho blahu, jeho spáse? Řekneš snad, že ti není dáno tolik ducha a horlivosti od Boha, jako sv. Františkovi? O čin jen, co je ti možno v tvých poměrech a okolnostech, a jistě neobrátiš-li mnohé, sebe

alespoň sama zachráníš. Kdo miluje, se obětuje, žádná obět — žádná láska.

Sv. František pobýv v Indii sedm let, odebral se do Japonska. V této od nás v nejdálčenější říši, kázal asi půl třetího roku. Práce jeho tu byla namáhavá a zdlouhavá, neboť mu překáželi modlářští kněží, štvouce proti němu národ. Než vřelá láska k Bohu a blíznímu dodávala mu tím větší horlivosti. Když se hrnuly na něj nejrůznější útrapy, nebezpečí, nátisk, potupa, hlad, žízeň, bolest, bída a nedostatek, modlíval se: „Ještě více a více, Bože a Pane můj.“ A když byl vítán, pozdravován a oslavován od zastupu jako divotvorný posel Boží, volával: „Dosti, o Pane, dosti!“ A proto požehnal Bůh dílo jeho v říši Japonské skvělým výsledkem. Za několik let bylo v Japonsku na 400.000 křesťanů.

Jak pravdivá jsou slova sv. apoštola Petra: „Pokorným dává Bůh milost“ (I. Petr. 5, 5). Sv. František zasloužil si tu milost od Boha pro hlubokou pokoru svou. Nedomníval se, by byl čeho hoden, leč útrap, strastí a hořkostí, a proto činil Bůh skrze něj divy, vylévaje uzdravení na nemocné, víru na nevěřící, odpuštění hříchů na hříšníky. Jak mnozí křesťané, když trochu učenosti podchytili, myslí, že bez Boha svým rozumem a svou silou převrátí svět. Namáhají se, chvíli se jim něco daří, ale výsledku trvalého se tak nikdy nedodělají. Neboť jen pokorným dává Bůh svou milost.

Z Japonska navrátil se sv. František do Indie, utvrdil tamnější křesťany a vypravil se na další cesty apoštolské do Číny. Když však se dostal na ostrov Sancian u břehu čínského, zachvácen byl těžkou nemocí. Jeho blízká smrt mu byla Bohem zjevena. V nemoci své ležel v bídém baráku, zcela opuštěný v největší chudobě, ale přece spoko-

P. P. Rubens: Sv. František Xav. káže v Indii.

jený a veselý. V zimniční horečce pořád s Bohem rozmlouval a když i paměť ztrácel, přece si opakoval slova: „Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou. Maria, dokaž, že jsi se mnou!“ Konečně, líbaje sv. kříž zrakem naň upřený, se slovy: „V Tebe o Pane doufal jsem, ať nejsem zahanben na věky.“ Usnul tiše v Pánu v pátek 2. prosince r. 1552. ve věku 44 let.

Tak se obětovat, tolik strádat, tolik trpět a za to při smrti tak od světa býti opuštěn, toť znamená v pravdě Krista následovat. Za to však Bůh na světě jej tak odměnil požehnáním svým, že žádný dosud na světě v díle apoštolském se mu nevyrovná. Ve své apoštolské činnosti vykonal na 100.000 mil cesty, takže mohl v té době celou zeměkouli obejít, vlastní rukou přes 200.000 lidí pokřtil a svým působením přes milion pohanů obrátil, takže právem může slouti apoštol pohanů.

Po smrti tělo jeho v kněžská roucha oblečené do rakve bylo položeno a nehašeným vápnem obloženo, by tím spíše tělo setlelo a kosti jeho mohly přenešeny býti do Indie. Když se však po 2 a půl měsíci rakev otevřela, tu tělo jeho shledáno bylo úplně neporušené, a líbezná vůně vycházela, jakoby bylo živé. S velikou uctivostí bylo převezeno do Goy, kde dosud odpočívá; jen pravá ruka byla oddělena a do Říma do chrámů Jesuitů převezena. Když hrob jeho v r. 1744. na žádost krále portugalského byl otevřen, zase tělo jeho shledáno neporušeno. Roku 1622. prohlášen byl za svatého.

Byl vyznamenán již za živa mnohými divy a zázraky, ale ani po smrti nepřestal ho Bůh oslavovati zázraky mnohými.

Všecka veřejná činnost sv. Františka Xaverského dosvědčuje, že pravdivá jsou slova sv. apoštola Pavla: „Všecko

zmohu v tom, který mne posiluje.“* Sv. František vykonal dílo neslýchané a to beze vší pomoci a přízně lidské, při největší chudobě a přes nesčíslné překážky.

Zdá se ti snad křesťane, že jest nesnadno pokání činiti a život svůj napravit? O pros Boha za milost, Bůh ti pomůže a všechno vykonáš. — Vzdýcháš snad pod břemenem hříšných návyků, zdá se ti nemožným, se jich zbavit? O pros Boha za milost, Bůh tě posilní, a roztrháš okovy svých hříšných návyků, jako len spálen bývá ohněm. Zdá se ti nemožným odpustiti svému nepříteli a věnovati mu svou lásku jako příteli? O pros Boha za milost, Bůh nakloní Tvé srdce ku smířlivosti, a zkusíš jak vede tě Bůh k dokonalosti. S milostí Boží bude ti vše možno, vše snadno, vše příjemno. Jen na tom záleží, bys Boha miloval s celým srdcem svým jako sv. František Xaverský. To dokážeš, když dle jeho příkladu obětuješ síly a schopnosti své spáse bližního a své vlastní. Za tuto sílu pros často patrona svého:

Modlitba:

Bože, jenž jsi národy v Indii kázáním a zázraky svatého Františka spojití chtěl se svou svatou církví, propůjč milostivě, abychom následovali příkladných cností světce, jehož slavné zásluhy uctíváme. Amen.

Filip 4, 13.

SV. FRANTIŠKA ŘÍMSKÁ.

(9. března.)

Sv. Františka narodila se r. 1384. v Římě z rodičů bohatých a urozených. Dle rodiště svého sluje proto římská. Již v dětském věku jevila náklonnost k vyšší dokonalosti. Byla skromná, jemnocitná, čistoty milovná a zbožná. Neměla zalíbení ve společnostech a světských vyraženích, v šatech a jiných ženských marnostech. Domácí práce, modlitba a čtení bylo její nejmilejší zábavou. Dospívajíc, neměla vroucnějšího přání, než aby mohla vstoupiti do zátíší klášterního a úplně Bohu se věnovati. Zatím usoudil však otec jinak. Nezeptav se jí, zasnoubil ji mladému šlechtici Vavřinci de Ponziani. Františka prosila a plakala, ale marně. I hledala útěchy a posily v modlitbě a rozhodla se po tom, že otce uposlechne. Tak provdala se roku 1396. majíc teprve 12 let věku svého.

Šlechtic Vavřinec de Ponziani, muž zbožný, uměl oceniti velkou oběť, kterouž Františka podstoupila, podavši mu ruku. Vážil si jí proto a obdivoval cnosti její. Františka stala se mu dokonalou manželkou. Chovala se vždy k němu laskavě a vlídně, šetřila každého i nejmenšího přání jeho, žila s ním v úplné svornosti a nezkaleném štěstí. Jakožto choť vzácného šlechtice a dcera vznešených rodičů, podrobovala se ve všem mravům i zvyklostem panských rodin;

navštěvovala s manželem společností, přijímala hosty, chodila i v šatech nádherných, potajmu však nosila pod nimi žíněný opasek. Nikdy však nesúčastnila se hlučných slavností, her a tanečních zábav. Ve společnosti mužů byla zdvořilá a skromná, v obcování s urozenými paními vážná a opatrná. Celý zjev její byl nad míru ctihodný, takže požívala vážnosti všeobecné.

Nedlouho po sňatku povážlivě se roznemohla. Trpěla velké bolesti, slábla a chřadla, takže lékařové jí nedávali naděje. Když jí bylo nejhůře, zjevil se jí ve snách svatý Alexius a oznámil, že brzy a dokonale se uzdraví. Povstavši potom z nemoci, přestala s dovolením manželovým se strojit po panskou, nosila od té doby stále tmavé prosté šaty, přestala chodit do společnosti a přijímat v paláci vzácné návštěvníky. Co dříve vydávala na skvostné šaty a hostiny, věnovala nyní chudým. Jako laskavá matka navštěvovala špitály a donášela chudým i nemocným pokrm i oděv, těšila je, poučovala a napomínala k životu bohabojnému. Nejednou když došly jí peníze, odebrala se do odlehlých čtvrtí města, kde ji nikdo neznal, aby tam pro chudé a nemocné žebrala. V zimě často chodila do svého letohrádku za branou sv. Pavla a tam sbírala dříví a kletší, jež svazovala v otepi, které donášela pak chudým v městě. Na své vinici upravila si Františka v jeskyni kapličku, zřídila v ní oltář Panny Marie, a konala tu nejraději pobožnost svou. Tu posilovala se rozjímáním k plnění všech svých povinností.

Jako k manželu, tak i k dítkám a služebným chovala se s největší laskavostí. Péče její k tomu se nesla, aby dítky své bohabojně vychovala a v nevinnosti udržela. Každý den ráno i večer s dětmi pečlivě se modlívala, velmi často s nimi mluvila o vševědoucnosti Boží a lásku k Bohu

jim vštěpovala. Žádala též od nich poslušnost na slovo a žádné rozpustilosti u nich nestrpěla. Rovněž služebnictvo své slovem i příkladem k dobrému vedla. Když se roznemohli, nedala je do špitálu odnésti, ale sama jich doma obsluhovala jako starostlivá paní a často říkávala: „Chodíme do špitálu, abychom cizí nemocné obsluhovali; proč bychom svým čeledínům stejnou lásku neprokázali?“

K jiným Františka byla laskava, sama na sebe však velmi přísná. Chléb byl obyčejným jejím pokrmem, voda nápojem; vína a ryb neokusila nikdy; masa jen když stonala. Jídávala jen jednou za den a dlouhým postem pozbývala často chuť k jídlu. Když nějak chybila, hned si pokání uložila a tak přísně si vedla, že zpovědník měl ji co mírniti.

Na modlitbách přicházela Františka často do vytržení mysle, obzvláště po sv. přijímání, takže pozbyvši vědomí o všem, co kolem ní se dalo, někdy celé hodiny s rukama sepjatýma nepohnutě jako socha před oltářem klečela. Z milosti Boží poznávala hluboká tajemství ze života věčného a trvala u vroucím obcování s duchy nebeskými. Anděl strážný v podobě pacholátka zjevoval se jí netoliko za modliteb, nýbrž často sprovázel ji v domácnosti ve dne v noci a to v takové září, že v noci jako ve dne vše mohla čísti. Dával ji rozličná naučení a rady a chránil ji v pokušení. Kdykoli pak nějaké chyby se dopustila aneb v horlivosti ochabovala, tu opouštěl ji její průvodce.

Časem přišly na Františku těžké zkoušky. Umřeli jí nadějný synáček a útlá dceruška. Zarmoucená matka věřila, že miláčkové její v nebi se radují, přece však měla hořkou bolest, že je ztratila. Za sporu mezi neapolským králem Ladislavem a papežem Janem XXIII zmocnili se r. 1413. Neapolští Římu, páchali v městě ohavné loupeže a vraždy.

Za těchto šarváték byl také manžel Františky Vavřinec de Ponziani těžce poraněn a bez vědomí domů odnesen. Františka ošetřovala ho dnem i nocí a modlila se za něho bez ustání, až šťastně byl vyléčen. Za nedlouho však vedrali se nepřátelé do paláce jeho a vydrancovali jej až na holé zdi, zpusťovali statky jeho, odnesli nejstaršího syna jeho jakožto rukojmí, otce pak poslali do vyhnanství. Nyní byla Františka chudička a opuštěná, ale nepozbyla myslí a odhodlanosti. S trpělivým Jobem volala: „Bůh dal, Bůh vzal, jméno Páně budiž pochváleno. Těším se ze ztráty této, neboť Bůh tomu tak chtěl.“

Když na církevním sněmě kostnickém církvi opět pokoj zjednuán byl, odešli neapolští vetřelci z Říma a Františka s radostí shledala se v domě zase s manželem i se synem. Šlechtic Vavřinec byl vyhnanstvím úplně vysílen a nejraději trval o samotě. Dovolil však manželce, by zařídila si život dle přání srdce svého. Majíc takto úplnou volnost, založila Františka nábožnou družinu paní a pannen římských, pod ochranou Marie Panny. Římské matrony vidouce jednoduchý život Františky, začaly se také jednoduše strojit i a tiché domácnosti povinnosti své věrně plnit. Později i se sv. Františkou vstoupily do III. řádu Benediktinů, aby pod vedením těchto kněží život přísnější vedly, až r. 1433. sloučily se ke společnému životu v jednom domě.

Za tím roznemohl se Vavřinec de Ponziani na smrt. Františka ošetřovala jej až do smrti jeho r. 1436. Zbavena jsouc nyní všech závazků se světem, vstoupila dne 21. března r. 1437. do ústavu, který sama založila. Tento zprvu volný sbor nábožných paní a dcer z předních rodin římských ustanovil se zatím na základě řehole sv. Benedikta v církevní družinu, ve které neskládaly přísných slibů řeholních a mohly i vystoupiti a se provdati. Proto nesluly jepti-

škami, nýbrž oblátkami — obětovanými. Papež Eugen IV. potvrdil tuto družinu oblátek a sv. Františka zvolena za první představenou. Sv. Františka řídila ústav s největší obezřetností, dávajíc družkám příklad nábožnosti, pokory a lásky.

Po čtyři léta nevyšla z ústavu svého. Až tu dostala zprávu, že starší syn její těžce onemocněl. Šla ho navštívit, na cestě zpáteční byla zachváčena zimnicí, že nucena byla se vrátiti. Tu byla zaopatřena sv. svátostmi, až šťastně zesnula v Pánu dne 9. března r. 1440. u věku 56 let. Anděl Hospodinův, průvodce její na zemi, doprovodil duši její do nebe.

Tělo její pohřbeno bylo ve chrámě Matky Boží v Římě a papež Pavel V. r. 1608 prohlásil ji za svatou.

Družina oblátek založena sv. Františkou, měla pouze jediný ústav v Římě a stala se vzorem ústavu šlechtičen, které i u nás známy jsou.

Sv. Františka římská vyobrazuje se v rouchu řeholním, modlíc se v knize, sv. anděla strážného má vedle sebe. Jako sv. Františce, tak i nám stojí po boku anděl strážný, jen že nejsme tak šťastní, abychom tělesnými očima jej viděli. Jsme-li však pozorní a bdělí, slýcháme v duši své zřetelně jeho hlas, jenž k dobrému nás povzbuzuje a zlého varuje. Platí však o nás slova Písma sv. (II. Mojž. 23, 21) „Šetřiž ho a poslouvej hlasu jeho, aniž se domnívej, že by směl potupen býti, neboť neodpustíš, když se prohřešíš.“ „Andělům svým přikázal o tobě, aby tě ostříhali na všech cestách tvých“ (Ž. 90, 11).

*

Modlitba:

O Bože, který nám nevyslovitelnou dobrotou posíláš anděly své za strážce: dejž bychom ochrany jejich zde zkusili a tam jejich kůry rozmnožiti směli. Amen.

SV. HEDVIKA, vévodkyně a patronka země slezské.

(17. října.)

Sv. Hedvika pocházela ze slavného rodu hrabat Andechských. Narodila se r. 1174. na hradě Andechs v Bavořích. Otec její Berthold byl vévodou Meranským, její matka Anežka byla z potomstva Karla Velikého. Od nejútlejšího mládí jevila Hedvika velikou zbožnost a lásku k cnostnému životu. Její krásné náklonnosti vyvíjely se utěšeně pod ochranou a vedením Benediktinek v klášteře Kitzingen nad Mohanem. Záhy přála si strávit život svůj v řeholi. Ale Prozřetelnost Boží určila jinak. Dle tehdejšího zvyku již ve 12. roku zasnoubena byla Jindřichovi, vévodu slezskému a velkopolskému. Od té chvíle bylo účelem jejího života jen sláva Boží, vlastní zdokonalení a štěstí poddaných. S těmito vznešenými úmysly přišla mladá vévodkyně do Slezska.

Život této paní může býti každé manželce příkladem. Oddána jsouc choti svému, měla pro milou povahu svou velikou moc nad ním a vedla jej k zbožnosti a dobročinnosti. Palác jejich byl školou cnosti; kdo žil v domě jejich, musel se tak chovati, jak toho církev sv. žádá. Kázeň a bázeň měly sídlo u dvora, a odtud přecházely na lid. Bůh jím daroval tři syny a dcery. Pravidlo zbožné matky stalo se i vodítkem jejich dítek. Po narození šestého dítěte, když

bylo Hedvice teprvé 25 roků, učinil manželé s povolením biskupa slib zdrženlivosti a oba mu věrni zůstali až do smrti. Od té doby se odevzdala úplně službě Boží. Oděv její byl prostý z látky, šedé a hrubé; spávala jen několik hodin, a to na holých prknech, ač měla prostřeno knížecí postel. Podřízeným svým byla Hedvika spíše matkou nežli paní, starajíc se nejen o tělesné blaho jejich, ale i o duši jejich, vědouc, že z toho kdysi počet klásti bude.

Z lásky k blíznímu prosila choť, aby v Třebnici u Vratislavy založil veliký klášter pro jeptišky řádu cisterciackého a tolik nadal, aby 1000 osob v něm bylo opatřeno, což se také stalo r. 1219. Sv. Hedvika darovala všechny skvosty svoje k tomu účelu a povolala do kláštera panny slezské. O mnohé z nich starala se osobně a na své útraty, provdala je, aneb jako řeholnice do jiného kláštera poslala. Na důkaz své lásky ke Kristu a jeho apoštolům každodenně pozvala k sobě 13 chudých, posluhovala jim a dříve sama nezasedla ku stolu, dokud jich všechny nenasytila.

Zbožná vévodkyně starala se také o to, aby v zemi zachován byl mír. Když manžel zapletl se do války s Konrádem Mazovským a byl tu zajat, odvážila si Hedvika žádati Konráda za propuštění. Tento unesen výmluvností a kouzlem svatostí, nemohl jí odpírati i propustil vévodu Jindřicha na svobodu.

Nikdy nezhálajíc, šila pilnou rukou roucha mešní a oltářní, která ještě dnes v chrámech se ukazují. Znalec, odborník žasne patře na tyto tak namáhavé a krásné práce. Mimo to navštěvovala dobročinná vévodkyně nemocné, ba i do žalářů chodila, aby potěšila uvězněné, mnohé i vysvobodila. Slovem nebylo lidské bídy, nad níž se soucitná paní nesmilovala.

Ale do království nebeského přichází člověk jen cestou

Sv. Hedvika.

kříže. Proto navštívil Bůh věrnou služebnici rozličnými zkouškami. Manžel její roznemohl se a zemřel r. 1238. Když tato truchlivá zpráva dospěla do Třebenic, přijaly ji všechny řeholnice plačíce, pouze Hedvika se opanovala, ač bolest srdce její svírala, pravila klidně: „Jsme služebnicemi Božími a proto nesluší nám tyto sizy.“ Tak přemáhala hrdinná láska k Bohu přirozené city Hedvičiny. Za tři léta padl zase syn její Jindřich u Lechnice v boji proti Tatarům r. 1241. I tuto ránu snesla sv. Hedvika klidně s odevzdaností do vůle Boží. Jako Matka Boží, tak stála i ona neohrožené pod křížem a věnovala se úplně službě Boží. Ač nosila oděv řeholní, nesloužila přece slibů řeholních, chtějíc míti více svobody ke skutkům dobročinným. Celé jmění své obrátila na almužny. Pravidla řeholní zachovávala svědomitě, ač nebyla povinna; ve své pokoře měla za to, že není hodna, aby řeholnice s ní obcovaly. Prosila jen Boha, aby popřál jí účasti na zásluhách pannen klášterních. Co zbylo na stole řeholnic a chudých, to bylo její potravou. Na přímlovu dály se ještě za jejího života divy. Dvě řeholnice nabyly ztraceného zraku, když Hedvika nad nimi udělala kříž. Zločinec sňatý již se šibenice, oživil na její přímlovu.

Jsouc ještě úplně zdráva, tušila již nemoc svou a prosila o udělení svátostí. Když byla zaopatřena, omdlela a nepovstala již ze mdloby své. Několik hodin před smrtí poslal ji Bůh, chtěje ji oslaviti, nebeské posly své, aby ji pozvaly k radostem nebeským. Jak vypravuje zbožné podání zjevila se blízko lože sv. Maří Magdalena, sv. Kateřina a sv. Tekla a hovořily s umírající o blízkém blahu, jež na ní čeká. Osoba klečící u lůžka jejího byla svědkem toho zjevení. Když se nešpory začaly, odevzdala Hedvika čistou duši svou do rukou Božích a vešla do vlasti nebeské,

po níž tak dlouho toužila dne 15. října 1243. Tělo sv. Hedviky, posty příliš zmožené, nabylo po smrti nevídané krásy; nadpřirozená záře vycházela z něho a z úst vůně líbezná. Za nářku a lkání lidu slezského, jenž v zástupech k mrtvé světici chváta, byla pochována ve chrámu Třebeňickém.

Zástupy putovaly ustavičně na místo, kde ostatky sv. vévodkyně odpočívaly; divy, které děly se u hrobu jejího, přiměly papeže, že prohlásil ji za svatou již r. 1268.

Vnuk sv. Hedviky, arcibiskup Solnohradský, vystavěl vedle chrámu Třebeňického kapli, ve které ostatky sv. Hedviky s velikou slávou byly pochovány. Když po letech otevřeli její hrob, vycházela z něho líbezná vůně, prsty světice držící obraz Marie Panny byly neporušeny, mozek též byl neporušený.

Ostatky sv. Hedviky pohřbeny byly ve skvělém náhrobku z černého mramoru. Jednotlivé ostatky sv. Hedviky chovají se zvláště pečlivě. Tak hlava její zasazena je do zlata, chová se v klenotnici Třebeňické; jeden zub její, vložený ve stříbrný kříž, taktéž ve chrámu Třebeňickém; dolení čelist její ukazuje se v kostele sv. Kříže ve Vratislavi.

Od století putovali lidé v zástupech do Třebenic, aby si na hrobě sv. Hedviky na její přímlovu od Boha milostí vyprosili. Králové, vévodové, biskupové, všichni spěchají tam dodnes, prosíce sv. Hedviku o ochranou. Církev sv. propůjčuje poutníkům četných odpustků.

*

Modlitba:

O Bože, jenž se naučil svatou Hedviku slávou světa opovrhovati a kříž Tvůj pokorně nésti, uděl nám milosti, abychom pro její zásluhy a podle jejího příkladu pomíjejících rozkoší světských nepřeceňovali, nýbrž Tvůj kříž si zamilujeme všeliká protivensství překonali. Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě ducha sv. na věky věkův. Amen.

SV. HELENA, císařovna.

(18. srpna.)

Jestliže kdy která paní na trůně císařském založila jméno „Helena“ t. j. znamenitá, pak je to matka císaře Konstantina. Narodila se v Anglii. Ačkoli v pohanství byla vychována, žila přece cnostně. Provdána byla za římského vojevůdce Konstancia. S manželem svým žila v největší spokojenosti. Stala se v manželství tom matkou proslulého císaře Konstantina, který přijal víru Kristovu a křesťanům daroval svobodu. Helena vychovala syna svého pečlivě, musela však trpěti bolest, že syn od svého otce, jenž od Diokletiána povýšen za spoluvládce, byl poslán jako rukojmí do Říma. Ještě více jí bolelo, když manžel její Konstancius se dal s ní rozvésti a pojal za manželku nevlastní dceru ukrutníka Maximina. Nyní, jsouc vdovou a bez syna, žila několik let ve smutné osamělosti. Až roku 305. syn její potajmu uprchl do Anglie a rok na to od vojska za císaře vyhlášen byl.

Konstantin, který svou matku něžně miloval, hned ji ke svému dvoru povolal, dal jí titul císařovny a ku počtě její dal raziti peníze. On sám dosud ještě byl pohanem, avšak křesťanům tehdy krutě pronásledovaným byl nakloněn. Myslelo se všeobecně, že bude mučiti křesťany. Než sotva nastoupil trůn, hned vydal zákaz ve svém stálě kře-

sfany pro jejich náboženství pronásledovati. Že tak laskavě s křesťany zacházel, za to mu dal Bůh milost, že stal se sám křesťanem.

Aby však se udržel, musel táhnouti proti svému soupeři Maxenciovi. Dvě míle od Říma položila se vojska tábořem. Mečem se mělo rozhodnout, kdo má býti samovládcem říše. Vojsko Konstantinovo bylo nepatrné proti vojsku Maxenciovu. Tu vzýval Konstantin Boha křesťanů za pomoc. A hle jemu i jeho vojsku zjevil se na nebi kříž s nápisem: „V tom znamení zvítězíš.“ Důvěruje v pomoc Ukřižovaného, udeřil na nepřitele a statečně jej porazil.

Od té doby dal křesťanům úplnou svobodu. Kříž Kristův na všech místech počal býti uctíván. I matka císařova sv. Helena odřekla se pohanstva a v 64. roce věku svého přijala křest sv. Třebas byla téměř stařenkou, přece tak horliva byla, jakoby od mládí již ve víře křesťanské bývala vychována.

Věrným křesťanům nejvíce záleželo na tom, aby hrob Boží byl obnoven a v sutinách Jerusalemských nalezen hrob Kristův. I vypravila se sama císařovna sv. Helena do Jerusalema. Obdržela od syna mnoho peněz, aby mohla provést, co si přála. Místa Golgoty byla pohany zneuctěna. Helena dala zbořiti chrám bohyně Venuše na Kalvarii a dala v okolí kopati. Nalezeny tu skutečně 3 kříže. Jaká tu radost její, když dotekem nemocného, který ihned byl uzdraven, a rozpoznán pravý kříž Kristův! To se stalo r. 326. Císař Konstantin dal zbudovati nad hrobem Božím překrásný chrám. Velkou část sv. kříže dal zasaditi do stříbra a vystavil na hoře Kalvarii k veřejné účtě. Druhou částku vzala sebou sv. Helena do Cařihradu, a třetí částka darována byla do Říma. Na památku této dějinné události světí se 3. května každoročně svátek: „Nalezení sv. kříže.“

Později, když nevěřící Peršané se zmocnili opět Jerusalema, byl tento vzácný ostatek sv. kříže odvezen. Než udatný císař Heraklius porazil nepřitele, vyrval Peršanům sv. kříž a sám sezudiv roucho královské, bosýma nohama u velké slávy nesl kříž na Kalvarii a opět k účtě veřejně vystavil. Na památku této události slaví se zase 14. září památka „P ov ý š e n í sv. K ř í ž e.“ Částka opět z toho kříže poslána byla též do Francie a kathedrála Notre Dame ji v Paříži dosud chová. Svatý kříž, by nepřišel ku ztrátě, byl v následujících stoletích velmi rozdělován, takže téměř každý kostel nyní chová aspoň nepatrnou částku, jeho a jako drahocenný skvost jej uchovává.

Ale jaká zbožnost sv. Helenu poháněla, aby místa Spasitelem posvěcená byla poctěna krásnými chrámy, taktéž se snažila i v srdcích lidu pomníky milosrdenství postavit. Všude, kde kráčela, pomáhala chudým, těšila nešťastné, otvírala dveře žalářů. Osvobození zajatců bylo jedno z nejkrásnějších jejích děl. Jak Niceforus výslovně praví, zemřela šťastně v Římě.

Svatá Helena je význačnou osobností dějinou. Povýšena byla na trůn světa a proti všemu pomýšlení dosáhla toho, že stala se křesťankou a světici, svatou císařovnou. Zde vidno, že milostí Boží i nejvznešenější toho světa umějí se ponížiti, znají statků svých k dobrému použít, že všemi vznešenými nesmíme povrhovati a jim záviděti.

*

M o d l i t b a c í r k e v n í :

Pane Ježíši Kriste! Ty jsi sv. Heleně zjevil místo, kde Tvůj kříž byl skryt, abys skrze ní svou církev vzácným pokladem obohatil, propůjč nám na její přimluvu, bychom za cenu tohoto stromu života věčného dosáhli. Amen.

SV. JAROSLAV, mučeník.

(9. srpna.)

Jaroslav je překlad latinského jména Verianus. Svatý Verian, vznešený Říman již z mládí zatoužil stát se křesťanem, když viděl, jak bezúhonný a cnostný je život křesťanů. Přání jeho splněno bylo, když pokřtěn od kněze Timothea. Sotva se o tom dověděl císařský náměstek Valerian, dal Veriana pohnati soudu a všemožně se snažil jej od víry Kristovy odvrátiti. Když se mu to nezdařilo, poslal jej jako vězně do krajiny Tusciac k Promotovi, aby Veriana přinutil k modlám se kláněti. I Promotus marně nutil jej k pohanství. Rozzuřiv se, dal Veriana kyji bítí, na skřipci mučiti a konečně sekerou popraviti. Tělo jeho vhozeno do moře, brzy však nalezeno a uctivě blíže popraviště pochováno.

Mučení jeho spadá v dobu hrozného pronásledování římského císaře Decia, který myslel, že jen tehdy říše římská bude bezpečná, když křesťanství úplně bude vyhubeno. Proto všem místodržitelům říše vydal rozkaz, aby křesťany do jednoho zajali a je mukami donutiti k odpadu aneb usmrtili. Čím však více křesťanů mučeno, tím více nových přibývalo. Krév mučedníků, jak dobře napsal Tertullian, stávala se semenem nových křesťanů. Muka tak hrozná připravena křesťanům, že ani člověk, ale sám ďábel

mohl je vymyslet. Jestliže v době tak hrozného pronásledování které po 300 roků se vleklo, když na 9 milionů mučeníků obětovalo s radostí život pro Krista, nezanikla církev Kristova, ale nové silnější kořeny zapustila. I tu potvrzena slova zakladatele církve naší: „A brány pekelné ji nepřemohou.“

Modlitba církve:

Všemohoucí, věčný Bože, který jsi nám velebné a svaté radosti v dnešní den, památku sv. mučeníka Veriana propůjčiti ráčil, dej nám prosíme Tebe, abychom věčnou slávou jeho, prospívající v dobrém, oslavovali a ji oslavujeme, v ctnostech prospívali. Amen.

SV. IGNÁC Z LOYOLY, vyznavač.

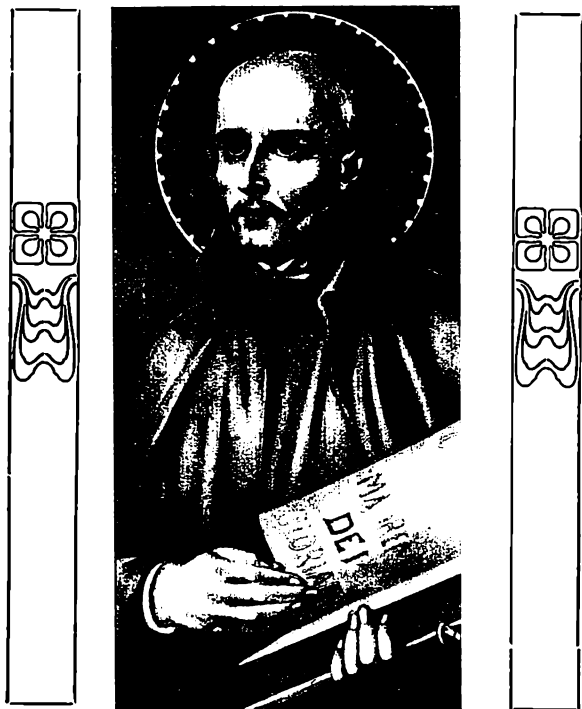
(31. července.)

Sv. Ignác pocházel z rodu šlechtického a narodil se na hradě Loyola ve Španělsku r. 1491. Když dospíval v jinoha, poslán byl ke dvoru krále Ferdinanda V. s příjmením Katolického, aby tam nabyt jemných způsobů. Jeho ohnivá mysl táhla ho více k stavu vojenskému. I odebral se k vojsku, když mu bylo 26 let a vytrval tam čtyři roky. Choval se sice vždy, jak se slušelo na jeho rod a stav, ale nebyl přece srdcem svým u Boha, hověl ctižádosti, marnivosti a rozkošem světským. Tu dotkl se Bůh srdce jeho svou milostí. Roku totiž 1521. vypukla válka mezi Karlem V. španělským a Františkem I. francouzským. Vojsko francouzské vtáhlo přes Pyreneje do Španěl a obléhlo Pampelonu, kterou bránil Ignác. Když hradby již pobořeny byly, postavil se v čelo vojinů svých na zřícené zdi proti útoku nepřátel, ale uprostřed boje zaněn byl Ignác na obou nohou, že k zemi klesl. Vydán byl v ruce Francouzů, kteří však pro udatnost jeho jej propustili, by se léčil na hradě otcovském. Maje v nemoci dlouhou chvíli, žádal ke čtení kratochvilné romány a povídky rytířské. Když však takového čtení na hradě nebylo, chopil se knih nábožných. Bylo to: život Krista Pána a život svatých. Knihy tyto z počátku čítal jen ledabyle, ale znenáhla čítal je s rozvahou a tu si ří-

kával: „Hle tolik vytrpěli a vykonali svatí pro Boha a pro nebe, pro duši svou, ač byli také slabí, a já pro Boha jsem dosud ničeho nevykonal.“ I umínil si, jak se pozdraví, že se odřekne světa a dle příkladu svatých žítí bude. Čtení životů svatých sv. Ignác má děkovati za své obrácení.

Milost Boží působí rozličným způsobem na srdce člověka, aby jej odtrhla od světa, připoutala k sobě. Jako sv. Ignác, tak mnozí a mnozí za své probuzení, své polepšení, obrácení mají děkovati čtení zbožných knih. Ale neříká se také nadarmo, že z knihy, jako včelka z byliny, ssaje člověk med i jed. Jsou na světě knihy dobré, ale ještě více je jich nyní, které otravují duši nevěrou a hříchem. Buď proto opatrným a neříkej, že můžeš všechno čísti, že máš názory ustálené. Není pravda, zlé více lichoť člověku a ze špatné četby vždy něco v hlavě i v srdci uváže. „Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm.“ (Sirach 3, 27.)

Sv. Ignác, pozdravil se, dal se na pokání. Zde je pamětihodno, jakým způsobem projevil lítost nad předešlým svým životem. Nejprve putoval k milostnému obrazu P. Marie do Monte Serrallo, kde vykonal obšírnou zpověď životní a pak klečel celou noc na modlitbě před obrazem P. Marie. Na oltář zavěsil meč a dýku. Potom vyměnil svůj rytířský oděv za oděv chudého poutníka a odešel do blízkého městečka. Tam vedl život přísný, každý den trávil několik hodin na modlitbě; celý týden se postil o chlebě a vodě; spával na holé zemi; posluhoval nemocným ve veřejné nemocnici až do unavení; čeho potřeboval pro sebe a pro chudé, nestyděl se vyžebrať. Posléze odešel do hor u Manresy a žil tam v jeskyni, rozjímaje, jakým způsobem by měl zasvětit všechny své síly službě Boží. Bůh pak ho obdařil takovou hojností milostí a vnuknutím, že říkal: „Já bych dal život za víru, i kdyby písma sv. nebylo.“

Sv. Ignác z Loyoly.

Poněvadž kajícnost příliš přísná podryvala jeho zdraví a proto lidem se nemohla líbiti, opustil jeskyni, zmírnil svou kázeň, vyučoval lid a na tom se ustanovil, že o mravném vzdělání lidí neustále bude pracovat. K tomu cíli sepsal, ač ještě u vědách bohoslovných nezběhlý, velmi vzácnou knihu: „O cvičení duchovním“ (Exercitia spiritualia), zdá se, že Duch sv. sám v ní mluví. Asi po roce zmocnila se ho touha po sv. zemi. I odebral se do Palestiny, chtěl tam nevěřící na víru křesťanskou obracet. V milostivém létě r. 1523. navštívil tam všechna sv. místa, ale obrácení nevěřících se mu nedařilo, protože k tomu neměl potřebné učenosti. Uznávaje nedostatek tento, odebral se do Barcelony s úmyslem, že bude studovat.

Ač měl již 38 let, přece neostýchal se s jinochy sedávat v jedné lavici na škole latinské. Horlivě se učil a chápál se každé příležitosti, aby jiné poučoval o tom, čeho třeba ke spáse. Že však veřejně kázal proti pokleslým mravům, nejsa ještě knězem, byl za to nazýván blouznivcem, podivínem, novotářem a dvakrát byl proto i uvězněn. Studie své zdokonaloval v Tekale, Salamanea a posléze v Paříži, kdež odbyl zkoušku pro hodnost mistra potřebnou. Co stálo sv. Ignáce namáhání, než se mu podařilo získati stejně smýšlející muže pro svůj obmyslený řád, který hodlal založiti. Jak se musel ponížovati a zapírat, aby si získal zvláště důvěru učeného sv. Františka Xaverského. Když konečně 6 věrných druhů získal, odešel s nimi do Říma, žádaje sv. stolicí za schválení svého řádu. Nalezl tu však tuhý odpor. Rádcové papežovi se na usnesení církevních sněmů, že se nemají zaváděti nové řády, ale stará opraviti. Ignác svou výmluvností překonal všecken odpor, že konečně papež Pavel III. „Tovaryšstvo Ježíšovo“, jak řád byl nazván, potvrdil.

Za prvního představeného nového řádu, zvaného též jezuitským, zvolen byl sv. Ignác, který měl od té doby stálé své sídlo v Římě. Nyní rozvinul úžasnou činnost. Měl péči i o věci všední a nepatrné. Pracoval v domě i v kuchyni, učil a kázal v kostele, psal nesčíslné dopisy na všechny strany, staral se o výchovu a vzdělání nových členů, o zřízení nových sídel a škol jezuitských. V Římě sám založil klášter sv. Marty pro opatření a polepšení zbloudilých dívek a žen, dům sv. Kateřiny na ochranu nevinných a pak sirotčinec a útulnu pro obrácené židy a mohamedány, kteří se připravovali na křest svatý.

Dožil se také té radosti, že řád od něho založený rychle se rozšířil, utěšeně rozkvetl a hojně přinášel ovoce. Řád Jezuitů sv. Ignácem založený byl a dosud je nejučenější řádem. Jejich zásluhou tisíce a tisíce evangelíků opět církvi katolické navráceno bylo, jejich zásluhou celé národy obráceny byly. Z nich vyšli největší učenci ve všech odbořech, nejhrořlivější missionáři do všech zemí, z nichž je diný sv. František Xaverský obrátil na víru přes 1,000 000 pohanů. Z řádu Jezuitů máme v novověku nejcennější spisy bohoslovecké; členové jeho pěstují ale i vědy všech odborů. Jen kdo nenávidí církev sv., může tupiti řád tento nejzasloužilejší. U nás na Moravě mají nyní kláštery na Velehradě a na sv. Hostýně a právě tato místa, jsou zásluhou jejich tak vyhledávaná poutní místa na Moravě, kam tisícové a tisícové poutníků putují, aby sv. zpovědí se očistili a horlivěji Bohu sloužili

Po úsilovné práci veliký tento muž sv. Ignác s tváří jasnou se slovy „Ježíš a Maria“ odevzdal Bohu duši svou dne 31. července r. 1556. v 65. roce věku svého. Tělo jeho pohřbeno v Jezuitském chrámě v Římě, kde jej Bůh tolikými zázraky ohlásil, že r. 1622. za svatého byl pro-

hlášen. Vyobrazuje se v rouchu kněžském s nejsvětějším jménem na prsou a s knihou v ruce.

Ctíme řád založený sv. Ignácem a budme mu vděční za to, že zachoval i národu našemu víru katolickou. Tato víra jedině oblaží náš národ, jako ho blažila před Lutrem a Husem, dejž milostivý to Bůh na přímluvu sv. Ignáce.

Proto modleme se s církví sv.:

O Bože, jenž jsi ku slávě svého jména skrze sv. Ignáce církev bojující novou oporou opevňiti ráčil: uděl nám, bychom podle jeho příkladu a jeho pomoci na zemi bojovali a v nebi s ním koruny si zasloužili. Amen.

SV. ISIDOR MADRIDSKÝ, oráč.

(10. května).

Dobrotlivý Bůh, nejsa přijímačem osob, uděluje všem lidem milost svou, aby vůli jeho zevrubně plnili a dokonalými a svatými státi se mohli. Že i chudičký křesťan ze stavu prostičkého s milostí Boží a vlastním přičiněním může dosáhnouti vysokého stupně mravní dokonalosti a svatosti, toho dokladem jest oráč sv. Isidor.

Sv. Isidor narodil se ku konci 11. století v nynějším hlavním městě španělském Madridu, které bylo v oné době nepatrným městečkem. Rodiče jeho byli chudí; živili se dílem z denního výdělku, dílem z toho, co jim vynášela najatá polnost. Měli za to bohatství skryté — byli bohabojní. Proto vynakládali všecku práci na to, aby syna svého zbožně vychovali. Jejich úsilí nebylo marno. Isidor poslouchal pozorně, co mu vykládali rodiče o Bohu, co slychával v kostele na kázání a na křesťanském cvičení. Rád se modlil, aby dle zákona Božího mohl žítí. Tak dospíval v nábožného, tichého, mravného a pracovitého jinocha.

Komu, milí křesťané, dlužno dávali vinu, že mnozí z nynějších vesnických synů tak málo zbožnosti jeví, ačkoli přídržování byli ke škole od maličkosti až do 14. roku, kdežto sv. Isidor vedl život cnostný, ačkoli do školy vůbec

nechodil? Byl cnostný, poněvadž rodiče slovem i příkladem ho k tomu vedli. Nynější synové vesničtí nezřídka postrádají nábožného ducha proto, poněvadž ho nemají často rodiče a učitelé sami, jejichžto hlava je plná pýchy a vědy a srdce plno světácké marnosti. Mají-li takoví vychovatelé syny bezbožné neb málo zbožné, jest to vina jejich a budou za to trestáni od dítek samých. „Dobré děti krásný statek, zlé pak děti v domě zmatek.“

Že nábožné vychování jest pro člověka základem zduřa a štěstí ukázalo se na mladém Isidorovi. Isidor ne-
naučil se ani čísti ani psát, a přece poznal hlavní pravdy náboženské a dospěl v člověka cnostného. Dospěv v jinocha, vstoupil do služby zámožného měšťana madridského Jana Vergasa a sloužil mu poctivě i věrně jako oráč. Každodenně práci svou počínal a končil modlitbou, prose Boha za dar trpělivosti a vytrvalosti, aby hospodáři svému byl užitečným. Oraje, řídil pluh rukama a při tom mysl svou povznášel k Bohu a svatým Jeho, namáhavou práci oslazo-
val si krátkými, zbožnými povzdechy. Povinnosti své plnil ne pro časný zisk, ale z přesvědčení, že koná tím vůli Boží. Kdykoli za slunečního úpalu síly jeho ochabovaly, posiloval se vpo-
mínkou na utrpení a práce, které Spasitel náš pro naši spásu dobrovolně podstoupil. Žil skrovně a klidně, poslouchal ochotně všech rozkazů a pokynů hospodáře svého; stranil se všelikých rozpustilých zábav a radovánek soudruhů, aby uchoval si srdce čisté. Nikdy nebylo slyšeti z úst jeho klení, ani zlořečení, ani slovo rozpustilé neb urážlivé a v jeho přítomnosti nesměl si také nikdo dovoliti mluvit neb činiti, bo by cudnost a mravy křesťanské porušovalo. Neděle a svátky věnoval Isidor výhradně službám Božím, modlitbě a dobrým skutkům — těšil se po celý týden na slovo Boží.

Pilností a svědomitostí získal si časem neomezenou důvěru pána svého, který ho proto ustanovil šafářem svého statku. Potom vstoupil Isidor do stavu manželského s bohabojnou pannou Marií Toribiovou, která stala se mu neúnavnou pomocnicí v práci, takže dle náklonosti srdce svého mohl věnovati více času službám Božím. I chodil každodenně časně z rána do města na mši sv. a konal pak tím pilněji a bedlivěji práce své ve dvoře i na poli. Bůh jemu neobyčejně žehnal, že byl opravdu šťastný a spokojený a práce se mu velmi dařila.

Sv. Isidor budiž vzorem všem jinochům. Nyní jinoši činí si známosti příliš záhy, kdy ještě nemají žádné zkušenosti v hospodářství, kdy nemají samostatného postavení; ještě nemají naději na vlastní domácnost, ale známost mítí již musí. Taková známost je slepá, bez rozumu, bez rozvahy a má také škodlivé následky, naplňuje jen srdce jejich zbytečnými a svěťáckými myšlenkami, hříšnými žádostmi, činí jinocha předčasně dospělým a sestárlým. A kteří jinochové již jsou v letech a poměrech, že se mohou oženiti, nač tu zase jen hledí? Snad jako sv. Isidor, na to, aby dostali ženu pobožnou, poctivou a pracovitou? Říkají sice doma, že hledají takové vlastnosti, ale ve skutečnosti hledají něco jiného — hledají tělesnou krásu, šikovnost a bohatství. Křesťane, kdybys hledal ženu pobožnou, proč bys si bral dívku plnou světských myšlenek a žádostí? A kdyby ti šlo o ženu počestnou, proč bys si bral dívku, která své panenské cti dávno již pozbyla? A kdyby ti záleželo na ženě pracovité, proč bys si bral dívku, která celé hodiny prostojí při klepech a při strojení. A jaký je pak následek tak lehkomyšlného uzavírání sňatků? Tu vyplňuje se přísloví: „Kvapné ženění, dlouhé želení.“ Té lásky světské se brzy najedí, a pak mají hotové peklo na zemi.

Vizme však dále sv. Izidora. Někteří zlomyslní čeledínové pozorující, že sv. Isidor nechce v rozpustilostech se jim rovnati, obžalovali ho u hospodáře, že se práce štítí, že dochází pozdě na pole, že pobožnost jeho je jen pokrytectvím. Hospodář uvěřiv těmto pomílvám, hořce vytýkal Isidorovi, že přichází pozdě do práce a zanedbává takto povinností svých. Na to Isidor odpověděl mu skromně: „Pravda je, že jsem chodil z rána denně na mši sv., ale proto nezanedbal jsem nikdy své práce. Až přijde čas žní, ukáže se, že moje pole byly dobře zorány a zasety; a nebude-li úroda na těchto polích tak hojná, jako na polích sousedů, nahradím všecku škodu; zatím však doufám, že Bůh práci mou požehná.“ I stalo se, že úroda na polích Isidorem vzdělaných byla skutečně znamenitá.

Zbožná legenda vypravuje, že hospodář odebral se jednou z rána neočekávaně na pole, aby se přesvědčil, zda Isidor přichází pozdě do práce. Stalo se, že Isidor obcovav dříve mši sv. skutečně přijel na pole o něco později. Avšak když rozhněvaný pán chtěl k němu přistoupil a jej pokárati, spatřil vedle Isidora jiné dva oráče, anděly oděné bílým rouchem, kteří mu orati pomáhali. Od té doby vážil si pán zbožného čeledína svého a dovoloval mu denně dále obcovati mši sv.

Bůh žehnal neobyčejně Isidorovi, že přivedl skrovnou domácnost svou k jakémusi blahobytu a že mohl i almužny štědře udíleti. Najednou postoupil žebrákům celý oběd svůj, zoral před východem slunce nuzným vdovám pole, propůjčoval se všemožně potřebám bližních svých. Kdysi spatřiv o polední za velkého parna starce, nesoucího těžké břímě, běžel k němu, sňal s beder břímě jeho a nesl mu je kus cesty. Jindy přilhnal zaběhlý dobytek ke stádu

a vzbudil tvrdě spícího pastýře, ačkoli lehkomyšlný člověk ten byl jeho nepřítelem a posměch si z něho tropil.

Maje srdce dobrotivé, choval se sv. Isidor milosrdně i ku zvířatům, pamětliv jsa slov Písma sv., že spravedlivý pečuje i o dobytek svůj (Přisl. 12, 10). V tuhé zimě sy-pával hladovícím ptactvu zrní. V bezvodné krajině v Madridu založil veřejnou studnici k obecnému prospěchu. Po několik měsíců lopotil se sám kopáním hluboké studny, aby spoceným dělníkům opatřil čerstvé vody. Zachovával přísně všechny církevní posty a kromě toho sám si ještě újmu ukládal.

Přijímal často sv. svátosti s příkladnou nábožností a posvěcoval stále duši svou prací, modlitbou a dobrými skutky, až nadešel konec života jeho. Přijav naposled sv. svátosti, rozloučil se dojemně s plačícími přátely a zemřel smrtí svatou u věku 60 let. Tělo svatého oráče pohřbeno bylo na obecném hřbitově v Madridě, kde odpočívalo po 40 let. Zatím ctil lid Isidora jako světce a putoval na jeho hrob, kde Bůh oslavoval jej divy. Po 40 letech hrob jeho byl otevřen a když tělo jeho nalezeno úplně neporušené, bylo vyzdvíženo a slavně přeneseno do chrámu sv. Ondřeje v Madridě. Roku 1622. od sv. otce Pavla V. prohlášen byl za svatého. Celé Španělsko a zvláště hlavní město Madrid ctí sv. Isidora jakožto patrona svého a oslavuje památku jeho každoročně 15. května. Ostatky jeho chovají se ve velké úctě, jsouce uloženy ve stříbrné, drahými kameny ozdobené rakvi, kteroužto zlatníci pořídili nákladem 16.000 dukátů. Památka sv. Marie Toribie, manželky sv. Isidora, koná se ve Španělech 8. září.

Božský Spasitel nám praví: Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a všechno ostatní bude Vám přidáno“ (Mat. 6, 33). Naše přísloví praví „Bez Bo-

žího požehnání, marné naše namáhání.“ To bylo vrchním pravidlem životním sv. Isidora. Snažil se aby plnil dokonale vůli Boží, všechnu důvěru svou skládal v pomoc Boží, jsa přesvědčen, že ho Bůh neopustí.

Není většího, vzácnějšího pokladu na světě nad nejsvětější oběť mše sv. a proto nemůže křesťan utrpět větší škody, než kdy zná poklady mše sv., ale nepřičiní se jich získati. Jak mnozí a mnozí křesťané mají příležitost vhodnou denně obcovati oběti nejsvětější a jak pro samé plané výmluvy, že nemají času, o poklady tak drahé nestojí! Na besedy a klepy, na jídlo a p. mají dosti času, ale pro Boha a duši svou nemohou ani hodinku věnovati. O jak žehnal by Bůh milostivý lidu našemu křesťanskému, kdyby denně dle možnosti obětovali mši sv. v modlitbách vroucích o milost Boží. Lidé mnozí celý den, celý rok, ba celý život jen se dřou a lopotí a starají o statky pozemské, o svou výživu, a přece málo vyzískají — a pro duši ztratí mnoho i všechno. O marně pracuje každý, kdo spoléhá jen na své vlastní síly a na Boha nevzpomene: Modleme se proto denně:

„Činy naše, prosíme Pane, milostí svou předcházej a pomocí svou sprovázej, by všechny naše modlitby a práce od Tebe vždy se počínaly a Tebou započaté dokonávány byly“.

Modlitba církevní

Tebe, milosrdný Bože, prosíme, popřej nám, abychom na přímluvu vyznavače a rolníka sv. Isidora, nikdy nebyli pyšní, 'nýbrž bychom vidouce jeho záluhy a cnosti, Tobě vždy pokorně sloužili, protože pokora je Ti milá. Amen.

SV. IVAN, poustevník, patron země české a moravské.

(25. června.)

O sv. Ivanu, patronu země české, máme zprávy jen nepatrné a nejisté. Vypravuje se o něm toto: Ivan (Jan) pocházel z rodu vznešeného. Otec jeho byl Testimal, král Chorvatský a manželka Alžběta. Vychován jsa v bázni a kázni Boží, hořel touhou svět opustiti, úplně a jedině Bohu se zasvětiti. Odřeknuv se statků pozemských, rozloučil se s rodiči a příbuznými a opustil domov svůj. Chodil po lesích a místech pustých, brzy tu, brzy zas jinde se zdržuje. Konečně asi v polovici 9. století připutoval do Čech a blíže potoka Lodenice jeskyni za stálý pobyt si vyvolil. Ale v jeskyni té musel vésti tuhý boj s rozmanitými pokušeními. Nevěda si rady, již chtěl jeskyni opustiti. V tom se mu zjevil sv. Jan Křtitel a potěšiv ho, daroval mu křížek, kterým všechna pokušení přemáhal. Po 40 let trávil Ivan život svůj v této jeskyni v největší chudobě a kajivosti. Modlitba a rozjímání byly jeho ustavičnou prací. Praví se, že tolik klečival, že kolena jeho ve tvrdé skále se vytlačila. Ochočená laňka krmila jej mlékem.

Když život sv. Ivana se chýlil ku konci, stalo se, že první křesťanský kníže Bořivoj na lovu podél řeky Mže

náhodou onu laňku zastřelil. A tu užířel muže věkem sešlého, tváře zarostlé v dlouhou, hrubou řízu oděného, který přísně mu domlouval, proč laňku mu zabil. Když polekaný Bořivoj se vzpamatoval, tázal se muže ve jménu Krista Ježíše — kdo by byl. Dověděv vše o něm, chtěl ho vzít sebou na hrad Tetín. Ale Ivan, jemuž byla poušť milejší nežli paláce knížat — nechtěl mu po vůli býti. Teprvé když jej sv. Ludmila a kněz její Pavel osobně navštívili a snažně prosili, aby s nimi jel, tu je doprovodil na hrad Tetín. Zdržel se tu jen maličko, neboť cítil sklon života svého. Navrátil se do jeskyně a připravoval se na smrt. Od kněze Pavla byl zaopatřen sv. svátostmi a na to šťastně život svůj dokonat.

M o d l i t b a

O Bože, který jsi vlast naši takovým počtem svatých a světic oslavil, propůjč, prosíme, bychom příkladu jejich následující, Tebe v nebeské vlasti s nimi oslavovati si zasloužili skrze Ježíše Krista Pána našeho. Amen.

SV. JAKUB STARŠÍ, apoštol Páně.

(25. července.)

Mezi apoštoly Páně byli dva jménem Jakub. Jeden nazývá se snad dle času vyvolení starší, druhý mladší. Památka sv. Jakuba mladšího koná se spolu s památkou sv. Filipa dne 1. května. Památka sv. Jakuba staršího koná se 25. července.

Sv. Jakub st. pocházel z města Betsaidy v Galilei. Byl synem rybáře Zebedea a manželky jeho Salomy a tedy bratrem apoštola sv. Jana. Byl také rybářem a povolán zároveň se svým bratrem od Pana Ježíše a přivtělen k apoštolům. Náležel pak k oněm vyvoleným apoštolům, jimž věnoval Pán Ježíš obzvláštní důvěru, pojav je za svědky k uzdravení tchýně Petrovy, vzkříšení dcery Jairovy, ku svému Proměnění na hoře Tábor, za svědky své smrtelné úzkosti na hoře Olivetské. A proč věnoval Božský Spasitel zvláštní důvěru těmto apoštolům? Činí vynikal mezi všemi apoštolů Petr a Jan, víme z písmo sv. zevrubně. Petr mluvil Mistra svého s velkým nadšením, Jan s velkou něžností. Můžeme se právem domýšleti, že Jakub ve své lásce k Pánu s Petrem a Janem závodil. Jakub a Jan nazváni byli od Mistra svého synové hromu (Mar. 3, 17). Syn hromu dle židovského mluvení je syn blesku. Bleskem pak nazván byl sv. Jakub, protože láskou k Panu Ježíši netoliko

sám byl roznícen, nýbrž i v jiných lidech ji rozněcoval. Horlíť Jakub velice a česť o slávu Boží.

Horliti o česť Boží jest povinností nás všech. Musíme si snažně přát i vším úsilím se toho domáhati, aby se stalo skutkem slovo Kristovo: „Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno Tvé, přijď království Tvé, buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi!

Kdybychom se toho domáhali ze vsí síly, aby všichni lidé Boha ctili, milovali, poslouchali — o jak šťastně byli by lidé živi, jak upřímná by to byla láska k Bohu! Může-li, kdo Boha opravdu miluje, klidně a chladně to snést, když jiní lidé Boha nedbají a urážejí? A přece je mnoho takových křesťanů ve světě. Nejsi-li snad i ty jeden z nich? Neříkáš-li, vida jiného člověka hřešiti, co mně do toho? Nezdá-li se ti býti i radostí vypravovati, jak ten neb onen hřeší. Nejsi-li tak zaslepen, že mnohdy i schvaluješ, aspoň mlčením neb úsměvem, co činí tvůj bližní zlého? Tak jsi tedy lhostejný k Bohu, že je ti lhostejné, jak Bůh bývá od lidí urážen, posínván, zlehčován? Jak se můžeš domýšleti, že Boha miluješ, když nehorlíš o jeho česť?

Ohnivá povaha sv. Jakuba ukázala se zvláště v události, kterou sv. Evangelista Lukáš (9, 51 — 56) zaznamenal. Ježíš chtěl putovati do Jerusáléma, aby ještě jedenkrát beránka velikonočního tam jedl, než sám sebe vydá v oběť za hříchy naše. I poslal posly před sebou. A oni jdouce, vešli do města Samaritanského, aby mu připravili, čeho potřebí bylo. Ale Samaritáni nepřijali Ježíše, neboť poznali, že Židem jest. A vidouce to učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, chceš-li ať díme, aby oheň s nebe sestoupil a spálil je?“ Ale Ježíš obrátiv se, pokáral jich řka? „Nevíte, čího ducha jste. Syn zajisté člověka nepřišel duši zatratit, ale spasit.“

Tři léta byli již apoštolové ve škole Kristově, a ještě nerozuměli, jaké to království bude, které Ježíš Kristus založit přišel. Ještě nerozuměli jeho slovům, ačkoli zřejmým, neboť v ně ještě nebyl sestoupil Duch sv. Proto není divu, že apoštolové ještě neosvícení o přednost se mezi sebou hádali, až konečně matka Jakubova a Janova Maria Salome Krista Pána žádala, aby synům jejím udělil první místo v království svém. Pán Ježíš odpovídaje, řekl dvěma bratřím: „Nevíte, zač prosíte. Můžete-li pít kalich, který já pít budu?“ Řekli jemu: „Můžeme.“ Dí jim Ježíš: „Kalich zajisté můj pít budete, ale seděti na pravici neb i na levici mé, není mé dáti vám, ale dáno bude, kterým připraveno jest od Otce nebeského,“ a obrátiv se k ostatním apoštolům řekl: „Knížata panují, nad národy, ne tak budiž mezi vámi, ale kdožkoli chtěl by mezi vámi býti větším, budiž jako já menším. a kdožbykoli mezi vámi chtěl býti prvním, budiž váš služebník; jakož i Syn člověka nepřišel, aby Jemu slouženo bylo, ale aby on sloužil, a aby dal život svůj na vykoupení za mnohé.“ (Mat. 20 10 – 28). Jakub a Jan a ostatní apoštolové poznali z těchto slov, že život tento není čas odměny, ale boje, a že do království nebeského jediné vejíti lze pokorou a utrpením.

I pili skutečně, jak Kristus Pán byl předpověděl, oba bratři kalich utrpení. Jakub pak byl první apoštol, který smrtí mučnickou zemřel. Obdržev milost ducha sv. s ostatními apoštoly, pracoval s ohnivou horlivostí na rozšíření království Božího. Nedbal na knížata židovská, když zakazovali, aby se ve jménu Ježíše Krista nekázalo, ale radoval se z toho, že pro Mistra svého byl mrskán, a neunavně hlásal, že Kristus Pán Ukřižovaný z mrtvých vstal a jest slíbený Vykupitel. Jeho slova padala jako hrom a blesk do srdcí urputných Židů. Velké pak množství uvěřilo v Je-

žíše. Věc ta popudila zatvrzelé Židy do té míry, že toužili usmrtiti Jakuba. I podařilo se jim jedenkrát, když svatý apoštol kázal, lid zbouřiti, nemilého kazatele zatknouti a na soud krále Herodesa postavit. Tu žalovali na něho, že prý se rouhá Bohu a zákonu a bouří lid. Herodes chtěje se Židům zalíbíti, učinil jim po vůli a Jakuba odsoudil, aby byl sťat.

S veselou myslí a radostným srdcem bral se Jakub na popraviště. Dle podání místního, jeda cestou, uzdravil ještě jednoho nemocného. Tento zázrak a Jakubova statečnost a radostná mysl a milost Boží pohnuly srdcem Josiašovým, že víru Kristovu vyznav, k nohám Jakubovým se vrhl a snažně za odpuštění prosil, že příčinou smrti jeho se stal. Jakub pozdvihnuv jej, radostně políbil a řekl: „Pokojs s tebou.“ Na to byli oba sťati r. 43.

Tělo sv. Jakuba pochováno bylo v Jerusalémě, ale později přeneseno bylo do Španělského města Kompostelly. Město tím došlo velké slávy a stalo se jedním z nejslavnějších míst poutních na celém světě. Na přímluvu sv. Jakuba stalo se velmi mnoho zázraků a zvláště říše španělská z největší tísně přispěním sv. Jakuba, se vytrhla, když každá lidská pomoc marnou se býti zdála.

Sv. apoštol Jakub je nám životem svým poučením, že máme víru svou vyznávatí slovem, aby věděl svět, jak smýšlíme o Bohu a životě věčném a pak, že máme vyznati víru svou i životem, abychom čemu věříme i činili a zachovávali; že máme víru svou vyznávatí i utrpením, jsouce hotovi pro víru svou snéstí pohanění, protivenství, ztrátu statků i života. Není-li to povinnost těžká a krušná? O zajisté zde třeba síly a odvahy, a za tu prosíme Pána, by na přímluvu sv. Jakuba tolik milostí nám uštědřil, bychom

slovem, skutkem a trpělivostí víru svou vždy a všude vy-
znávali a za ní žádného boje se nelekali.

*

Modlitba církevní:

*O Pane, posvěť a ochraňuj lid svůj, aby se Tobě, přím-
luvou Tvého apoštola Jakuba podporován jsa, svým živo-
tem líbil a v pokoji Tobě sloužil. Amen.*

SV. JAN KŘTITEL, předchůdce Páně.

(24. června.)

Mezi velikány toho světa, mezi neohrožené reky cnosti na prvé místo staví sám Ježíš Kristus sv. Jana, o němž dí: „Amen pravím vám, mezi syny ženskými nepovstal větší nad Jana Křtitele“ (Mat. 11, 11).

O Abrahamovi svědčí písmo sv., že zvolen za praotce celého národu vyvoleného; Mojžíš Bohem samým poslán k pyšnému faraonovi, aby vyvedl národ z Egyptu a stal se jeho vůdcem, mnohé divy a zázraky skrze něho činil Bůh, sám se mu zjevoval, dal mu desatero svých přikázání a svěřil v ochranu jeho celý zákon svůj; byl tedy Mojžíš mužem velikým. Šalomoun byl králem nejmoudřejším a nejslavnějším, byl také mužem velikým. Ale přece mezi všemi těmi velikány největší je sv. Jan Křtitel, jehož Bůh sám nade všechny syny lidské staví. Bychom poznali jeho velikost, připomeňme si jeho život.

V posledních dobách starozákonních žili v městečku Hebronu v zemi Judské zbožní manželé Zachariáš a Alžběta. Žili v lásce a svornosti, ale jednoho se jim nedostávalo a za to denně prosili. Alžběta byla neplodná, a to pokládáno u židů za trest boží, neboť u židů každá matka se měla těšiti, že syn její může se státi Vykupitelem světa. Proto manželé, ač již staří, přece trvali na modlitbách, pro-

síce o syna. Bůh prosbu jejich vyslyšel, daroval jim syna, jemuž měli dáti jméno Jan.

Jaké divy, zázraky se děly hned při narození Janově! Bůh sám oznamuje Zachariáši skrze anděla Gabriele narození toto, Bůh sám dává jemu jméno, předpovídá, že bude veliký před Pánem, vína a opojného nápoje nebude píti a naplněn bude Duchem svatým ještě v životě matky své (Luk., 1, 13—15).

Kdežto u všech jiných svatých kromě Marie Panny, jako svátek slavíme den smrti svatých, u sv. Jana slavíme den jeho narození (24. června). Když příbuzní viděli divy při narození Janově, tázali se kým medle toto dítě bude, neboť ruka Páně byla s ním? (Luk. 1, 66). A otec Zachariáš naplněn Duchem sv., předpověděl v duchu proročkém, že prorokem Nejvyššího slouiti bude, a půjde před tváří Jeho připravovat cesty jeho. (Luk 1, 76).

Jako při narození Janově příbuzní se tázali, čím asi bude toto dítě tak dosud rodičové svých dětí se časem tázávají: „co z tebe bude synu můj, co z tebe bude děvče moje?“

Jako Zachariáš mohou i všichni rodičové částečně o svých dětech předpovídati, co z nich bude. Co si z nich vychovají, to z nich budou mít. Budou-li jim dávat zvůli, nebudou-li je v čas za chyby trestati, stanou se dítky jen metlou rodičů. Základem pravého vychování je vždy házeň Boží. Ať rodičové již v útlém mládí učí dítky své Boha znáti, znáti jeho přikázání a jeho vůli ať vždy věrně plní, a pak budou jejich radostí a velkou útěchou.

Sv. Jan, aby přivykl životu tuhému, záhy odešel na poušť, kde nosil hrubý šat ze srsti velbloudí a kožený pás. Živil se tím, co si nasbíral na poušti, kobyilkami a lesním medem.

Sv. Jan nestaral se mnoho o tělo, co bude jísti, pítí a čím se bude odívatí, ale staral se za to, aby na duchu sesílil a se zdokonalil, a tu stal tak silným a neohroženým. Kdo mnoho shání se po šatu, jídle a pití, ten nikdy velkým nebude, stane se jen otrokem a služebníkem těla svého.

Když přísným životem na poušti se zdokonalil, Bohem samým zavolán, aby připravoval cestu Messiáši. Tu objevuje se nejdříve v krajině judské a volá hlasem velikým: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo klálovství nebeské!“ Mocné jeho slovo, jeho výmluvnost, svatost a přísnost života naplňuje podivem nesčelné zástupy, které se hrnou odevšad k němu, aby ho slyšely. Jeho přísné a rozhodné vystoupení přilákalo množství lidu ze všech krajín Palestiny. Vyznávali hříchy své a křtěni byli od něho v řece Jordánu.

Všichni ho pokládali za zvláštního posla Božího, za proroka, jedni za Eliáše, jiní dokonce zaslíbeného Messiáše. Ale sv. Jan nebaže po cti a slávě, odmítal tuto poctu a vyznával lidu: „Nejsem ani Eliáš, ani jiní z proroků anebo Messiáš. Ten, jehož hledáte, stojí uprostřed vás, jehož vy neznáte, já nejsem hoden ani řeménky rozvázati u obuví jeho. Jsem hlas volajícího na poušti.“

Sv. Jan právě pro svoji skromnost a pokoru stal se tak neohroženým a statečným. Nebál se žádné urážky a pomluvy lidské. Mluvil, jsa upřímným vždy každému přímo pravdu do očí. Nebál se ani pyšných Fariseů ani mocných Saduceů — ale upozorovav, že jen ze zvědavosti přišli, pravil k nim bez obalu: „Pokolení ještěrcí, kdo vám ukázal, abyste utekli budoucího hněvu. Protož čiňte hodné ovoce pokání a neříkejte sami u sebe: Otče máme Abrahama; neboť pravím vám, že mocen jest Bůh z tohoto kamení vzbuditi syny Abrahamovi. Již sekera je přiložena ke

Sv. Jan Křtiteľ.

kořeni stromů. každý tedy strom, který nenese ovoce dobrého, vyfat bude a na oheň uvržen.“ (Mat. 3, 7—10.)

Sv. Lukáš, evangelista, líče jeho působení, praví, že přicházeli k Janovi lidé všeho druhu, přicházeli celní, přišli i vojíní, a tázali se se ho, co mají činiti, a všechny laskavě napomenul, (Luk. 3, 11—15), ale když přišli Farizeové myslící, že pokání nepotřebují, tu se na ně obořil a pokutu věčnou jim předpověděl.

Ba ani krále samého se nelekal a když viděl pohoršlivý jeho život, hotov i zášť krále a Herodiady na sebe vzíti, pravil Herodesovi: „Nesluší tobě míti manželky bratra svého.“ (Marek, 6, 18). Utrpení předvídané také následovalo. Sv. Jan byl uvězněn a konečně o hrdlo připraven.

Sv. Marek líčí následky napomenutí Janova: „Herodias pak skládala lest proti němu, a chtěla jej o hrdlo připravit, ale nemohla, neboť Herodes, věda že je muž spravedlivý a svatý, chránil jej a mnoho činil, vyslechnuv jej a rád ho poslouchal.

Přišel však den příhodný: Herodes učinil v den svých narozenin hostinu velmožům svým a plukovníkům i předním mužům galilejským. Když pak vešla dcera právě té Herodiady a tančila a se zalíbila Herodesovi i těm, kteří s ním stolovali, král řekl té dívce: Požádej mne, zač chceš, a dám tobě. A přísáhl jí, začkoli požádáš, dám tobě, byť by to byla polovice království mého. A ona pak vyšla a řekla matce své: Zač mám žádati? A tu řekla: Za hlavu Jana Křtitele. I vrátila se hned s chvátáním ke králi a prosila ko řkouc: Chci, abys mi dal ihned na míse hlavu Jana Křtitele. I zarmoutil se král; pro přísahu však a pro ty, kteří s ním stolovali, nechtěl ji oslyšeti, ale poslav vojína tělesné strážce, vzkázal přinésti hlavu jeho na míse. I sfal jej v žaláři a přinesl hlavu jeho a dal ji dívce a

dívka ji dala matce své. Což uslyševše učeníci jeho, přišli a pochovali je ve hrobě. (Marek, 6, 18—29.)

Toť stalo se 24. února r. 32. po narození Páně. Tak zaplatil si Jan svoji upřímnost a neohroženost smrtí mučnickou. Brzy zajisté shledal se sv. Jan s hlavou svou tisíckrátě korunovanou slávou věčnou.

Sv. Bernard, vzpomínaje přísného života sv. Jana Křtitele, takto nás upomíná: „Jan kárá a mrtví nevinné tělo své, a vy žádáte si hříšné tělo své zdobiti atlasem a hedvábím a sytiti se drahými pokrmy?“

Pan Ježíš vydav velikou chválu Janovi, pravil: „Ale ode dne Jana Křtitele až dosud království nebeské násilí trpí, a ti kteří násilí činí, uchvacují je.“ (Mat. 11, 12).

Úzká je cesta a těsná je brána, která vede k životu a málo je těch, kteří skrze ní vcházejí. Široká je brána, a prostranná je cesta, která vede k zahynutí věčnému a mnoho je těch, kteří skrze ní vcházejí. Bojme se všichni tohoto výstražného hlasu Spasitelova a dle příkladu sv. Jana: i my se zapírejme a činme vřelé pokání, bychom ušli přísnému soudu věčnému.

Modlitba církevní:

O Bože, jenž jsi dnešní den narození sv. Jana světečným učiniti ráčil, uděl milostivě lidu svému duchovních radostí a řiď myslí všech věřících na cestě věčného spasení. Amen.

SV. JAN, miláček Páně.

(27. prosince.)

Nejvýznačnějším ze všech apoštolů Páně vedle sv. Petra byl apoštol sv. Jan. Pocházel z města Betsaidy v Galilei, byl synem Zebedea a manželky jeho Salome. Byl bratrem Jakuba staršího a povolán spolu se svým bratrem za učeníka Páně. Sv. Jan byl ze všech učeníků nejmladší asi 25letý, a svému Mistru nejmilejší. Ve svých listech nazývá se sám učeníkem, jehož miloval Ježíš; církev sv. pro tuto zvláštní lásku jemu název Miláček Páně.

Mám to snad z Písma sv. dokazovati, jakou měrou požíval sv. Jan lásky Kristovy? Že spolu s Petrem a Jakubem tvořil sbor vyvolených apoštolů, s nimiž Pán Ježíš nejdůvěrněji obcoval, jež učinil svědky uzdravení tchýně Petrovy, vzkříšení dcery Jajrovy, svědky proměnění na hoře Tábor a ve své smrtelné úzkosti na hoře Olivetské? Že při poslední večeři spočíval na srdci Ježíšově a že jediný ze všech odvážil se otázkati Pána, kdo by byl ten, jenž ho zradí? Že on jediný byl hoden té milosti, aby Kristus umíraje poručil mu pod ochranu svou Matku? Že on první z učeníků vstoupil do hrobu Kristova po jeho vzkříšení a že první poznal Pána Ježíše, když se zjevil svým učeníkům na jezeře Genezaretském? Nikoli, to je v Písmě úplně jasné a to jsou známé důkazy lásky Kristovy k apoštolu Janu.

Pro nás bude spíše prospěšným zkoumati, čím si zasloužil Jan, že stal se miláčkem Páně, že takové lásky zakoušel od Mistra svého. Snad pravíte již sami, že sv. Jan ze všech učeníků nejvíce miloval Pána Ježíše. Ale se tu tážu, zda nemiloval Pána Ježíše stejně vroucně i bratr jeho Jakub? Zda nejsou oba nazváni od Pána Ježíše synové hromu? Zda nerozhorlili se oba pro nevlídné odbytí Spasitele od obyvatelů města samařského? Proč tedy miloval Pán Ježíš Jana i nad jeho bratra Jakuba? To nám vysvětlují slova církevních hodinek (Mat. respon. 5): „Miloval ho Ježíš, poněvadž zvláštní přednost čistoty učinila jej hodným větší lásky, poněvadž byl od Pána vyvolen jsa panicem, a panicem na věky zůstal.“ Hle, ustavičná čistota, kterou si vyvolil sv. Jan, učinila ho hodným lásky nad ostatní apoštoly větší.

To jest tedy nejkrásnější stránka panické, neporušené čistoty, že lásku k Bohu zjemňuje a zdokonaluje. Kdo jest ve svazku manželském, myslí si na to, kterak by se zalíbil člověku, a jest v srdci svém rozdělen; kdo však jest svoboděn, myslí na to, co jest Páně, kterak by se zalíbil Bohu, a jest proto celým srdcem svým u Boha. Tak píše sv. apoštol Pavel (I. kor. 7, 32—34).

Kdo má od Boha dar k takové oběti, zasvěť Bohu svou čistotu na věky jako sv. Jan a budeš podobně milým Pánu. „Kdo však se nemůže zdržeti,“ praví sv. Pavel, „ať vstoupí v stav manželský; neboť lépe jest v stav manželský vstoupiti, než se páliť, (I. Kor. 7, 9) t. j. býti v stálém pokušení a nebezpečí.

Pozorujme další osudy Miláčka Páně, sv. Jana. Když na nebe vstoupení Páně sv. Petr a Jan vstupovali do chrámu se modliti, uzdravili, jak nám Skutkové apoštolští dokazují, ve jménu Ježíše Krista člověka, který byl chromý od naro-

zení a vidouce, jak lid udivením nad zázrakem se k němu tlačí, jali se hlásat slovo spásy. Za to však byli od kněží a úředníků do vězení vsazeni. Brzy zase byli propuštěni s doložením, aby nikdy neučili ve Jménu Ježíšově. Apoštolové takového rozkazu nedbali a kázali zase. Opět byli žalářováni i mrskáni. Z toho se radovali, že hodni učiněni jsou trpěti pro Ježíše. Někjaký čas po tom posláni byli od sboru apoštolů Petr i Jan do Samaří, aby tamnějším novokřtěncům udileli svátost biřmování; na to se vrátili do Jerusalema a byli r. 51. přítomni prvnímu sněmu církevnímu.

Když se apoštolové do rozličných končin světa rozešli hlásat Evangelium, vydal se sv. Jan do Malé Asie a tam založil mnoho církví. A církvím založeným byl na blízku, usadil se v Efesu r. 66. a odtud navštěvoval cirkve ty a zařizoval vše potřebné. A bylo mnoho třeba činnosti, neboť to co za našich časů shledáme mezi křesťany, ukazovalo se záhy již v církvi prvotné. Z rozličných příčin stavěli někteří osobní své náhledy proti naukám víry a mravů, proti naukám církve. Jsou to náhledy bludné, které v novém a novém rouše po celý čas až do našich dob povstávají a zvou se kacířstvím, když lidé tvrdošíjně nevěří pravdy, kterou církev určitě k věření předkládá. I v knize této občas třeba se o bludech rozličných zmíniti. Tak i za časů sv. Jana počali někteří kacíři jako Ebion a Cerinth své osobní náhledy vnášeti o učení Ježíše Krista a božství jemu upírat. Aby své ovečky bludu toho uchránil, sepsal své evangelium, ve kterém jasně dovodí, že Ježíš Kristus — Slovo, které bylo na počátku všeho, jest Bůh. Ve svém evangeliu doplnil, co v evangeliích před ním sepsaných neshledal. Mimo to napsal i 3 epištoly, v nichž zvláště lásku k Bohu a k bližnímu velebí.

Čteme-li jeho spisy, tu skoro na každé straně čteme

„miláckové moji, milujte se vespolek.“ Bylť láska sama a proto lásku kázal.

Jak svědčí někteří spisovatelé církevní (Tertullián, Eusebius) byl sv. Jan za pronásledování křesťanů od Domiciána jat a v okovech odveden do Říma, kde byl před branou latinskou uvržen do kotle naplněného vroucím olejem; ale mocí Boží vyvázl neporušen. Tak vydal svědectví i na západě o Kristu a hned na to r. 95. byl vypovězen do vyhnanství na ostrov Patmos. Spasitel přislíbil apoštolům, že až přijde Duch sv., bude jim zvěstovati věci budoucí, které přijítí mají (Jan 17, 13). A předpovědění to naplnilo se zvláště na apoštolu Janovi, když trval ve vyhnanství na ostrově Patmos. Tu byla mu od Boha zjevena hluboká tajemství o stavu a budoucích osudech církve Páně, on pak, co viděl a slyšel u vytržení nebeském, napsal v knize své, zvané „Zjevení.“ Kniha tato psána jest sedmi církvím maloasijským, které Miláček spravoval, a dle výroku sv. Jeronyma, obsahuje tolik tajemství, kolik slov. Tajemství tato zjevil Mistr Božský právě učeníku Janovi, poněvadž ho nejvíce miloval.

Když císař Domician zemřel a nástupce jeho Nerva křesťany mučiti přestal, byl sv. Jan také propuštěn a navrátil se do Efesu ke svým církvím, pro jejichž blaho daleké cesty podnikal, nesčíslná utrpení snášel. Žádná oběť mu nebyla těžká, jen když aspoň jedinou duši mohl spasiti Sv. Kliment Alex. vypravuje, že sv. Jan jednoho mladíka se ujal, ze kterého se potom stal zlopověsný loupežník a kterak sv. Jan tuto zbloudilou ovečku hledal, až ji zase našel a získal.

Když pro vysoké stáří ani choditi, ani kázati nemohl dal se do shromáždění věřících nositi a nekázal nic jiného, než to: „Synáckové moji, milujte se vespolek.“ A když

se to stálé opakování omrzelo, řekl: „Pán to přikázal, a když to činíme, dosti jest.“

Zemřel jako 90letý stařec r. 100. smrtí klidnou a blaženou v Efesu. Efesané pochovali tělo svého biskupa za městem na pahorku a později nad hrobem jeho zbudován byl krásný chrám.

Sv. Jan zobrazován bývá jako evangelista s knihou a pérem, maje při sobě odznak orla, že v evangeliu svém vznáší se orlím vzletem k výšinám nebeským. Jinak také zobrazován bývá s kalichem v ruce. Kalich tento připomíná nám slova Páně k tomuto apoštolu a jeho bratru: „Můžete-li píti kalich, který já píti mám.“ (Mat. 20, 22.) Byl prý též kdysi podstrčen sv. Janu kalich s otráveným vínem, jenž však na pozhnání jeho mu neškodil, což znázorňováno bývá, jakoby had jedovatýz kalicha toho se vyšinul. Po starobylém obyčeji žehná se víno, prosíc Boha, aby ráčil nás zachovati ode vši úhony těla i duše.

Ze všech učeníků pochopil svého Mistra nejlépe sv. Jan, a tu Bůh jej tak miloval. Proto i evangelium jeho je nevyrovnaně vznešené. Miláček Páně líčí tu Spasitele jakožto vtěleného Syna Božího a s největší podrobností a pečlivostí, jaké schopná je jen nejněžnější láska. Účel jeho zřejmě vytkl sv. Jan: „Abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, i abyste věříce život měli ve jménu jeho. (Jan 20, 31)

Velmi dojemně píše sv. Jan o lásce k Bohu a k bližnímu v první své epistole: „V tomť se ukázala láska Boží k nám, že syna svého jednorozeného poslal Bůh na svět, abychom živi byly skrze něho. Nejmilější, poněvadž Bůh tak miloval nás, i my se máme vespolek milovati (4, 9-11). Jak mocná jsou slova jeho o lásce k bližnímu „Kdo by měl statek tohoto světa, a viděl by bratra svého, an trpí nouzi, a zavřel by nitro své před ním, kterak láska Boží

zůstává v něm ? Synáčky moji, nemilujmež slovem ani jazykem, ale skutkem a pravdou. (3, 17, 18). Aneb : Dí-li pak kdo : „Miluji Boha,“ a nenávidí bratra svého, lhář jest. Neboť, kdo nemiluje bratra svého, kterého vidí, kterak může milovati Boha, kteréhož nevidí ? A toto přikázání máme od Boha ; aby kdo miluje Boha, miloval i bratra svého. (4, 20, 21)

Tato slova nám stačí, abychom z lásky k Bohu za lásku jeho věčnou milovali bližního svého jako sebe samého.

*

Modlitba církevní :

Oslav milostivě, Pane, církev svou, aby učením Tvého sv. apoštola a evangelisty Jana osvěcena jsouc, věčné odplaty došla. Amen.

SV. JAN NEPOMUCKÝ, mučeník, patron země české.

(16. května).

Kdekoli do všech končinách světa rozšířena je církev katolická, kde ani jméno našeho národa českého známo není, znají katoličtí křesťané a vzývají milého rodáka našeho sv. Jana Nepomuckého. Kromě apoštolů Páně požívá jen málo světců v celém světě katolickém tak vroucné úcty jako tento oslavený rodák náš. Rodišťem jeho bylo město Nepomuk, jinak také Pomuk řečené. Narodil se kolem roku 1340. nábožným, věkem pokročilým manželům Wolfinovým synáček, jemuž na křtu sv. dáno jméno Jan (bezpochyby Jan Křtitel). Dle podání vyprosili si staří rodiče Jana před obrazem Matky Boží. Když dítě těžce onemocnělo, obrátili se s důvěrou k Marii Panně, a na přímluvu její bylo uzdraveno. Synáček prospíval věkem, moudrostí i milostí. Prvního vzdělání nabyt v klášteře Nepomuckém. Po té poslán byl do Prahy na vysoké učení.

Mladý Jan přišel do Prahy, kde ještě žil otec vlasti Karel IV. Hlavní město království českého slynulo tehdyž po všem světě jako středisko věd a umění, řemesel a obchodu. Otcovský panovník pečoval také hlavně o to, aby milovaná Praha jeho byla jasnou svítilnou živé katolické víry a zbožnosti. Za této přešťastné doby dovršil Jan své

vysoké učení a dosáhl nižších svěcení. Již roku 1372. byl veřejným císařským notářem království českého, ke kterému-to úřadu povolal jej arcibiskup Jan Očko z Vlašimi. Z pozůstalých hojných listin je zřejmo, že mladý Jan tento úřad velmi pilně zastával. Roku 1379. dosáhl svěcení kněžského a stal se oltářníkem kaple sv. Erharta ve chrámě sv. Vítkém. Za tím zemřel Karel IV. i Jan Očko z Vlašimi. Na místo tohoto nastoupil Jan z Jenštýna, biskup Mišenský, který rovněž Janu Nepomuckému celou svou přízeň věnoval. Roku 1387. byl povýšen na doktora církevního práva. Brzy potom jmenován byl generálním vikařem — což je nejvyšší úřad v diecési po arcibiskupovi.

Nástupce Karla IV. otce vlasti byl Václav IV. Byl to nástupce opravdu nehodný. Vedl život nevázaný, jako manžel život nevěrný. Královna, manželka jeho Žofie často jej kárala. Ale marné byly její výčitky, její prosby, její slzy. Král se nenapravil, ale aby neviděl v očích své ctnostné manželky trpkých výčitek — rád by byl zvěděl nějaké chyby a hříchy také své manželky, aby tak hříšný život svůj mohl nějak omluviti.

Zpovědníkem královny Žofie byl Jan Nepomucký. Král proto udeřil na zpovědníka královnina, aby vyradil, z čeho se královna zpovídá. Narazil však na nejrozhodnější odpor. Znovu se o to pokoušel, narazil však na nový odpor a sklidil vždy jen přísné pokárání zpovědníkovy za pohoršlivý svůj život. Není tedy divu, že král při známé své prchlivosti si umínil, že toho muže, který mu nechtěl býti po vůli, se světa sprovodí. Čekal jen na vhodnou příležitost, aby tento černý úmysl mohl provést. A příležitost taková nad jiné vhodná se mu naskytla r. 1393.

Král měl proti sobě mnoho protivníků, ale přece také některé šlechtice a kněze, kteří mu byli oddáni a jemu po-

chlebovali. Těchto si tím více vážil, čím více rostl tábor protivníků jeho. Mezi takovými oblíbenci byl i jeho dvorní kaplan Hynek Pluh z Rabštejna. Po smrti Jana Očka z Vlašimi král ho chtěl učiniti arcibiskupem Pražským; kapitola však proti králi zvolila si Jana z Jenštejna. Král ustoupil a vyhlédl pro Pluha opatství Kladrubské, které chtěl po smrti staříckého opata Racka povýšiti na biskupství a prvním biskupem učiniti svého miláčka Hynka Pluha. Však ani ten plán králi se nezdařil. Mnichové Kladrubští zvolili si totiž zatím nového opata Olena, a generalní vikař pražský Jan Nepomucký proti vůli králově volbu tu potvrdil. Jakmile se o tom dověděl král, rozlítil se a ihned kázal odvésti do vyšetřování Jana Nepomuckého a jeho 4 spolukanovníky. Všechny týral a mučil — nejvíce však Jana, jemuž i sám boky páčil. Nasativ se krutého mučení, propustil 4 kanovníky, když písemně a přísahou stvrdili, že o svém mučení ničeho nevyzradí. Jen jednoho z nich nepropustil, a to Jana z Nepomuku, neboť si umínil, že při vhodné příležitosti pro nevyzrazení zpovědního tajemství jej ze světa sprovodí. Proto kázal ho svázati a vésti na kamenný most. Aby nemohl průvodčím vyzraditi pravou příčinu smrti, dal mu strčiti do úst roubík a pak s mostu dne 20. března r. 1390. o 9. hod. večer do Vltavy shoditi. Tělo mučnickovo v hlubinách rozvodněné Vltavy utonulé objevil a oslavil Bůh zářícími divy.

Ačkoli byl Jan Nepomucký hned po smrti za svatého považován, přece pro příčiny různé, nebylo žádáno za jeho svatořečení až v 17. stol. a na začátku 18. stol. Komisse, jež za příčinou ohledání ostatků těla mučnickova po 300 letech r. 1719. byla sestavena, měla mezi sebou mimo kanovníky pražské i 3 slavné doktory medicíny university pražské: Lva z Erlsfelda, Buchmanna a Fuchse, dále archae-

logy, právníky, celkem 100 osob, kteří všichni vzati byli pod přísahu.

Odstraněna byla hlína, vyňata spuchřelá rakev, v níž spočívala kostra Jana z Nepomuku. Lékaři vyňali zvolna všechny kosti, a když dr. Fuchs vysypal z lebky hlínu nalezl zároveň ku podivu všech v lebce neporušený jazyk. Aby nalezený jazyk mohli lékaři lépe pozorovati, nařízli jej na 2 místech nožikem a shledali na jízvě stejné tkanivo jako na jazyku lidském. Nález tento naplnil úžasem celou komissi, neboť každý ví, že jazyk ze všech údů nejspíše hnije. U mrtvol y sv. Jana však všechny údy byly setlélé, ale jazyk byl neporušený. Všichni přítomní učenci prohlásili, že nelze tento div jinak vysvětliti než zázrakem. Tak Lev z Erlsfeldu, dr. filosofie a lékařství — nejstarší tehdy professor lékařské fakulty v Praze, vypověděl pod přísahou: „Jsem 30 let professorem vědy lékařské, pytlal jsem mnohá mrtvá těla často i v Římě, Padově a v Praze. Shledávám tělo beze všeho masa. Vidím hlavu hlínou naplněnou; avšak v hlíně k ustrnutí svému nalézám jakousi hmotu, kteráž dle podoby, vláknitého vaziva a červené barvy za lidský jazyk uznati se musí. Nemohl jazyk tento nikterak přirozeným způsobem a bez zázraku neporušený zachován býti, neboť při mrtvolách jiných lidí obyčejně jazyk nejdříve shnije a spráchniví.“ Tak vypověděl tento i ostatní učenci pod přísahou. Na základě tohoto zázraku byl Jan Nepomucký prohlášen roku 1721. za bla h o s l a v e n é h o.

Dříve však, než byl prohlášen za svatého, nařízeno nové vyšetřování r. 1721. Komisse sestávající z nejučenějších mužů a všech těch, kteří zaujímali nejpřednější úřady v zemi, odebrali se opět ke hrobu světce do kostela sv Víta. Pečeť na hrobě byla neporušena. Hrob znovu otevřen a všichni

přítomní k úžasu nejen že viděli jazyk neporušený, ale jazyk tento před jejich očima ožil, nabíhal a přijal barvu živě červenou, takže všichni přítomní v posvátné účtě před zázrakem tak patrným poklekli a velebili Boha, kterýž všem podal patrný důkaz o svatosti světcově.

Tak pro věc nejsvětější, pro zachování tajemství zpovědního, stal se obětí mučnictví sv. Jan Nepomucký. Bůh oslavil jazyk jeho, protože jazykem zamlčel, co na vždy zamlčeti měl. Z toho lze viděti, jak svatým je tajemství zpovědní. Každý katolický kněz přísně zachovává tajemství zpovědní. Bůh tajemství toto tak chrání, že i kněží, kteří od církve katolické odpadli a na církev zanevřeli, tajemství zpovědní přece zachovali. Nemáme případu, aby kněz katolický tajemství zpovědní dobrovolně a zúmyslně byl vyrazil. Raději muka a i smrt na sebe vzali jak sv. Jan Nepomucký neb bl. Jan Sarkandr dokazují.

Že tak se obětoval sv. Jan Nepomucký, že raději život dal, než by svatokrádežným zločinem se poskrvnil, nalezl život na věky a došel koruny slávy věčné.

Na základě 4 zázraků po jeho smrti papež Benedikt XIII. v chrámě Lateranském v Římě 19. března 1729. mučeníka našeho prohlásil za svatého. Zvěst o svatořečení naplnila všechny věrné Čechy radostí nesmírnou. Téhož roku 1729. slavena tato událost od 9. října až 16. s nevídanou okázalostí. Za těchto okázalých dnů bylo ve velechrámu slouženo 3.280 mší sv. a ke stolu Páně přikleklo u hrobu sv. Jana na 208.000 věřících. Na památku těchto slavností z příspěvků dobrovolných zřízen byl r. 1739. přeskvostný náhrobní oltář sv. Jana z ryzího stříbra, který dodnes vydává svědectví o nábožné účtě našich předků k tomuto světcí.

Od těchto časů ctí a vzývá náš český katolický národ

sv. Jana Nepomuckého jako předního patrona u Boha. Kdo dovede dnes spočítati všechny chrámy, kaple, oltáře, obrazy a zvláště sochy na veřejných prostranstvích a na mostech, nejen v naší vlasti, ale po všech končinách katolického světa na počest sv. Jana postavené? Toť pomníky vděčnosti za dobrodiní na přímluvou jeho obdržená.

Sv. Jan Nepomucký, přední český světec, náleží dnes celému světu katolickému. Nedopusťme tomu, aby cizí národové katoličtí, v nichž mučeník náš velké úcty požívá, ukazovali prstem na náš národ, že podobá se zatvrzelým a nevďečným židům, kteří proroky svoje kamenovali, svého Spasitele ukřižovali a apoštoly své pronásledovali. Važme si svatého krajana svého a mučeníka Božího sv. Jana Nepomuckého, který po celém světě katolickém svatostí svou slyne, a ctíme jej tím horlivěji, čím více ho popírají a tupí nepřátelé víry naši v národě našem.

*

Modlitba k sv. Janu Nepomuckému:

Bože, jenž jsi za to, že sv. Jan tajemství sv. zpovědi zachoval, církev novou mučnickou korunou ozdobil, dej nám, abychom jeho přímluvou a příkladem posilněni jsouce, jazyk vždy na úždě měli, vše zlo tohoto slzavého údolí trpělivě snášeti a tak uchránili duši velikého neštěstí. Amen.

Sv. Jene Nepomucký oroduj za nás, za své krajany, oroduj za své nepřátely !

BLAĚ. JAN SARKANDER, muĉeník a patron moravský.

(17. března.)

Blah. Jan Sarkander pocházel z urozených rodiĉů polských slezského šlechtice Řehoře Sarkandra a matky Heleny z rodu Gureckých z Chornic. Narodil se dne 20. prosince r. 1576. v městě Skočově ve Slezsku. Když mu r. 1589. zemřel otec, odstěhovala se s ním ovdovělá matka do Příbora na Moravu, kde ubytovala se s ním u příbuzných. V Příboře chodil Jan asi 3 roky do školy, načež byl poslán do škol latinských k Jesuitům do Olomouce. Tam se učil po 6 let velmi pilně, vstoupil tu do Mariánské družiny a zbožností i čistotou předčil ostatní soudruhy

• Vychodiv školy latinské, odebral se r. 1600. na vysoké učení do Prahy, kde r. 1603. dosáhl hodnosti dra. filosofie. V Praze byl vychovancem výborného semináře sv. Václava, založeného r. 1559. od Jesuitů, v němžto utvrdil se v katolických zásadách a ušlechtilých cnostech křesťanských.

Poněvadž tehdy byly doby v našich vlastech velmi smutné, kdy katolíci byli protestanty velmi pronásledováni, kdy už malé stádo věrného lidu katolického již na pospas jim vydáno bylo, tu se rozhodl Jan státi se knězem a chrániti lidu svého. Připraviv se tu modlitbou a rozjímáním,

odebral se r. 1604. do bohosloví ve Štýr. Hradci, kde opět dosáhl doktorátu bohosloví a r. 1608. byl vysvěcen na kněze.

Olomoucký kardinál Dietrichstein ustanovil novokněze Jana kaplanem v Opavě, a brzy na to v Charvátech u Olomouce, kde svou horlivostí a dobrotivostí získal si lásku všech osadníků. Již v r. 33. věku svého stal se pak farářem v Unčově, pak v Boskovicích a Zdounkách. Na žádost Popela z Lobkovic, hejtmana moravského, přesazen byl r. 1616. na faru do Holešova. Zde mu nastala práce nad míru obtížná a nebezpečná. V Holešově rozmohli se kalvinisté tak, že katolická obec tu skoro zanikla.

Jako všude před tím, tak i zde začal Jan pracovati za pomoci Jesuitů. Zařídil zde Marianskou družinu a jeho píli a laskavostí se zdařilo, že koncem r. 1617. obrátil na 250 duší. Do osady Holešova náležely i některé osady pánů nekatolických, z nichž zvláště Václav Bitovský z Bitovic, pán v Bystřici pod Hostýnem, zarytý luterán, byl hrubý nepřítel katol. duchovenstva. Proti nim musel Sarkander hájiti svých práv a soudně vymáhali důchodů fary své, v čemž pomáhal jemu Ladislav Lobkovic, zemský hejtman. R. 1617. nabízel kardinál Dietrichstein Janu děkanství kollegiální kapitoly Kroměřížské, pokorný kněz však raději volil trpěti a pracovati pro ubohé v Holešově.

Tou dobou udály se v Čechách a na Moravě veliké převraty. Zpušní protestanští stavové v Čechách vzbouřili se proti císaři, zvolili si 30 direktorů za správce země, vypověděli arcibiskupa Lohela, opata Broumovského i Jesuity z Prahy a z celého království, odníмали katolíkům fary a chrámy a krutě pronásledovali. Příkladu jejich následovali i protestanté moravští, kteří rovněž si ustanovili buřičskou vládu 24 direktorů, prohlásili přívržence koru-

novaného krále Ferdinanda II. za zrádce vlasti, vsadili do žaláře Karla ze Žerotína, kardinála Dietrichsteina, kanovníky olomoucké, i zemského hejtmána Ladislava z Lobkovic. Tentokráte smutně dokázali protestanté svoji náboženskou snášelivost ke katolíkům! A pak se odváží ještě volati do světa, že žádné vyznání náboženské není tak nesnášlivé, jako katolické.

Brzy se stáhla bouře i nad horlivým farářem holešovským Sarkandrem. Úhlavní jeho nepřítel Bitovský stal se komissařem buřičské vlády na Moravě a popuzoval protestanty proti Janu. Návodem jeho vyhrožovali protestanté katolíkům holešovským zkázou jniění i životů, jestliže faráře svého nevypudí.

Jan Sarkander odevšad obklíčený, odhodlal se vykonati pouť k Matce Boží v Častochově v Polsku, kam dávno toužil putovati. I sloužil naposled v Holešově mši sv., napomenul osadníky své k stálosti ve víře, slibil jim, že se v Častochově bude za ně modliti, rozloučil se dojemně s nimi a odebral se v červnu r. 1619. do Polska. Téhož dne jel štolba pana Ladislava z Lobkovic také do Polska. Sarkander přidružil se a jel s ním.

V Častochově na Jasně Hoře potrval Sarkander v klášteře Paulinů celý měsíc. Podrobuje se tuhým postům a často se zpovídaje, sloužil nábožně mši sv. a vroucně se modlil za utiskované katolíky moravské. Po měsíci rozloučil se Jan s Častochovem a vydal se na zpáteční cestu do Holešova. Přišed do města Rybníku ve Slezsku k svým příbuzným, doslechl smutnou zprávu, že protestanté v Holešově proti katolíkům hrozně řádí, že i farní chrám jim zase odňali. Uleknuv se toho, vrátil se opět do Polska do Krakova. Napsal Lobkovicovi psaní, že se vzdává fary holešovské. Doslechnuv, že však žádný faru přijati nechce,

Sv. Jene Nepomucký a blah. Jene Sarkandře,
orodujte za nás!

odhodlal se ještě vrátiti do Holešova, kde našel osadu rozličnými neřestmi poskvrněnou, a proto s tím větší horlivostí znovu kázal.

V té době však král Ferdinand II. jsa odevšad vzbouřenými protestanty stísněn, hledal spojenců a získal také polského krále Zigmunda VI., jenž poslal mu na pomoc několik pluků kozáků. Vojsko toto vpadnuvši do Moravy, pustošilo ohněm a mečem statky protestantských pánů a poplenilo také 5. února 1620. bystřický statek pana Bitovského. Hned na to ráno blížily se polské voje k Holešovu. Tu v největším zmatku a poplachu zvolal Jan Sarkander katolické osadníky své ve slavný průvod, v němž nesa monstrenci s Nejsvětější Svátostí, vyšel naproti vojsku, poslav napřed hlasatele s prosbou, aby městu Holešovu nebylo ublíženo. Sotva Poláci a Kozáci, kteří byli katolíky, spatřili kněze s Nejsvětější Svátostí, sestoupili s koní, poklonili se, přijali požehnání a odjeli dále k Napajedlům. Tak zachránil Sarkander město od drancování, ale právě to stalo se mu osudným.

Zlomyslný Bitovský z pomsty, že statky jeho byly od Poláků zpusťeny, obžaloval u vzdorokrále Bedřicha Falckého Jana Sarkandra jako zrádce, že byl od Lad. z Lobkovic poslán do Polska, aby zavolal Kozáky. Hned poslali list na všechny své věřící, aby Sarkandra polapili a do Brna vydali jako zrádce vlasti. Sluha Páně vida, že všechna zášť protestantů na něho se uvaliti hrozí, opustil tajně Holešov a odebral se na zámek tovačovský, kde se drahně skrýval. Avšak i zde jej vyslídili. Proto opustil zámek a odebral se do lesa, kde mezi Tovačovem a Troubkami byl lapen, jak to podnes nápis na tom místě označuje. Na rukou svázaného odvěkli jej do Olomouce. Tu byl sluha Boží do žaláře vsazen a soudně vyšetřován.

První výslech konal se 13. února 1620. před zem. hejtmanem Lad. Žerotínem, Bitovským, zem. to sudím a jinými rady, z nichž jediný byl katolík Jan Scintilla. Soudcové obořili se na Sarkandra, že on jako zpovědník Lobkovicův dobře ví, kterak polské vojsko do Moravy vybíd-nuto bylo, že on sám v Polsku byl a spiknutí zosnoval. Sarkander odpověděl, že odebral se do Častochova na pouť, kterou už dávno vykonati zamýšlel. Než, soudcové toho nedbali a pohrozivše mu katem, opět do žaláře odvésti kázali. Na druhý den vyslýchal Sarkandra zuřivý Bitovský sám, a dal ho také mučiti.

Věrný kněz poklekl a modlil se: „Děkuji Bohu za to, že toto souzení na mne poslal. Vyznávám slavně před ním, že nejsem vinen, z čeho jsem obžalován. Račiž, o Bože, v čas trápení ostráhati jazyka mého, aby ničeho nevyslovil, což by pravdu zvrátilo.“ Tu svlekl ho kat a natáhl na skřípec, že údy jeho z kloubů se vymykaly. Zatím tázal se ho Bitovský, proč jel do Polska se štolbou páně Lobkovicovým a co s ním cestou mluvil. Opět jeden ze soudců vyzvídal na něm, co Lobkovic ve sv. zpovědi jemu svěřil. Tak byl blahoslavenec po celou hodinu vyslýchán a při tom děsně mučen. Za hrozných bolestí vyslovoval ustavičně přesvatá jména Ježíš, Maria a Anna.

Po druhé byl Sarkander vyslýchán a mučen 17. února. Vyšetřující soudce Ctibor Žernovský osopil se na něho a tupil ho pro horlivost v rozšiřování katolické víry a ztenčování bludů protestantských, spílal mu zrádců a vyzvědačů a dal ho opět na skřípec natáhnouti a boky jeho pochodněmi páliiti. Mučeník dosvědčoval znovu svou nevinu a vzýval jména svatých.

Dne 18. února vešli k němu podnapilí soudcové a opět jej vyšetřovali. Beneš Pražma vzkřikl na něho: „Po-

věz, co jsi od Lobkovice ve zpovědi slyšel, sice to z tebe plamenem vyženeme.“ Mučovník odpověděl neoliroženě: „Kdybych i věděl, že mne na tisíc kusů rozsekáte, že mne železem, ohněm a všemi mukami zahubíte, přece bych volil raději to všechno s milostí Boží snášeti, nežli dosti málo proliřešiti se proti této svátosti, jejíž pečeť nesmí kněz zrušiti!“ Tu dali soudcové s tím větší zuřivostí jej páliť. Když pochodně a svíce k pálení potřebované a krví mučovníka zalévané hasly, posmívali se podnapilí soudcové katovi, že nerozumí svému řemeslu. Kat tím více se rozzuřil a natahoval Jana na skřípec tak prudce, že až kámen z dlažby se vyvrátil, svaly trpitelovy se přetrhly, kosti praskaly, obličej se kroutil, z hrdla jeho ozýval se smrtelný chrapot s povzdechy „Ježíš, Maria a Anna“. Když komisaři seznali, že by se Jan ani tímto děsným trápením nedal svěsti k vyjádření tajemství zpovědního, rozpustil na jejich rozkaz kat smůlu, pryskyřici, síru, lůj a olej, namáčel v této směšenině peří, naházal je mučovníkovi na život, prsa, boky, krk a ramena, zapálil je, takže tělo plamenem hořelo. Za těchto hrozných muk tekla krev mučovníkova valně na zem, kůže i části masa byly spáleny a přes očazené kosti žebrační ukazovaly se již jako přes mříže vnitřní útroby. Tři hodiny trvalo to trápení, za něhož stále volal jména Ježíš, Maria, Anna. Byv odvázan od skřípce, sklesl polo-mrtev k zemi. Katané odnesli ho do žaláře a položili na slámu.

Tu ho navštěvovali katolíci a přinášeli mu pokrmu, lékův a prádla. Žalárník, surový opilec, dával si za tyto návštěvy platiti a nakládal s trpítelem hrubě a nemilosrdně. Mučovník nemoha již rukama hýbat a chtěje se přece breviář modliti, obrátil si listy jazykem. Vztekli tyrani nenasytivše se hroznými bolestmi jeho, rozkázali katovi, aby mu

dal smolný věnec na hlavu a zapálil jej. Tomu se však opřeli katolíci, městský soudce Scintilla a notáři Mandel a Slacký, a tak k tomu nedošlo. Po dlouhém, téměř měsíčním ještě trápení umíraje mučeník náš modlil se: „Obraf se duše má v odpočinutí své, neboť Hospodin dobře učinil tobě. Vytrhl duši mou od smrti, oči mé od slzí, nohy mé od pádu. Líbiti se budu Hospodinu v krajině živých.“ Zesnul v Pánu před půlnocí dne 17. března r. 1620., maje 43 let věku svého.

Věrní katolíci olomoučtí chtěli tělo mučeníkovo pochovati slavně, ale to jim bylo zakázáno. I uloženo v tichosti v chrámu Panny Marie v Olomouci; když však r. 1784. chrám ten zrušen, přeneseno bylo do chrámu sv. Michala.

Věřící lid brzy počal cítiti a vzývati Jana jako mučeníka Božího a Hospodin osvědčil svatost jeho mnohými divy. Na počest jeho zřizovány posvátné sochy a obrazy netoliko na Moravě, ale i v Čechách Papež Pius IX. prohlásil dne 6. května 1860. na základě tří stvrzených zázračných uzdravení Jana Sarkandra za blahoslaveného. Z té příčiny konány byly na Moravě okázalé slavnosti. Ostatky Janovy přeneseny ještě téhož roku do velechrámu sv. Václava, kde uloženy byly v kapli sv. Stanislava a po znovuzřízení chrámu dómského na zvláštním oltáři naproti kazatelně. Místo, kde mladý blahoslavenec mučen byl, proměněno jest nyní v kapli velkolepou, v níž dosud lze spatřiti skřípec, na němž byl mučen, a studnu, jejíž voda se vyprýštila za pobytu blahoslavence v mučírně.

Zvláštním řízením Božím náš národ se může chlubiti dvěma slavnými mučeníky za mlčenlivost zpovědní. Je to sv. Jan Nepomucký a blahoslavený Jan Sarkander. Oba položili život svůj v době nejvyšší bouřlivé. Tímto víra naše

katolická opět oživena a povznešena byla, a vážnost posvátnosti zpovědní opětně slvrzena.

*

Modlitba církevní.

O Bože, který jsi bl. Jana, mučeníka, milostí svou sílil, že statečně vždy pravou víru vyznával a tajemství zpovědní zachoval, uděl nám milosti, abychom podle jeho příkladu stáli jsouce, všeliké protivenství pomocí jeho šťastně překonali skrze Krista Pána našeho. Amen.

SV. JINDŘICH, císař.

(15. července.)

Sv. Jindřich narodil se r. 973. 6. května v Abachu. Otec jeho byl vévodou bavorským. Nábožní rodiče svěřili vychování synáčka svého sv. Volfgangovi, biskupu Řezenskému, od něhož se vši bedlivostí byl vychován. Po smrti otce svého stal se syn Jindřich vévodou Bavorským. Nyní teprve potřeboval dobré rady a věrného přítele. Než svatý Volfgang již také byl zemřel. Jindřich těžko nesl tuto ztrátu; kdykoli mohl, chodil k jeho hrobu, tam se s ním v modlitbách radíval, jeho moudrosti vyhledával. Jednoho dne tam usedl, a tu zdálo se mu, že vidí biskupa ve slávě nebeské, jak ukazuje na stěnu. Procitnuv se, upřel oči na stěnu a čte: „Post sex“ (Po šesti). I pomyslí si: „po šesti dnech umřu“, a proto se hned připravoval na smrt. Když minulo šest dní, myslel, že to znamená šest neděl, pak měsíců a konečně i šest let — ale ani tu neumřel, nýbrž po 6 letech korunován byl v Mohuči na císaře.

Jindřich, jsa si vědom upřímné vůle, uvázal se bez rozpaků ve vznešenou důstojnost svou. Nikdy nezapomněl, že jedině Bohu má děkovati za povýšení své. Kterak nyní jako císař s křesťanskou spravedlností vládl, nepřátely říše údatně porážel, kterak všude kostely obdarovával, kláštery navštěvoval a jejich příjmy rozmnožoval, kterak sám se

svou chotí sv. Kunhutou biskupství bamberské založil a krásný tamnější dóm vystavěl, kterak papeže, biskupy a kněze ctíl, lid proti všem nespravedlnostem hájil, kterak všude v zemi zlořády inýtil, kázeň a řád obnovoval, o tom všem nechci se šířiti, ale jediné pravím, že Jindřich pro všechna knížata nejkrásnějším vzorem jest a že dosud mohou se od něho králové učití šťastně vládnouti nad národy.

Byl přesvědčen, že nelze šťastně vládnouti nad žádným národem bez náboženství, že jediné křesťanská víra může učiniti lid ctnostným a šťastným a že tedy křesťanský panovník má býti ochráncem církve Kristovy, aby se rozšiřovalo království nebeské na zemi. Vše, co mohl, učinil k oslavě víry. Proto pilně cestoval po své říši, aby všude náboženství dopomohl k vážnosti a všem svým poddaným svítil nejkrásnějším příkladem. Především přemáhal sám sebe. Ač byl císařem, nikdy netoužil po počtách, vždy se pokládal jen za služebníka lidu. Jen zbožné lidi přál si mítí kolem sebe a ti byli nejmilejšími jeho přátely, kteří ho upozorňovali na jeho chyby; lichocením sobě přísně zapověděl.

Když se jednou proti svatému biskupu Heribertovi kolínskému z nevědomosti zaujati dal a pak jeho nevinnost poznal, vrhl se biskupovi k nohám a dříve nepovstal, až ho biskup ubezpečil, že mu vše odpustil.

Radovánkami dvorními opovrhoval. Modlitba, zvláště veřejná, byla nejlepší jeho zábavou. Kde mohl, obcoval mši sv. a často co nejuctivěji přijímal nejsvětější Tělo Páně. Pannu Marii si zvolil za zvláštní svou patronku. Na přímluvu její toho docílil, že čistotu sv. až do smrti si zachoval. Jeho láska k chudým byla neobyčejná. Byli jako jeho dědici, štědře všem sypal do klínu almužnu. Jeho srdce bylo tiché a útlocitné, ale přes to musel vésti války

mnohé. Jeho vlastní příbuzní vzbouřili se proti němu, i vlastní bratři tasili proti němu meč. Než všechno s trpělivostí a udatností překonal. Jeho zdraví podrylo se ustavičným tělesným i duševním namáháním. R. 1024. byl ještě na Velikonoce v Děvíně. Odtud odebral se na zámek Grona. Zde se nemoc jeho zhoršila. Jako věrný katolík připravil se co nejsvědomitěji k poslední chvíli. Přijal skroušeně sv. svátosti, choť svou neposkvrněnou odevzdal příbuzenstvu, a pak jedině Bohem se obíraje, skonal 14. července r. 1024. Pochován byl v Bamberce a již r. 1152. od papeže Eugena III. prohlášen byl za svatého.

Sv. Jindřich jest patronem města a biskupství bamberkého; zobrazuje se v císařském ornátě, jak drží na loktech vzorek kostela.

Modlitba církevní.

O Bože, který jsi dnešního dne svého sv. vyznavače Jindřicha z nejvyšší pozemské hodnosti do království nebeského přijati ráčil, prosíme Tebe pokorně, jako jsi jej nadpřirozenou milostí podporovati a jemu v boji proti světským vnadám přispívati ráčil: račiž i nám uštědřiti, bychom ho následující a marnými radostmi toho světa pohrdající, s čistými srdci k Tobě se dostali. Amen.

SV. JIŘÍ, mučeník, patron země české.

(24. dubna.)

Jeden z nejznámějších mučeníků prvních století křesťanských jest sv. Jiří. Vybrazuje se obyčejně jako mladistvý, sličný bojovník, v rytířském odění, an sedí na bujarém koni a kopím doráží na draka, který se svíjí pod koněm. Opodál na pahorku viděti pannu, ana drží v náručí beránka. Co znamená toto vyobrazení?

Starodávná pověst vypravuje, že řádil na jedné vysoké skále na středozemním moři ohavný drak, který byl hrůzou a postrachem pro celé okolí. Obyvatelé té krajiny dávali dravé šelmě, aby utišili její vztek, každodenně 2 ovce, a když se tenčil počet jejich, jednu ovci a jedno dítě. I padla tak za oběť v krátkém čase všechna pacholátka a děvčátka blízkého okolí Berytu. Posléze došla řada na jedinou dceru královu. Úzkost nešťastného krále byla nevýslovná. Pomoci nebylo žádné. Již vedou třesoucí se dívku slavně ozdobenou, aby se stala kořistí zhoubného draka. Tu kvapí na bystrém koni sv. Jiří ve skvoucím brnění rytířském a zamíří na draka. Drak zdvihá hlavu a chystá se, aby vychrlil jed. Započíná boj. Statečný jinoch máchá oštěpem a vráží ho s velkou silou do tlamy ještěřovy. Dcera královská byla vysvobozena od jisté smrti. Všichni projeví chválu statečnému vysvoboditeli.

Tato pověst kolovala kdysi po krajinách křesťanských, ale na pravdě se nezakládá. Povstala asi tím, že středověkým křesťanům nebylo lze, aby si vyložili vyobrazení sv. Jiří v nějakém vyšším, duchovním smyslu. A který jest asi ten vyšší a duchovní smysl? Nestvůra s olevřenou tlamou, s jedovatým jazykem, s ohnivýma očima, s ještěřím ocasem, která číhá na svou kořist v temné jeskyni, není vlastně nic jiného, než ďábel, ten starý drak a škůdce pekelný, který ode dnů Adamových až po dnešní chvíli zkázu lidských duší obmyšlí, a často, bohužel, provádí.

Tento drak pekelný pozdvihl se s neslýchanou zuřivostí proti vzrůstající víře křesťanské právě v těch dobách, kdy žil sv. Jiří. Bylo to ke konci 3. století, kdy římský císař Dioklecian, jenž požadoval pro sebe až božskou úctu, ustanovil u sebe, že vyhubí víru křesťanskou docela. Nastalo všeobecné pronásledování křesťanů. Sv. Jiří byl tehdy plukovníkem v císařském vojsku. Jakmile objevila se první krev křesťanů na popravišti, byl mladistvý hrdina bolestně dojatý. Jemu přičilo se přidružovati se k pochlebníkům a ohýbati před císařem kolena. Či měl snad ke všem ukrutnostem mlčeti, měl cit pro spravedlnost v sobě dusiti omluvami, co mně nepálí, toho nebudu hasiti? Nikdy a nikdy! Nelekal se ničeho. Tisíce křesťanů sklánělo své hlavy pod meč katanův, a on jediný má si hověti v přízni císařově jako na slunci? Aneb snad má on sám komandovati vojíny k chytání křesťanů na popraviště? Život v takové službě zdál se mu nesnesitelným. Raději umřítí, nežli býti biřicem ukrutníka. Konečně snad i uvažoval: vždyť se mohu služby své vzdáti, mohu se uchýliti v ústraní; mohu utéci za hranice říše třeba k barbarům, kteří budou míti snad citlivější srdce. Avšak to se jeho rytířské mysli přičilo. Co by tomu řekla jeho matka, kdyby jí přišel domů a vy-

pravoval, že utekl před pronásledováním? Byla by ho snad vzala za ruku a vedla ho ke hrobu otce a mu řekla, jakou smrtí zemřel otec tvůj? — smrtí mučnickou! — Co by k útěku tvému řekl otec? — Zavrhl by mne. — Tak si rozjímal Jiří.

Rozhodl se. Předstoupil před hrdého císaře a s myslí udatnou počal mluvit: „Proč, císaři, mečem a ohněm stínáš křesťany, kteří ti v ničem neubližují? Bohům tvým se ovšem neklánějí a neobětují, ale modlí se za tebe a tvou říši k Bohu živému a jsou ti věrní.“ Tak smělé řeči mocný panovník se nenadál. Rozhněval se krutě, dal sv. Jiří uvrhnouti do žaláře a umučiti. Sv. Jiří snesl všechny muky bez reptání a sklonil svou šíji pod mečem katovým. To se stalo r. 303. po Kr.

Hle, drazí členáři, ďábel v osobě pohanského císaře hleděl zničití církev křesťanskou. Ale sv. Jiří statečně ji obhájil neohroženým vyzváním a svou smrtí mučnickou.

Sv. Jiří bojoval s ďáblem v podobě pohanů; nám jest bojovati se zlým duchem ve způsobě křesťanů, kteří Krista zapírají. Sv. Jiří trpěl pro své neohrožené vyznání žalář, muky a ukrutnou smrt, nám bývá trpěti pro věrné plnění křesťanských povinností pomluvu, posměch a pohrdání. Zde musíme pamatovati, že jen bojem dojdeme k vítězství. Rozněfme se láskou ku Kristu a odoláme pak snadno pokušením, nástrahám a útokům toho světa; bojujme se sv. Jiřím proti draku pekelnému a pak i se sv. Jiřím nad drakem tím zvítězíme. Několik zemí a rytířských řádů zvolilo si jej za patrona, podobně i země česká.

Modlitba:

O Bože, jenž nás pro zásluhy svého mučníka Jiřího potěšuješ, propůjč milostivě, abychom darem Tvé milosti oněch dobrodiní došli, za která skrze něho prosíme. Amen.

SV. JOSEF, pěstoun Páně.

(19. března.)

Po jménech Ježíš a Maria jest jméno sv. Josefa v křesťanstvu nejslavnější. Jako Rodička Boží Maria nazvána od anděla požehnanou mezi ženami, tak sv. Josefa mezi všemi muži světa nejvíce blahoslaviti můžeme. Bůh vyvolil jej za strážce a pěstouna jednorozeného Syna svého, za ochránce přesvaté Matky jeho a za hlavu Rodiny nejsvětější.

Sv. Josef pocházel z královského rodu Davidova. Bydlel v městečku Nazaretě, byl chudým a živil se řemeslem tesařským.

Bůh z lásky neskonale chtěje lidstvo padlé vykoupiti, měl se státi synem lidské matky, dle předpovědi starozákonní panny. K nejvyšší důstojnosti této mateřské zvolena byla Bohem Marie Panna, rovněž z rodu Davidova, kteráž mocí Ducha sv. počala Syna Božího. Aby však Maria pro požehnaný stav svůj nevešla ve zlou pověst a podezření, ustanovila prozřetelnost boží zasnoubiti ji dříve blízkému příbuznému, spravedlivému muži Josefovi (Mat. 1, 19), jenž jsa před světem zákonitým jejím snoubencem, měl býti také svědkem a prokazatelem její panenské čistoty a pěstounem dítěte Božího.

Bůh sám skrze anděla zvěstoval Marii Panně, že počne v životě svém z Ducha sv. a porodí syna, jemuž dá jméno

Ježíš, jenž synem Nejvyššího slouiti bude. Sv. Josef nevěděl však ničeho o zjevení a předpovědi andělově a upozorovav požehnaný stav Marie Panny, aby ji v lehkost neuvedl, chtěl ji tajně propustiti. Když o tom uvažoval, zjevil se mu anděl Boží a pravil: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmouti Marie, manželky své, nebo což v ní zrozeno, z Ducha svatého jest. Porodíš syna a nazveš jméno jeho Ježíš; onť zajisté vysvobodí lid svůj od hříchů jejich. (Mat. 1, 20-21.)

Zjevením andělským odstraněny všechny rozpaky Josefovy. Poznal, že Bůh jej vyvolil za strážce blahoslavené Panny a za pěstouna božského dítěte jejího. Splasav svatou radostí, učinil jak mu anděl přikázal, přijal Marii, manželku svou do domu svého, choval se k ní s úctou velikou a očekával s dychtivostí narození Páně.

V době zasnoubení sv. Josefa s Marií vydán byl rozkaz od císaře Augusta ke sčítání lidu v říši. Svatí snoubenci pocházeli po předcích svých, z Betléma, města Davidova, a proto odebrali se k zápisu do Betléma. Na daleké, nejméně 3 dny trávající, obtížné cestě z Nazareta do Betléma požívala Marie Panna v požehnaném stavu svém ochrany věrného snoubence Josefa. V Betlémě hledal Marii útulku. Jakou bolestí zarimoucen, když v celém Betlémě ani v hospodě místa nenašel a do chléva v jeskyni Marii k odpočinku uvésti musel. Hluboký jeho zármutek odměněn velikou radostí, kdy tu světlo světa spatřil Syn Boží, Vykupitel světa. Jakou nelíbenou radostí plesalo srdce Josefovo, když radostně přichvátali pastýři, klaněli se božskému dítěti a plni radosti vyprávěli o zjevení andělském.

Nyní svěřena sv. Josefovi vznešená úloha, aby byl pěstounem a ochráncem dítěte božího. Sv. Josef věrně povinnost svěřenou plnil. Mnoho radostí, ale i úzkostí při tom zakusil. Osmého dne po narození, kdy dítě boží podro-

Sv. Josef.

beno starozákonní obřizce, dal mu Josef jméno Ježíš, jak anděl Páně byl přikázal. Čtyřicátého dne donesla Maria s Josefem Ježíše do chrámu v Jeruzalémě, aby Jej představili před Pána a předepsanou oběť přinesli. Zde slyšel sv. Josef, s jakým uspokojením velebil nábožný stařeček Simeon Boha, že viděl Spasitele světa.

Navrátiv se sv. Josef s miláčky svými do Betléma, byl brzy svědkem pocty a slávy, kterou poctili sv. tři králové božské Jezulátko. Sotva však se zaradoval, již slyšel ve snách varovný hlas anděla, aby ještě v noci utekl s dítětem a Marií do Egypta před úklady Herodesovými. Kolik starostí, úzkostí a nedostatku vytrpěl na cestě tak obtížné a daleké, můžeme si představit, čteme-li o cestě této, kterou bylo se brát kdysi israelským po východu z Egypta. Po smrti Herodesově vrátil se Josef s dítětem a Marií do Nazareta, kde prací tesařskou vydobýval chleba své svaté rodině.

Josef a Maria chodívali každého roku na slavnost do Jeruzaléma. Když Ježíš měl 12 let šel také dle předpisu s rodiči svými na slavnost do Jeruzaléma, kde zůstal ve chrámě i když slavnost skončena byla. S jakou bolestí hledal Josef a Maria po 3 dny Ježíše, když ho na cestě zpáteční v průvodě nenalezli. Po 3 dnech šťastně jej ve chrámě našli. I vrátil se s nimi do Nazareta, byl jim tam poddán a prospíval věkem, moudrostí a milostí u Boha i u lidí. Tolik dle evangelií víme ze života sv. Josefa. Kdy zemřel, právě nevíme, ale jistě zemřel ještě za života pozemského Ježíšova smrtí nejvyšší krásnou a blaženou v náručí Ježíše a Marie Panny.

Veliká úcta, které sv. Josef v světě katolickém požívá, rozmohla se teprve v 15. století sv. Bernardinem Sienským a v 16. století působením sv. Terezie, která na přímluvu

jeho uzdravena z těžké nemoci a tu zvolila si jej za zvláštního přímluvce a ochránce řehole a úctu jeho pilně šířila.

Také sv. František Saleský byl horlivým ctitelem sv. Josefa.

Tak se úcta k sv. Josefu rozmáhala, až papež Řehoř XV. ustanovil svátek sv. Josefa na 19. března a papež Pius IX. prohlásil sv. Josefa za zvláštního ochránce církve svatě.

Sv. Josef počítá se mezi patrony země české z usnesení zemského sněmu r. 1654. Od té doby v našich vlastech žádné jméno tak často u mužů na křtu sv. se nenalézá jak jméno Josefa.

Spolky, které si berou za úkol hájiti víru Kristovu, volí si za patrona a ochránce sv. Josefa, podobně i spolky pracujících a hledajících práci.

Zbožní křesťané vzývají sv. Josefa jako přímluvce šťastné hodinky smrti. Kdož by také mohl pochybovati, že ten, jemuž dána milost Syna Božího chovati, celovati, šatiti a živiti, mnoho přímluvou zmůže u trůnu Božího?

Nuže vzývejme s plnou důvěrou sv. Josefa ve všech potřebách těla i duše prosme jej zvláště za šťastnou hodinku smrti modlíce se :

Sv. Josefe, nejpečlivější strážce Božské Rodiny, ochraňuj vyvolené potomstvo Ježíše Krista. Odvrť od nás všelikou nákazu bludů a nepravosti. Buď nám s nebe nápomocen v boji proti mocnostem v temnosti, a jako jsi někdy dítě Ježíše z největšího nebezpečení života vysvobodil, tak braň i nyní církev sv. proti nepřátelským úkladům, proti všemu protivenství, zastři nás ustavičnou stráží, bychom dle Tvého příkladu a pomocí Tvou opatření mohli svatě žíti, nábožně zemříti a věčně blaženosti v nebesích dojíti. Amen.

SV. JULIE, panna a mučenice.

(22. května.)

Sv. Julie (t. j. mladistvá) byla dcera vznešených křesťanských rodičů v Africe. Když r. 439. zmocnil se král Vandalů Genserich města Karthaga, byla Julie prodána do otroctví a odvezena do Syrie. Tam ji koupil za otrokyni pohanský velkoobchodník Eusebius.

Šlechtně vychovaná, v jemných mravech a zvyklá od dětství žítí po způsobu lidí zámožných, byla nucena v otroctví konati práce nejsprotší a nejtěžší. Z počátku bylo jí to ovšem krušno a bolestno, časem však naučila se snášeti krutý osud svůj trpělivě a s odevzdaností do vůle Boží. Víra křesťanská dodávala jí síly a útěchy. Byla stále klidné mysli, nestěžovala si nikdy, chovala se ke každému vlídně a sloužila pánu svému poctivě a věrně. Eusebius, seznav Julii, nemohl se nadiviti pilnosti, věrnosti a zachovalé mravnosti křesťanské otrokyně, choval k ní proto velikou úctu, osvědčoval jí všemožnou přízeň a nekladl jí žádných překážek, aby po vykonané práci mohla dle víry své žítí. Julie modlívala se horlivě a četala nábožné spisy, které potajmu z vlasti si přinesla. Nosila na hrdle obrázek Ukřižovaného, a když octla se o samotě, líbala jej, klekala a rozjímalas o přehořkém umučení Páně a prosila

s pláčem Boha o milost, aby mohla pro milovaného Spasitele svého co možná nejvíce trpět.

Tyto vzácné cnosti byly příčinou, že všichni, kdož Julii znali, nemohli odpíratí své úcty tomu náboženství, které šlechetná panna vyžnávala.

Po několika letech nastoupil Eusebius obchodní cestu po moři do Gallie. Na té cestě provázela ho kromě jiného služebnictva i Julie. Po dlouhé námořní plavbě dal Eusebius zakotvit u ostrova Korsiky. Právě toho dne, kdy Eusebius na břehu přistal, konali ostrované na počest pohanských bohů hlučnou slavnost. Také Eusebius odebral se v průvodu pohanských lodníků svých do modlářského chrámu, kde účastnil se radovánek pohanských, při nichž pohané hodovali, tančili a zpívali. Co se tyto slavnosti na ostrově konaly, trvala Julie na lodi, kde klečíc modlila se a hořkovala nad zaslepeností a nevázaností modloslužebníků. Po chvíli přišli na loď někteří služebníci vladaře toho ostrova, aby si ji prohlédli. Uzřevše spanilou modlící se Julii, tázali se ji, proč nešla bohům obětovati. Julie odpověděla: „Jsem křesťanka a obětuji toliko pravému a živému Bohu, nikoli však lichým modlám.“ Sotva uslyšel o tom vladař Felix, povolal k sobě Eusebia, a jal se mu vytýkat, proč on, horlivý ctitel bohů trpí, aby někdo z otroků jeho směl jimi pohrdati, a napomenul ho, aby odvážnou otrokyni přísně potrestal, a donutil k obětem. Eusebius však odpověděl: „Otrokyně má Julie je křesťanka. Snažil jsem se po léta, abych ji odvrátil od víry křesťanů, ale pokusy moje byly marné. Jinak slouží mně věrně, spravuje dům můj rozšafně, je duchaplná, vzdělaná, ochotná, poslušná a nad míru dobrá, takže ze všech otroků je mně nejmilejší. Proto přestal jsem donucovati, aby od víry své odstoupila.

Propustiti ji nemohu, poněvadž je mně tak milá, že bych bez její služby nemohl žítí.“

Tu žádal vladař Felix Eusebia, aby mu Julii za jakoukoli cenu prodal, aneb nechce-li peněz přijati, aby vybral si za ni z otrokyň jeho čtyři, které nejvíce se mu budou líbiti. Eusebius rozhodně odmítl tuto nabídku řka: „Celé jmění tvé nestačí, abys Julii koupil; raději vzdám se všeho, než bych ji pozbyl.“

Felix vida, že touto cestou ničeho nepořídí, vymyslí si leš, aby úmysl svůj přece provedl. Pozval ihned Eusebia k sobě a dal mu svými otrokyněmi nalévat nejsilnější vína, až ho úplně opil. Eusebius upadl ve tvrdý spánek a vladař kázal za tím povolati Julii do svého domu. Spatřiv sličnou pannu tu, jal se jí uhlazeně a laskavě domlouvati. Velebil její cnosti a ušlechtilou krásu, litoval smutného stavu jejího, lichotil jí, že zasluhuje lepšího osudu, že nesmí na dále zůstat v nevolnostech a slíboval jí, že vykoupí ji z otroctví a vrátí na svobodu. Aby ji tím spíše získal, doložil, že bude mocným jejím ochráncem, ctitelem a přítelem, a že ji dle urozeného původu jejího provdá. Všecky tyto lichotivé sliby činil vladař Julii s tou podmínkou, aby obětovala bohům. Avšak moudrá a statečná panna prohlédla ošemetný úmysl jeho a odpověděla na úlisná slova jeho: „Mýlíš se, myslíš-li, že nejsem svobodná. Jsem šťastna, že sloužím Kristu. Nepřeji si na tom světě žádného ženicha. Nikdy nevykoupím si svobody zradou své víry. Jsem křesťanka, pohrdám lichými bohy tvými, a jsem hotova pro víru svou trpěti i umřítí.“ Rozhodná tato odpověď zahanbila a rozhořčila sklamaného vladaře, takže náhle změnil svou laskavost v zuřivý hněv a Julii surově pěstí svou udeřil ve tvář, že z úst i nosu vyřinula se jí krev. Julie zůstala klidnou a řekla: „Kristus, můj Pán, byl pro mne

políčován a bičován. Jaká to česť pro mne, že mohu státi se v potupení a utrpení jemu podobnou.“ Slovy těmi byl vladař ještě více rozlícen a rozkázal Julii natáhnouti na skřípec, rváti za vlasy a bičovati.

V tomto mučení vyznávala statečná panna neohroženě a radostně Krista Pána, děkujíc mu za tu milost, že byla hodnou nalezena, aby pro Něho políčkována a trápena byla. Potom vzkřikl na ni vladař: „Nuže, odřekneš-li se nyní Krista svého a budeš obětovati bohům?“ Mučenice odvětila: „Nikdy neodřeknu se Krista Pána, ani kdydych měla s ním na kříž přibita býti.“ Rozhněvaný Felix zvolal: „Ať tedy stane se ti podle přání tvého, však uvidíme co si počneš.“ I rozkázal přinést kříž. Julie spatřivši jej, se modlila vřele: „Božský Spasiteli můj, jakou milost prokazuješ mně ubohé hříšnici, abych na oslavu tvou zemřela na kříži, jako Ty ráčil jsi pro nás zemřít na dřevě kříže! Bože můj, přijmiž dobrotivě oběť života mého a smiluj se také nad těmito zaslepenými lidmi, odpusť jim a osvěť je světlem Ducha svatého.“

Dle rozkazu vladařova přibili katané na břehu mořském Julii na kříž, zardousili ji, a vykonavše ukrutné dílo to, rychle odešli.

To všecko stalo se zatím, co vínem spitý Eusebius spal. Procitnuv potom, uslyšel s hrůzou, co váženou jeho otrokyni potkalo. Naleznuv ji mrtvou, plakal hořce pod křížem jejím. Mnichové sousedního ostrůvku Gorgony před městem Livornem dovědévši se, co se na Korsice přihodilo, přivezli tělo umučené Julie do svého chrámu a pochovali je slavně, pějíce žalmy a držíce ratolesti palmové v rukou.

Svatá Julie rázem byla stržena s vrcholu pozemského stěstí do propasti úžasné bídy. Strhli sice její tělo, ale

duch její zůstal vždy ve výši svatosti. Ba čím hlubší bylo její neštěstí, tím výše se vznášel v křesťanské dokonalosti. Lidé mohli uvrhnouti tělo její do otroctví, ale duši v otroctví pohanství uvrhnouti nedovedli. Otrokyně upoutala srdce svého pána, jenž byl již na nejlepší cestě stát se křesťanem. Tu však jediné zapomenutí se, jediná opilost uvalila jej do neštěstí, že ztratil, co mu bylo nejmilejšího.

Osud podobný potkává mnohé rodiče. Otec pohovuje sobě v pití a doma ztrácí, co mu nejmilejšího. Sv. Julii považoval Eusebius jako za svou dceru a ztratil ji — opilstvím. I mnohá matka hoví kratochvíli a doma nechá hynouti své dcery, nechává je hynouti bez mateřského dozoru. Nedbalostí rodičů přicházejí dívky na scestí, klesají do pohanských hříchů. Mezi tím, co otec denně si hoví v hostinci, syn hledí si též svých radovánek. Matky navštěvují kávéové večírky, kde snadno i k nevěrnosti přijítí mohou, dcery čtou romány, v nichž srdce jejich běře úhonu. Co se dělo v životě sv. Julie, opakuje se často v životě, ale s tím rozdílem, že sv. Julie nedala se žádnou mocí k hříchu a k odpadu od víry svěsti, že však nyní mnozí křesťané jen pro maličké zahanbení a posměch raději víru zaprou, než aby trpěli. O kéž by zvláště naše dobrosrdečné dívky křesťanské se snažily tuto světici jak jen možno následovati a za celý svět nedaly se k pádu svěsti. Kéž všichni rodičové jsou si svědomitě pamětlivi svých povinností k dítkám, nechť je svým příkladem upevňují u víře, nechť nezanedbávají příležitosti k vyzbrojení jejich duší slásem sv. svatostí, aby hojnými milostmi z nich prýšticími nejen slovem, ale i skutkem statečně víru svou vyznávali a dle ní žili i umírali.

Modlitba k sv. Julii:

Bože, jenž jsi ozdobil panenskou služebnici, sv. Julii, mužnou vytrvalostí v bolestech a palmou mučnickou: dej nám, abychom se její přímlovou všeliké zlé žádostivosti vystříhali a mohli s ní se radovati ze slávy nebeské. Amen.

SV. KAREL BOROMEJSKÝ, biskup a vyznavač.

(4. listopadu.)

Sv. Karel, vzor biskupů a reformátor církevní kázně, narodil se l. P. 1538. na hradě Aroně blíže staroslavného města Milána v Italii. Nábožní vznešení rodiče ustanovili ho již jako pacholíka pro stav duchovní, neboť pozorovali při něm, že se rád modlí, že je tichý a straní se světa. Jako 12letý jinoch obdržel tonsuru a duchovní oděv. Když mu bylo 16 roků, poslali jej rodiče na vysoké učení do Pavia. Přes zkaženost a lehkomyšlnost svých soudruhů zůstal i zde Karel cnostným a zbožným. Tak se stal hodným, aby postaven byl na svícen církve, rozšiřoval světlo pravdy a cnosti. Jeho zvláštní zbožnost a zběhlost v úřadování staly se příčinou, že brzy od strýce svého papeže Pia IV. byl do Říma povolán a již ve 22. roce věku svého kardinálem a arcibiskupem Milánským jmenován. Toto náhlé povýšení Karla Boromejského způsobilo mnoho podivení a nevole, že papež právě příbuzného svého tak povýšil. Papež však dobře věděl, co činí, že jest to zároveň dílem Boží Prozřetelnosti. Ukázal se mladý kardinál Boromeo záhy vysokých hodností schopností schopným a hodným, neboť všude jevil mimořádnou moudrost, neúhonnost a spravedlnost.

Co tedy, milí čtenáři, souditi máme o těch, kdož postaveni jsou na svícen církve, jsouce ještě mladí? Sluší-li proto méně si jich vážiti, jich snad neposlouchati? Na to nám dává odpověď sv. apoštol Pavel, jenž napsal svému učeníku Timotheovi, jehož v mládí ustanovil biskupem v Efesu: „Nikdo mladostí tvou nepohrdej, ale buď příkladem věřících v slovu, v lásce, ve víře, v čistotě i obcování.“ (I. Tim. 4, 12). Avšak brzy na to jej napomínal: „Jinošských žádostí se varuj.“ (II. Tim. 2, 22). Neslušno tedy pohrdati nikým pro jeho mladost, byť jakoukoli hodnost zastával, jen když má k tomu schopnosti a vede život příkladný.

Sv. Karel životem a cíváním svým dokázal, že je na svém místě. Dosedl kardinál Boromejský na stolec arcibiskupský v dobách velmi trudných. Vzpoura proti církvi, rozdmýchaná na severu Lutherem a Kalvínem, šířila se i v Itálii. Proti tomuto zhoubnému proudu působil svatý Karel vši silou velikého svého ducha i srdce. Jako arcibiskup měl pod svým dozorem 15 diecesí a přes 2000 farních osad. A v celém tomto rozsáhlém okrsku bylo znáti, co zmůže jediný muž v pravdě apoštolský; všude se probouzela horlivost, všude se povznášela kázeň. Nebylo divu. Svou lahodou a dobrotou spojenou s vážným a přísným jednáním oblomil vrchní duchovní pastýř každého. Čeho žádal od jiných, činil nejdříve sám. Jeho dům byl beze vsí nádhery, jeho stravou byl chléb s přívarem a vodou; zábavy světské byly mu neznámy. Více než jednou prošel celou svou diecesi a celou svou diecesi a celou svou provincii prohlédl, při čemž i do hlubokých úvalů v Graubündtuách ve Švýcařích se pustil. Nejezdil snad v kočáře jen, nýbrž s holí v ruce po způsobu apoštolů pěšky kráčival, při tom často zimu, hlad, žízeň a jiné nepohodlí rád

snášel, jen aby bludné ovečky vyhledal a do pravého ovčince uvedl. Každý krok jeho provázen byl útechou a požehnáním; všude kázal, zpovídal, nemocné navštěvoval a štědře podporoval. Dobročinnost jeho k chudým neměla mezí; rozdával tolik, až měl sám nedostatek. K sobě byl přísným, aby mohl dobře činiti jiným.

Nemůže žádný se zdarem působiti ve společnosti lidské, leč kdo je sám k sobě přísným. Jen ten, kdo dle přikázání Božích potlačuje v sobě nezřízené žádosti a sebelásku, kdo vykořenil ze sebe sobectví, jen ten rozplamení se láskou k bližnímu, která se řídí heslem: „Pro milého, nic těžkého“. Zde také platí slova Sirachova (14, 5): „Kdo jest sám sobě zlý, komuž jinému bude dobrý?“ Láskyplné srdce Karlovo neukázalo se však nikdy skvěleji, než když r. 1576. vypukl v Miláně mor. Nezvaný, hrozný host přikvapil. Šlechtici a boháči uprchli rázem z města. I královští úředníci spasili se útekem. Jediný, kdo vytrval, byl arcibiskup, jehož řeč byla: „Dobrý pastýř dává život za ovečky své.“ Od této chvíle láska jeho k bližnímu neznala opravdu žádných mezí. Dnem i nocí bylo ho viděti, kterak přináší útechu a pomoc pro tělo i pro duši svých oveček, po ulici ležících. Avšak mor a hlad nepopouštěly — kterak tu nešťastníkům pomoci? Vynalezavá láska Karlova nepřišla do rozpaků. Cokoli měl stříbra, odevzdal královské mincovně, aby se narazilo peněz a nakoupilo pokrmů. A když ještě bída neulevovala, vynesl Karel, co měl ještě cenného v domě, i lůžko své, a obětoval chudině. A hle! Příklad jeho nezůstal bez účinku. Boháči sáhali štědrou rukou do svých pokladen, paní prodávaly své skvosty, účinná láska křesťanská závodila v dobročinění. — Mrtvé, hrobové ticho panovalo všude na ulicích, jsouc přerušováno pouze umrlčími vozy. Horlivý otec lidu chodil z ulice do ulice, z domu

do domu, přinášel pokrmy, přisluhoval sv. svátostmi, sedával u lůžka umírajících, plakával s nimi, modlíval se s nimi. Ba s provazem okolo krku jako největší kajcíník chodil v průvodu po ulicích a vzýval Boha, by jej trestal a lidu šetřil. Lid jeho slovy rozplakaný činil pokání a Bůh smiloval se nad městem tím.

Po tomto moru žil sv. Karel ještě sedm let. Než tělo jeho stále sláblo. Může se říci, že dal život svůj za ovečky své dne 3. listopadu r. 1584. a vzal sebou do hrobu lítost svého stáda, zármutek stolice svaté a obdiv celé církve. Smulná hrana zvonů milánských, zvěstujících smrt slovutného arcipastýře, vzbudila v městě ohromný rozruch. Po ulicích všude rozléhal se bolestný nářek, chudí lomili rukama a plakali, že odešel jím dobrý otec a štědrý ochránce. Ihned prohlašován byl zesnulý arcibiskup za svatého od lidu, a první výroční památka smrti jeho v Miláně byla dnem svátečním. Bůh osvědčoval svatost jeho mnohými zázraky. I neváhal papež Pavel V. již r. 1610. jej prohlásiti za svatého, sám nazvav jej mučéníkem lásky, jasným příkladem pastýřů i ovčí, vtěleným andělem.

Ostatky sv. Karla uloženy jsou v křišťálové rakvi na oltáři podzemní kaple pod velebnou kopulí nádherného velechrámu v Miláně, z čistého mramoru zbudovaného.

Žádný křesťan, který nechte života svého patrona, nemůže dostatečně vzývati ochránce svého. Jen když pozná cenu života jeho, může láskou a úctou zahořeti k patronu svému a věrně dle poměrů svých ho následovati.

Miláček Páně sv. Jan píše: „Po tom poznali jsme lásku Boží, že on život svůj za nás položil; tak i my máme za bratry své život klásti, Kdo by měl statek tohoto světa a viděl by bratra svého, an trpí nouzi, a zavřel by srdce své před ním, kterak laska Boží zůstává v něm?“ (I. Jan 3,

16—17). Rozumíš, křesťane drahý, co míní sv. apoštol? Sv. Jan chce říci: Není-li život více nežli pokrm, nápoj, oděv, peníze, statek? Jsi-li povinen obětovati za své bratry v čas potřeby svůj život, tím spíše máš klásti na oltář bratrské lásky svůj statek vezdejší. Následuj tedy patrona sv. Karla a modli se s církví svatou

Církev svou rač, o Pane, záštitou sv. Karla, biskupa a vyznavače svého, chrániti, aby jako on pastýřskou horlivostí se proslavil, tak i jeho přímluva v lásce Tvé nás rozněcovala. Amen.

SV. KATEŘINA, panna a mučenice.

(25. listopadu.)

Sv. Kateřina žila na počátku IV. století v hlavním městě egyptském Alexandrii. Byla to panna křesťanská, proslulá rodem a bohatstvím, krásou a všelikou jinou předností přirozenou, důkladným vzděláním ve vědách křesťanských i pohanských. Z té příčiny pokládá se za vzor křesťanské moudrosti a jest patronkou všech milovníků a přátel vědy křesťanské.

Moudrostí se může naučiti každý z nás, ale ovšem moudrosti, které jedině na světě je třeba. Která je ta pravá moudrost? Je snad třeba k nabytí moudrosti, vědomosti o rozmanitých věcech na světě — jakou měl na př. král Šalomoun, který uměl tři tisíce přísloví a tisíc pět set písní, a rozmlouval o stromech, hovadech, o ptácích, zeměplazích a rybách? Nikoli. — Moudrým může býti člověk i prostý, který ani neví odkud horko a zima na zemi, ale který spravuje život svůj dle moudrosti, vůle, přikázání Božích. „Počátek vši moudrosti jest bázeň Boží,“ čteme v knize Sirachu (1., 14). Potřebuje-li někdo z vás moudrosti, praví sv. Jakub, (1., 5) žádej ji od Boha, kterýž dává všechněm hojně a neomlouvá, a bude mu dána.“ Čím více a čím přesvědčivěji se budeš modlití, tím budeš moudřejším; budeš-li v modlitbě vlažným a nesiálým,

budeš zpozdlým přes všecku svou učenost a ve světě na bytou zkušenost.

L. P. 306. obnovil císař Maximin II. pronásledování křesťanů v Syrii a v Egyptě. Vydal rozkaz, aby všichni obyvatelé obětovali bohům pohanským pod ztrátou hrdla. Za rok na to přišel císař do Alexandrie, a zařídil tam velkou slavnost ku počtě bohů. I vstoupil do hlavního chrámu pohanského i se vším dvorem svým, a nesčíslný zástup lidu vešel za ním. Krev obětních zvířat teče vůkol, plece tukem obložené smaží se na ohni, kadidlo zahaluje vše vonným dýmem, zaznívají zpěvy kněžstva a modlitby lidu. Náhle rozestupuje se lid ode dveří až k oltáři, vše rázem umlká, vše naplněno úžasem. Panna krásná jako anděl ubírá se v průvodu jiných pannen středem chrámu, přistupuje až k hrdému císaři a praví slovy ohnivými: „Císaři, ty bys měl vlastně sám od sebe poznati, že tvoji bohové jsou holý klam a nesmysl; neboť již zdravý rozum praví nám, že může býti jen jedna nejvyšší bytost. Ale poněvadž nemáš pro toto přirozené světlo oka, měl bys uvěřiti aspoň mudrcům, kteří praví, že bohové jsou pouzí lidé, kteří pro veliká dobrodiní světa prokázaná ctění bývají od pozdějšího potomstva jako vyšší bytosti.“ Tak mluvila sv. Kateřina před císařem. Tento rozpálil se hněvem, ale nechtě zlehčiti posvátné místo, kázal smělé řečnici, aby přišla do jeho hradu, tam že jí chce popřáti sluchu. Sv. Kateřina dostavila se v určený čas do císařského domu a potírala mocnou výmluvností modlářské báčorky tak důmyslně, že Maximin nemohl se z úžasu probrati. — Neuměje sám jí odpověděti, sezval valný počet pohanských kněží a mudrců k veřejné rozpravě a hádce s Kateřinou. Sliboval hojnou odměnu tomu, kdožby křesťanskou dívku tu učeností svou překonal, od víry Kristovy odvrátil a tak

čest bohů zachránil. I sešli se u císaře první učenci pohanští, kteří slynuli věhlasem po vši zemi. Domnívajíce se, že útlá dívka ani se neodváží před muži tak učenými promluvit, řečnili před císařem s nemalým vědomím o vznešenosti nesmrtelných bohů, o jejich oslňujících zjevech a podivuhodných skutcích. Kateřina vyslechnuvši plané jejich řeči, pomátla je rázem hned na počátku své odvety prostou otázkou, jak možno jim dokázati, že co mluvili, je pravda. A když oněměli, odvrátila prázdnými důvody liché vývody jejich, odhalila nicotu smyšlených bohů, dokázala zpozditost celého pohanství a nadšenou výmluvností dolíčila, že jest jen jeden pravý Bůh, stvořitel všehomíra.

Kristus Pán slíbil učeníkům svým, řka: „Když vás budou voditi do škol a k vladařům a mocným, nepečujte, kterak a co byste odpovídali; Duch sv. zajisté naučí vás i v tu hodinu, co byste měli mluvit. Já zajisté dám vám ústa a moudrost, které nebudou moci odvolati ani odmlouvati všichni protivníci vaši.“ (Luk. 21, 11 – 15). — V tomto duchu mluvila sv. Kateřina, takže výmluvností její pohanští učenci byli netoliko zahanbeni, ale i tak dojati, že později přijali víru křesťanskou. Zklamáný Maximin vida, že Kateřina nad pohanskými mudrci zvítězila, pokusil se ještě lichocením a sliby odvrátiti ji od Krista a pohnouti k modloslužbě, ale všechno bylo marné. Nepořídív ničeho po dobrém, jal se jí hroziti mučením a smrtí — ale zase marně. Řekla mu: „Čiň, co ti libo; muka, kterými mě vyhrožuješ, nepotraví dlouho a dopomohou mně do věčné slávy; doufám také, že smrt moje pro Ježíže Krista obrátí mnoho lidí a získá jim spasení.“ Maximin se rozzuřil, dal ji do krve zmrskati a pak zavléci do vězení, kde měla hladem umříti.

Zatím se o ni dověděla císařovna Justina, vešla k ní

s vojevůdcem Porfyriem, aby ji obdivovali a jí ulehčili. — Kateřina mluvila s nimi tak mile o Bohu a o křesťanství, že uchvátila srdce jejich a získala Kristu.

Příštího dne vrátil se císař z cesty do Alexandrie a zvědév, že Kateřina dosud žije, povolal ji opět na výslech a užasl, vida, jak po 12 dnech, ač nic nejedla, je zdráva a sličná. Domlouval jí naposled, aby se poklonila modlám, a když zase rozhodně zavrhlá pověru pohanskou, odsoudil ji k mučenické smrti.

Kateřina měla zemřít na mučidle hrozném. Byl to zvláštní stroj o 4 kolech, opatřených na loukotích ostrými, železnými hroty; na stroj ten byla přivázána, aby otáčením kol bylo tělo její rozbodáno, polámáno a rozdrceno. Ale v tu chvíli, kdy kat chtěl kola spustiti, přetrhly se náhle provazy, stroj se rozjel, vrazil s takovou prudkostí do přítomných diváků, že některé porazil i zabil — Kateřina však zůstala bez úrazu. Zjevný zázrak způsobil v přítomném lidu ohromný úžas, že mnozí volali: „Veliký jest Bůh křesťanů,“ a uvěřili v Krista; jen císař zůstal zatvrzelým a přemýšlel o nových mukách. —

Mudrci a skoro všichni, kdož slyšeli Kateřinu, uvěřili v Krista, a císař zůstal zatvrzelým, a proč? Protože byl zaslepen pýchou. Kdo jest pokorný, kdo má dobrou vůli, věří milerád všemu, co Bůh zjevil, co se nám k věření skrze církev předkládá; kdo však je pyšný, ten je tak zaslepený, že neuvěří i kdyby zázraky viděl. Proto, křesťane milý, pokoř se před mocnou rukou Boží; uznej, že nejsi nic proti Bohu; pamatuj, že milostí Boží jsi, co jsi — zanech pýchy a budeš věřícím.

Kateřina byla konečně odsouzena k smrti mečem. Je pamětihodno, co vypravuje se o konci jejím. — Sv. Kateřina klekla na popravišti a modlila se k Pánu, aby jí byl

milostiv, tělo pak její aby zachoval od nepřátel. Sřata byla dne 25. listopadu r. 307. Bůh vyslyšel modlitbu její a vyslal anděly, kteří tělo její odnesli z Egyptu na horu Sinai v Arabii a tam je pochovali. Chtěl tím Bůh ukázati, že jest to jeho vůle, aby tělo lidské, jsouc schránkou duše nesmrtelné a chrámem Ducha sv., uctivě bylo pochováno.

Zvláštním ctitelem sv. Kateřiny byl otec vlasti, král Karel IV. z vděčnosti, že ve výroční svátek její r. 1332. zvítězil nad vlašskými spiklenci v bitvě u Modeny. Karel, tehdaž 16letý, přičítal vítěztví toto přimluvě sv. Kateřiny a ctil ji od té doby zbožně po celý život. Na svém hradě Karlštýně zařídil si domácí kapličku sv. Kateřiny, která dosud vykládaná vzácnými drahokamy, je skvělým pokladem naší vlasti.

Sv. Kateřina, již přikládají Řekové název „povždy čistá“, počítá se do sboru 14 sv. pomocníků a jest patronkou křesťanské moudrosti. — University, pokud ovládaný byly duchem křesťanským, vzývaly ji jako svou patronku a svátek její každého roku zvláště v Paříži okázale slavily. —

Sv. Kateřina věnovala mnoho času a píce moudrosti světské, ale tím více ještě snažila se poznati vědy křesťanské a umění nejpotřebnější, které nás učí cestě, po které spásy lze dojiti. Tomáš Kempenský praví, že na soudu Božím nebudeme tázáni, co jsme čítali, nýbrž co jsme činili, nikoli, zdali jsme pěkně mluvili, ale zdali jsme zbožně živi byli. — Za naší doby nešetří se nákladu a práce, aby i široké vřstvy lidu dosáhly co možná nejvíce různých vědomostí — což jistě chvály hodno — ale Bohu budiž žalováno, že na vzdělání náboženské a mravní se nyní zapomíná. —

Lidé přepřňují si hlavy věcmi nejrozmanitějšími,

někdy i nepotřebnými, ale poznávati pravdy nejvznešenější, pokládají za maření času. Odtud ta veliká a hrubá neznalost základních náboženství, nejen u lidu obecného, ale i ve vrstvách, které se chlubí vyšším vzděláním. Odtud nynější lhostejnost i nevěra, odtud nevázanost a spustlost, která jako rakovina otravuje společnost lidskou. Lidé nevědí, proč jsou na světě, neznají Boha, ani svých povinností k němu, žijí v hříchu a v hříchu umírají a hynou. Co jim prospěje všechno vědění a umění, neznají-li vědy spasení a nespravují-li se zákony jejími? Na otázku, v čem věda záleží, odpovídá Tomáš Kempenský: „Věda spasení záleží v tom, aby lidé věděli, co mají věřiti, po druhé, co třeba jim doufati, a čeho se obávati, po třetí, koho a co mají milovati.“ Běda tedy všem, kdo zanedbávají náboženské pravdy poznati, běda těm, kteří je znají, ale jimi se nespravují.

Proroci (Isaiáš I. 22, Mich. 4, 1) předpověděli, že v nejposlednějších dnech vyvýšena bude jedna hora nade všechny hory, a že se polírnou k ní všichni národové. Touto horou je Spasitel světa Ježíš Kristus — Cesty vedoucí k ní nám podává jen moudrost Boží. — Kde Bůh mluví, tam je třeba nám poslouchati a dle něho se řídit. —

*

Modlitba k sv. Kateřině:

O Bože, jenž jsi na hoře Sinai svoje přikázání dáti a tamtéž i svatými anděly svými tělo sv. panny a mučnice Kateřiny, přenéstí dáti ráčil, popřej nám, prosíme, abychom i my pro její zásluhy a její přimluvu na horu, jež Kristus jest, šťastně dostati se mohli. — Amen.

SV. KLÁRA, řeholnice.

(12. srpen.)

Sv. Klára narodila se v Assissi z rodičů urozených a vážených. Byla slíčna a bohata a tím měla svět otevřený. Ale nedbala světa, a hned v mládí nejraději slýchala řeči o Bohu a Panně Marii. Uslyševši jednou kázat sv. Františka, svého rodáka, byla uchváćena a zahořela touhou po křesťanské dokonalosti. Přicházela o raďu k sv. Františku, a ten poznav její vlastnosti, radil jí, aby se světa úplně zřekla. Rodiče by ji byli rádi vdali, ale Klára poznenáhlu vyjevila jim svůj úmysl, a obleknuvši se do nejkrásnějších šalů, odešla do kláštera sv. Františka, kde se dala obléci v roucho řeholní, a dala se zavězti do kláštera Benediktinek.

Z toho však povstal velký odpor ze strany rodičů. Nejprve šla matka za ní a domlouvala jí, po té přišel otec a chtěl ji násilím z kláštera odvésti, pak jiní přicházeli, ale vše bylo marné. Klára se nedala strhnouti. V klášteře brzy takovou zbožností vynikla, že ji všichni obdivovali. Její sestra Anežka, příkladem jejím nadšena, odešla též do kláštera. Tak sv. František nalezl obě spolehlivé duše, jímž mohl svěřiti zase vedení v duchu jeho. K tomu účelu najal dům v Assissi, kde v brzku se přihlásilo mnoho paní a panen, které pod vedením sv. Kláry chtěly vésti život kající.

Sv. Kateřina a sv. Klára.

Sv. František zvolil Kláru za abatyši a dal jí návod, jak má sestry vésti. Sv. Klára vedla tu tak přísný život, že sám sv. František s biskupem v Assissi jí musel zakázat, aby nespávala na holé zemi a celé dny nebyla bez pokrmů. Zvláště byla ctitelkou Nejsvětější Svátosti.

Když Bedřich III. vtrhl do Itálie, spojil se se Saraceny a sužoval papeže. Bořil kláštery a kostely. Vojsko vtrhlo i do kláštera sv. Kláry. Ale abytyše vzala Nejsvětější Svátost a postavila se do brány klášterní proti vojsku. Tu pojala hrůza divoké vojíny, odtáhli a klášter i město nechali nedotknuty. Před Nejsvětější Svátostí ztrávila Klára nejvíce času.

Před smrtí bylo jí mnoho trpěti, ale bývala vždy myslí klidné a veselé, a pracovala i při utrpení pro kostel. Pověst o její svatosti všude se šířila, a působila, že ji sám papež Innocenc IV. se čtyřmi kardinály v nemoci navštívil a tak byl dojat její svátostí, že okolostojícím pravil: „Jak šťastným bych byl kdyby i má duše byla tak čistou před Bohem, jako duše této svaté dcery.“

Taková čest, býti od papeže navštívena v nemoci, je mimořádná, té sotva knížatům se dostává. Klára se velice potěšila, že jí sám sv. Otec dal generalní absoluci, a že z rukou jeho mohla přijati Nejsvětější Svátost.

Když se blížila hodinka smrti její, dala ji čísti umučení Páně; sestrám k jejích prosbám dala požehnání a umřela tiše, líbajíc sv. kříž v 60. roce věku svého. Papež Alexandr IV. prohlásil ji za svatou. Tělo její odpočívá v novém klášterním kostele, kterýž papež Alexander IV. dal vystavěti. Vyobrazuje se v rouchu řeholním a jak drží v rukou Nejsvětější Svátost oltářní.

Jako Klára byla sama pramenem dobré rady, tak zase sama se ucházela o radu u Ukřižovaného. Někdy ukazo-

vala sestrám kříž řkouc: „Vizte sestry moje přetéající poklad, kde já všechnu pomoc svou hledám.“ Sv. Klára byla skutečně clara t. j. jasná. S duší lidskou se to má jak s vodou. Čím více je v ní nečistoty a špíny, tím jest kalnější. Čím více hříchů, náruživosti a pozemských nákloností je v duši lidské, tím je kalnější, tím méně poznává světlo moudrosti Boží. Naopak duše prázdná pozemských nákloností je čistou jako vzduch, kterým slunce svítí. To bylo pozorovati u sv. Kláry. Její duše byla tak očištěna ode všech myšlenek a pocitů pozemských, že jako čistá voda světlem nebeským byla proniknuta. Ač byla ženou, přece takovou moudrostí a duchapřítomností vynikala, že odevšad se k ní hrnuli o radu, a všem hned ušla, co by činiti měli.

Křesťané milí, chcete-li se poraditi u věcech spásy své, neptejte se světáků i kdyby jak chytří byli, ale lidí cnostných a svatých, neboť chytrost tohoto světa jest před Bohem pošetilostí, a pravá moudrost je prostota křesťanská.

*

Modlitba církevní:

O Bože a Pane, vyučuj mne, abych chodil po cestách Tvých, jak jsi tomu naučil sv. služebníci Kláru, a pomoz mně, abych na cestě té setrval až do konce. Amen.

SV. KLIMENT HOFBAUER, světec moravský.

(15. března.)

Nejmladší světec v církvi, který nedávno r. 1909. za svatého prohlášen, je náš rodák moravský sv. Kliment Hofbauer. Narodil se v Tasovicích na Moravě r. 1761. Záhy ztratil otce, ale od matky zbožně byl vychován. Učil se pekařství a přišel za tovaryše do Vídně. Již v útlém mládí neměl vroucnějšího přání než navštívit sídlo hlavy církve sv., město Řím. Proto již jako tovaryš pekařský hojně spořil, aby se mohl dostat do Říma. Se svým spolutovaryšem pekařským Kuncmannem vydal se pěšky do Říma. Zřídka kdy nalezneme poutníky, kteří s podobnou horlivostí jako tito konali pouť ke hrobu sv. Petra a Pavla. Po silnici i po vesnicích modlili se hlasitě a zpívali písně duchovní. V Římě navštívili všechny památné kostely a svatyně.

Když r. 1782. se šťastně zase vrátili do Vídně, přihodila se tam zvláštní událost. Vídeň chovala návštěvu papeže Pia VI.

Tento ctihodný papež vzdor vysokému stáří přišel 23. března r. 1782. do Vídně, aby osobně poprosil císaře Josefa II., by zastavil v Rakousku obmezování církve a její působnosti. Byly tehdy smutné doby pro církve. Ve Francii tak zvaní encyklopedisté vydávali hanopisy proti církvi.

V čele jejich stál známý nevěrec Voltaire (čti Voltér), jenž se chvástal, že zničí dílo, které založilo 12 apoštolů. O církvi říkal přátelům „Zničte tu bídnic.“ Víme však, jak děsně umíral. Jeden z lékařů, jenž přítomen byl jeho smrti, pravil: „Kdyby mohl ďábel umřít, umřel by jako Voltaire.“

Spisy těchto nevěrců se rozšířily po celé Francii a přivodily později onu hroznou revoluci, v níž přes million synů Francie nevinně vykrvácelo. U nás tyto zásady Voltairovy se rozšířily jen mezi vyššími kruhy, zvláště mezi rádci císařovými. Odtud podobně nastalo poručníkování církve. Na sta klášterů zrušeno, zbožná bratrstva, missie a pouti zakázány. Jen se státním dovolením se směly světit kříže, štolu směli kněží vybírat jen dle patentu císařského. Za biskupy dosazováni jen lidé vládě oddaní, třebas bez všeho ducha církevního.

Tyto ubohé poměry přiměly staříckého Pia VI., že se do Vídně vypravil. Celý měsíc vyjednával s císařem, ale pro rádce jeho, stále jen moc státní zdůrazňující, ničeho nepořídil. Bůh tak dopustil, ale církev neopustil. Když Pius VI. ubíral se městem a žehnal zástupu, jenž jej vítal, byl v něm přítomen také tovaryš pekařský Kliment Hofbauer, jehož Prozřetelnost vyvolila, aby, čeho nedosáhl papež, dosáhl tento nepatrný zbožný tovaryš.

Žádný nevylicí, jaká byla radost Klimentova, že viděl papeže ve Vídni. Mnoho se za něho modlil a rád by byl církev spoutanou osvobodil. Rád by se byl dostal k papeži a tu si usmyslil, že povede poustevnický život poblíže Říma. Usadil se v Tivoli u Říma a žil jako poustevník. Tam se rozhodl stát se knězem. Vrátil se již ve 30. roku věku svého do Vídně, aby tu studoval. Vida však obtíže se strany profesorů, vrátil se zase do Říma, kde přijat byl od kongregace nejsv. Vykupitele. Po krátkém studiu boho-

slovném vysvěcení tu na kněze. Sv. Alfons zakladatel této kongregace redemptoristické byl ještě živ a předpověděl, že Kliment uvede kongregaci do našich zemí. Tak se i stalo.

Kliment, stav se knězem, opustil Řím a působil nějaký čas v Polsku ve Varšavě, Krakově i jinde. R. 1808. přišel do Vídně a tam zůstal až do své smrti.

Církev ve Vídni a okolí podobala se tehdy vyprahlé a spustošené vinici. Sv. Kliment dobře věděl, že „bez Božího požehnání, marné naše namáhání.“ Napřed proto hleděl modlitbami vyprositi požehnání. Posilniv se vroucími modlitbami, dal se do práce.

Ve chrámě sester Voršilek sloužil denně mši sv. a odpoledne sv. požehnání s takovou zbožností, že přítomní celí byli unešení. Pak vystoupil na kazatelnu. Z počátku měl málo posluchačů, ale den co den posluchačů přibývalo. Kázal prostě, ale kázal evangelium, které hluboko zapouštělo kořeny. Hořel láskou k srdci Ježíšovu a proto dovedl i jiné k lásce rozehřáti. Učil, že jen pokáním očištění srdce Bohu se může líbiti. Šel hned po kázání do zpovědnice a hle, celé zástupy obklopovaly jeho zpovědnici! Stal se oblíbeným zpovědníkem u lidu i knížat. Byl volán k nemocným, zvláště zatvrzelcům; na cestě se modlil růženec a tou modlitbou i nejzatvrzelejší srdce obměkčil.

Za krátko stal se jeho chudý příbytek místem, kde denně 30—50 mladíků, tovaryšů i studujících university se shromažďovalo, a Kliment jim předčítal. I zástupce sv. Otce nuntius papežský si jeho rady vyprošoval.

Tak bývalý pekařský tovaryš stal se bez velkého vzdělání první osobou ve Vídni. Všude radil a povzbuzoval. Poznal brzy důležitost tisku. Sám nesměl tisknouti, ale

upozornil naň své přátelé. Vydal knihu missionární, která ve statisících výtiscích dosud se rozšiřuje.

Zřídil také půjčovnu dobrých knih a byl příčinou, že jeho přátelé vydávali první katolické noviny ve Vídni.

Neobyčejných zásluh si získal, když r. 1814. sešli se ve Vídni zástupcové vlád evropských na kongress, na němž rozhodovalo se o poměrech církve v jednotlivých zemích. Sv. Kliment, který tolik se modlil a hořel pro církev, mnoho působil na nuncia i vynikající osoby ve prospěch církve katolické.

Že poměry se k lepšímu obrátily, je velkou zásluhou jeho. Za to mu také církev zůstala vděčna.

Ještě za života jeho vyslovil se o něm papež Pius VII., „že je knězem svatým, v pravdě apoštolským a pevným sloupem církve.“ Když po jeho smrti Bůh věrného služebníka oslavil zázraky, prohlášen od církve r. 1888. za blahoslaveného a r. 1909. za velké pouti Moravanů za svatého.

Pohřeb jeho, ač prostého kněze, podobal se pohřbu samého krále. Celá Vídeň se zúčastnila jeho pohřbu. Kromě nesčetného davu lidu, bylo viděti i mnoho úředníků, důstojníků, učenců, měšťanů a urozených paní. Dvanácte šlechticů neslo z university jeho mrtvolu. Vykropena ve chrámě stoličním sv. Štěpána a uložena v Maria-Enzersdorfě.

Jak máme my jeho rodáci, uctiti jeho památku? Nejlépe když budeme jeho příkladu následovati. Kdybychom jeho samého se tázali, v čem ho následovati máme, jistě řekl by nám: „Poslouchejte a milujte církev, která mne ke svatosti přivedla, která mne důstojností kněžskou obdařila, jíž jsem celý život zasvětil.“ Končím slovy biskupa Fenelona: „Miluji své rodiče více než sebe, a církev tuto, otčinu mé duše, miluji nadšeněji než vlast. O svatá církvi

Kristova, kdybych měl tebe zapomenouti, ať raději jazyk uschne v ústech mých. Než ty budeš vždycky první a nejdražší mojí myšlenkou.“

Modlitba církevní:

O Bože, který jsi blahoslaveného Klementa Maria podivuhodnou silou víry a neohroženou vytrvalostí ozdobil, učiň nás pro jeho zásluhy a jeho příklad tak pevnými ve víře a vroucími v lásce, abychom života věčného dosáhnouti mohli. Amen.

SV. KRISTINA, mučenice.

(24. července.)

Sv. Kristina narodila se ke konci III. století v Itálii. Její otec byl soudce města Tyro a zarytý pohan. Na jeho rozkaz mnoho křesťanů bylo umučeno. Aby dcera jeho nestala se křesťankou, byla nucena dívali se na hrozná muka křesťanů. Otec svým úmyslem docílil pravého opaku. Tichost, trpělivost a statečnost křesťanů mučených takovým dojmem působily na malou Kristinu, že tato právě toužila státi se křesťankou. V 12. roce věku svého byla pokřtěna. Od té doby očividně rostla její láska ke Kristu a jeho vyznavačům. Horlivostí puzena, potloukla domácí zlaté a stříbrné modly, skřítky otcovy. Rozzuřený otec dal dceru svou mrskati, žalářovati. Když nechtěla přes to Krista a Jeho víry se zřici, dal ji položiti do rozpálené kolébky. V tom však otec její náhle ze světa povolán. Místo jeho nastoupil jiný soudce Dion. Když nemohla Kristina ani tímto býti pohnuta, aby víry své se zřekla, byla znovu mučena a konečně šípy rozstřílena. — Svaté tělo její přeneseno do Palerma na Sicilii, kde jako patronka města dosud ctěna.

Modlitba církve.

O Bože, jenž jsi ráčil své sv. panně a mučenici Kristině uděliti víry a vytrvalosti, propůjč nám, abychom i my, jak ona přetrpěla muka hrozná, na její přímlovu pokušení zuřivého nepřítěle přemáhali. Amen.

55. KRIŠPIN A KRIŠPIÁN, patronové obuvníků.

(25. října.)

Sv. Dionysius biskup, který od sv. Fabiana (236.— 250.) papeže byl vysvěcen, poslán byl z Říma do Francie hlásat evangelium. Na cestu vzal několik kněží a věřících. Průvodcové jeho byli i dva rodní bratři Krišpin a Krišpián, synové vznešené rodiny římské, kteří z lásky ke Kristu pohrdli statky i rozkošemi světskými, opustili vlast i příbuzné a věnovali se apoštolskému povolání misijnářskému. Přišedše do Francie, usadili se v městě Soissonsu čti (Soasónu) s úmyslem, by pohanům hlásali evangelium. Když zpozorovali, že není radno vystupovati okázale, umínili si evangelium hlásati v tichosti. Aby se s lidmi mohli stýkati, vyučili se řemeslu obuvnickému. Brzy dospěli mistrovství a zřídívše si dílnu, získali si v brzku mnoho zákazníků, poněvač výrobky lacino prodávali a chudým i zdarma pracovali. V dílně jejich bylo stále živo a veselo. Každý rád se zdržel v dílně jejich a porozprávěl s dělníky tak přívětivými a ochotnými. Oba bratři uměli hovorům svým dávat vyšší ušlechtilý směr, pronikali je duchem zbožnosti, a kde zpozorovali srdce přístupna, mluvili důvěrněji a vroucněji o marnosti toho světa, o nesmrtelnosti lidské duše, o vykoupení, jehož dobyl nám Syn Boží Ježíš Kristus. Takovým způsobem a vzláště svým příkladným životem obrátili valný počet obyvatelstva na víru křesťanskou.

Zarytí pohané horšili se z velikého obratu, kterého docílili Křišpin a Křišpinián. Chystali se k pomstě. Příležitost se jim brzy naskytla, když císař Maximian zavítal do Soissons. Tu byli oba bratři jako nepřátelé bohů a svůdcové lidu obžalováni. Císař rozkázal Rikciovarovi, vladaři svému, je spoutati a na soud předvésti. Napřed jim sliboval dobré časy a pak hrozil, jestli se víry své neodřeknou. Avšak stateční vyznavači odpověděli: „Jsme urození Římané a přišli jsme do této země z lásky k zaslepenému lidu zdejšímu, jenž klaněl se mrtvým modlám, abychom jej osvětili a k pravému poznání Boha přivedli. Hrozeb tvých se nelekáme, neboť Kristus jest nám životem a umřítí jest nám ziskem. Slibovaných tebou statkův a důstojností nedbáme, neboť již dávno odřekli jsme se světa z lásky ke Kristu a radujeme se, že jsme tak učinili. Kéž bys i ty poznal a miloval Krista Ježíše, abys milosrdenstvím jeho dosáhl koruny života věčného.“

Císař se rozehněval a dal je mučiti. Katan křesťanů Riktiovan připravil jim muka ukrutná. Nejprve rozkázal natáhnouti je na skřípec, vrážeti jim do prstů šídla a na zádech vyřezati řemínky.

Všecky tyto bolesti snášeli mučeníci trpělivě. Byli si vědomi toho, že trpí jako učeníci Ježíše Krista, jenž na kříži přemohl svět i smrt. Jejich trpělivostí a stálostí rozzuřil se vladař, dal je svázati a uvrhnouti do kotlu vřelého olova. Ale Bůh učinil s nimi týž div jako s mládenci v peci ohnivé, zůstali neporušeni.

Kat je pak sřal mečem. Těla jejich předhozena byla dravé zvěři, ale zbožní křesťané je tajně pohřbili ve svém domě. V sedmém století vystavěl biskup sv. Ansarik v Soissons na počest jejich krásný chrám, v němž ostatky jejich byly uloženy, později pak přeneseny byly do Říma.

Svatí bratři Křišpin a Křišpinian jsou patronové katolických řemeslníků vůbec a obuvníků zvlášť. Nábožné bratrstvo obuvníků povstalo r. 1645. a bratrstvo krejčovské vzniklo r. 1647., kteráž po celé Francii a Itálii se rozšířila, postavila se pod ochranu těchto svatých řemeslníků. Obuvníci města Prahy zřídili těmto světcům r. 1714. v chrámu Týnském znamenitý oltář, jenž dosud tam stojí, a bývali tu 25. října vždy společně přítomni slavné mši sv. a kázání.

Krásný příklad dávají ti to svatí bratři křesťanským řemeslníkům, jak mají si zaříditi domácnost a obcovati s domácními i zákazníky. Poctivost a spolehlivost v práci, mravní neúhonnost a zbožnost působily dříve, že řemeslo mělo zlaté dno.

Kéž vrátí se nám ty časy, kdy v řemeslnických dílnách panovala bázeň Boží, kdy o znesvěcování neděl a svátků nebylo nikdy slýcháno, kdy mistr učně i tovaryše pokládal za příslušníky své rodiny a slovy i příklady vedl je na cestě mravného a zbožného života.

*

Modlitba církevní:

O Bože, který nás výroční slavností svatých mučeníků svých sv. Křišpina a Křišpiniana obveseluješ, uděl nám milostivě, abychom, z jejichžto zásluh se radujeme, i příkladů jejich následovali. Amen.

SV. LADISLAV, král uherský, patron Sedmihrad.

(27. června.)

Sv. Ladislav, mladší syn Bely, krále uherského, narodil se r. 1031. v Polsku. Po smrti krále Geizy r. 1080. dosedl na trůn Ladislav. Kdokoli je blíže znal, každý skládal v něho velikou důvěru. Vždyť od mládí slynul moudrostí, tichostí, skromností a zvláště láskou k chudým.

S touto volbou nebyl však spokojen Salomon, který pro svou ukrutnost od lidu uherského trůnu byl zbaven. Vše možně snažil se Ladislav rozhněvaného krále smířiti a uspokojiti, vše bylo marné. Nenasytná touha Salomonova po vladařství chtěla Ladislava úkladně ze světa sprovoditi. Zločinný úmysl Salomonův prozrazen Ladislavovi, který ho dal zajati a uvězniti. V dobrosrdečnosti dal Salomonovi svobodu. Tento však v odplatu povolal proti vlastnímu bratranci Ladislavu divoký národ Hunnů. Ve jménu Božím s mečem postavil se Ladislav na odpor krutému nepříteli. V boji slavně zvítězil. Uhrové čítali jen nepatrnou část padlých, na straně nepřátelské padlo 10.000. Král Hunnův i Salomon hledali spásu v útěku.

Ladislav jako vítěz požívaje nyní žádoucího pokoje, hleděl všemožně v zemi zavést dobrý řád a kázeň. Ustanovil v zemi společný sněm, na němž vhodné zákony ustanoveny. Moudrými zákony, ještě více však svatostí svého

života lid svůj vzdělával. Velmi rád chodil na služby Boží. Dům Boží byl mu milejší než paláce boháčův. Nepřítelem byl světských radovánek; žil velmi střídme, vína se navždy odřekl. Pro starosti vladařské nikdy na modlitby nezapoměl. Pečoval pilně, aby poslední stopa modlářství v zemi vymizela. Stavěl kostely a všude jen pro česť a slávu krále věčného horlil.

Měl sice nepřátel dosti, ale všechny statečně přemohl. Zvítězil slavně nad Poláky, Rusy a Tatary, a ku království uherskému připojil Dalmacii a Chorvátsko. Pověst o jeho slávě stala se všeobecnou. Nabízena mu snad i koruna císaře římskoněmeckého; on však ze skromnosti ji nepřijal. S tím větší však ochotou převzal vrchní velení při výpravě křížácké do sv. země.

Dříve však, než překročil hranice Uher, onemocněl. Uspořádav všechny potřeby říše, přijal s nejsvětější pokoru sv. svátosti, zesnul v Pánu 30. června r. 1096. Tělo jeho pochováno ve chrámě od něho založeném ve Velkém Varadíně. Mnohými zázraky po smrti oslaveného prohlásil papež Celestín III. r. 1198. za svatého. Sibinský kníže Rákoczy uloupil r. 1631. jeho korunu i stříbrnou rakev. Ostatky jeho byly proto vykopány a převezeny 27. června. Sedmihrady zvolily si jej za zemského patrona.

Sv. Ladislav může být jmín patronem abstinentů, kteří se zříkají všech opojných nápojů, aby sebe a své spoluobčany mravně i hmotně povznesli. Neboť „žádný mor, hlad a válka nenadělá tolik spoust jako kořalka,“ pravil slavný státník anglický Gladstone. Tisíce a miliony případů rodinné bídy a rozvratu jsou následkem požívání lihovin. Velkou část sebevražd a úrazů zavinují lihoviny. Ve 30 letech zničily lihoviny v Evropě tolik životů, kolik

za 100 roků všechny války v 19. století, píše výtečný statista Helenius.

Škody pak hospodářské následkem pití lihovin dostupují závratné výše. Jen v našich českých vlastech vydá se ročně 350 millionů kor. za tyto nápoje. Za to by se mohlo postavit na 70 000 dělnických domků po 5.000 K. neb by se mohlo založit na 300 vesnic po 50 gruntech, které mají cenu nejméně 20.000 korun.

Kdyby jedinkého roku přestali všichni pít lihoviny, všechny dluhy ve vlasti by rázem se mohly zaplatiti. Z toho vidno, jak nutno, aby každý dle možnosti se chopil práce na ostřízlivění kraje i národa. Stanete-li se apoštoly myšlenky abstinentsní, prospějete nejlépe nejen sobě, ale celému národu, uchrání jej škod a neštěstí.

Svatý králi Ladislave vypros nám mnoho svých stoupenců!

Modlitba církve:

O Bože, jenž jsi ráčil povznést do nebeské slávy svého sv. vyznavače, zbožného krále Ladislava, Tebe prosíme, abychom pro jeho zásluhy a na jeho přímluvu ode všeho neštěstí uchráněni byli a věčné radosti jednou požívali.

SV. LEOPOLD, markrabě dolnorakouský.

(15. listopadu.)

Sv. Leopold pochází z rodu Babenbergů. Narodil se r. 1037. v Melku. Byl syn Leopolda III. a Idy, dcery císaře Jindřicha III. Již záhy bylo patrno, že od Boha povolán k věcem velikým. Zbožná matka od útlého mládí vedla jej k Bohu. Na to dostalo se mu výborného vychování v klášteře v Melku.

Po smrti otce svého nastoupil vládu jako markrabě dolnorakouský. Jako kdysi Šalomoun, tak i Leopold hned při nastolení prosil za moudrost Boží — Bůh mu dal srdce moudré a zbožné, že v brzku dostalo se mu názvu „nábožný.“ Zákon Boží byl mu základem i všeho života občanského; byl přesvědčen, že jen náboženství může k pravému pokoji lid přivést. Povolal horlivé kněze do země, stavěl nové chrámy — staré obnovoval.

Zevní pořádek si přesně rozdělil, aby modlitbě i povinnosti vladařské pevně dostál. Byl vládcem přísným a spravedlivým, ale zároveň laskavým otcem svých poddaných. Chudí a nuzní měli v něm svého pomocníka, pronásledování svého zastánce, bohabojní upřímného přítele, vlast svého ochránce a otce, duchovenstvo a hlava církve svého ctitele.

Zbožnost vladaře je nejjistější zárukou blaživé a spra-

vedlivé vlády. — Zbožností panovníci dosahují své velikosti, vážnosti a lásky. — Jen od zbožných představených lze se všeho dobrého nadíti. Není-li panovník zbožným, pak vláda jeho záhubou a metlou národa. Proto modlí se církev a káže nám modliti se za panovníka našeho. Co pomohla velikost výbojcům světa, jako byl Alexander, Attila, Čingischán a jiní světoborcové. Kolik krve a slzí bylo prolito k dosažení jejich velikosti. Nadarmo nenapsal sv. František: „Nic dobrého neočekávej od člověka, který se nemodlí.“ Čím více to platí o vladaři, kterému toliká zodpovědnost svěřená!

Za vlády Leopoldovy byla říše německá na všech stranách mečem a ohněm pleněna. — Pole spustlo, osady lehly popelem. — Jedině Leopold snažil se v pokoji vládnouti. Přes všechna úsilí i jemu nastala povinnost hájiti se mečem proti Maďarům. Tu však ukázal Leopold, že umí nejen se modliti, ale i mečem vládnouti; dvakráte porazil nepřítele na hlavu. Věhlas jeho nyní stal se všeobecným. Zvláště knížata německá si ho vysoce vážila a nabízela mu r. 1125. korunu císařskou. Se slzami v očích kleče na kolenou, prosil jen, aby toho od něho nežádali.

Leopold zůstav věren své milé vlasti, spravoval ji s největší láskou a péčí po 40 let. Roku 1136. se nastudil a byl upoután na lůžko nemocných. Svou trpělivostí a oddaností byl vzácným příkladem všem. Přijav zbožně sv. svátostí a opakuje stále nejsvětější jméno Ježíš, svatě zesnul 15. listopadu r. 1136. Slavně byl pohřben v klášteře Klosterneuburgu, kde jeho svaté tělo dosud odpočívá.

Jak výborným knížetem byl Leopold, dosvědčuje papež Innocenc VIII, jenž při prohlásování jeho za svatého napsal: „Čtyřicet let spravoval Leopold Rakousko, a to v dobách, kde každý v říši poděšen byl vojny, vraždami, po-

žáry a plenem, jen Leopold panoval pokojně, nejvýš spravedlivě a laskavě."

Čím naši vlasti sv. Václav, tím Rakousku sv. Leopold. Je patronem Dolních Rakous a dosud každoročně 15. listopadu ohromné zástupy zbožné valí se do Klosterneuburgu, aby uctily památku zbožného vévody svého.

Kostel na Lysé hoře u Vídně, klášter „Kloster – Neuburg," 1. cisteránský klášter „Heiligenkreuz," jež byly od něho založeny, po 800 letech hlásají památku nezapomenutelné jeho zbožnosti a lásky.

*

Modlitba církevní:

Bože, jenž jsi svého svatého vyznavače Leopolda, od panství a starostí toho světa do nebeského panství povolati ráčil, propůjč milostivě, bychom Tvou dobrotivostí na této zemi vedeni byli a stali se jeho druhy v životě věčném. Amen.

SV. LUDMILA, vdova, mučenice, dědička české země.

(16. září.)

Sv. Ludmila těší se v Čechách nejněžnější úctě, a to vším právem. Dnes mluví se mnoho o úkolu ženy. Máme již celé haldy spisů o tom, jak vzdělávati ženu, aby úkol svůj v rodině vyplnila. Tu myslím, že by dostačilo každé nastávající manželce jakožto svatební dar dáti životopis této světice, která vynikala nejen jako manželka, ale i jako vlastenka, jížto po boku žádná jiná česká žena co do zásluh o národ postaviti se nemůže.

Prozřetelnost Boží ženu tuto, nad jiné statečnou, vyvolila si k dílu nejzáslušnějšímu: český národ uvést do řady národů křesťanských. Osvědčila se tu ve smyslu nejšlechetnější jako pravá pomocnice svého manžela a jako spolupracovnice sv. Cyrilla a Methoděje. Že národ český jakožto rázem ke křesťanství přilnul, jest po Bohu a slovanských apoštolech děkovati hlavně této svaté paní.

Letopisec o ní praví, že vzešla v Čechách jako prvý květ opravdového jara a jako hvězda jiltní, ježto světlem svatosti ozářila celou zemi. Nekázala sice v kostelích, neučila ve školách naukám Kristovým, ale kázala skutky životu svého. Proto byla nazývána matkou chudých, milostivou panovnicí vdov a sirotků. Vůně spanilých jejích

cností šířila se po vší zemi a přispívala k tomu, že český lid ochotně přijímal křest svatý z rukou věrověslů slovan-
ských, protože jim razila všude cestu skutky milosrdenství. Oba knížecí manželé, Bořivoj a Ludmila, jali se v Čechách stavěti křesťanské svatyně.

Aby však dílo svatých manželů i po smrti mělo trvání, snažili se dvěma svým synům, Spytihněvu a Vratislavovi dáti křesťanské vychování. Spytihněv, maje tak šlechtnou matku, byl panovníkem nábožným a zasazoval se horlivě o rozšíření víry Kristovy.

Sv. Ludmila pobádala knížete, aby se snažil vydávati zákony v duchu křesťanském, a tyto zákony prováděl v životě veřejném, by mravnost, osvěta, časný blahobyt kvetl.

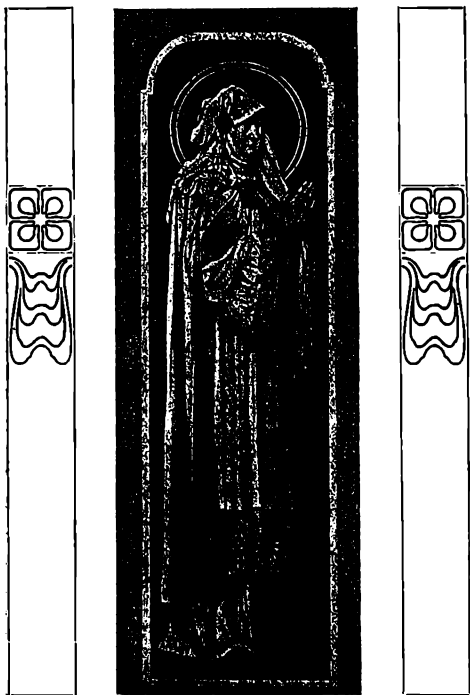
Patřte na příklad sv. Ludmily, křesťanské manželky. Zde vidíte, které jest pravé vaše povolání. Není vaším povoláním zdobiti své tělo, uměle splétati vlasy, státi před zrcadlem, zavěšovati na sebe krásné šperky a šaty, stavěti na obdiv vnady a nádheru, sháněti se po rozkoších a zábavách, tak nenásledovaly byste Krista, který zřejmě praví: „Chceš-li kdo za mnou přijíti, bež kříž svůj každého dne a následuj mne.“ (Luk. 9, 23.)

Pěstovati marnosti světské, to není vaším povoláním, to nesluší stavu vašemu. Vaše povolání jest daleko vyšší a vznešenější. Vy si máte zakládati ne na zevnějšíku, ale na vnitřku, na pobožnosti, na cnosti, na vnadách duchovních, na šperkách a pokladech skrytých. Vy máte šířiti kolem sebe ve své rodině i okolí šlechtné mravy a zbožnost, vy máte vychovávatí dítky své pro království nebeské. O blaze vám, jestliže jste povolání své pochopili, a věrně-li v něm státi budete. „Klamná jest půvabnost a marná jest krása; žena bojící se Boha, toť chválena bude.“ (Přísl. 31, 30.)

Po smrti Spytihněvově r. 892. přešlo panování na mladšího jeho bratra Vratislava. Sv. Ludmila i nyní pochopila své povolání. Byla i zde upřímnou rádkyní a pomocnicí ve vladařství. Kníže Vratislav pojal za manželku Drahomíru, kněžnu z polabských pohanských Slovanů, která mu povila 3 syny a 4 dcery, o něž babička pilně se starala. Drahomíra, majíc se státi kněžnou křesťanského národa, přijala sice křest, ale nebyla ještě proniknuta duchem sv. evangelia, a proto chovala v srdci svém hrdost a ctižádost. Na svou tchýni Ludmilu pohlížela okem žárlivým. Píchalo ji to do očí, že Ludmila pro svou dobročinnost u všeho lidu byla oblíbena jako pravá světice. Vášně žárlivosti dostávala tím více posily, čím více se přesvědčovala Drahomíra, že kníže Vratislav ve všem se řídí radou své matky. Posléze jí bylo těžko nésti, že nemá žádného slova u vychování svého prvorozeného syna Václava.

Sv. Ludmila, vidouc nešťastnou povahu své nevěsty, převzala totiž sama vychování svého vnuka. Všechn zřetel její obrácen byl k tomu, aby roznítila v srdci svého vnuka oheň božské lásky, smysl náboženský a horlivost křesťanskou, aby se stal někdy pravým knížetem křesťanským. Tím popudila na sebe Drahomíru, že nebyla sobě jista ani životem svým, proto odebrala se na hrad Tetín, aby tam žila v nerušené pobožnosti a připravovala se na šťastný odchod z tohoto světa. Zde se zvláště ukázalo zlaté srdce její. Uměla nejen vládnouti, ale také se zapíratí a pokořiti.

Letopisec uvádí její slova ku Drahomíře: „Nechci vládnouti a žádného podílu na moci tvé míti, ale prosím, abys mně dovolila v soukromí Pánu Bohu sloužiti.“ Přes 40 roků žila buď na knížecím trůně aneb kolem něho a měla vliv na vládu země od r. asi 874. až do r. 921,

Sv. Ludmila

a nyní najednou všeho se zřekla a odebrala se na svůj výměnek. Ustoupila, nechť zavdati příčiny ke sporům.

I zde je následování hodným vzorem všem starým rodičům a výměnkářům. Je pravda sice, že staré hospodyně přichází za těžko, odevzdali žezlo hospodářství nevěstě, ale tak je tomu třeba. Syn opustí otce i matku, což znamená též, že převezme od nich hospodářství a spravuje je sám. Jinak bývá-li peklo mezi mladými a starými rodiči, obyčejně toho příčinou bývá stará matka, která nijak se nemůže úplně se svým hospodářstvím rozloučiti. To je pravda — namítá mnohá babička — ráda bych jí ustoupila, jen kdyby hospodářství rozuměla. Nevěsta se zlobí, pláče a nadává. Co tu činiti? Raději přece jen ustoupiti a spíše jen radou a motlitbou napomáhati. Vyčítkami a sváry se věc jen zhorší. Ovšem bývá někdy i opačně pořádek, že starší rodičové za své mozoly celého života nemají na stáří ani té světničky, kde by se utulili. Že leckterá nevěsta z veliké lásky a vděčnosti nedopřeje jim ani kapky mléka a i výměnek povinný jim zkracuje. Co zbývá staříckým rodičům, než kříž svůj snášeti v plné důvěře v Boha, že jim to vše odplatí.

Něžným pojítkem mezi starými a mladými jsou vnoučata. Babička českému národu odchovala svatého Václava, moudrého panovníka, jehož jméno po všechny věky vděčně se ozývá z úst národa našeho. Vnoučata často větší láskou lnou k babičce a dědečkovi nežli k rodičům, kteří nemají tolik času se s nimi zabývat. Staří rodiče ve vnoučatech mládnou a tak na tíží stáří zapomínají. Svou láskou ke vnoučatům ozařují si zapadající život, srdce jejich okřívají, umírají s útěchou, že v starobě své přece nebyli opuštěni, že i vnoučata na hrobech jejich kdysi se budou modliti.

Než, vraťme se opět k babičce sv. Ludmile, která své

snaše Drahomíře úplně ustoupila v zátiší, jen aby zlé vůle se uvarovala. Tento úmysl dobrý nesmířil Drahomíru. Bůh připravoval Ludmíle korunu mučnickou. Nedůvěřivá Drahomíra činila stařence další nástrahy. Smluvila se s některými rádci svými, že ji sprovodí ze zvěta. Najala 2 velmože, jímž byla kněžna Ludmila od mladosti pravou matku. Ti přišli na hrad Tetín, tvaříce se, že jsou vděčnými ctiteli staré kněžny. V noci však vrazili do knížecí ložnice jako hladoví vlci. Vrahové strhli světici na podlahu a zardousili ji, ona se modlila, jejím vlastním závojem. Což se stalo 15. září r. 921.

Takové odměny se dostalo největší dobrodějce národa, kteráž mu půl století věrně sloužila. Lidsky řečeno, byla to odměna velmi žalostná, ale vzhledem k životu věčnému korunována slávou nehynoucí. Jako tisíce jiných následovala nebeského Beránka v prolití krve své za svůj lid. Pověst o ukrutné smrti sv. Ludmily roznesla se po celé zemi. Z blízka i z daleka přicházeli věrní Čechové, aby se modlili na jejím hrobě. Mnohé divy, které se tu staly, byly zřejmým svědectvím, že smrt její přijal Bůh v obět zápalnou a ozdobil ji korunou mučnickou.

Drahomíra vidouc to, želela svého hrozného činu a hleděla ho odčinit tím, že proměnila příbytek sv. kněžny na Tetíně ve chrám, který byl zasvěcen archandělu Michaelu. Vděčný vnuk Václav dal ostatky sv. Ludmily r. 929. slavně přenést do chrámu sv. Jiří na hradě pražském.

Než i Drahomíra se měla dočkati nevděku od těch, s kterými se byla spikla. Obviňovali ji též z úkladu na život vlastního syna Václava, a když Václav byl zavražděn, chtěli zavraždit také ji. Ale Boleslav, druhý syn její postaral se závčas o její útěk ke své sestře a tím přece násilné smrti unikla.

Do jakých zmatků zavlečena byla česká panovnická rodina zavražděním sv. Ludmily! Jeden zločin stíhal druhý. Tak to bývá ve světě dosud. Křivdy a násilí na starých rodičích mstí se na celém národě.

Neblahý poměr, který panoval mezi sv. Ludmilou a Drahomírou poučuje nás, jak záhubná je nepravost — žárlivost. Drahomíra nemajíc ducha Kristova, neuměla se brániti zlému duchu žárlivosti, a tak dlouho se mu podávala, až ji svedl k vraždě.

Pročež, chceš-li zlému v cestu vjíti, nedej jiskře ohněm býti. Sv. Ludmila stojí nám tu nyní jako vzor cností, které mají zdobiti každou ženu a vdovu křesťanskou. Žena nemá si zakládati na zevnějších, pomíjejících věcech, ale raději na ušlechtilosti mravů; vdova pokud možná má setrvati vdovou a nalézati útěchy v pobožnosti a dobrých skutcích. Budete-li všechny věrny jako sv. Ludmila, nebude z vás žádná Drahomíra. Na ten úmysl se modlete často s církví sv.:

Rač nám pomoci, prosíme Pane, skrze zásluhy a přimluvu sv. Ludmily, abychom příkladu jejího následující, i ve víře stálými i ve skutcích dobrých účinnými býti se prokázali. Amen.

SV. LUDVÍK, král.

(25. srpna).

Sv. Ludvík narodil se r. 1215. Byl synem Ludvíka VIII., krále francouzského. Matka jeho Blanka, která jej zbožně vychovala, říkala mu: „Synu můj, miluji tě se vši vroucností, jaké matka schopna jest, ale raději bych tě viděla u svých nohou mrtvého, než poskvrněného hříchem smrtelným.“ Sv. Ludvík vyznává, že den co den na ta slova si vzpomínával. Bylo mu 12 let, když mu otec zemřel. Matka vladařka dala jej v Remeši korunovati, při kteréžto slavnosti prosil vroucně Boha o moudrost. Bůh žehnal vládě jeho, takže si získal lásku všech. Roku 1234. pojal za manželku výtečnou Marketu, kněžnu Provanskou, Vedl však sv. Ludvík život zapíravý a přísný – postil se, celé noci trval na modlitbě. Že jeho zbožnost nebyla po chuti světákům, je jisto. Sv. král nedal se másti a říkal: „Jak podivni jsou tito lidé; že mnoho se modlím, za zlé mně pokládají; kdybych však tentýž čas ztrávil na honech, při hrách, ani slova by neřekli.“

Sv. král Ludvík byl pravým otcem chudých. Sto dvacet jich denně stolovalo u něho, on sám jim často posluhoval a žádný bez daru od něho neodešel. Sám častěji docházel do nemocnic, důchody jejich rozmnožoval. Za to mu bylo vytýkáno, že se to se vznešeností krále nesrovnává.

Vedle chudoby miloval upřímně pokoru. Když od Balduina III., císaře Cařihradského, obdržel darem trnovou korunu Spasitele světa a kus sv. kříže, vyšel, dovědév se o tom předem, s velkým průvodem vsříc, a uzřev poklad ten, hořce zaplakal. Pak nesl tyto svaté poklady s bratrem Robertem bos s hlavou odkrytou do chrámu Páně. — Od té doby vždy v týden pašijový celé dny před nimi klekával a rozjímal. Jinak byl přívětivý ke všem, velmi rád také obcoval s učenými a zbožnými. K utrhačům však byl přísný; v přítomnosti jeho žádný nesměl utrhat aneb nečistě mluvit. Se zvláštní bedlivostí dítky vychovával a je do kostela vodíval.

Sv. Ludvík byl též dokonalým králem. Vše, co jako král činil, směřovalo k slávě Boží a blahu bližního. K tomu cíli dal přísné zákony na roulače jménu Božímu. Podobnou přísností zakročil proti soubojníkům, lichvářům, proti nevěstkám, slovem: kde viděl hřích, tam jej potíral. Tak se stalo, že čeho otec jeho nedosáhl brannou mocí, toho dosáhl syn svou láskou, že zjednal smír v zemi. Spravedlnost vedle lásky byla mu nade všechno. Křivá věc nešla nikdy u něho zastání. Kde se jednalo o právo a pravdu, neohlížel se na žádného, ani na biskupa, ani na bratra. Proto také, ač mu koruna sicilská byla nabízena, nechtěl ji přijati, maje to za nespravedlivé. Sám dohlížel a se přesvědčoval, jak se úřady chovají. Co mohl, sám pořídil, každý měl k němu přístup. Chudé obyčejně sám soudil.

Jak byl zbožným, tak byl i statečným, jak o tom svědčí údatné války s králem anglickým v r. 1242. a 1245.

Když ve své zemi úplný pokoj zjednal, roztoužil se po zemi zaslíbené, která tehdyž, jak až dosud, úpěla pode jhem tureckým. Chtěl křížácké tažení vypravit, ale bránili

Sv. Ludvík.

mu v tom. Když upadl do těžké nemoci, učinil slib, že ozdraví-li, s brannou mocí do sv. země se vypraví. Ozdravěv, slib svůj splnil, vytáhnuv r. 1248. s vojskem. Přes zimu na ostrově Cypru zastihla vojsko jeho nakažlivá nemoc. Svatý král sám pomáhal a těšil. To vidouce Turci obraceli se na víru křesťanskou. Z jara táhla vojska Ludvíkova na Egypt a dobyla Damietta. Hlavní mešitu tureckou změnili hned v chrám katolický. Na podzim hnuli se k městu Kairu. Tu však pro nepravosti vojska seslal Bůh na ně hlad a pak i mor. Museli couvatí, a sv. Ludvík padl do zajetí. V této nehodě teprve se dokázalo, jak svatým byl král, neboť ani v tom nejmenším se nezměnil a vždy spokojenou mysl na sobě jevil.

Zatím sultán egyptský učinil mír na 10 let. Král musel vydati Damiettu a zaplatiti 800.000 zl. za sebe a za vojsko. Na to se přeplavil do Palestiny. Zde ho došla zpráva, že dobrá matka jeho Blanka zemřela. Prošed celou sv. zemi, vrátil se do své vlasti, kam ho neodkladné práce volaly; po šesti letech vrátil se domů a zase jako moudrý král panoval. Vida, že se postavení křesťanů ve sv. zemi zhoršuje, svolal sněm a pronesl, že zase křížácké tažení podnikne. Vzav sebou tři syny a dceru r. 1270. znovu se vypravil. Trnovou korunu Spasitele Světa drže v rukou, rozplamenil i šlechtu k nové válce křížové. Přistal u města Tunisu v Africe, hodlaje tam založiti osadu křesťanskou. V tom však vypukl mor, a sotva začali obléhati město, padl rytířský a zbožný král za obět r. 1270. S ním shasla nadšení pro sv. zemi. Roku 1305. prohlásil jej papež Bonifác za svatého.

Sv. Ludvík, král je pro svou lásku k chudobě a poškoře patronem III. řádu sv. Františka, jehož členem též byl. Život křesťana je též tažením křížáckým, v němž bojovati

každý musí proti světu, ďáblu a tělu. Běda každému, kdo se zde bojí oběti a námahy — pak jistě podlehne!

*

Modlitba:

O Bože, který jsi vyznavače svého Ludvíka od království pozemského ku království nebeskému povolati ráčil, dej ať na přínluvu a skrze zásluhy jeho podílu vezmeme ve slávě všech králů Ježíše Krista Pána našeho. Amen.

SV. MAREK, evangelista Páně.

(25. dubna.)

Evangelista Páně sv. Marek pocházel ze židovské rodiny v Jeruzalémě. Zprvu slul Jan a teprve později přijal jméno Marek. Proto sluje ve Skutcích apoštolských někdy Janem (13, 5, 13) někdy Markem (15, 39) a někdy Janem, jenž měl příjímí Marek (12, 12, 15, 37).

Byl sestřenec učeníka Páně, Barnabáše. (Kolos. 4, 10) Matka jeho Maria měla v Jeruzalémě dům, v němž scházeli se učeníci Kristovi ke společným modlitbám. Do tohoto domu odebral se v noci apoštol Petr, když byl od anděla zázračně vyveden ze žaláře a osvobozen z rukou Herodesových (Skut. 12, 12).

Na víru obrátil Marka apoštol Petr, jenž nazývá jej proto svým synem (I. Petra 5, 13). Když obrácený Pavel vydal se na první cestu apoštolskou, vzal sebou i Marka, jenž mu byl pomocníkem v apoštolské práci.

Roku 51. zúčastnil se Marek apoštolského sněmu v Jeruzalémě. Potom Barnabáš, zamýšleje s Pavlem navštívit města, v nichž na první cestě s ním slovo Boží hlásal, přál si, aby na této cestě opět je doprovázel Marek, ale sv. Pavel toho nedovolil. Barnabáš se odloučil od Pavla, pojal Marka a odebral se s ním do své otciny na ostrov Cypr (Skut. 15, 36).

Kolem roku 62. byl Marek pomocníkem Pavlovým v Římě. Roku 64. byl zase soudruhem apoštola Petra v Římě. Zmiňuje se o něm Petr (I. l. 5, 13) an dī: „Pozdravuje vás církev, kteráž jest v Babyloně spolu vyvolená, a Marek, syn můj.“ Babylonem myslí zde sv. Petr modlářsky a mravně zkažený Řím. Asi r. 67. byl Marek opět na cestách na východě, o čemž svědčí slova Pavlova v 2. listě k Timotheovi: „Marka vezmi a přiveď sebou, neboť jest mi užitečný k službě. (2. Timot. 4, 11).

Ku prosbě Římanů, nově obrácených, sepsal II. sv. Evangelium, které svým obsahem mnoho se neliší od evangelia sv. Matouše. Mnozí s domnívají, že křesťanům v Římě se čítávalo evangelium sv. Matouše, k tomu že Petr přidal své poznámky, a Marek že si je dobře zaznamenal a z těchto záznamů a stávajícího již Evangelia Matoušova, že své evangelium sepsal. Odtud se dá vysvětliti, proč v evangeliu sv. Marka je vynecháno všecko, co sv. Petrovi ke cti slouží, naproti tomu o jeho poklesnutí zevrubně se mluví. Pokora jistě pohla sv. Petra, aby ve svých ústních promluvách před obcí římskou své vlastní provinění vyznal, a zamlčel, čím by se honositi mohl. Svatý Marek pak to zaznamenal, jak to z úst Petrových byl slyšel. V Benátkách, kde sv. Marek je patronem, mají prastarý rukopis toho Evangelia, o kterém se praví, že pochází z ruky snad sv. Marka samého.

Dle dalších zpráv, když zv. Petr z Říma se vrátil na východ, poslal sv. Marka do Egyptu, kde v hlavním městě Alexandrii mu vykázal místo biskupské. Dvanácte let kázal sv. Marek v Egyptě, kde ohavná modloslužba panovala. Egypt, kde i zvířatům božská pocta byla prokazována, stal se záhy působením sv. Marka úrodnou rolí sv. evangelia, kolébkou slavných světcův a semeniskem nejkrásnějších

cností. Zvláště v Alexandrii s tak požehnaným úspěchem působil, že tu několik posvátných míst k službám Božím založil.

Tento utěšený rozkvět křesťanské obce v Alexandrii vzbudil nenávist a závist nepřátel. Pohané egyptští a řečtí spojili se se židy a obrátili se proti věřícím a zvláště ukládali o bezžítí sv. Marka. Vida to Marek, odešel z hlavního města a obcházel křesťanské obce v Lybii, jež ve víře utvrzoval, jim biskupy a kněze zřizoval. Občas přicházel tajně do Alexandrie, aby záležitosti církevní tam pořádal. Zatím pátrali nepřátelé po něm. Jednou v den Páně, když Marek sloužil v Alexandrii obět mše sv., přepadl ho zuřivý zástup lidu. Útočníci hodili mu provaz na krk, smýkali jej po ulicích města ku břehu mořskému a polomrtvého pak uvrhli do žaláře. Světec si při tom nic nestěžoval, jen ustavičně Boha chválil. Na druhý den opět jej smýkali po ulicích dotud, až r. 68., dne 25. dubna vypustil šlechetnou duši svou. Vrahové vhodili umučené tělo do ohně, oheň však byl uhašen deštěm, a křesťané sebravše jeho tělesné pozůstatky, pochovali uctivě ve skalním hrobě blíže města, kde ke službám Božím se shromažďovali. Již r. 310. zbudován nad hrobem jeho chrám Páně. Jakožto vzácná památka po sv. Marku byl po staletí v Alexandrii chován jeho plášť, v nějž biskupové toho města o slavnosti svého nastolení se oblékali. Hrob jeho se stal slavným místem poutním. Později přeneseny ostatky jeho do Alexandrie.

V devátém století získali benátskí kupci v Alexandrii ostatky sv. Marka a převezli je odtud do svého města. Sv. Marek od té doby stal se patronem republiky benátské. Nyní ostatky jeho odpočívají ve velechrámu sv. Marka, velebné a nádherné to svalyni, jež na světě nemá sobě

rovné. Částku jejich získal a chrám sv. Víta daroval v Praze r. 1354. císař a král Karel IV.

Na den sv. Marka koná se již od času sv. Řehoře Velkého (6. stol.) prosebný průvod s litaniami všech svatých a s příslušnými modlitbami, na poděkování Bohu za prokázaná dobrodiní, na usmíření Boha za urážky jemu učiněné, na vyprošení potřebných duchovních i tělesných statků.

Již za prvních dob křesťanských bývali 4 evangelisté dle vidění proroka Ezechiele (Ezech. 1, 10) označováni podobami člověka, lva, vola a orla. Znakem sv. Marka je lev, že evangelium jeho začíná vypravováním v předchůdci Páně Janu Křtiteli, jenž na poušti kázal pokání. Lev sluje králem pouště a hlas jeho po celé krajině se rozléhá a tak i hlas volajícího na poušti po celé krajině judské se rozléhal.

Svatá evangelia, sepsána od učeníků Páně sv. Matouše, Marka, Lukáše a Jana, líčí pozemský život, skutky, učení, utrpení a oslavení Spasitele našeho Ježíše Krista. Jsou to nejvzácnější knihy, jež kdy na světě sepsány byly. Čtouce nábožně tyto knihy, slyšíme slova Krista Pána, vidíme skutky jeho a provázíme jej od jeslí betlemských, kde jako nemluvňátko ležel, až na horu olivetskou, odkudž zase na nebe vystoupil. Staří křesťané chovali sv. evangelia u veliké uctivosti a skrývali je bedlivě před pohany, takže volili raději všeho se vzdáti i život obětovati, než by byli posvátné knihy ty nevěřícím vydali. Předkové naši čítali bedlivě evangelia a výklad jejich. I v nejchudších chýžkách knihu tu lze bylo nalézt, i prostí lidé častým čtením tolik se naučili, že znali obsah jejich téměř doslovně. Jděte dnes hledati knihy ty! — V kolika rodinách i bohatších ani potuchy není o evangelích! Knih daremných naleznete nyní dost, ale život Kristův, život svatých marně byste

hledali. Dokud však tyto knihy se nebudou pilně čísti, dotud víra mezi námi bude slabá a bude hynouti. Kéž nadejde doba již, kdy četba náboženská stane se pokladem lidu!

Modlitba církevní:

O Bože, jenž jsi svého svatého evangelistu Marka milostí zvěstovati evangelium vyznamenal, dopřej nám, Tebe žádáme, bychom stále jeho učením v dobrém prospívali a na jeho přímlovu ochráněni byli. Amen.

SV. MARIA MAGDABENA, kajícnice.

(22. července.)

Sv. Maria Magdalena pocházela z městečka Bethanie blíže Jeruzaléma. Žila tam po smrti svých rodičů s bratrem Lazarem a sestrou Marlou. Odebrala se na svůj statek v městě Magdala a tam vedla život prostopášný. Když však přišel do těch končin Pán Ježíš, dotklo se jí Jeho slovo a pohlto ji k pokání. Činila za nepravosti své tuhé pokání po celý další svůj život. Přidružila se ku zbožným ženám, které často doprovázely Pána Ježíše. Statek, jehož dříve užívala k nasycení svých žádostí, vynakládala nyní k nasycení chudých.

Sv. Apoštol napomíná nás, abychom, jako jsme vydávali své údy ve službu nepravosti, vydali své údy ve službu spravedlnosti. (Řím. 6, 19). Čím jsme zhřešili, tím při pokání máme Boha oslavovati. Co nám bylo prostředkem k hříchu, budiž nyní prostředkem cnosti.

Maria Magdalena projevila kajícího ducha svého rozličným způsobem. Uslyševši, že v domě Šimona Farisea je Kristus uhostěn, přišla do domu toho, donesla nádobu alabastrovou mastí, a stojíc ze zadu u nohou jeho, počala slzami smáčeti nohy jeho a mazala mastí drahocnou. Uzřev pak Fariseus, který ho byl pozval, pravil sám u sebe řka: „Kdyby tento byl prorok, věděl by jistě co a jaká

je žena ta, jež se ho dotýká, neb hříšnice jest.“ I odpovídaje Ježíš, řekl jemu: „Šimone, máin tobě něco pověděti.“ A on řekl: „Mistře pověz.“ Řekl tedy Ježíš: „Dva dlužníky měl jeden věřitel. Jeden mu byl dlužen 500 peněz a druhý 50. A když neměli, čím by zaplatili, odpustil dluh oběma. Pověz, který z nich bude jej více milovati?“ I odpověděl Šimon řka: „Mám za to, že ten, kterému více odpustil.“ Řekl mu Ježíš: „Správně jsi rozsoudil.“ A obrátiv se k ženě, řekl k Šimonovi: „Vidíš tuto ženu? Vešel jsem do domu tvého a nepodal jsi vody na nohy mé, ale tato slzami smáčela nohy mé a vlasy svými utírala. Nepolíbil jsi mně, ale tato, jak vešla nepřestala líbatí nohou mých. Olejem hlavy mé nepomazal jsi, ale tato masťou mazala nohy mé. Protož pravím tobě: „Odpouštějí se jí hříchové mnozí, neboť milovala mnoho, komu pak se méně odpouští, méně miluje a řekl: Odpouštějí se tobě hříchové tvoji. Víra tvá tebe spasenou učinila — odejdi v pokoji.“ (Luk. 7, 36 – 50).

Kdo vypíše radost její? Odešla Maria Magdalena s radostí a útěchou nad pomýšlení velikou a veřejné dříve pohoršení napravila veřejnou zase kajícíností. Ježíš byl od té chvíle jediným předmětem jejího myšlení. Jeho následovala, kamkoli šel, podporovala jeho úmysly i jméním svým a žila pro něho s tělem i duší svou.

Když jedenkrát přišel do Bethanie, stalo se, že jej Marta přijala do domu svého. Maria Magdalena, sestra její, sedla si k nohoum jeho a poslouchala pilně slovo jeho. Marta zatím pečlivě obsluhovala Pána a pravila k Ježíši: „Pane, nemáš-li o to péče, že sestra má nechala mne sama sloužiti? Proto řekni jí, ať mi pomůže!“ A odpovědév, řekl jí Pán: „Marto, Marto, pečlivá jsi, a rmoutíš se při mnohých věcech; ale jednoho je třeba; Maria nejlepši

Sv. Maria Magdalena.

stránku vyvolila a ta nebude odňata od ní." (Luk. 10, 42). Tak dokázala Maria Magdalena horlivostí svou v poslušání slova Božího, jak srdečně lituje hříchů dřívějšího života svého. Co mohla, hleděla nahraditi nevděčnost a křivdu, již se byla dopustila na Pánu

Chcete-li zvěděti, jaký další důkaz dala své upřímné kajícínosti, sledujte jí v duchu, ana provází Pána na jeho cestě poslední a stojí blízko kříže jeho. Představte si, jak vroucně objímá potupné dřevo, na němž pní její božský Slitovník, jak vřele líbá svaté jeho nohy lupým hřebem proražené. Duše její se ponořuje v duši Kristovu a rozplývá se jako ona, láskou ku všem lidem, zvláště hříšníkům, nepřátelům. Kristus umírá za všechny a ona byla jedna z nich. I ona byla kdysi hříšnicí, a to velikou, i ona byla kdysi nepřítelkyně Boží, a to nejhorší. Proto pevné je její předsevzetí, že bude vždy laskavou ke všem, kteří kráčí cestami, jimiž kdysi ona kráčela, a že jich bude odvracet od cest zlých vším možným úsilím, zvláště modlitbou.

Tak ukazuje svého dobrého ducha každý pravý kající. Jak by neměl litovati hříšníků, když prvé sám byl hříšník? Jak by neměl odpustiti svým nepřátelům, když prvé Bůh odpustil jemu? Jak by neměl sobě vážiti všech, kdožkoli ukazují dobrou vůli, byť byla i sebe slabší, když sám tak pozdě počal dobře činiti a tak málo ještě napravil předešlé nepravosti své? V pravdě nelíbená láska ke všem lidem, zvláště k hřešicím, nepřátelům a nedokonalým, jest jedním z nejlepších důkazů opravdového ducha kajícího. Neboť činíš-li milosrdenství bližnímu, dokazuješ, že si vážíš milosrdenství Božího, jehož jsi zakusil, čině pokání.

A ještě jednou vlastnost pravého pokání spatřujeme na Marii Magdaleně. Pozorujme, co činí po smrti Páně. Jakmile bylo pochováno tělo Kristovo, spěchá s ostatními

ženami, aby nakoupila vonných mastí. Chceť jíti druhý den časně z rána k hrobu, aby pomazala tělo Ježíšovo. Duše její truchlí, spánek ji opouští. Kéž jest již ráno! Ale k čemu prodlévati, k čemu čekala ostatních žen. Půjde sama, přijde první, bude míti zásluhu největší. I jde skutečně ke hrobu Kristovu, nesouc vonné masti. Je ještě tma. Že je přivalen ke hrobu kámen veliký, na to nemyslí. Vidouc kámen odvalený, běží nazpět do města, aby to zvěstovala učeníkům. Potom navrací se zase ke hrobu, pláče a spatřuje Pána Ježíše, an se jí zjevuje ve způsobě zahradníka — vždyť i ostatním později. Tak odměněna byla Maria Magdalena za upřímné pokání své.

Co byla uslyšela od Mistra a Pána svého, zvěstovala učeníkům v Jeruzalémě. Od té doby, co Maria Magdalena toto radostné z mrtvých vstání Kristovo zvěstovala, nemluví Písmo svaté více o ní. Ani letopisy církevní nepodávají zprávy, které s jistotou by se mohly tvrditi. Stará pověst vykládá, že zůstala v Jeruzalémě až do smrti sv. Štěpána. V pronásledování křesťanů dostala se Marta s Lazarem do Francie nedaleko Massilie, kde stáli se apoštolý té krajiny. V krajině té v jeskyni snad po 30 roků kající život vedla. Její tělesné pozůstatky odpočívají blíže Massilie.

Jako Marie Magdalena smýšlela a činila, tak má činiti každý pravý kajník. Uznati, že stál skoro celý den na náměstí zaháleje a proto horlili a pracovali pilně aspoň v hodinu dvanáctou. Co dělal dříve, byv odtržen od vinného kmene Krista Ježíše, nepřineslo mu žádného užitku pro život věčný; nyní jsa opět spojen s oním kmenem, musí tím více pracovati, aby mohl dáti časem svým užitek svých dobrých skutků. Pracovitost v povolání je hodným ovocem pokání.

Modlitba:

O Bože, jenž jsi měl takové zalíbení a tak velikou radost na obrácení hříšnice Magdaleny, že jsi jí nejen všechny hříchy odpustiti, nýbrž i srdce celičké milostí své výborné lásky osvítiti ráčil: rač nám udělití svého plného milosrdenství, abychom na přímluvu světice, z jejíhož obrácení se těšíme, milosti, míru a posily od Tebe došli. Amen.

SV. MARTIN, biskup.

(11. listopadu.)

Jeden z nejznámějších a v naší vlasti nejoblíbenějších světců jest sv. Martin. Narodil se okolo r. 316. v uherském městě Sábarii, které sluje nyní Kamenec. S otcem, kterýž byl plukovníkem ve vojsku římském, dostal se záhy do města italského Pavie, kdež byl také vychován. V tomto městě byl již značný počet křesťanů. Jejich zbožný příklad působil na vnímavého a vznětlivého ducha útlého pacholete jako tichý a teplý déšť na mladé osení. I počal choditi, aby rodiče nevěděli, do sborů křesťanů — maje 10 roků, dal se i zapsati do počtu katachumenů. Tu srdce jeho tak se roznítilo plamenem lásky Boží, že chtěl odejíti někam na poušť a výhradně se věnovati jen službě Boží. Avšak dříve, než došel sv. křtu, jako jinoch 15letý odveden byl k vojsku a přidělen k jízdě ležící ve Francii. Chtěl býti poustevníkem, ale stal se vojákem, toužil po klidu, ale uvržen jest ve vlnobití tohoto života. Ale i zde uprostřed všeobecné surovosti a hlomozu válečného zachoval se neporušeným od toho světa. O tom svědčí zvláště příběh, který se přihodil v městě Amienu.

Jednoho zimního dne, kdy uhodil tuhý mráz a každý utíkal před tím hostem nevlídným, jel Martin na koni a spatřil u brány městské žebráka, který chatrně oděný, zimou

se třásl a nadarmo prosil okolo jdoucí o pomoc. I pohnut jest milosrdenstvím až k slzám; ale jak pomůže chudáku voják, nemající sám leč takořka tělo a duši? Ale láska je vynalézavá — kdo pomoci chce, vždycky ví, jak pomoci. Vždyť má voják meč a plášť. Vezme tedy meč, rozpultí svůj plášť, hodí polovici žebrákovi, polovici pak kolem sebe a ujíždí dále, nedbaje ani díky obdarovaného, ani lidí hledících s posměchem na vojína v plášti kusém. — Co se však stalo? V noci na to zjevil se Martinovi Pán Ježíš, oděný darovanou polovicí pláště řka: „Martin jsa ještě katechumenem, tímto rouchem mne přioděl.“ Toto zjevení pohlo mladistvým vojínem, že více neodkládal se křtem. Dal se ihned pokřtiti a vytrval ještě 2 léta ve službě vojenské. Potom odešel do samoty a vytrval tam několik roků.

Pomyslele, jakou radost měl Martin po obdarování onoho žebráka. Díky, chvály od obdarovaného nežádal; že se mu posmívali lehkomyšní, z toho se nermoutil. Jeho odplatou a radostí nevýslovnou bylo, že ho pochválil a jemu spokojenost vyslovil Bůh — Ježíš Kristus. Co jiného znamenalo ono noční vidění, nežli potvrzení slov Kristových, že cokoliv jsme učinili jednomu z bratří nejmenších, samému Kristu jsme učinili. A toto vidění nemělo by nás naplniti nejsladší a nejčistější radostí? Která jiná odplata vyrovná se odplatě této? Všeliké milosrdenství prokazované blížnímu přijímá Kristus Pán s takovým vděkem, jako bychom jemu samému je prokázali. Pamatujme na to dobře a činně rádi dobře, mírněme jak jen můžeme nouzi trpících spolubratrů svých — odměna věčná nás nemine.

Když meškal sv. Martin ještě v samotě, donesla se k uším jeho pověst o výborném biskupu Hilariovi v městě Poitiersu. I šel k němu bývalý voják, nyní poustevník, prose ho, aby se ujal duše jeho, a ukázal jemu, jak by

měl sloužiti Bohu. Sv. Hilarius, poznáv jeho zbožnou mysl a horlivost, přijal ho do počtu svého duchovenstva a udělil mu nižší svěcení. Martin navrátil se do Uher, kam se byli přestěhovali zatím rodičové jeho, přepaden byl na cestě od loupežníků. V domovině byl zde pro horlivost pohaněn, zmrskán, ze země vypuzen a poslán do Itálie. Tam žil nějaký čas v klášteře Miláně, byv pak i odtud vypuzen, utekl na skalnatý ostrov u Janova. Pak se navrátil opět k Hilariovi a usadil se trvale ve Francii. Tento nepokojný život sv. Martina trval celých pět let. Klidu a oddechu došel horlivý sluha Páně, až se vyplnilo dávno jeho vroucí přání zříditi klášter. Založil skutečně klášter blíže města Portiersu. Srdce i ústa jeho oplývala chválou Boží, když přemohl všechny překážky, které se stavěly v cestu jeho předsevzetí a úmyslu, když přestál všechny zkoušky, jimiž zkoušel Bůh věrnost jeho.

I tebe, bratře a sestro v Kristu, zkouší Bůh často jako sv. Martina. Dopouští na tebe rozličné strasti, aby ti dal příležitost cvičiti se v rozličných ctnostech, tužiti se v dobrých předsevzetích, utvrzovati se v bázni a kázni Boží. Jako bouře otřásajíc dubem, dubu nevyvrací, ovšem nutí jej hlouběji zapouštěti kořínky, ale pomáhá mu k větší síle a vzrůstu; tak i pravý ctitel Boží protivenstvími nebývá sklácen, nýbrž posílen a utvrzen v cnosti. Koho Bůh miluje, toho křížem navštěvuje. Snášej proto rád utrpení své a posiluj se slovy sv. apoštola Jakuba: „Blahoslavený muž, který snáší pokušení; neboť, když bude zkušén, vezme korunu života, kterou slíbil Bůh těm, kteří ho milují.“ (Jak. 1, 12).

Asi 12 let žil sv. Martin v tichosti klášterní, když se při obsazování biskupské stolice v Toursu zraky všech obrátily k pokornému mnichovi a kněžstvo i lid ho zvolili

za biskupa. Sv. Martin cítil se býti nehodným tak vznešeného důstojenství a neschopným k tak těžkému úřadu, ale musel se podrobiti; zdráhání a utíkáni mu nepomohlo.

Aby vyhověl přirozené touze srdce jeho, vystavěl v nejpuštější kraji svého biskupství veliký klášter a žil tam s bratřími ve velké pobožnosti, kajícínosti a práci. Odtud vycházel sv. biskup provázen svými bratry na rozsáhlou vinici Páně, všude kázal, kácel modly, vyracel pověry, slavěl kostely a kláštery, uzdravoval nemocné pouhou modlitbou neb dotknutím a mnohé divy jiné. I rozhlášeno jest v brzkú jiného jeho po celé Francii. Všudy oslavován biskup tourský jako muž apoštolský a divotvorný. To mu vzbudilo u mnohých závist a způsobilo mu mnoho nepřátel, on však zůstal vždy tichý, trpělivý, vlídný a laskavý. Pohled jeho rozveselil každého, slovo jeho každého poučilo, potěšilo, rozehrálo. Oko jeho všude spatřovalo stopy Boží všemohoucnosti, lásky a prozřetelnosti. Duch jeho byl stále u Boha, stále s Bohem obcoval. Tak působil sv. Martin až do nejvyššího stáří ještě 25 let. Když pak počal chřadnouti a s lože již nevstával, dali se duchovní bratři jeho do pláče, řkouce: „Otče, proč nás chceš opustiti? Draví vlci vejdou mezi nás; kdo bude brániti stáda nemajícího pastýře? Odplatu tvou u Boha nikdo ti neodejme; zůstaň ještě s námi!“ Sv. biskup, pohnut tímto nářkem, obrátil oči k nebi a modlil se: „Pane, jsem-li lidu tvému ještě potřeben, nešťtím se práce, staň se vůle tvá!“ Avšak dílo Jeho na zemi bylo dokonáno. Zachvácen prudkou zimnicí, ležel několik dní, maje oči a ruce stále obráceny k nebi. Někteří bratři prosí ho, aby se obrátil na bok, že se mu bude ležeti lehčeji; on však praví: „Bratři nechte mne, ať pohlížím k nebi, aby duch, jenž jest na cestě k Bohu od pravé cesty se neuchýlil.“ A to pověděv, usnul tiše v Pánu.

I pohřben jest s velkou slávou dne 11. listopadu l. P. 397. a ctěn hned po své smrti za svatého.

Tak klidně, jak sv. Martin, může odejít se světa každý z nás, jen když bude dokonale plnit vůli Boží, srovnávat vůli svou s vůlí svrchovaného Pána. Smrt je hrozná jen těm, kdo nežijí dle vůle Boží; smrt hříšníků jest nejhorší. Těm však, kdo Boli milují, je smrt andělem, který provází je v lůno otce nebeského. — „Vzácná jest před očima Hospodinovými smrt svatých jeho.“ (Žalm 115, 6). Nuže, křesťane, před tebou jest nebe i peklo; k čemu chceš, vztáhni ruku svou. Jaký život, taková smrt, jaká smrt, takový soud, jaký soud, taková věčnost.

*

Modlitba k sv. Martinu:

Bože, jenž spatřuješ, že nemůžeme obstátí nížádnou svou silou, propůjč milostivě bychom na přímluvu blahoslaveného Martina, vyznavače tvého a biskupa, obhajeni byli proti všemu protivenství. Amen.

SV. MATĚJ, apoštol Páně.

(24. února.)

Bůh, Otec nebeský, jenž stvořil tento svět ku své cti a slávě také v prozřetelnosti a moudrosti své jej spravuje a zachovává. Kdykoli na místě jednom něco klesá a hyne, pozdvihuje a povznáší zase na místě jiném. Kdykoli církev svatá trpí škodu na místě jednom, pomáhá jí k vítězství slavnému na místě druhém. Když nejlepší tvorové Boží, andělé, se Bohu zprotivili, byli zavrženi do pekla a na místo jejich zvolil Bůh jiné tvory, lidi, kteří místa andělů mají v království nebeském zaujati. Když Jidáš zradou svou z toho světa se sprovodil, rozkázal Bůh skrze apoštola Petra zvoliti na místo jeho nového apoštola, a tím se stal věrný bojovník sv. Matěj. Stalo se to takto:

Po nanebevstoupení Páně byli apoštolové spolu shromáždění k modlitbě. Tu povstal uprostřed shromáždění Petr a mluvil takto: „Muži bratři, musí se naplniti písmo, kteréž předpověděl Duch sv. skrze ústa Davidova o Jidášovi, jenž byl vůdce těch, kteří jali Ježíše, jenž byl připočten k nám a došel podílu posluhování tohoto. A ten zajisté obdržel pole ze mzdy nepravosti, a oběsiv se, rozpukl se na dvě i vykydla se všechna sířeva jeho. A známo jest to učiněno všechněm přebývajícím v Jerusalemě, takže jest nazváno pole to, jazykem jejich Hakeldama, t. j. pole

krve. Nebo psáno jest v knihách žalmů: „Budiž příbytek jejich pustý a nebud, kdo by přebýval v něm a biskupství jeho vezmi jiný.“ Pročež z těch mužů, kteří s námi jsou shromážděni po všechen čas, v němžto vcházel i vycházel Pán Ježíš, počav ode křtu Janova, až do dne, ve kterém vzat jest od nás, jeden z těch musí býti s námi svědkem vzkříšení jeho.“ (Sk. Ap. 1, 16—22). Petr s ostatními apoštoly nechtěl v této důležité záležitosti sám rozhodovati, a proto přednesl ji celé obci bratří, aby oni společně potřebné opatřili. I postavili všichni ze sboru svého jako nejhodnější dva, Josefa, jenž slul Barnabáš, a Matěje. Ale rozhodnutí z těchto ponechali Bohu, jenž pravil: „Ne vy jste mne vyvolili, ale Já jsem vyvolil vás.“ (Jan 15, 16). I modlili se takto: „Ty Pane, který znáš srdce všech, ukaž, kteréhož z těchto dvou jsi vyvolil, aby přijal místo posluhování tohoto a apoštolství, z něhož vypadl Jidáš, aby odešel na místo své.“ (Sk. Ap. 1, 24). I volili losem a los padl na Matěje i připočten jest k jedenácti apoštolům. (Sk. P. 1, 23 – 26). Tak zvolen byl apoštol schopný, který sám s Pánem Ježíšem obcoval, jej slyšel a byl svědkem skutků jeho, neboť byl jedním ze sedmdesáti učeníků Kristových.

Po seslání Ducha sv. hlásal evangelium nejprve v Judsku a v Kappadorii, později v Africe, v Nubii a Abyssinii. Nejvíce kladl posluchačům svým na srdce, aby bojovali proti tělu, duši pak aby vírou a poznáním osvětlovali a utvrzovali. Procházeje širošíře krajiny, obrátil množství lidí na víru Kristovu.

Kdy, na kterém místě a jakou smrtí zemřel, o tom nemáme svědectví úplně zajištěných. Jedná tradice dří, že zemřel v Ethiopii smrtí mučnickou. Druhá, rozšířenější, praví, že se vrátil do své vlasti, kde pro víru Kristovu asi r. 61. od židů nejprve kamenován byl a pak sekerou sřat.

Dle téže zprávy odnesla sv. Helena ostatky jeho do Říma, kde ve chrámě Panny Marie podnes větší část jejich se chová, kdežto druhá část uložena jest v Trevíru v chrámě sv. Matěje.

Vyznal-li apoštol Pavel: „Milostí Boží jsem, co jsem,“ musel i sv. apoštol Matěj vyznati totéž, když padl los na něho. I naší zásluhou to není, že narodili jsme se z rodičů křesťanských, kteří nás pokřtiti dali, a tím jako na apoštola Matěje i na nás přišla povinnost, abychom dle příkladu jeho víru Kristovu jazykem vyznávali a dle ní živi byli. Každý z nás ať je v jakémkoli povolání, má býti jaksi apoštolem Kristovým, bychom pravdu Bohem hlásanou rozšiřovali a hájili. Kdekoli lehkomyšlníci a rouhači tupí a hanobí věci posvátné, tam má rozhodný katolík jako apoštol Kristův rázně vystoupiti a pravdy se zastati.

Modlitba církevní:

Bože, jenž jsi přidružil ku sv. apoštolům blahoslaveného Matěje, uděl nám, prosíme Tebe, abychom jeho přímlovou Tvé veliké dobroty ustavičně zakoušeli. Amen.

SV. MICHAEL, archanděl Páně.

(29. září.)

Ve sborech andělských vyniká mezi knížaty blažených duchů archanděl Michael, jakožto vítězný bojovník pro Boha i království jeho. Jméno Michael značí: Kdož je jako Bůh. Svatí Otcové pokládají Michaela za strážného anděla vyvoleného národa ve St. Zákoně. Prorok Daniel kvílel po tři týdny, postil se a kořil se Bohu, aby mu dal nahlédnutí do budoucích osudů lidu jeho zajatého. A Michael, jeden z předních knížat přišel prorokovi na pomoc, aby ho vyučil, co přijíti má na lid jeho. I zjevil Hospodin Danielovi netoliko, že lid jeho bude ze zajetí vysvobozen, nýbrž že přijde i čas jeho spasení. Toho času pak povstane Michael, kníže veliký, který stojí za syny lidu tvého, a toho času spasen bude lid tvůj, kdožkoli zapsán bude v knize. (Dan. 12, 1).

Ve zjevení sv. Jana pak čteme: (Kap. 12, 7 – 11). „I stal se boj veliký na nebi. Michael a andělé jeho bojovali s drakem, a drak bojoval i andělé jeho, i nepřemohli, aniž je místo jejich více na nebi nalezeno. I svržen jest drak ten veliký, had starý, jenž slove ďábel a satan, kterýž svodí všechny okršlek světa a svržen jest na zem i andělé jeho s ním svrženi jsou. A slyšel jsem hlas veliký na nebi řkoucí: Nyní stalo se spasení a moc i království

Boha našeho, a moc Pomazaného jeho; neboť svržen jest žalobník bratří našich, který žaloval na ně před obličejem Boha našeho dnem i nocí. A oni zvítězili na něm pro krev Beránka.“

Někteří bohoslovci vykládají toto zjevení takto: Od věčnosti bylo ustanoveno, že Syn Boží přijme na sebe přirozenost lidskou. Když toto tajemství zjeveno bylo andělům, povstala jedna část jejich proti Synu Božímu, a nechtěla se mu kláněti. Bůh prohrěšivších se andělů neušetřil, nýbrž strhnuv je do pekla, vydal vazbám temnosti.“ (II. Petr 2, 4). Místa v nebi nikdy více se nedomohou, neboť tam zaujmou místo vykoupenci Kristovi. Proto nenávidí satan lidstvo hned od počátku a snaží se mu uškoditi. Z nenávisti proti Bohu a závisti proti lidem snažil se satan zmařiti všechno, co Bůh pro povznesení lidstva učinil. Bojuje dosud urputně proti království Kristovu, církvi sv., svádí dosud mnoho lidí k hříchu a zkáze, ale konečně podlehne přece a lidstvo, krví vtěleného Syna Božího vykoupené, dosáhne trůnu na nebesích.

Archanděl Michael i vykoupencům Kristovým je obráncem proti nástrahám satanovým.

Od prvopočátku církve sv. Michael byl v lidu vysoce ctěn a vážen. Tak císař Konstantin již ve 4. století zbudoval na břehu mořském slavný chrám sv. Michala, jehožto svátek od té doby v církvi řecké slaven byl. V církvi západní byl první chrám ku počtě sv. Michala vystaven v jeskyni na hoře Gorganu v Apulii koncem 5. století, kdy sv. Michael se zjevil, jakožto památka se koná 8. května. Podobné zjevení událo se ve Francii sv. biskupu Aubertovi, od kteréhožto zjevení má své jméno „hora sv. Michala,“ stojící uprostřed moře, kde od té doby stojí klášter. Třetí takové zjevení stalo se v Římě na pahorku hadriánském,

odtud vzal jméno hrad andělský. Papež Bonifác asi r. 530. vystavěl na bývalém závodišti v Římě, kde na tisíce mučovníků krev svou prolilo, znamenitý chrám sv. Michala a položil výroční svátek jeho na den 29. září.

Od toho času byl po všem světě katolickém na počest sv. Michala zbudován veliký počet chrámů. Za středověku mívaly křesťanské pluky obraz sv. Michala na praporech a vojenští řádové ctili ho jako patrona svého.

Boj satanův proti dílu Kristovu děje se dosud, zatemňuje lidstvo před světlem víry Kristovy, a činí je služebníky a otroky svými zvláště v době nynější. Což divu, že sv. Otec Lev XIII. doporučil svěřence své pod ochranu bojovníka Božího a naporučil, aby kněží po každé tiché mši sv. s věřícími vyzvali o pomoc sv. Michaela

modlitbou:

Svatý Michaeli, archanděli, opatruj nás v boji, proti zlosti a úkladům ďáblovým budiž nám ochranou. Přikážíš jemu Bůh, pokorně tě prosíme, a ty, kníže vojska nebeského, uvrz satanáša a jiné duchy zlé, kteří ke zkáze duší ve světě obcházejí božskou mocí do propasti pekelné. Amen.

SV. MIKULÁŠ, biskup

(6. prosince).

Sv. Mikuláš pocházel ze vznešeného a bohatého rodu v městě Pataře v Malé Asii. Po smrti svých rodičů stal se dědicem znamenitého jmění. Ale zděděné jmění nepřirostlo mu k srdci, jako mnoha jiným lidem, neboť útrpnost k chudým rostla s ním od útlého mládí, jako nerozdílná družka. Sv. Mikuláš se pokládal jen za správce statků od Boha nadělených. Poněvadž mu bylo dáno mnoho, dával mnoho, rozdával štědře, plnýma rukama. Štědrost jeho k chudým měla zvláště skvělou stránku. Prokazoval dobrodiní vždy tajně, aby nevěděla levice, co činí pravice. Bližil se k chudým s každým dárkem tak, aby odnímal chudobě bodlavé trní, neroznítil na lících jejich růže studu a zahanbení. Měl na zřeteli nejen bídu zevnější, nýbrž i pramen, z něhož bída se prýštila, i rozmanitá nebezpečí duše, do nichž bída uváděla.

Tomu nasvědčuje zvláště jeden dojemný příběh, který z paměti lidské nikdy nevyjde. V rodišti jeho žila schudlá šlechtická rodina v kruté nouzi, až ztrápený otec zmálomyslněl tou měrou, že pojal nešťastnou myšlenku zaprodati nevinnost tří dcer svých, aby se uživily. Jakmile zvěděl o hrozném tom úmyslu Mikuláš, našla jeho láska zvláštní cestu k záchraně nešťastné rodiny. Nikým nepozorován

přišel v noci k domu zoufajícího otce, vhodil polootevřeným oknem měsíc peněz do pokoje, které mohly stačit na věno jedné z dcer. Podobně obdařil Mikuláš i druhou a třetí dceru. Otec, vida peníze neznámým dobrodincem darované, litoval svého úmyslu hříšného a provdal všechny dcery za řádné muže.

Sv. Mikuláš snažil se, aby jeho skutek dobročinný byl zatajen; ale hvězdy na obloze nebeské viděly jej a temnota noční vypravovala o něm světlu dennímu. Schudlý šlechtic zvěděl o svém dobrodinci, vrhl se k nohám Mikulášovým, skrápěl milosrdné ruce jeho hojnými slzami a děkoval mu. Mikuláš odmítal všechny projevy a odkázal šlechtice na dárce nebeského, by jemu v příkázáních zůstal vždy věren. Odevšad se mu dostávalo chvalořečení, což jeho duši skromné nebylo vhod. I odcestoval do sv. země, aby tam o samotě výhradně Bohu sloužil. Když se vracel ze sv. země do Myry, bylo tam právě biskupské místo uprázdňené. Shromáždění biskupové ustanovili se na tom, že za biskupa zvolí toho, kdo nejčasněji z rána první ve chrámě se objeví. Stalo se řízením Božím že toho rána první Mikuláš vstoupil do chrámu. Ač se vzpíral, byl nucen volbu přijati.

V úřadě biskupském byl Mikuláš vzorem dokonalé lásky k Bohu a k bližnímu. Žil velmi přísně, postě se a odpočívaje jen na holé zemi. Jsa z míry pokorný a tichý, nevyhledával nikdy své vlastní cti, nýbrž vyhledával jen čest a slávu Boží. Dojemnou zbožností vzdělával své stádo, byl štědrým podporovatelem nuzných a ubohých. Navštěvoval, poučoval a těšil nemocné, vězně i zajatce, sytil lačné a byl ochráncem dítek, zvláště sirotků, ujímal se vdov a všech nevinně pronásledovaných. Z moci Boží konal i zázraky při bouřích na moři, na nemocných a posedlých.

Sv. Mikuláš.

Když křesťané krutě byli pronásledováni za císaře Diokleciána, byl i on uvězněn. V žaláři trpěl několik roků, až za císaře Konstantina Velikého byl osvobozen. Pak byl přítomen sněmu nicejskému. Jsa věrným pastýřem svého stáde, nedopustil, aby se vloudilo do něho bludařství Ariovo, a slouživ dlouho s neunavnou horlivostí Bohu, církvi a věřícím, odešel tiše dne 6. prosince asi r. 327. na věčnost pln zásluh a milostí. Tělo jeho pohřbeno bylo ve stoličném chrámě myrském. Bůh oslavoval jej po smrti mnohými divy a zázraky.

Všechna dobrodiní ostatní, o nichž památky nemáme, zapsána jsou slzami oblažené chudiny v knize života. Veškeré křesťanstvo ctí a oslavuje jeho štědrost. Na den sv. Mikuláše těšívají se nejvíce dítky; rodiče jim dávají v noci rozličné dárky za okno na památku sv. Mikuláše a velmi se z toho radují, dokud žijí dítky v blažené domněnce, že ty pěkné věci v noci naložil jim sv. Mikuláš. O kéž by nikdy z lidu našeho nevymizely krásné zvyky štědrosti v den sv. Mikuláše prokazované! Není-li to v pravdě nebeská radost, oslavovali štědrost sv. muže dávno a daleko od nás zemřelého tím, že duše nevinná slává se účastnou jeho dobročinnosti? Následujme rádi sv. Mikuláše v jeho dobročinnosti. Příležitosti máme dost — kdo má mnoho, dávej mnoho, a kdo má málo, i z mála rád uštědřuj. Neboť kdo skoupě rozzívá, skoupě i žítí bude, kdo rozzívá v požehnání, v požehnání kliditi bude. Jakou měrou budeme měřiti, takovou nám bude odměřeno.

Modlitba k sv. Mikuláši:

Bože, jenž jsi sv. Mikuláše, biskupa svého a vyznavače, nesčíslnými zázraky oslaviti ráčil, dej nám prosíme, abychom pro zásluhy a přímlovu jeho od ohně pekelného uchováni byli. Amen.

SV. ONDŘEJ, apoštol Páně.

(30. listopadu.)

Sv. Ondřej pocházel z městečka Betsaidy při jezeře Genezaretském. Byl vlastní bratr Petrův a učeník sv. Jana Křtitele. Byl z apoštolů neprvnější, který Ježíše jako Vy kupitele poznal. Neboť když jedenkrát se sv. Janem stal a Kristus Pán okolo šel, sv. Jan Křtitel učinil jej pozorna a pravil: „Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa.“ Sotva slova ta uslyšel Ondřej, opustil s Janem evangelistou Jana Křtitele a šel za Ježíšem. Vida to Ježíš, obrátil se a pravil: „Co hledáte?“ Kteřížto odpověděli: „Rabbi, kde bydlíš?“ I řekl Kristus: „Pojďte a vizte.“ I šli s ním, viděli, kde bydlí a ten den zůstali s Ním. (Sv. Jan 1, 38-39).

Druhý den na to, když Ondřej se sešel se svým bratrem Šimonem Petrem, vypravoval mu s velikou radostí řka: „Nalezli jsme Messiáše.“ I přivedl ho k Ježíšovi. Od té doby docházeli oba bratři Šimon i Ondřej k Ježíši častěji, byli svědky prvního zázraku, který učinil Pán Ježíš o svadbě v Kaně Gallilejské a provázeli jej na pouti do Jerusáléma o svátcích velkonočních. Mezi tím však provozovali svou rybářskou živnost bez přestání až do těch dob, kdy u moře Gallilejského řekl k nim Ježíš: „Pojďte za mnou a učiním vás rybáři lidí.“ Od toho okamžiku přidružili se učeníci ti trvale k Pánu Ježíši a byli

s ostatními apoštolý svědky všech řečí, skutků a divů Kristových. Z některých míst sv. evangelií je zřejmo, že Ondřej požíval zvláštní důvěry svého Mistra.

Přijav s ostatními apoštolý o letnicích Ducha sv., vydal se sv. Ondřej na apoštolské cesty hlásat pohanům evangelium. Hlavně působil ve Skythii v jižním Rusku a Řecku severním. Pravděpodobno, že i v krajinách dolního Dněpru rozséval símě víry Kristovy. Ze Skythie odebral se Ondřej do Malé Asie a procestoval Pontus, Kappadocii, Galicii, Bythynir a Řecko, kde v městě Patras apoštolskou činnost dokončil smrtí mučnickou.

Horlivým hlásáním evangelia Kristova a mnohými zá-
zraky obrátil množství pohanů; tím však znepřátelil si cí-
sařského náměstka Egeata v Patrách a byl od něho po-
lnán na soud. Tu obořil se naň Egeas a vytýkal mu, že
boží chrámy bohů a svádí lid' k sektě křesťanů, kterou cí-
sařové poručili vyhladiti. Ale Ondřej jsa prost všeliké
bázně, mluvil nadšeně o Kristu, budoucím soudci všech
lidí, i jeho dobrovolné smrti na kříži a nabídl se náměst-
kovi, že vyloží mu tajemství víry Kristovy i spasitelnou
moc její. Tím ještě více Egeas se rozhněval a pohrozil
Ondřejovi, že ho dá ukřižovati, nezapře-li Krista a nebude-
li obětovati modlám. A když Ondřej slavně prohlásil, že
obětuje jedinému pravému Bohu, byl ukrutně zbičován a
do žaláře uvržen. Jakmile mu oznámeno bylo, že zemře
potupnou smrtí na kříži, odpověděl, pln jsa Ducha sv.,
srdnatě: „Jsem služebníkem kříže Kristova a více si ho
přeji, než se ho bojím.“ Kříž byl pohanům potupou —
a přece když Ondřej přichystaný kříž uzřel, zvolal ra-
dostně: „Buď pozdraven o kříži, jenž posvěcen jsi byl
tělem Kristovým a ozdoben údy jeho jako perlami! Než
Pán můj vstoupil na tebe, byl jsi postrachem na zemi,

nyní však naplňuješ nás touhou nebeskou. Neboť věřící vědí, jaké milosti v sobě chováš a jakých darů uděluješ. Bezpečen a radosten spěchám k tobě, abys přijal i mne učeníka Onoho, jenž na tobě pněl. Byl jsem povždy milovníkem tvým, vždy toužil jsem objati tebe. O svatý kříži, dlouho očekávaný, vroucně milovaný, vysvoboď mne z toho světa a vrať mne Mistru mému, aby mne skrze tebe přijal ten, jenž skrze tebe mne vykoupil.“

Aby apoštol sv., jsa mukami zemdlen, neskonál náhle, nýbrž teprve po dlouhém trápení, nebyl na kříž přibit hřeby, ale přivázán provazy. I zůstal živ do třetího dne na kříži, nepřestávaje děkovati Kristu Pánu, že byl nalezen hodným připodobniti se Jemu smrtí a hlásaje s kříže jako s kazatelny zástupům shromážděným evangelium, dne 30. listopadu asi r. 72. po Kr. vypustil šlechetnou a obětavou duši svou.

Z nejstarších, ovšem nikoli zcela jasných záznamů má se za to, že sv. Ondřej zemřel na kříži vklíněném na způsob písmene X. Odtud kříž ten sluje svatoondřejským.

Vzácná křesťanská paní Maximilla sňala uctivě mrtvé tělo apoštola Páně s kříže, pomazala vonnými mastmi a uctivě pochovala. Roku 357. byly ostatky sv. Ondřeje přeneseny do chrámu sv. apoštolů v Cařihradě. Když r. 1204. zmocnili se křížáci tohoto města a přeměnili řeckou říši v císařství latinské, odnesl kardinál Petr z Kapny tyto ostatky do Italie a uložil je ve stoličním chrámě v Amalfi, kde větší jejich díl se dodnes chová. Hlava sv. Ondřeje byla za papeže Pia II. přenesena do chrámu sv. Petra v Římě. Také jiná města italská honosí se menšími částkami z ostatků tohoto apoštola a velechrám sv. Víta v Praze má z nich jeden zub a 3 kousky kostí.

Ke cti sv. Ondřeje je ve vlastech našich mnoho

chrámů zasvěcených. Jméno jeho nejvíce rozšířeno na východní Moravě, nájme na Valašsku, kde i hory Ondřejník, Ondřejovka svědčí o známosti velké jména toho.

Sv. Ondřej je nám živým vzorem, s jakou radostí máme kříž objímati. Uzřev kříž, radostí splasal, pozdravil jej, líbal a objímal jej. Nás neváže nikdo na kříž skutečný, bychom jako on ukřižováni byli — na nás jen časem Bůh dopouští nějaký křížek, utrpení, by zkusil věrnost služby naší. Sesílá na nás nemoc, neb smrt přátel našich, opuštěnosti, rozličná jiná trápení, trpíká zklamání. Jak přijímáme tento kříž? Jak málo je opravdových milovníků kříže Kristova, kteří chtějí přijíti skrze utrpení do slávy věčné! Pravdu píše Tomáš Kempenský: „Mnoho má Ježíš milovníků nebeského království svého, ale málo nosičů kříže svého. Mnoho má těch, kteří potěšení, ale málo, kteří zarmoucení žádají; více nalézají tovaryšů ku stolu, ale málo k postu. Všichni žádají s ním se radovati, ale málo jich chce pro něho trpěti. Mnoho jich následuje Ježíše až k lámání chleba, ale málo až ku pití z kalicha utrpení. Mnoho jich prokazuje jeho zázrakům poctu, ale málo jich následuje potupy kříže. Mnoho jich miluje Ježíše, pokud jich nestihlo nic protivného, ale jak na ně sešle nepatrné protivnosti slaboši, kteří kříž svůj nerádi nesou a třebaž i způsobem hříšným zbaviti se ho usilují? Není pravým učením Ježíše Krista, kdo nechce ho následovati v utrpení. „Jestliže spolu s Kristem trpíme, budeme s ním i spolu oslaveni.“ (Dle Řím. 8, 17).

Modlitba církevní

O Bože, utikáme se pokorně ku Tvé velebnosti s prosbou, aby sv. Apoštol Ondřej, byv učitelem a vůdcem Tvé církve na zemi, byl i stálým přímluvcem naším u Tebe. Amen.

SV. OLDŘICH, biskup.

(10. července).

Sv. Oldřich byl syn hraběte Hubalda v Dillingách a narodil se v Augsburku. V dětském věku vždy byl churavým a tak slabým, že ho rodiče ze studu před cizími lidmi skrývali. Než Bůh jej pozdravil; vyspěl v mládence a dán na vychování do kláštera sv. Havla. Zde žil jsa mezi samými mnichy, položil základ k budoucí své svatosti. — Žil velmi přísně. Nosil drsné roucho kající, spával na tvrdém kamenu. Dobří mnichové kláštera měli ho pro jeho dětinnou zbožnost a jeho andělskou nevinnost rádi a přáli si, aby vždy u nich zůstal. Oldřich ptal se tu na radu jisté nábožné poustevnice, která jej vždy k dobrému povzbuzovala. Poustevnice na ten úmysl po 3 dny se modlila, a pak v duchu prorockém mu radila, by do kláštera nevstupoval, nýbrž by odešel na východ a tam jako biskup sloužil Pánu, při tom protivenství snášel, jakých ani od pohanů by netrpěl, i konečně že zvítězí a bude zase klidným. Proroctví to se splnilo. Brzy rodiči ho vzali z kláštera nazpět a svěřili jej biskupu Adalberonu v Augsburku. V 18. roce byl již v cnostech i vědách utvrzen. Biskup pozoroval tyto vynikající vlastnosti jeho, vysvětil jej na kněze a brzy i za kanovníka povýšil.

V této hodnosti žil Oldřich vždy pokorně, vystříhal

se každého nebezpečí, které hrozilo jeho duši. Modlitba a studium byly jeho pravidelné zaměstnání. Po nějakém čase odebral se do Říma k hrobům sv. Petra a Pavla. Sv. Otec Sergius III. velmi laskavě jej uvítal a oznámil mu, že po smrti biskupa Adalberona je ustanoven biskupem v Augsburku. Oldřich uleknuv se té zvěsti, zdráhal se přijati tak velkou důstojnost. Ale sv. Otec jemu řekl: „Nepřijmeš-li nyní církev Augsburskou, pastýře zbavenou, kdy ještě pokoje požívá, budeš ji muset spravovat až od nepřátel bude zpusťována a vydrancována.“ Podiviv se slovům papeže osvěceného, vrátil se Oldřich do Augsburku, nalezl zatím biskupa Adalberona již pohřbeného, a na místě jeho již jiného biskupa jménem Hiltin. Oldřich složil úřad kanovníký a odebral se ku své matce, aby ji opatroval. Ač žil v ústraní, přece každé příležitosti ke hříchu až příliš úzkostlivě se vyhybal.

Zatím zemřel i biskup Hiltin a Oldřich byl od svého císaře Jindřicha I. za jeho nástupce jmenován a v 31. roku svého věku na biskupa vysvěcen. Tak se doslovně vyplnilo, co mu ona poustevnice i papež byli předpověděli.

V té době divoký národ Hunnův prodral se až k Augsburku, dobyl města, domy spálil, chrámy zbořil. Po celé krajině daleko na řece Lýku leželo vše rumem a popelem a kamkoli kdo pohlédl, všude viděl jen bídu a nouzi. Tu nastala hrozná práce a obět pro Oldřicha — ale neklesl při tom na mysli. Rychle shromáždil věřící po všech stranách rozprchlé, zaopatřil jim, pokud bylo možno, tělesné i duchovní pomoci a s chutí se pustil s nimi do staveb zbořených chrámů. Při stavbě chrámu sv. Afry uzřel nábožný kněz Lambert u vidění zemřelého biskupa Adalberona, který poručil vyřídit Oldřichovi, že bude od Boha

odměněn za modlitbu a almužny a že s biskupem Fortunatem v nejbližší příští zelený čtvrtek přijde a s ním sv. oleje bude světit. Také předpověděl, že krypta sv. Afry se sesuje. Toto vše se událo, jak bylo předpověděno. Ale brzy se stalo nové neštěstí. Maďaři vtrhli do země, zaplavili země německé, město Augsburg obklíčili, aby jej opět zpusťovali. V této hrozné chvíli dal biskup všechny kojence celého města donést do kostela a položit na holou zem. Pak s lidem se vrhl na kolena a vřele k Bohu volal o pomoc. Bůh vyslyšel prosbu jejich. Maďaři opustili Augsburg, odtáhli k řece Lyku a tam od císaře Otty I. r. 955. byli poraženi. Když Maďaři ze země vytáhli dal opět zbořený chrám sv. Afry postavit. Postavil později ve svém biskupství mnoho kostelů jiných.

Sv. Oldřich vedl život velmi přísný a dobročinný. Denně dvanácti chudým nohy umýval, chudé při svém stole vždy míval, které sám obsluhoval. Jeden z kněží musel stále vyhledávat chudé, aby je biskup mohl počastovat. Pro nemocné založil špitál, ve kterém denně nemocné navštěvoval a těšil. Když ve stáří nemohl již sloužit mše sv., dával se donášet do kostela a tam zbožně obcovával mši sv. Dne 18. června r. 973 po mši sv. vrhl se před sv. křížem na tvář a tak ležel půl hodiny. Na to si dal před oltář přinést několik šatů svých, své skromné náradí a 10 šilingů stříbra a pravil: „K čemu to všechno?“ a hned to rozdělil mezi duchovní a chudé. Nyní již očekával hodinku smrti. Domníval se, že zemře ve svatvečer sv. apoštolů Petra a Pavla a proto k nešporám oblékl se v rubáš smrtelný a leže na zemi, očekával smrti. Avšak nestalo se tak. Až teprve v pátek na to 4. července r. 973. před východem slunce dav se položit na popel, zemřel tiše v Pánu.

Kosti jeho dosud odpočívají ve stoličním chrámu sv. Afry, který nyní sluje sídelní chrám sv. Oldřicha v Augsburgu.

Následujme zářivého příkladu lásky sv. Oldřicha k nuzným, chudým a nemocným. Útrpnost všlípil Bůh v srdce každého člověka. Pozorujme jen nezkažené srdce malých dětí. Když dítko vidí rodiče aneb i jiné lidi uboze plakat, patří na ně útrpně až se bolestně s nimi rozpláče. Jen srdce hříchem zkažené zůstává tvrdé, necitelné v neštěstí a bídě bližního. Nemáme-li pravé útrpnosti s trpícími, pak to svědčí o hříšnosti srdce našeho. Než „almužna vysvobozuje od smrti, očisťuje od hříchů, a působí, aby člověk nabyt milosrdenství a život věčný.“ (Tob. 12, 9). Chceme-li se dočkat šťastné smrti, podobné, jakou umíral sv. Oldřich, pak dříve s podobnou láskou rádi skutky milosrdenství trpícím a ubohým prokazujeme.

*

Modlitba církevní:

Vyslyš, Pane, prosby naše, které v den slavnosti vyznavače Tvého sv. Oldřicha Tobě přednášíme, bychom, nemajíce důvěry své spravedlnosti, přímluvou Tvého miláčka podporováni byli. Amen.

SV. OTTILIE, abatyše.

(13. prosince.)

Sv. Otilie narodila se r. 662. z vévodského rodu v Německu. Přišla na svět úplně slepá. To pyšného otce velmi hnětlo, takže chtěl její narození světu utajiti a dceru se světa sprovoditi. Matka ze strachu dítě odevzdala své komorné, která je zanesla na vychování do kláštera Palma v Burgundsku. Nábožná představená převzala dítě a dala matce v duchu prorockém vzkázati, aby jen důvěřovala v Boha. Předpověď se splnila. Když Otilka dosáhla 12. roků, přišel do kláštera biskup nábožný sv. Erhart, požehnal dítě a pokřtil je. A hle, dívka v té chvíli zraku nabyla. S ple-sáním patřila na biskupa, jenž vypravoval, že Bohem tam poslán byl, aby ji uzdravil.

Tato blahá zvěst způsobila netušenou radost v domově. Jen otec Adalrich se neradoval, proto Otilie ponechána v klášteře. Vzorně a zbožně žila; jen se rmoutila, že otec ji nenávidí. Modlila se mnoho, aby ho obměkčila. Bratr Hugo jí dopisoval o otci i matce, ba i veliké dary posílal do kláštera, které Otilie chudým rozdala. Otec však na tom stál, že dcery ani viděti nechce. Hugo myslel, že se poddá, když ji uvidí. Dopsal jí, aby přijela do hradu Hohenburgu. Když přijížděla k hradu a Hugo chystal se k uvítání, tu se otec tolik rozčílil, že tasil meč a syna zranil. Ale pohled na krvácející nevinného syna ho přivedl k rozumu.

Sv. Ottilie.

Bol i zděšení ho opanovaly. Když Ottilie vkročila do komnaty a padla před otcem ; otec ji pozvedl, objal a radostně k matce přivedl. Radost na hradě byla nyní k nepopsání.

Po čase chtěl ji otec provdati za vévodu. Ottilie upřímně řekla, že zvolila si již jiného ženicha. Otec byv sklaman v naději, dal jí jen nepatrné věno aby si jinak činila, co chce. Ottilka si zvolila v hradě odlehlý pokojík a tam v modlitbě za otce a rozjímání trávila pokojně život svůj. Věno rozdala chudým. Jednou potkal ji otec na cestě k chudému. Tázal se jí, kam jde. Ottilie pravila : „Nesu trochu mouky ovesné k nemocnému na chleba.“ Slova ta otce hluboce dojala, takže pravil : „Zapomeň dcero má na chudobu, ode dneška se ti lépe povede.“ Na to daroval jí svůj hrad Hohenburg se všemi statky i důchody, aby jej proměnila v klášter. Při odevzdávce hradu pravil : „Modli se s paními za mne, abych došel odpuštění.“ Od té doby otec žil život kající až do smrti své r. 690. Za devět dní na to zemřela Ottilce matka. Deset roků to trvalo, než se hrad proměnil v klášter. Mezi tím kolem Ottilie scházely se šlechtické panny, které se životem jejími spravovaly a zdokonalovaly. Ottilie žádala je, aby zvolily si nějakou řeholi. Sestry žádaly, aby ona sama řeholí pro ně složila, a sice takovou, aby nejen rozjímaly, ale skutky dobročinné prokazovaly. Ottilie zvolila jim řeholí sv. Benedikta a stala se abatyší nového kláštera. Byla matkou nejen sestrám, ale všem nuzným a potřebným. Poněvadž v zinně chudí a nemocní nemohli se na strmý vrch hradu dobelhati, vystavěla na úpatí hory dům pro nemocné a chudé. Před klášterem sama zasadila 3 lípy ve jménu Nejsv. Trojice. Po věky lípy tyto hlásaly její památku. Později založila i klášter pro jinochy a kněze. Oba kláštery staly se pramenem hojného požehnutí Božího.

Zvláštní úctu chovala k sv. Janu Křtiteli, k jehož počtě vystavěla kostelíček a při něm komůrku. Zde rozjímala a četla horlivě Písmo i sv. Otce. I celé noci probděla na modlitbách. Žila velmi skromně; nápojem byla jí jen voda, pokrmem ječný chléb a zelenina. Lůžkem byla jí medvědí kůže, polštářem kámen. Tak trávila život až do smrti. Před smrtí dala se donésti do kaple sv. Jana, tam přijala nejsv. svátost a za pláče osiřelých sester zesnula v Pánu 13. prosince r. 720. Její svaté tělo panny pochovaly v této kapli. Oslavena v životě i po smrti mnohými zázraky. Zvláště slepí brávali a dosud běrou u ní útočiště. Po 600 letech byl za císaře Karla IV. hrob její biskupem Štrasburským a Olomouckým otevřen a tělo její neporušené nalezeno. Císař vyžádal si jednu ruku její, dal dovésti do Prahy, kde se dosud slavně chová a uctívá.

Sv. Ottilie zobrazuje se s knihou, na jejíž listech jsou znázorněny oči. Je patronkou slepých a na oči neduživých.

*

Modlitba církve:

Bože, jenž všechny národy osvěcuješ a čností své svaté panny, Ottilie, podivuhodné skutky jsi ukázal: prosíme Tvého nesmírného milosrdenství, jenž jsi z jejího zraku slepotu vzdálil, abys rovněž i nás na její přimluvu a pro její zásluhy osvěcoval a nám milostivé věčné blaženosti propůjčil. Amen.

SV. PAVEL, apoštol národů.

(29. června.)

Ze všech apoštolů Kristových podnikl pro rozšíření evangelia pravdy práce nejvelkolepější sv. Pavel. Narodil se v městě Tarsu v Cilicii ze zámožné rodiny pokolení Benjaminova. Jakožto rodák říšského města Tarsu honosil se důležitým právem občanství římského. Tehdáž byly v světoznámém Tarsu vyšší školy, v nichž sv. Pavel se vzdělával u vědách řeckých. Odebral se pak do Jerusalema, kde u slovutného Gamaliela učil se Starému Zákonu a výkladům jeho, jakož podávala sekta Farisejská. Vedle toho vyučil se i řemeslu stanařskému. Vyspěv v horlivého Farisea, zahořel nenávisť proti učení Kristovu a jeho vyznavačům. Když byl jáhen Štěpán kamenován, opatroval Pavel, či dříve slující Šavel, nejsa ještě plnoletý, šaty těch, kteří ho kamenovali. Velmi pronásledoval vyznavače Kristovy, jež považoval za rouhače, kde a jak mohl. Nemaje na tom dosti, že chodil po školách a donášel k soudům, kdo se rouhal, umínil si i do Damašku se odebrati, aby tam slídl po stoupencích Kristových a je uvěžňoval.

Než cestou do Damašku, zvláštní milostí Boží byl Šavel od Krista zázračně obrácen a „učiněn jeho vyvolenou nádobou, aby nesl jméno jeho před pohany, i krále i syny israelské.“ (Skut. Ap. 9. 15)

Obrácený Šavel zůstal v Damašku po několik dní, hlásaje hned ve školách židovských Ježíše Krista Božího. I báli se ho Židé a ukládali o jeho bezžítí, on pak to vida, odešel do Arabie, kde po tři léta připravoval se o samotě k velikému dílu apoštolskému, k němuž Pán jej byl povolal.

V povolání apoštolském vykonal dílo, nad nímž žasne celý svět. Na perutích horlivosti a vzmužilosti vydal se Pavel na daleké cesty mezi národ pohanský. Hned po svém obrácení prošel všechny končiny přední Asie. Obrátiv ke Kristu nesčetné obce, překročil úžinu mořskou a vstoupil první z apoštolů na půdu naší Evropy. Všudy s nevídaným prospěchem zvěštoval evangelium Kristovo.

Mluvil v městě nejosvícenějším v aeropágu v Athenách a mnohé získal; mluvil k nejmocnějším v hlavním městě Římě; mluvil před císaři, před knížaty, před mudrci a k jeho slovu bořily se oltáře model, k jeho slovu pyšné domněnky mudrců v nic se rozpadaly. Zvláště my, Slované máme proč děkovati sv. Pavlu, neboť on založil obec křesťanskou v Soluni a dva listy překrásné k nim napsal. A právě z této obce v 9. století přichváťali k nám apoštolé naši slovanští, sv. Cyril a Methoděj, aby víru, dříve jim Pavlem hláсанou, zase nám zvěštovali.

Sv. Pavel prošel celý téměř tenkrátě známý svět, co zatím ostatní apoštolové kázali v zemi Židovské. Pro tyto obrovské práce na vinici Páně vykonané zasluhuje sv. Pavel mezi apoštoly místa knížete. Zároveň i proto je toho jména hoden, poněvadž na světě mnoho zkusil a vytrpěl od té doby, co ho v Damašku v koši přes zeď spustiti, aby útekem život zachoval, až do toho okamžení, kdy v Římě na rozkaz ukrutného Nerona hlavu svou pod meč kalův sklonil r. 67. po Kr. Po celý ten čas, více než 30 let, nebyl

život Pavlův nic jiného, leč neustálý boj a zápas s protiventstvím a mukami všeho druhu.

Sv. Pavel je největším zjevem v dějinách církve katolické. Takovým výbojem světa a vítězem nebyl nikdo z lidí ani před ním, ani po něm. Právem dí o něm sv. Jan Zlatoušlý: „Jako při východu slunce prchá tma a všecko, co temnota miluje, tak Pavlovým kázáním byl blud zapuzen a modlářství, nečistota, nestřídmost i ostatní nepravosti byly ze svého panství zaplašeny, zahnány a stráveny, jako stravu se vosk plamenem a pleva ohněm.“ Pavel podnikl obrovský boj proti Židům i pohanům a dokonal jej vítězně. Židům, kteříž pokládali se za jediný vyvolený národ, za výkvět a korunu člověčenstva, dokázal mohutnými slovy a důvody, že v Kristu Ježíši neplatí rozdíl mezi národy, ani obřízka nic neplatí, nýbrž že platí pouze víra svatou lásku působící. Řekům honosícím se vzdělaností, vědou a uměním, ukázal, že všechna jejich moudrost před Bohem je bláznovstvím. Pyšným vládcům světa Římanům, dovedil, že moc jejich plyne ze sobectví a otročování národů. Byl sice až o 11. hodině povolán na vinici Páně, ale pracoval a vytrpěl více než všichni ostatní apoštolé. Konal pro Kristovu víru s úžasnou vytrvalostí veliké cesty po Asii, Evropě, všude pěšky po horách, dolinách, na moři po vetších lodích. Nejdříve se obracel k Židům a býval často od nich jako člověk málomocný a morem stížený ze sbornic, z domů svých přátel vyháněn do lesů a pustin mezi dravou zvěř.

Sám doznává „Od Židů pětkrát čtyřicet ran bez jedné jsem obdržel. Třikrát jsem byl metlami mrskán, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem na moři tonul. Byl jsem často v nebezpečenstvích na cestách, na řekách; v nebezpečenstvích od lotrů, od svých krajanů, od pohanů, v městě, na poušti,

na moři, mezi falešnými bratřími, v práci a bídě, v bdě-
ních mnohých o hladu a žízní, v postech mnohých, v zimě
a nahotě.“ (II. Kor. 11, 24—27.)

Ačkoli tolik překážek se mu v cesty stavělo a tolik
protivenství musel snést, přece nikdy v povolání svém se
nedal zvíkat. Jeho neoblomná vůle neomdlávala, až pro-
vedl, co Bůh do mysli jeho vštípil. Slávu Kristovu hlásati
a o spasení všech lidí se úsilovně zasazovati, bylo tužbou
jeho srdce. „Ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížectva,
ani mocnosti, ani věci přítomné, ani budoucí, ani síla (ná-
silí) ani vysokost, ani hlubokost ani, jiná stvoření, nebude
moci nás odloučiti od lásky Boží, kteráž jest v Kristu Je-
žíši Pánu našem.“ (Řím 8, 38, 39.)

Ježíš Kristus mu byl vším, pro něho žil a přál si
umřít. Jeho křížem se chlubil, skrze něho mu byl svět
ukřížován a on světu. (Gal. 6, 14.) Sám vyznává: „Život
jsem již ne já, ale živ je ve mně Kristus. Mně živu býti
jest Kristus a umřítí zisk.“ Z vroucí lásky ke Kristu plynula
jeho vroucí láska k bratřím. „Učiněn jsem mdlým, abych
mdlé získal. Všechněm všechno učiněn, jsem abych všechny
k spasení přivedl.“ Ke krajanům svým z národa israelského
hořel láskou tak obětavou, že si „žádal od Krista zavržena
býti“, pro ně, aby je Kristu získal. (Řím 9, 3). Při tom
měl nelíčennu pokoru a skromnost, v níž všechno, co měl
a působil, přikládal milosti Boží, jsa si vědom své slabosti
a nedostatečnosti. Viděl na cestě do Damašku Pána, jenž
se i potom mu zjevoval; byl duchem vytržen až do třetího
nebe, do ráje, a slyšel tajná slova, kterých nelze člověku
mluviti, ale nechtěl se tím chlubit, nýbrž chlubil se jen
nemocemi a liboval si v pohaněních, v protivenstvích a
v úzkostech pro Krista.

Pracoval hojněji a úsilovněji než všichni ostatní apoštolé

a přece nazýval se nejmenším ze všech, nedochůdčetem a nehodným slouiti apoštolem, protože dříve pronásledoval církev. Proto říkával: „Milostí Boží jsem, co jsem, a milost Boží nebyla ve mně marná. (I. Kor, 15, 10) Kde šlo o čest a slávu Boží, vedl si zmužile a horlivě; a kdykoli na jeho důstojnost apoštolskou činěn byl útok, aneb dílo jeho bezbožností a záštím mařeno bylo, osvědčoval rázně sebevědomí a statečnost. Nikdy nehledal svého osobního prospěchu, nýbrž vždy se staral o blaho obecné.

Vzdělání jeho duševní bylo veliké. Znal díla spisovatelů řeckých, byl důkladně obeznámen s Písmem sv. St. Zákona i s učením Farizeů; tak mohl s prospěchem kázati Židům i vysoce vzdělaným pohanům. Duch jeho byl veliký, ale tělo nepatrné a přítomnost jeho osobní mdlá. (II. Kor. 10, 10) Trpěl jakýmsi ustavičným neduhem, který ho často zle svíral; proto mluvil ve svých listech na jednom místě o křehkosti a slabosti těla svého. Kromě toho bylo tělo jeho pokryto ranami a jízvami, jichž utrpěl pro Krista. Ač oplýval milostí Boží, strachoval se ustavičně o své spasení, a proto „trestal tělo svoje a podroboval je v službu, aby snad jiným káže, sám nebyl zavržen. (I. Kor. 9, 27.)

Napsal sám více než všichni apoštolé ostatní. Máme od něho zachovaných 14 listů či epištol, jež k sedmi církvím a třem osobám napsal. Korintánům, Soluňským a Thimotheovi po 2 listech, Římanům, Galutům, Efezským, Filipinským, Kolosským, Titovi, Filemonovi a Židům, po jednom. Pojednává v nich o věcech víry a mravů tak podrobně, že kdyby všechna evangelia se ztratila a tyto listy jen se byly zachovaly, přece měli bychom v podstatě celou nauku Kristovu zachovanou.

Sv. Jan Zlatoústý, mluvě o Pavlovi, neumdlévá v pochvalách o něm. „Chválili Boha andělé, když Bůh stvořil

slunce, měsíc a hvězdy, ale snad mnohem více ho chválili a velebili, když Pavla na zem seslal. Když přibyl do Říma, přijal jej Řím jako poběhlíka, ale sám Řím od něho zachráněn. Přijal jej jako zajatce, ale viděl jako korunovaného vítěze. Čemu se rovnala slova jeho, moři či nebesům? Mořem jsou slova jeho pro hloubku svou, nebem pro čistotu. Blažen, kdo v moři tom se plaví, není tam větru, ale Duch sv. vane na něm, voda jeho čistá a přístav nám jistý.

Modlitba církevní:

O Bože, který jsi zástupy pohanů kázáním svatého apoštola svého Pavla vyučil, uděl nám, prosíme, abychom památku jeho konající, přímluvy jeho požívali skrze Krista Pána našeho. Amen.

SV. PETR, apoštol Páně.

(29. červen.)

Sv. Petr, dříve Šimon slující, byl syn Jonášův a bratr sv. Ondřeje. Nejprve bydlel v Bethsaidě, městečku v pokolení Neftalim. Oba bratři, Petr a Ondřej, živili se rybářstvím na Genezaretském jezeře. Odtud se přestěhovali do Kafarnaum. Ondřej stal se žákem sv. Jana Křtitele. Uslyšev, že Jan nazývá Ježíše „Beránkem Božím“, šel hned za ním a vyhledal bratra Šimona a zvěstoval, že našel Messiáše. Šimon uvěřiv bratrovým slovům, a šel za Ježíšem. Ježíš uzřev ho, zavolał na důkaz svého božství jeho jménem. Pozdrževše se nějaký čas u Spasitele svého, navrátili se oba bratři do Kafarnaum, k živnosti své.

Ke konci roku prvního svého veřejného vystoupení přišel Ježíš velkým zástupem provázen k moři Galilejskému a uzřev Ondřeje a Petra ani sítě vypírají, vstoupil do lodičky Petrovy a poučiv lid, na břehu stojící, rozkázal Petrovi, aby lovil, načež zahrnuli veliké množství ryb. Šimon Petr, padnuv k nohám Ježíšovým, řekl: „Pane odejdi ode mne, neboť jsem člověk hříšný.“ Pan Ježíš slíbil jim, že budou nyní lidi lovit. Tentokráte všechno opustili, šli za Ježíšem a nikdy už ho neopustili.

Čtouce Písmo sv., poznáváme, že Božský Spasitel Petra přede všemi apoštoly vyznamenával. Pan Ježíš vstoupil na

loď Petrovu a vyučoval odtud lid. Petra vzal na horu Tábor, aby byl svědkem jeho slávy, přibral ho, když uzdravoval dceru Jairovu, vzal ho, na horu Olivetskou, aby byl svědkem jeho utrpení. Jemu slíbil, že na něm vzdělá církev svou, když nazval jej skálou, t. j. Petrem, a odevzdal mu klíče království nebeského, za něho se modlil, aby neklesla víra jeho, jemu poručil, aby potvrzoval bratry své, jej pohledem k pokání polil, jemu po svém zmrtvýchvstání se zvláště zjevil, jej ustanovil pastýřem oveček, jej učinil hlavou církve své.

Za to však Petr zvláštní pokoru, víru a lásku jemu projevil. Pokoru řka: „Pane, Ty mně myješ nohy?“ (Jan 13, 6) aneb „Odstup ode mne, neb jsem člověk hříšný.“ Víru: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“ (Mat. 16, 16) „Pane ke komu půjdeme? Ty jedině máš slova života věčného!“ Jeho pak milující srdce bylo odhodláno pro Vykupitele svého i umřítí. Ovšem, že slovu svému z počátku nedostál, neboť nejen, že Krista opustil, ale i třikrát Ho zapřel, než kohout 2krátě zazpíval. Ale zase hned pokání činil, a praví se, že pokud živ byl, hříchu svého litoval. Konečně i zjevně lásku svou vyznal pravil: „Pane, Ty víš že Tebe miluji, načež slyšel od Pána slova: „Pasiž beránky mé, pasiž ovce mé.“ (Jan 21, 17).

Po nanebevstoupení Páně jednal a mluvil již Petr jako první z apoštolů. Navrhnul ostatním apoštolům a učeníkům Páně, aby na místo Jidáše zrádného zvolili jiného apoštola; byl první, který po seslání Ducha sv. v řeči rázné dokázal, že Ježíš Kristus je zaslíbený Vykupitel, který vstal z mrtvých; a 3000 lidí uvěřilo ihned a dalo se pokřtiti. Petr byl první, který zázračně chromého žebráka uzdravil a tak divy víru Kristovu stvrzoval. Ba i stínem jeho byli nemocní uzdravováni. Židé ovšem zapovíдали o Kristu mlu-

viti, ale Petr pravil: „Více sluší Boha poslouchati nežli lidí“ (Sk. ap. 4, 19). Od té doby nedbal na žádné vyhrůžky, na žádné rány, na žádný žalář, náležel už Kristu a ne světu. Co vše pro víru Kristovu podnikl a přestál, nedá se krátce pověděti. Prošel celou zemi židovskou, kdekoli mohl učil a zázraky činil. Uzdravil Eneáše šlakem raněného; vzkřísil Tabithu, pokřtil prvního pohana Kornelia. Odebrav se do rozličných krajín, rozšiřoval víru Kristovou, vysvěcoval kněze a biskupy, aby nově založené osady spravovali. V Antiochii sám na stolci biskupském po 7 roků neohroženě úřad svůj zastával. Vrátil se do Jerusalema, kde od Herodesa Agripy byl uvězněn a k smrti odsouzen, ale od anděla zázračně vysvobozen. Na to putoval do Říma a tam zůstal do smrti. Řím se stal od té doby sídlem papežů.

V Římě, jak vykládá nám dále podání církevní, panoval tentokráte ukrutný vladař Nero. Toho času přišel do města Šimon čarodějník, který získav si přízeň císařovu, slíbil že i v povětrí lítati bude, na důkaz, že jest synem Božím. Petr toto rouhání uslyšev, vydal se na místo, kde měl Šimon čarodějník svá kouzla provozovati. Tam se vroucně k Bohu modlil, aby Šimona zahanbil. Šimon mocí ďábelskou skutečně až do povětrí vyletěl, ale v tom na modlitbu Petrovu svržen byl dolů a zlámal si nohu a na druhý den zemřel.

Vidouce zástupové zázrak ten, uvěřili mnozí v Krista. Ukrutný Nero, obávaje se Petra, dal jej uvrhnouti do vězení. Křesťané vidouce milého svého biskupa uvězněného, vešli k němu, a prosili ho s pláčem, by utekl a se dále pro ně zachoval. Chťe jim býti po vůli, ubíral se sv. Petr noční dobou z Říma. Když však k branám města přišel, zjevil se mu dle podání Kristus Pán. I tázal se ho svatý Petr udiven jsa: „Pane, kam jdeš?“ „Jdu do Říma, abych

tam byl opět ukřižován“, dí Pán. Petr porozuměv slovům těm, vrátil se do Říma a hlásal dále slovo Boží, byl však opět uvržen do vězení i se sv. Pavlem. Po devět měsíců byli žalařováni a i v žaláři byli mnozí obráceni řečmi sv. apoštolů. Konečně byl sv. Petr odsouzen k smrti. Poněvadž byl cizozemcem, měl býti ukřižován. Z toho se velmi zaradoval, než nepokládaje se za hodna, aby jako Spasitel pněl na kříži, prosil snažně, aby ho ukřižovali hlavou dolů. I stalo se mu, jak žádal a tak zemřel bolestně na kříži dne 29. června r. 67. po Kristu. Jeho ostatky chovají se až do dnes ve světoznámé basilice římské, která odtud slove svatopeterská. Žádný panovník toho světa neměl a nemá takového pomníku, jako chudý rybář Galilejský sv. Petr, ale ale ani žádný panovník tolik světu neprospěl jako sv. Petr a jeho nástupcové.

Modlitba církevní:

O Bože, který jsi sv. Petru, apoštolu svému skrze klíče království nebeského udělil nejvyšší moc svazovací a rozsvazovací na zemi, uděl nám, bychom jeho přimluvou z pout hříchů svých rozvázáni byli. Amen.

SV. PROKOP, opat, patron české vlasti.

(4. července).

Mezi Kouřimem a Čes. Brodem leží v sutinách starožitný hrad Chotoun. Zde narodil se před tisíci roky sv. Prokop. Od mladosti oblíbil si zbožnost, skromnost a mírnost. Rytířské zápasy, které v hradech tehdy obyčejem byly, se mu úplně protivily. Otec, chtěje zachovati svůj rod ve slavné památce, chtěl vychovati synáčka v rekovného rytíře. Námaha jeho byla bez výsledku. Prokop opřel se jednou svému otci rozhodně, když mu šermířské hry nabízel, s celou rozhodností. Privil: „Dokud lidé vražednou zbraň na sebe budou tasiti, dotud nepoznán a potupen zůstane Kristus a Jeho evangelium, které bratrskou lásku ke všem bez rozdílu ukládá každému křesťanu.“ Načež vzdav se dědičného práva ve prospěch své sestry — odešel na vyšší učení do Prahy.

Hle, sv. Prokop mohl vládnouti velikým pozemským jměním, než dle zásady sv. Pavla: „Abych Krista získal, vše milerád jsem ztratil“ (Philip 3, 8) vedený touhou po statcích vyšších, pohrdl statky pozemskými a uprázdnil mysl statkům duchovním. Chtěl se státí knězem, a proto odešel do Prahy, kde s výborným prospěchem studoval na škole kollegiatní na Vyšehradě. Zvláště stal se milovníkem abecedy slovanské a cyrilské. Zvláštní náhodou se stalo,

že evangelium sv. Lukáše, které Prokop cyrilikou napsal, dostalo se do Francie, kde neznajíce tohoto písma, měli za to, že to původní evangelium od sv. Lukáše, a proto po staletí v Remeši při korunovaci královské užívali ho k přísaze králů. Teprve před padesáti roky se zjistilo, že to evangelium sepsáno sv. Prokopem, a proto darováno Museu království Českého.

Pro výborné nadání a pro píli svou brzo byl sv. Prokop vysvěcen na kněze, a ustanoven jako kazatel u sv. Klimenta na Vyšehradě. Sám kníže Oldřich s celým dvorem rád jeho kázání se účastnil. Brzy sv. Prokop stal se zpovědníkem a miláčkem celého dvoru. U dvoru mluvílo se o jeho povýšení. Sv. Prokop jsa nepřitelem hodností světa — odebral se raději do kláštera v Břevnově, kde přijal řeholi sv. Benedikta.

Když však i do klášterní cely chvála a obdiv světa se tlačil, tu boje se sv. Prokop, aby Krista neztratil, opustil tajně klášter a zmizel beze stopy.

Po 15 let žádný o něm nevěděl. Až r. 1031. kníže Oldřich se svým komonstvem vyjel si do dalekých lesů na lov. S náruživým kvapem při řece Sázavě stíhal v tmavém lese laň, která pojednou ve skalní rozsedlině se skryla. Kníže i tam za kořistí se odvážil. Vyšplhal se vzhůru, až se octl před slují skalní. Ale jaký tu úžas a ustrnutí! Místo laně vidí tu muže — v jehož pohledu kníže se chvěje v bázni posvátné ustupuje. Se zvláštní úctou patří naň jako na světce — až konečně poznává v něm svého miláčka a kazatele a volá „Prokope!“

A nemýlil se. Byl to onen slavný kazatel, jenž nyní s přísnou kázní ve společnosti své živitelky laňky jako poustevník v hluboké samotě dlel.

Patnáctiletým tuhým bojem úplně přemohl největšího nepřítele, ďábla. Proto jako vítěz nad ďáblem se maluje.

Jak blahový, kdo myslí, že jedním postem, jednou sv zpovědí nepřítele zažene a nad sebou zvítězí! Dlouhý boj světců nejlepším důkazem, s jakou vytrvalostí a statečností ducha zlého třeba přemáhati.

Dalo se předvídati, že kníže Oldřich Prokopa zde ne- nechá. Znovu do světa ho povolával, ale když se zdráhal, rozhodnul se, že vystaví na místě jeho obydlí klášter sv. Benedikta a jeho za prvního opata v zemi povýší. A hle, jenž před patnácti lety z bázně před povýšením na poušť utekl, nyní upevniv a zoceliv svou duši, povýšení přijal. Stal se věhlasného kláštera Sázavského prvním opatem. Klášter Sázavský po celé věky byl nejvýtečnějším ústavem vzdělání a umění a slavným pěstitelem jazyka slovanského,

Sv. Prokopa uviděti, bylo vzácností toho věku. Již za živa konaly se k němu pouti, za svatého považován v celé zemi. Hned po smrti oslaven a prohlášen za světce od papeže Innocence III. k radostí všech věrných Čechů, kteří k jeho památce počali ve vlasti kostely stavěti. Nenajdeme dějiny českého národa, aby tam sv. Prokopu vzpomínka věnována nebyla.

Modlitba církve

Prosíme Tě, dobrý Bože, abychom oslavujíce znamenité zásluhy oslavence sv. Prokopa, na jeho přímlovu od vnitřních i vnějších útokuů ďábla osvobozeni byli skrze Krista Pána našeho. Amen.

SV. RAJMUND Z PANNAFORTU, vyznavač.

(23. ledna).

Sv. Rajmund pocházel ze vzácné rodiny šlechtické ve Španělich. Byl velmi nadán dobrými vlohami, kteréžto pilným studiem ještě obohatil. Po studiích stal se profesorem v Bononii. Brzy však povolán byl do Barcelony, kde byl povýšen k hodnosti kanovnické. Zde se vyznamenal bezúhonným životem a laskavým chováním — a získal si lásku všech.

Kdežto ve světě bývá pravidlem, že čím více je člověk povýšen, tím více po cti baží — u sv. Rajmunda bylo naopak. V mužném věku svém vzdal se hodnosti kanovníka a pohodlí, a stal se řeholníkem v klášteře Dominikánů, aby v chudobě a poslušnosti hlásal slovo Boží. Jsa řeholníkem, dobyl si důvěry bohatého pána Petra Nolasky, jehož zpovědníkem se stal. A přivedl jej k tomu, že velké bohatství obětoval na zajaté křesťany. Spolu pak založili zvláštní řád k podpoře opuštěných siroteků.

Když později papež poslal kardinála do Španěl, vyhlídl mu sv. Rajmunda za průvodce. Při té příležitosti sv. Rajmund kázáním a zpovídáním mnoho duší obrátil. Kardinál skončiv práci, chtěl ho vzít sebou do Říma — ale sv. Rajmund nechtěl jíti. Papež sám jej zavolał a ustanovil jej svým zpovědníkem. Chtěl se mu odměniti, nabídnuv

mu biskupství Terakonského, ale sv. Rajmund nechtěl tak vysoké důstojnosti přijati, neboť chtěl spisovati knihy pro blaho církve.

Svým namáhavým spisováním a studováním si podkopal zdraví. Lékaři mu radili, aby se vrátil do své vlasti. Vrátil se do města Barcelony a trochu ozdravěl. Nyní přicházeli k němu z blízka i z daleka, jen aby ho viděli a se ho radili. Všechny těšil, všem moudrou radu dovedl uděliti. Zde napsal sv. Rajmund knihu pro zpovědníky, jak v těžkých případech s kajicníky nakládati.

Tehdy ve Španělsku se šířil blud Valdenských, kteří spoléhajíce na svou dobrovolnou chudobu, opovrhovali církví a sv. svátostmi. Sv. Rajmund svým vlivem pohl krále, aby moci své použil k vypuzení bludařů. Později stal se i královým zpovědníkem. S králem se vypravil do Afriky, aby tam Židy a Saraceny získal Kristu. Za tím účelem založil ve Španělsku seminář, ve kterém někteří z řádu jeho se učili židovsky a arabsky, aby v Africe mohli hlásat evangelium. Též poprosil největšího učence té doby sv. Tomáše Aquinského, aby sepsal knihu na poražení bludů, což se také stalo. Touto horlivostí získal mnoho Židů a 10.000 domorodců víře Kristově.

*

M o d l i t b a :

O Pane Ježíši, který jsi propůjčil sluhovi svému Rajmundu velikou učenost a horlivost u vyučování, propůjč i mně, abych ve svém stavu a povolání nejen rád slovo Boží slyšel, ale i jiným prospěšně je vykládati mohl. Amen.

SV. ROSA Z LIMY (Rozina, Růžena)

(30. srpna.)

Sv. Rosa narodila se ve městě Limě království Peruanského v Americe. Na křtu sv. dostala jméno Isabella, později ji však říkali Růžena pro krásu a slíčnost tváře. Vedla již jako dítě život svatý a zdálo se, že všecy cnosti křesťanské v duši její se usídlily. Postila se přísně a mořila své tělo tak, že ji v tom nemůžeme následovati, nýbrž jen obdivovati. Jednou k rozkazu matky své dala si na hlavu věnec z květin a přišpendlila ho na kůži ostny, aby na trnovu korunu Krista Pána si vzpomínala. Již v 5. roce svého věku zaslíbila čistotu Bohu. Bratr její ji upozornil, že krásné vlasy její mládeži mohou býti pohoršením. Slova ta dotkla se tak Růženy, že si ihned vlasy ostříhala. Též se bála, když vlasy mouhou býti příčinou hříchu, že mnohem více slíčná tvář může svěsti. Proto zřídka kdy vycházela ven, a když musela, třela si tvář i ruce kůrou a prachem z indického pepře, který živostí barvám ujímá.

Aby samolásku v sobě udusila, byla rodičům vždy poslušná, milovala samotu, mluvila málo. Její láska k rodičům se zvláště osvědčila, když rozličnými nehodami schudli. Útlá panna pracovala pro ně dnem i nocí, i do domů cizích na výdělek chodila. Při práci ustavičně na Boha myslela.

Ač mnoho se sv. Rosa mořila, přece krásu těla vždy zachovala, takže mladíci počali se o ruku její ucházeti. Mezi nimi byl také jediný syn bohaté a vznešené rodiny. Matka Růženina smluvila se s mladíkem, nepochybuje ani v nejmenším, že by poslušná Růženka nepřisvědčila sňatku skvělému. Ale zasnoubená chof Kristova nechtěla za celý svět slibu svému se zpronevěřiti, a neustoupila proto ani prosbám, ani, slzám ani výhrůžkám rodičů a bratří, nýbrž nezdolně na svém stála.

Ráda by byla vstoupila do kláštera sv. Kláry, který právě tehdy v Limě byl založen. Ale příbuzenstvo to nijak nechťelo dovoliti. Zůstala tedy doma, ale později přece tolik si vymohla, že v 20. roce vstoupila jako sestra do III. řádu sv. Dominika.

Den si tak rozdělila, že celých 12 hodin obětovala modlení, 10 hodin pracem a jen 2 hodiny spánku. Lůžkem jejím bylo buďto prkno neb několik polínek dříví. Dostoupila nejvyššího stupně modlitby a takových milostí obdržela, jakých Bůh jen duším nejmilejším obětuje. Oheň lásky v srdci jejím plápolající odrážel se na tváři její, kdykoli o Bohu mluvila, zvláště však když Nejsvětější Svátost Oltářní přijímala.

Aby v modlitbách svých nebyla vyrušována, vzdělala si v zahradě malou chýžku, v níž téměř ustavičně byla uzavřena. Na otázku, proč tak malou chýžku si vzdělala, odpověděla: „Pro mého Spasitele a pro mne jest dosti prostranná.“

V této chýžce vedla život v pravdě nebeský. Než po 15 letech byla zkoušena rozličným příkořím. Duše její, jindy utěšena, stala se vypráhlou. Než i v tomto stavu zůstala Bohu věrná, volajíc: „Pane, ne má, ale Tvá vůle se staň!“ Sváté její řeči a zbožná napomínání uvedla mnoho zblou-

Sv. Rosa z Limy.

dílých na cestu k životu věčnému. Všichni blízcí churaví a chudí měli v ní záchránkyni.

Tři léta před smrtí upadla v těžkou nemoc, že lékaři o jejím uzdravení pochybovali a blízkou smrt předpovídali. Trpěla nesmírně mnoho. Když byla tázána na nemoc, pravila: že jest jí tak, jako by jí železnou žhavou koulí hlavu proráželi, jakoby ohnivým rožněm propíchnuta byla od hlavy až k patě, jako by srdce ohnivým mečem bylo probodeno, jako by hlava její byla přikryta přilbicí rožhavenou, a jakoby na ni tloukli jako kladivy na kovářině. Kosti a všechny části těla, že jsou tak trápeny, že proto nemůže najítí žádného jména ani přirovnání. Vyjádřila se pak, že každá pomoc lékařská je marná, že jí nepomůže, leč trpělivost sv. Joba.

Tak hrozně trpěla přes 14 dní, k tomu přišlo ochrnutí, ztrnutí levého boku, brzy úzkost, píchání v boku, chrlení krve, kolika, křeče a horečka. Čím více smrt se blížila, tím více po ní toužila. Znamenajíc konec života, složila generální sv. zpověď a přijala Nejsvětější Tělo Páně. Mimo to žádala rodiče o požehnání, bratrům svým dala spásitelné napomenutí, prosila každého za odpuštění a třikrát vyřknuvši nejsvětější jméno Ježíš, odešla čistá duše k trůnu Boha věčného dne 24. srpna r. 1617. Pohřeb vykonal sám arcibiskup Limánský se slávou nevídanou. Papež Klement X. již r. 1671. prohlásil ji za svatou.

Vyobrazuje se jako řeholnice dominikánská s trnovou korunou na hlavě, držíc koš plný růží, protože, jak vypravuje zbožná pověst, kousky chleba pro chudé nasbírané se proměnily v růže.

Zbožný lid složil o ní krásnou píseň:

Pověz ty mně, krásná růže,
kdo se tobě rovnat může?

Chceš li slyšet výrok přímý,
krásnější je Rosa z Límy!

Fialenko moje skrovná,
která panna se ti rovná?

Nad tebou kdo víc bělá,
lilije ty miloskvělá?

Rosa svatá z Peruvie.
čistější jest nad lilie.

Pomněnko, ty země oko,
kdo tak touží přehluboko?

Rosa z Límy, panna svatá,
k choti Kristu láskou jatá.

Srdce láskou k Němu hoří,
mysl se mu vezdy koří.

Trní ostré v břitkém hávu.
kdo v Tvém bolu hledá slávu?

Rosa námi hlavu zbádá,
a tak s Kristem spolu strádá.

O ty růže přespanilá,
svět jsi divem naplnila.

V nevnadnoucí nyní vнадě,
na nebeském kveteš sadě.

SV. ROZALIE, poustevnice.

(4. září.)

V Palerně, hlavním městě Sicilie každoročně 4. září koná se velkolepá slavnost. Všechny domy bývají krásně ozdobeny. Ulicemi ve slavném průvodu ubírává se arcibiskup s veškerým duchovenstvem a obyvatelstvem. I král a vojsko bývali účastni slavnosti té velkolepé. A komu platí slavnost, na čí počest slyšeti hukot děl a hlahol hymnů? Toť vše platí před světem neznámé panně, jejížto kosti v zlacené rakvi po ulicích města se nosí. Jest to sv. Rozalie, dcera hraběte Sinibalda. Matka její byla spřízněna se dvorem královským. Vychována byla jako dcera nějakého knížete. Před očima jejíma rozvíjel se svět s celým leskem, mohla si dopřáti co srdce její ráčilo. Ji však netěšily radovánky dvoru královského a poněvaď viděla, že by tu zcela nemohla se věnovati Spasiteli svému, jehož z mládí nade všechno milovala, opustila raději i rodiče a královský dvůr a odešla do samoty. Přišla na horu Montreal nedaleko Palerma. Tam byla skalnatá jeskyně, i tu si zvolila Rozalie za příbytek, kde chtěla úplně Bohu sloužiti.

Zde žila Rozalie blaženě v úkrytu svém. Skrovný pramének hasil její žízeň, lesní ovoce bylo jejím pokrmem, kámen jejím lůžkem, modlitba a rozjímání její slastí a radostí. Než i zde neušla pokušení. Představoval se jí zde

skvělý život při dvoru královském, zdálo se jí, že uprostřed světa více dobrého by mohla učiniti. Rozalie však přece bála se toho světa, vřele se modlila, aby zápas ten přemohla. Bůh odměnil ji za boj a tuhý život tím, že se ji ve snách zjevoval i andělé těšili ji návštěvou.

Napomenuta byvši zjevením Božím, opustila toto místo a odstěhovala do jiné jeskyně na hoře Monte Pellegrino, odtud své rodné město dobře mohla viděti. V nejhlubší skrytosti trávila zde dny života svého.

Rodičové dosud truchlili pro svou ztracenou dceru a neustali po ní pátrati, nemohli ji však více nalézt. Poslové vyslaní několikrát udeřili na jeskyni, ale Rozalie odebrala se z ní, aniž to pozorovali. Trávila tu dny na rozjímáních a patříc ve zjeveních na věci nebeské, neměla touhy domů se vrátiti. Častěji přijala zázračným způsobem chléb andělů, a nebeské útěchy rozněcovaly ji k nové a nové horlivosti.

Konečně přišla doba, kdy měla dokonati obět lásky své. Anděl jí oznámil hodinu smrti, po které toužila, aby mohla Spasiteli svému blíže býti. S křížem na prsou usnula v Pánu bez bolesti. Kámen, na kterém zesnula, byl zároveň rakvi její, a jeskyně hrobem jejím. Nikdo nevěděl o smrti její. Zemřela r. 1160. Nad vchodem však jeskyně na hoře Montreal nalezen byl nápis: „Já Rozalie, dcera Sinibalda pána z Montrealu a Roses, zvolila jsem z lásky k Pánu Ježíši, svému Vykupiteli, jeskyni tuto.“ Dle tohoto nápisu souzeno, že jest svalá.

Uplynulo 400 let, a dosud nebyl hrob její zjeven. Tu se konečně zalíbilo Bohu oslaviti tělo svaté panny. R. 1624. bylo totiž město Palermo navštíveno strašnou ranou morovou, lid volal k nebi o pomoc a vzýval zvláště duši Rozalie o pomoc. A hle nyní bylo tělo její zázračným způsobem nalezeno. Měšťanín Palermský měl zjevení, že

mor dříve neustane, až tělo sv. Rozalie bude vyzdviženo a do Palerma převezeno, Hledali je bedlivě a našli ho konečně. Pravici měla položenou pod hlavou a v levici na prsou třímala kříž. Tělo neporušené za všeobecného jásání bylo vyzdviženo, do skvostné rakve položeno, a do města přinešeno. Jak se to stalo, přestala ihned rána morová.

V brzsku stál v městě i na hoře kostel ke cti patronky Sicilské. Vyobrazuje se v rouchu ctihodném, věnec růžový jako panna majíc na hlavě — v rukou kříž.

Modlitba:

*O Bože, jenž jsi sv. pannu Rozalii, od knížecích radovánek světských do samoty horské odvolal: popřej mi-
lostivě, abychom pro její zásluhy a přímluvy od půvabu toho
světa k nebeským radostem se obrátili a od přísného hněvu
Tvého milostivě osvobozeni byli. Amen.*

SV. RUDOLF, mučeník.

(17. dubna.)

Za panování císaře Rudolfa I. r. 1287. ve švýcarském městě Bernu uradilo se několik zločinných Židů, že usmrtí nějaké křesťanské dítě, aby krve jeho k pověrečným účelům užili. Jeden ze Židů vlákal do svého domu křesťanské pacholátko jménem Rudolfa. Uvedli ho do sklepa, tam ho mučili až ho ubodali do smrti. Nevinná krev však volala do nebe o pomstu. Po dlouhém pátrání bylo dítě nalezeno a rodiči poznáno. Podezřelí lidé byli zajati, vrah kolem lámán a ostatní spoluvinníci z města vypovězeni. Kněží a městská rada prohlásili, že dosáhl koruny mučenické; proto byl slavnostně pohřben. Svaté tělo jeho bylo před oltářem farního chrámu Páně položeno, kde na jeho přímlovu událo se mnoho zázraků na nemocných. Roku 1430. byl starý farní chám zbořen a krásný chrám sv. Vincence vystavěn. Ostatky sv. Rudolfa byly vykopány, do olověné rakve uloženy a na oltáři k účtě vyslaveny. Roku 1528. odpadlo město Bern od katolické víry; svaté ostatky byly s oltáře vzaty a v zemi pochovány.

Spravedlivý Bůh dopouští často, že nepravosti lidské sebe tajněji spáchané a sebe pečlivěji ukrývané na jevo přicházejí. Byť pak mnohý hřích zde na světě zatajen zůstal,

Sv. Rudolf.

přijde přece jednou na jevo v den soudný, kdy všechny skutky lidské dobré i zlé před celým světem zjeveny budou.

*

Modlitba:

Bože, jenž jsi svého svatého svědka, slabého hochu Rudolfa, posílil a palmou mučnictví vyznamenal, posilni nás svou milostí, bychom vždy ve svém životě náležitou lásku zachovali a věčné blaženosti došli. Amen.

SV. STANISLAV, biskup, mučeník, patron země polské.

(7. května.)

Zkušenost nás učí, že králové, knížata podlým lichocením jsouce svedeni, neb na svou moc pyšní, oddali se často bezuzdné prostopášnosti, utlačovali své poddané. Než církev katolická může se vykázati muži, kteří jako kdysi sv. Jan Křtitel mocným tohoto světa pravdu do očí řekli, a nebojíce se vyhrůžek, jich napomínali, byť i smělost svou životem zaplatili. Takovýmto statečným a neohroženým mužem cnosti byl sv. Stanislav.

Narodil se ze vzácné rodiny polské. Otec jeho Věti-slav šlechtic Szczepanowski a matka Bogna měli statek ve Stěpanově nedaleko Krakova. Sv. Stanislav poslán byl v mládí nejprve do školy arcibiskupské ve Hnězdně a pak odešel na vysoké učení do Paříže. Vídaje v Paříži často řeholníky, pojal úmysl vstoupiti do kláštera, aby vyšší křesťanské dokonalosti dosáhl; za tím však Prozřetelnost Boží chystala mu jiné povolání v církvi. Po sedmi letech pilného studia vrátil se domů. Rodiče mu zemřeli; on pak prodal statek svůj, rozdal chudým a chtěl odejíti do kláštera. Tu však poznal výtečné cnosti jeho biskup krakovský Lambert a pohl jej, aby přijal kněžství. Vysvěcen byl od něho r. 1059. a učiněn kanovníkem. V tomto povolání žil velmi přísně

po způsobu mnichů. Byl zvláště výborným kazatelem, takže se lidé na jeho kázání odevšad hrnuli. Po smrti biskupa Lamberta zvolen byl nástupcem. Uleknuv se úřadu tak velkého, zamítl jej; až na prosbu královu a rozkaz papeže Alexandra II. přijal hodnost tuto.

Stanislav byl dobrým pastýřem stáda svého. Dům jeho stal se útočištěm chudých, sirotků a vdov a nemocných. Dobrotivý biskup mívával seznam všech vdov a sirotků z celé diecése. Říkával, že ničeho se nebojí tolik, jako aby biskupskými důchody neobohacoval sebe a svých příbuzných, pokládal to za svatokrádež. Sám kázal neunavně slovo Boží v Krakově i na venkově, napomínal všude k čistotě a trpělivosti a důvěře v Boha.

Zatím co Stanislav jako jasná svíce postavena na vysoký svícen ozařovala lid polský, ukrutně týral a znemravňoval lid ten tehdejší král polský Boleslav II. přímým jménem Smělý. Zprvu kráčel ve šlepech svých předchůdců příkladně, ale brzy se zvrhl, oddav se chlípnosti. Ač byl ženat, neostýchal se mladým paním činiti násilí, ba tak daleko zabředl, že i veřejně hanebnosti tropil. Nikdo si netroufal na dvoře jeho jej napomenouti, všichni se před hněvem a zuřivostí jeho, třásli. A tu povstal sv. Stanislav a jako druhdy sv. Jan Křtitel vstoupil před krále a představoval mu hrozné následky za jeho hanebnosti. Král se chtěl omlouvati, ale biskup tak rázně k němu promluvil, že přislíbil polepšení.

Avšak netrvalo to dlouho, a král žil zase prostopášně. Stalo se, že se dal uchvátiti krásou mladé paní, kterou dal unést a žil s ní cizoložně na hradě několik let. Poláci se za takového krále styděli, ale žádný si netroufal ukrutnému králi říci do očí pravdu. Rozhněvaná šlechta obrátila se na arcibiskupa hnězdenského, by tu zakročil,

ten však nemaje apoštolské zmužilosti, bál se krále a váhal. Tu opět sv. Stanislav vykonal svou povinnost. Nežli se odebral do paláce, prosil Boha o pomoc a odvahu, potom vkročil před krále, zapřísáhl ho, aby hříšného života zanechal, a konečně mu klatbou církevní vyhrožoval. Král se rozzuřil a umínil si, že se krvavě na nepohodlném mravokárci pomstí.

Nejprve jako přede hrou hleděl sv. biskupa připravit o dobré jméno. Stanislav byl pro kostel koupil od šlechtice Petra pozemek a také mu hned peníze vyplatil. Šlechtic ten byl již tři roky v hrobě, když tu příbuzní dědicové jeho poštvání od krále pozdvihli žalobu proti Stanislavovi, tvrdíce, že nebožtík žádných peněz neobdržel dosud od biskupa. Byv pohnán před soud, sv. Stanislav vyřkl pravdu a při tu vyhrál, jelikož, jak dí zbožná pověst, i ten zemřelý zázračně svědectví vydal. Tak bylo dobré jméno jeho zachováno. Ale král zůstal přece zarytým a dále hanebně žil. Když po čtvrté už byl napomenut, přece od prostopášnosti neupustil, tu sv. Stanislav dojemným způsobem z církve krále vyobcoval.

Bezbožný král si z toho jen posměch tropil, trestem církevním pohrdal a odvážil se přece ještě do kostela choditi. Tu poručil biskup svým duchovním, aby hned ukončili služby Boží, jakmile by král do chrámu vkročil. Pak ustoupil do kaple sv. Michala zasvěcené. Předvídal, že bezbožný král se bude mstít, a proto v modlitbě síly a zmužilosti chtěl nabýti.

A skutečně hned v zápětí hnál se za ním král s přívrženci svými, aby ho zavraždil. Nohsledové královi vkročili do kaple, aby vyplnili rozkaz králův, ale spatřivše zbožného biskupa, ulekli se, byli dojati jeho modlitbou a ucouvli. Dvě tlupy vrahů vkročily nyní po sobě na rozkaz

králův do kaple, ale žádný z nich se neodvážil vražednou ruku svou vztáhnouti na biskupa. Tu zuře zlostí sám král s vytaseným mečem tam vtrhl a vlastní rukou biskupu hlavu rozťal. Vojáci nyní rozsekali mrtvolu na kusy a sem tam po poli rozházeli dravé zvěři na pospas. Než jak pověst dí, orlové jako strážci bděli zde a nedopustili dravé zvěři ostatky roznést. Lid se bál je posbírati. Až kanovníci krakovští se odvážili toho, posbírali ostatky sv. Stanislava a zbožně pochovali přede dveřmi kaple sv. Michala. Bezbožný král na to jako Kain se toulal po světě. Poněvadž se mu každý vyhýbal, utekl do Uher ku králi Ladislavovi. Ten dovědév se o jeho hrozných činech, sám se ho stranil. Celý zoufalý odešel se svými psy do lesa na hon a tam dle podání svými psy byl roztrhán.

Sv. Stanislav je tu vzorem, že třeba hlavně představeným, užití také pokárání. Aby nešťastného krále od záhuby vysvobodil a věřící před jeho pohoršlivým příkladem uchránil, otevřel ústa svá, napomínal, varoval a když laskavé napomenutí neponohlo, chopil se ráznějšího prostředku trestu. Zde nám zůstavil příklad všem. Když vidíme, že bližní je v nebezpečí hříchu neb v příležitosti hříšné žije, napomeňme jej se vší tichostí a láskou, ale nikdy ne prudce a vášnivě. Osoby šetřme, ale na hřích dorážejme. Kdybychom mlčeli k hříchu, sami bychom hřešili. Zvláště jsme-li vychovateli a máme-li poddané, tenkráte k hříchu poddaných nikdy nesmíme mlčeti. Ba i představené své chybující opatrným způsobem můžeme upozorniti na poklesky jejich, a získáme tím před Bohem odměny nehybnoucí. Je-li pohoršení veliké, tu i kdyby život nás to mělo státi, proti zlobě bojujme a pravdu hájiti se snažme.

Hned po smrti sv. Stanislava jali se jej rodáci jeho ctíti jako velkého světce a mučeníka Božího a putovali

v zástupech k jeho hrobu, takže kaple sv. Michala záhy nestačila tak četným poutníkům. Když nástupce Boleslavův Vladislav (1080-1102.) vystavěl v Krakově nový stoliční chrám, byly do něho r. 1088. ostatky sv. Stanislava slavně přeneseny. Bůh oslavil na tomto místě mučeníka svého mnohými zázraky, takže papež Innocenc IV. jej do počtu svatých vřadil.

Poláci ctí jej jako hlavního patrona svého, konají slavně památku jeho 7. května a putují dodnes na oslavený hrob jeho do velechrámu na Vavelu v Krakově. Sám jsem nedávno klečel u hrobu jeho v Krakově a slzel jsem pozoruje, jak národ polský ctí památku svých drahých. Tolik skvostných náhrobků nikde v národě našem nenajdeme, jako lze zřítí ve stoličním chrámě krakovském, kde na sta náhrobků svých králů, knížat, biskupů a veleduchů chová v největší vážnosti národ polský. Tam by se měli jíti učití našinci, jak vděční mají býti dobrodincům svým. Není ani dne v roce, kdy chrám tento by četnými cizinci navštíven nebyl.

Bůh odplatí zase někdy vděčnost Poláků.

*

Modlitba:

O Bože můj, jenž jsi čirá láska, rozněž srdce mé vřelou láskou k bližnímu a nedopouštěj na přimluvu sv. Stanislava nikdy, abych mlčel, kde mluvití mám k Tvé cti a spasení duší. Amen.

SV. ŠTĚPÁN, jáhen a prvomučeník.

(26. prosince).

Druhý den vánočních svátků je zasvěcen světcí, jenž první pro Krista smrtí mučnickou život svůj obětoval

Sv. Štěpán byl snad žákem slavného učitele židovského Gamaliele. Když apoštolé, zaneprázdnění jsouce stálým kázáním slova Božího, nestačili z donášených darů prvních křesťanů podělovati chudé, zvolili si ze zhromážděných obcí v Jerusalemě 7 moudrých a cnostných mužů, které vysvětili na jáhny a k podělování almužny ustanovili. Mezi nimi zvláště vynikal jáhen Štěpán. Ze všech sedmi první kázal Ježíše Ukřižovaného, a to s takovým zápalem, že „nemohli nepřátelé odolati moudrosti jeho.“ (Sk. ap. 6, 10.) Zejména někteří z libertinských, cyrenských a alexandrijských učenců doráželi na něho svojí výmluvností, on však dovolávaje se Písma sv., vykládal výroky proroků, odrážel námitky jejich tak mocně a jasně, že všechno úsilí jejich bylo marné. Zde se vyplnila slova Páně: „Já zajisté dám vám ústa a moudrost, kteréž nebudou moci odolati ani odmlouvati všichni protivníci vaši.“ (Luk. 21, 15.)

Horlitélé židovští, nepořídívše ničeho učeností svou, pomýšleli na to, jak by Štěpána zahubili násilím. Snažili se učiniti vzbouření v lidu, rozhlašující, že sv. Štěpán mluvil proti Mojžíšovi a Hospodinu. Kdo však se rouhal

Bohu, měl býti dle zákona ukamenován. (Leviticus 24-14.) Stačilo učencům prohlásiti Štěpána za roubače. Již jako Krista vedli jej k soudu před vysokou radu židovskou, kde podplacení křiví svědkové svědčili, že mluvil proti chránu a zákonu jejich. Štěpán před veleradou měl se hájiti. Celá rada upřela naň zraky, a tu viděli tvář jeho jako tvář anděla (Sk. ap. 6, 15). Sv. Štěpán, proniknut milostí Boží, místo své obrany počal jim kázati Ježíše Ukřižovaného, jak potíral obyčeje farizejské, znetvořující zákon Boží. Členové velerady poslouchali Štěpána ze zvědavosti a opovržením a jeho slov pochopiti nemohli. Lid přítomný počal se bouřiti. Byl tu také Šavel pln nenávisti ku křesťanům. Sv. Štěpán nedal se másti a neohroženě mluvil dále: „Tvrďšíje neobřezaných srdcí a uší, vy se vždy Duchu sv. protivíte, jakož otcové vaši, tak i vy. Kterému z proroků se otcové vaši neprotivili? I zabili ty, kteří předzvěstovali příchod Spravedlivého, jehož jste vy nyní zrádci a vražedníci, kteříž jste vzali zákon zřízení: a andělů a neostříhali jste ho.“ (Sk. ap. 7, 51-53). Tato spravedlivá výtku sv. Štěpána vyvolala zuřivý odpor. Slyšíce to, pukali se v srdcích svých a skřípěli zuby na něho a nedali mu dále mluvíti.

Vztek židů rozmnožil však v něm ještě větší touhu po Kristu. A přání jeho se splnilo. Unesen posvátným nadšením, již neviděl více soudců ani zuřícího zástupu; pln jsa Ducha svatého, pohlédl do nebe a uzřel slávu Boží a Ježíše na pravici Otce, an povstává, aby ho přijal. I zvolal u vytržení: „Aj, vidím nebesa otevřena a Syna člověka stojícího na pravici Boží.“ Toť jsou též slova, jimiž i Kristus Pán stoje před Kaifášem, předpověděl svoje příští vítězství a oslavení (Mat. 26, 64). Ale jako Kaifášovi, tak i zarytým soudcům Štěpánovým zdála se býti rouháním. Proto vzkřikli židé hlasem velikým, zacpali uši své a obořili se jedno-

Sv. Štěpán, prvomučeník.

myslně na Štěpána. I vyvrhnuvše ho z města, kamenovali jej; a svědkové složili roucha svá u nohou přítomného mládence Šavla. I kamenovali Štěpána, modlícího se a řkoucího: „Pane Ježíši, přijmi ducha mého.“ A pokleknuv na kolena, zvolal hlasem velikým: „Pane, nepokládej jim toho za hřích.“ A to pověděv, usnul v Pánu. (Sk. 7, 1-59.)

Sv. Štěpán první provalil hráz nesmělosti a podal příklad vzácný, jak sladké jest umíratí za víru Kristovu. Co zatím jiní mladíci u věku jeho hýřili a se rouhali, sv. Štěpán již v rozkvětu mládí pohrdl vši marností a zasvětil duši svou vyšším cílům a snahám. Celý svět ho lákal, ale světec odpovídal: „Pro lepší lásku jsem se rozhodl a pro tu obětuji rád i život.“

Veliký byl Štěpán, když pln milosti a síly činil divy a zázraky v lidu a mluvil ve školách židovských o Ukřižovaném tak mocně, že nemohli mu odolati největší jeho nepřátelé, větším však byl, když první dal život hroznou smrtí mučnickou za Ukřižovaného a kamenujícím vrahům svým ze srdce odpouštěl. Nejásalo nebe proto větší radostí od Nanebevstoupení Páně, jako když vítalo prvního mučníka sv. Štěpána.

Tělo sv. mučníka mělo zůstatí na pospas dravcům. Toho však Bůh více nedopustil. Zbožní muži v noci přišli a pochovali na pozemku Gamalielově u Jerusalema. R. 415. nalezl zde tělo jeho kněz Lucian. Biskup Jeruzalémský Jan dal ostatky sv. Štěpána přenéstí do chrámu na hoře Sionu. Některé částky přeneseny do Španěl, Francie, do Afriky a Cařihradu. I velechrám sv. Víta v Praze chová 6 částek ostatků sv. Štěpána, z nichž 2 získal Karel IV.

Modlitba církevní

Všemohoucí, věčný Bože, který jsi v prvomučeníku sv. jáhnu Štěpánu, prvou obět mučeničskou slavil: prosíme Tě, dej, by nám byl přímluvcem světec, který za své nepřátely Pána našeho Ježíše Krista prosil a za ně se modlil. Amen.

SV. TEREZIE, řeholnice.

(15. října).

Sv. Terezie narodila se r. 1515. ve španělském městě Aville. Urození rodiče nábožně ji vychovali. Již v útlém věku dětském zvláštní zálibu měla ve čtení životů svatých, kterým spolu s mladším bratrem horlivě se obírala. Muky a utrpení mučedníků a hrdinost, s jakou vše trpělivě snášeli, tak působily na obě děti, že zbožně si přály i svou krev prolíti za víru Kristovu. Plny této vroucí touhy opustily tajně dům otcovský a daly se na cestu k Maurům, aby tam víru svou vyznaly a za ní mučeny byly. Domnívaly se, že si takto snadno koupí nebe; ale záměr jejich se nezdařil. Na cestě potkal je známý muž a zvěděv příčinu jejich pouti, dovedl je zpět k zarmouceným rodičům. Od té doby hledala Terezie osamělá místa a tam oddávala se modlitbě a rozjímání. Vzpomínajíc věčné radosti a věčných muk, volala často: „O věčnosti, věčnosti, jak nevýslovně šťastným činíš zbožného a jak hroznou jsi hříšníku! Sotva měla 12 let, když jí zemřela milovaná matka, jejíž ztráty velice želela. Byla by vše za to dala, jen aby jí na živu zachovala. Od smrti své pečlivé matky počala mimo zbožné i světské knihy čísti. Zvláště četla tak zvané romány, jimiž tenkrát celé Španělsko bylo zaplaveno. Čtouc tyto marnivé spisy, stala se sama ani nevědouc marnivou

Počala se strojití a krášlití, aby zalíbila se očím světským. Zhoubné náklonnosti se vzbudily v srdci jejím a zaslepení její došlo vrcholu, když blízká její příbuzná lehkomyšlnými řečmi zbožnou, čistou mysl Terezie poskvrnila.

Otec brzy seznal vlašnost a marnivost dcery své i příčiny její, ale nemohl příbuzné přístupu ihned zabrániti, ačkoli jinak žádných návštěv netrpěl.

Sv. Terezie, podobně jako sv. Augustin vyznává veřejně své bývalé slabosti a hříchy, aby výstrahu dala jiným. Tak i o tomto svedení píše v životopisu svém: „Kéž by byl otec ani sestřenice ke mně nepustil. Teď teprve vidím, jak je to nebezpečno u věku, kdy cnosti mají býti duši vštípeny, obcovati s lidmi světsky smýšlejícími. Kdybych směla rodičům raditi, prosila bych je, aby bedlivý pozor měli, s kým dívky jejich obcují; neboť přirozenost naše vždy spíše ke zlému se kloní, než k dobrému. Tak se dělo i mně. Já měla starší sestru, ale její zbožnosti a počestnosti jsem nenásledovala; zlé však vlastnosti sestřenice jsem si ihned přivlastnila. Často sama jsem se tomu divila, jak velkým nebezpečím je zlá společnost, a kdybych toho sama nebyla zkusila, nevěřila bych tomu, Přeji si, aby všichni rodičové na mně příklad viděli a dětí svých bedlivě chránili. Ona společnost porušila mne velice! Měla jsem služky, které ke všemu zlému vždy hotovy byly; kdyby byla jen jedna z nich mi k dobrému radila, snad by mně to bylo prospělo. Měla jsem sice od přirozenosti odpor k neslušnosti a necudnosti, poněvadž však jsem se zlé příležitosti nevyhýbala, octla jsem se u velikém nebezpečensiví. Ztratila jsem všecku bázeň Boží, a dovolila jsem si všecko, jen když jsem byla jista, že to nevyjde na jevo.“

Tak líčí Terezie sama velké nebezpečí, ve kterém dlela, a které ji mohlo do věčné záhuby přivést. Než Otec ne-

Sv. Terezie.

beský nechtěl smrti její jako hříšnice a vnuknul otci jejímu, aby ji poslal do kláštera šlechticů. Představená zamilovala si Terezii. V Terezii brzy se tu probudil zbožný cit, ráda se opět modlila, mluvila často o věcech Božských a prosila ostatní, by se za ní modlily. Tak spasné bylo pro ni obcování s hodnými řeholnicemi. Sama o tom píše: „Poznala jsem, jak velkou milost prokazuje Bůh člověku, uvádí-li jej do dobré společnosti.“ Onemocněla zde však a odešla k otci. Brzy však se rozhodla stát se řeholnicí a proti vůli otce vstoupila v 20. roku svém do kláštera Karmelitánek. Zde duše její se trochu počala uklidňovati, pokorně konala i nejnižší služby a cvičila se v sebezapření. Píše o tom: „Vše se mi v klášteře líbilo a těšilo mne; často touž dobou, kdy jindy jsem tělo své hýčkala a krásnila, mella jsem nyní dům, a myšlenka, že jsem marnivosti prázdná, množila radost srdce mého“.

Ale dosud nepůsobila sv. Terezie dosti s milostí Boží; strávila sice mnoho času modlitbou a četbou duchovních knih a chránila se pečlivě hříchů těžkých, ale menších chyb, jak sama praví, „jsem nedbala příliš, a to bylo, co mne ničilo.“ Chtěla celá, celičká Bohu náležeti, ale vzpomínky ze světa ještě hodně draly se do popředí. Píše o tom takto: „Byl to obtížný život, neboť v modlitbě poznávala jsem chyby svoje. Na jedné straně volal Bůh, na druhé následovala jsem světa. Božské věci mne lákaly, světské držely mne v poutech. Zdálo se, že chci spojití dvě nespojitelných věcí, duchovní život a smyslné radosti, nebeskou útěchu a světské zábavy. Při modlitbě trpěla jsem mnoho, nebylť dosud duch můj pánem, ale sluhou.“

Úplně k Bohu se obrátila sv. Terezie teprve ve 24. roku věku svého po smrti svého otce. Tento skončil šťastně, poněvadž zbožně žil, a přece krátce před svou smrtí bo-

lestně želel, že Bohu věrněji nesloužil; slíbil plačícím dětem svým, že bude milosrdného Boha na věky prositi, aby je posilnil milostí vytrvalosti ve svaté službě své. Tato slova milovaného umírajícího otce dojala srdce sv. Terezie k nesmírné lítosti. Tehdáž též poznala před Bohem osvětleného kněze, jenž byl duchovním rádcem otce jejího; tohoto zvolila si za svého zpovědníka a důvěřovala mu úplně. Horlivý tento kněz uzdravil ji od marnivosti a náklonnosti k světu a vzbudil její bývalou lásku k modlitbě, doporučiv jí, aby četla knihy vyznání sv. Augustina a o nich rozjímal. Sv. Terezie uposlechla této rady a poznala, že právě jedna z oněch knih jedná o ní, která více kdysi sloužila světu nežli Bohu. Upřímná lítost pronikla srdce její a tak jako Augustin při obrácení svém, tak i ona slíbila, že všeho pozemského a světského zanechá a jediné Bohu sloužiti bude.

Násilím odtrhla se ode všech příležitostí, cvičila slabé své tělo v pokání, pokořila smyslnost svou zapíráním sebe sama, a jsouc si vědoma vlastní slabosti, jediné na mocnou pomoc Boží spoléhala. Duše její byla celá změněna, kráčela rychle po cestě dokonalosti, Bůh ji obsypával vzácnými dary své lásky. Tento čas byl pro sv. Terezii nej památnějším a ona jsouc přesvědčena o účinku modlitby, k modlitbě lidi napomínala; píše: „Kdo jednou počal v modlitbě se cvičiti, nepřestávej, byť by sebe větších chyb měl, neboť jediným prostředkem, který člověka přivádí k polepšení, je modlitba. Mluvíím z vlastní zkušenosti. Kdo však ještě nezačal v modlitbě se cvičiti, toho prosím pro Boha, aby sebe sama neolupoval o takové dobro. Není tu možno ničeho ztratiti, ale všecko nabýti. Já však jménem modlitby rozumím obnovení přátelství s Bohem a časté skryté obcování s Ním v pevné důvěře, že On nás miluje. Řeknu ještě toto: „modlitba byla branou a cestou ke všem

velkým milostem, jichž mi Pán udělil — nikdy nepropustil mne bez útěchy.“

Takou moc má modlitba i pro všechny nás. „Bůh udílí nám milostí svých, ale jen když za ně prosíme“, praví sv. Augustín. „Všechno zmožu v tom, který mne posiluje“ — (Fil. 4, 13). Bůh je štědrý, ale těm, kdož vzývají jej. (Sv. Pav. k Řím. 10, 12).

Sv. Terezie byla obdařena velkými milostmi a mnohými zjeveními, ba cítila mnohdy, že jest úplně povznešena od země a slyšela tajemství, jichž oko nevidělo, ucho neslyšelo a srdce lidské netušilo. Zkoumala však, zda tato zjevení srovnávají se s vůlí Boží. Sama praví: „Jsou-li tato zjevení jen poněkud protivna vůli Boží, netážu se již po původu jejich; neboť tu jest jisto, že jsou původu nedobrého, a kdyby celý svět jim věřil, já jim nevěřím!“

S neobmezenou láskou k Bohu spojovala účinnou lásku k bližnímu. To dokazuje nejen množství listů jejích papežům a biskupům, vznešeným i nízkým, ale zvláště její neunavná péče o obnovení staré, přísné kázně řeholní. Vplížily se do klášterů mnohé nepořádky a kázeň hynula. Přes velké překážky a vzdor slabého zdraví přivedla to neoblomnou vůlí svou tak daleko, že r. 1562. první zlepšený klášter řádu Karmelitek v Abule byl založen. Na konec života svého mohla však sama viděti, že jejím přičiněním založeno bylo 60 klášterů zlepšené kázně. Kříž a utrpení staly se jí největší útěchou a tu říkala: „Pane, buďto trpěti anebo umříti.“ Ve vidění anděl prohnal jí srdce šípem a tak ji roznítil k lásce Boží, že se jí dostalo názvu „panna serafinská.“ Sepsala duchaplné knihy tajemství, mezi nimi vlastní životopis. Konec života svého předpověděla: „Hodina mého rozloučení přišla.“ V posledním svém zápasu stále opakovala slova žalmu 50.: „Nezavrhuj

mne od obličeje svého a Ducha svého svatého neodnímej ode mne.“ Pak ležíc na zemi v modlitbě a rozjímání v noci ze 14. na 15. říjen u věku 67 let odevzdala čistou duši svou Otci nebeskému. Na její přímlovu stalo se mnoho zázraků. Papež Řehoř XV. prohlásil ji r. 1622. za svatou. Památka zraněného srdce jejího koná se 27. srpna.

Sv. Terezie říkala: „Já bych nedala své kříže a svá soužení za všechny poklady tohoto světa“. Divme se tomu výroku, ale zároveň snažme se k témuž přesvědčení dojít, by i o nás platila slova Božského mistra: „Blahoslavení, kdož trpí protivenství pro spravedlnost.“

*

Modlitba církevní:

Vyslyš nás o Bože, Spasiteli náš, abychom jako se radujeme ze svátku svaté panny Terezie, tak pokrmem nebeským občerstvení a ohněm jejího nebeského smýšlení zasníceni byli pro Ježíše Krista Pána našeho. Amen.

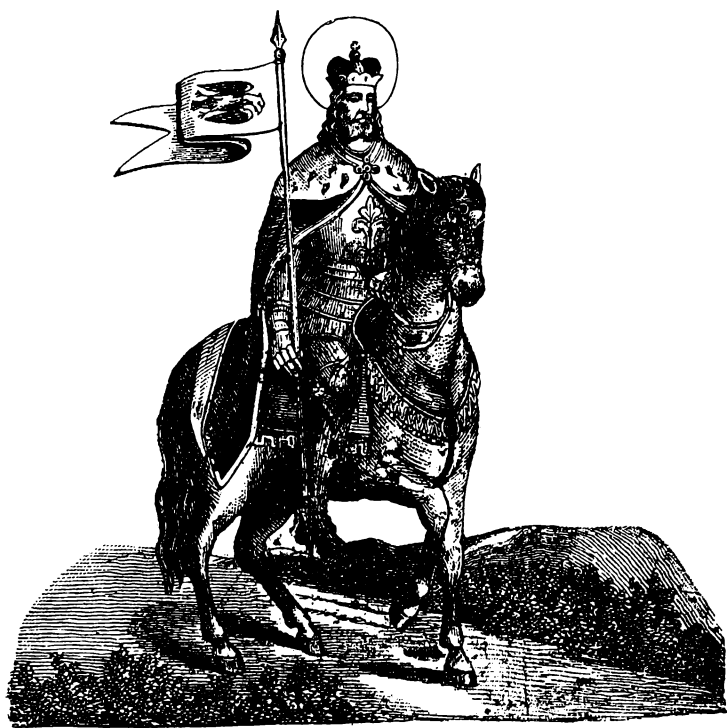

SV. VÁCLAV, vévoda a patron země české.

(28. září.)

Sv. Václav byl syn Vratislava, knížete českého a kněžny Drahomíry. Aby ho snad matka nevychovala v pohanství, nařídil otec v poslední vůli, aby Václav byl vychován od své babičky Ludmily. Za tím účelem sv. Ludmila opustila dvůr a odebrala se se svým svěřencem na hrad Tetín, kde s knězem Pavlem Kaichem jej vychovávala u víře křesťanské. Jsa vtipným a pilným prospíval Václav u všeliké cnosti.

Když Vratislav zemřel a Václavu bylo teprve 18 let, měla Ludmila panovati, než by dospěl Václav. Za tím však krutá Drahomíra dala uškrtni sv. Ludmilu na hradě Tetíně a začala panovati sama. Vláda její byla velmi nemoudrá. Sotva že otěže vlády octly se ve slabých rukou ženských, pokoušeli se někteří vladykové o zjevnou vzpouru proti panujícímu rodu k rozšíření svého panství. Vzpourní vladykové volali na pomoc bavorského vévodu Arnulfa. Nejzpuštěnějším byl Zlický Radislav. Tu Václav, ač teprve dvacitiletý, sám ujal se vlády a nepřátelům v ústřety vyšel s vojskem. U Žitomíře blíže Čes. Brodu postavil se do pole proti odbojnému Radislavovi. Zde osvědčil sv. Václav zmužilost a lásku k lidu svému. Želelo se mu prolévati krev svého lidu a proto nabídl Radislavovi souboj, aby knížetem se stal ten, který v souboji zvítězí. Tím spůsobil

Sv. Václav.

na odbojně vévody úchvatný dojem. Jak letopisec vypravuje, Radislav ze studu před vojíny souboj přijal. Když však k němu mělo dojít byl uchvácen svatou bázní, uzřev na přilbici sv. Václava kříž. Pokořil se knížeti a poddáv se jemu, prosil ho za odpuštění.

Tenkrátě dosedl na trůn římsko-německý král Jindřich I. Ptáčník, jenž krutými válkami podmaniv si Slovany polabské, umínil si i Čechy podmaniti. V roku 929. vtrhl s válečnou mocí do Čech před samou Prahu. Václavovi tanul na mysli noblahý osud Slovanů polabských, a tu, aby zemi svou před podobným osudem uchránil, počal před bojem vyjednávat. Hledě nepříteli v tvář, pravil: „Císaři, proč přicházíš po nepřátelsku s plenem, vraždou a požárem do dědictví mého, když já a lid můj v ničem neublížili jsme tobě. Knížatům křesťanským nesluší tak jednat. Jsi-li potřeben našeho chleba, našeho dobytka, našeho stříbra, dáme tobě! Proč bychom na jatky k zabíjení vodili lid svůj? Císař zahanben takovou řečí, upustil od boje a ujednal mír za jistý roční poplatek. Každý rozvážný člověk schválí krok sv. Václava, že uzavřel s císařem mír za podmíněk zcela snadných. Císař seznáv později sv. Václava, ještě jej za to odprosil a stal se od té doby zvláštním jeho ctitelem a přítelem.

Jakmile Václav zjednal v zemi pokoj, staral se horlivě, aby v jeho zemi víra Kristova se zakořenila a rozšířila. Stavěl pilně chrámy, povolal do země kněze a řeholníky. Na zapřenou procházel zemi svou kříž na kříž, jak se lid má, se doptával na vlastní oči přesvědčil. Dle toho vydával moudré a vhodnou zákony. Denně choďoval do kostela, sám jako kníže knězi posluhoval, chléb a víno k oběti svaté rád připravoval. Aby lechové mu nemohli vytýkati, že mnoho času věnuje službám Božím, odkládal pobož-

ností své na dobu noční. Kdy vladykové a zemani hráli hazardní hry, on v kostele kláněl se Nejsvětější svátosti oltářní. Ačkoli byl v zemi nejpřednějším, přece na sobě si nikterak nezakládal. Chodíval do temných žalářů a vězně těšil, zvláště děti a osoby duchovní z poroby vysvobozoval.

Ale tu se splnila na něm slova Kristova: „budou vás nenáviděti pro jméno mé“. I nenáviděli ho hrdí a rozmařilí čeští velmožové, že při jejich kvasech, honbách a radovankách spolu se nesúčastňuje. I obrátili se k bratru jeho Boleslavovi, jenž byl povahy prudké a ctižádostivé, ctějíce ho zaplésti do svých tenat a dojít tak cti a bohatství. Jali se mu pochlebovati, že prý se mnohem lépe hodil za knížete nežli Václav. Aby ho k úmyslu svému přivedli, nebáli se takto očerniti sv. Václava: „Kníže Václav chce tebe zabít, smluviv se o tom s matkou a muži svými. Jestli nás neposlechneš a nezabiješ ty dříve bratra svého, navždy toho budeš litovati.“

Krátkozraký, vlády chtivý Boleslav přistoupil na jejich ďábelsky promyšlený plán a pojal úmysl Václava sprovo-diti se světa. Brzy se mu naskytla příležitost. Narodil se mu synáček a tu požádal Václava za kmotra. Václav s radostí přijal takové pozvání. S tváří veselou, ničeho zlého netuše, pospíchal do Boleslavy na hrad bratra svého. Zulíbal bratra a novorozeňátko a korunu svou do vínku mu vložil. A nad touto láskou a upřímností které srdce by se nemělo pohnouti? A přece den na to v pondělí 28. září r. 935: stalo se to nejhroznější: jako nevinný Abel byl od bratra svého Boleslava úkladně zavražděn. Jaké to hrozné činy na trůně českém! Matka vraždí tchýni a bratr bratra! U dveří chrámových byla vražda dokonána. Na to nastalo ještě hromadné vraždění panošů sv. Václava. Ba i Drahomíru,

líbající s nářkem mrtvolu svého syna, byli by zavraždili, kdyby Boleslav nebyl jí dal výstrahu k rychlému útěku.

Pokládáme za první zázrak sv. Václava, že bratru svému u Boha vyprosil opravdovou lítost nad hrozným činem. Ukázalo se, že jádro srdce jeho bylo dobré. Čím většího zločinu se dopustil, tím upřímnější bylo jeho pokání. První skutek kajícího Boleslava byl, že tělo sv. Václava, na Boleslavi tajně pohřbené, vyzdvihl a na hrad pražský s velikou slávou převezl. Prostých vlasů a bos v rubáši zíněném, provazem přepásán, kráčel Boleslav jako veřejný kající za rakví bratrovou. V kostele sv. Víta na hradě pražském přede vším lidem hřích svůj s pláčem hořkým vyznával. Obejmu rakev náručím se chvějícím, bratra za odpuštění a Boha za milosrdenství slzavě prosil. I bylo pohnutí všeho lidu takové, že mu poddaní s pláčem odpouštěli a úctu a poslušnost jako knížeti svému slibovali. Z Boleslava pak se stal jeden z nejlepších panovníků na trůně Přemyslovců.

Zde třeba podotknouti, že smrt sv. Václava přinesla národu našemu veliké požehnání a že třeba i v tom prozřetelnost Boží velebiti. Bez té mučnické smrti nebyl by se stal Václav miláčkem českého národa, jakým až dosaváde jest.

Svatý Václav, otcovský a statečný kníže, apoštolský šířitel víry Kristovy, slavný mučéník, zůstal národu našemu na všechny časy drahým a nezapomenutelným. Věrní Čechové nepřestávali pokládati za pána země, jíž za živa vévodil, proto ho zvali dědicem země české a zvláště v dobách zlých pod ochranu jeho se utíkali. Hrob jeho požíval práva útočištného, obrazy a jméno jeho dávány na mince, úřední pečeti, válečné korouhve; kopí jeho neseno do bitev; velebná píseň svatováclavská bývala Čechům zpěvem váleč-

ným. Co národ náš chtěl míti za hodno zvláštní úcty, to nazýval svatováclavským, svůj jazyk, svou zemi, svou korunu, svou víru.

Dnes hrozí národu českému a vlasti naší pohroma nade všechny dřívější větší, že má býti země jeho staré víry křesťanské zbavena. Proto zvláště dnes se máme modlití: „Svatý Václave, vévodo země české, nedej zahynouti nám i budoucím!“

Modlitba církevní:

Bože, jenž jsi sv. Václava mučeničkou palmou z knížectví pozemského do slávy nebeské přijal, račiž na přímlovu jeho ode všeho protivensství nás chrániti a jednou společností jeho v nebesích oblažiti. Skrze Pána našeho.

SV. VALENTÍN, biskup a mučeník.

(14. února.)

Jako apoštolé z moci Boží konali divy, tak i jiní svatí mužové prvních věků křesťanských byli obdařeni darem zázraků. K nim čítáme sv. Valentína, biskupa v městě Interamně v Itálii. Obdařen mocí zázraků, uzdravoval nemocné a tak na víru křesťanskou obracel. Zvláště pozoruhodný je případ uzdravení Cerimona. Cerimon byl syn řečníka Kratona, měl všecky údy bolestnou dnou zbídačené. Hřbet jeho byl zkřivený v oblouk, hlava se mu skláněla až ke kolénám. Svatý biskup položil tohoto mrzáka na svůj žíněný šat, bděl u něho celou noc na modlitbách a odevzdal jej uzdraveného zpět Kratovi. Po tomto zázraku uvěřil Kraton i manželka a veškeren dům jeho v Ježíše Krista a všichni se dali pokřtiti.

Uzdravený Cerimon zamiloval si za to biskupa tou měrou, že ho už nechtěl opustiti, ustanoviv se na tom, že mu po celý svůj život bude sloužiti. Také jeho soudruhové Prokul, Efel i Apolonius, kteří výhradně dříve vědám světským se věnovali, přilnuli ke sv. Valentínovi. Byli od něho cvičeni v náboženství katolickém a tak upevněni u víře, že sami pak příkladem svým obraceli vrstevníky na víru. Obrácení tolika lidí nemohlo ovšem zůstat zatajeno. Dověděl se prefekt římský Placidus, že i jeho syn je obrácen

na víru Kristovu, pohnal sv. Valentína k soudu do Říma a tázal se ho, jakou mocí uzdravil syna Kratonova. A když sv. biskup odpověděl: „Žádnou jinou mocí, leč vzýváním Ježíše Krista, Syna Božího, vrátil jsem jemu zdraví“, tu prohlásil prefekt sv. Valentína za čarodějníka a rozkázal ho mučiti. Svatý biskup byl nejprve zbičován a pak do žaláře uvržen, aby tam hladem zemřel. Poněvadž však po několik dnů žádného hladu nepocítoval, byl na rozkaz prefekta v noci mečem odpraven. Tělo sv. mučeníka odnesli jeho učeníci do Interámy, kde jej uctivě pohřbili. Když pak každodenně na hrobě jeho se scházeli a Boha tam chválili, byli polapeni, odsouzeni a na smrt popraveni.

Sv. Valentín ve vlastech našich se všeobecně ctí jako mocný přímluvce v nezhojitelných nemocech, zvláště při padoucnicích.

Modlitba církevní:

O Bože, jehož láskou zanícen jsa sv. mučeník a biskup Valentín, těžké útrapy překonal, propůjč i nám, kteří jeho mučnictví oslavujeme, bychom pomocí jeho od nemoci chráněni byli. Amen.

SV. VENDELÍN, opat, patron rolníků a pastýřů. (20. října.)

Sv. Vendelín pocházel z rodu králů švédských a maje býti jednou panovníkem, odevzdán byl na vychování biskupu. Milost Boží působila v něm tak, že se odhodlal světu dáti výhost a hledati jen království Božího. Opustil tajně rodiče i vlast, aby někde v tiché odloučenosti sloužil Bohu. — V rouše poutnickém prošel Anglii a přeplaviv se do Francie, zavítal do krajiny Trevírské. Zde zřídil si v hlubokém lese poustevnu.

Jednoho dne vyšel si do města Trevíru na služby Boží. Cestou potkal jej jakýsi rolník a pokládaje jej za lenošného žebráka, pokáral jej slovy: „Mohl bys mi raději pásti vepře, abys darmo nejedl.“ Pokorný poustevník neodmlouval, nýbrž maje nabídnutí to za hlas Boží, šel se zemanem a pásl mu vepře. Takto pokořil se syn královský, chtěje se státi podobným Spasiteli, jenž opustiv nebeskou slávu, ponížil se až k smrti kříže, který se stal pohaněním lidu a povrhelem obce. (Žalm 21, 7).

Na pastvě staral se Vendelín pečlivě o stádo svěřeně. Vodíval je nejraději na místa vzdálená, aby se mohl bez vyrušování modliti a rozjímati. Měl stále Boha na mysli, utrhoval si od úst sousta, aby chudým poskytl — každému velmi rád sloužil. Z úst jeho nevyšlo slova křivého, mrzu-

tého a zlostného. Byl služebník dobrý a nad málem věrný a tak si zasloužil, že ustanoven byl nad mnohem. — (Mat. 25, 21).

Jako každému věrnému následovníku Kristova, tak i Vendelínovi bylo podstoupiti tuhý boj. Najednou mu přišlo pokušení, jak by se dobře měl, kdyby své rodiče doma překvapil, pokušitel mu líčil jejich bol, radost shledání, jásot národu. Avšak Vendelín přemohl zbraň pokušitele vroucí modlitbou a touhou po vlasti nebeské. I zůstal ve službě pána svého. Poněvadž byl svědomitý, Pán Bůh jemu žehnal. Stáda jemu svěřená se množila a nikdy jich nepotkala ani nejmenší pohroma. Pan neznal velkých cností Vendelínových, ale přes to ho měl rád. Té přízně záviděli mu spolučeledníci a obžalovali ho u pána, že neopatroje stáda. Zeman dlouho nechtěl věriti těmto pomluvám, až jednou pozdě vraceje se domů z výletu, postihl stádo Vendelínovo na místě odlehlem. — Toho dne totiž zahnal Vendelín stáda na místo vzdálené, kde byla tučná pastva, aby se mohl oddati rozjímání. Spatřiv to pán jeho, vyplínil ho slovy hrubými, ale Vendelín vyslechl nadávku trpělivě a řekl: „Uspokojte se; stádo dospěje v pravý čas v ohradu.“ A když pán blížil se na konci ke statku svému, spatřil již stádo i Vendelína vcházeť v ohradu. Tímto divem byl zaražen a poznal více než svědomitost Vendelínovu, odprosil ho a nabídl mu lepší službu a mnoho stříbra.

Ale Vendelín nepřijal toho ani onoho, jen tolik si vyžádal, aby si nedaleko kláštera od Dagoberta krále založeného směl vystavěti chýžku a směl v ní poustevnický žíti. Rád tomu svolil zeman a sám poustevnu mu vyslavěl. Opat Primius přijal ho do řádu a oblekl v roucho řeholní. Stal se vzorem řeholníků. Bůh na přímluvy pokorného

Sv. Vendelín.

sluhy činil mnoho zázraků, zvláště když morová rána od dobytky řádila.

Z té příčiny utíkali se téměř všichni, kdo něčím stížen byl, Vendelínovi o radu, pomoc a útěchu. I roznášela se pověst o něm více a více a tu mnozí Tolejští po smrti opata svého zvolili si jej za opata. Vendelín podrobil se vůli bratří jen z poslušnosti řeholní. Byl pravým otcem bratrům svým. Sestárnuv, churavěl dlouho a snášel tělesné bolesti trpělivě. Poznáváje, že se blíží poslední hodinka smrti, vyzpovídal se skroušeně, zjevil zpovědníku svému tajemství rodu i stavu svého, přijal zbožně sv. svátosti, dojemně se rozloučil s bratřími svými a skončil blaženě r. 1015. Po přání svém pohřben byl v lese na místě, kde někdy měl pustevnu svou.

Sv. Vendelín je patronem rolníků a hospodářů, kteří se až dosud často v těžkých dobách o pomoc k němu utíkají. Nad hrobem jeho vystavěna byla záhy kaplička, která později ustoupila krásnému chrámu. Kol něho povstalo město Sv. Vendelín v okrese Trevínském. Částku ostatků jeho dostal i velechrám pražský. Zobrazován bývá jako pastýř se stádem.

M o d l i t b a :

O milý svatý Vendelíne, pros za všechny věřící, zvláště však za rolníky, aby vždy pamětlivi byli slov Páně: Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a ostatní bude vám přidáno. Amen.

SV. VERONIKA (čes. Jarmila).

(4. února.)

Mezi svatými ženami, které v Ježíše Krista uvěřily, jeho následovaly a jemu sloužily, byla i Veronika, zámožná paní, která v Jeruzalemě měla svůj dům. Když Spasitel nesa těžký kříž, cestou bolestnou kráčet na horu Kalvarii, provázela ho i Veronika s jinými nábožnými ženami. Božský Spasitel umdlával a klesal pod těžkým břemenem kříže, a tvář jeho se zalévala potem a krví. Jak ráda by byla soucitná Veronika polehčila Pánu a bolesti jeho zmírnila! Jak ráda snad za něho sama by byla trpěla! Nemohouc však jiným způsobem trpícímu Spasiteli uleviti, přistoupila k němu a podala mu roucho, by sobě krví a potem zbrcenou tvář utřel. Kristus Pán přijal tento projev upřímné lásky a soucitnosti; z vděčnosti vtisknul svou tvář v roucho to a navrátil Veronice. Jak velice byla nábožná žena ta za svou lásku odměněna! Měla na rouchu tom trvalou památku Božského Spasitele svého.

Dle starobylého podání dokonala Veronika život svůj v Římě, odkávavši posvátné pošní roucho s obrazem tváře Páně papeži sv. Klimentovi. Roucho to chová se podnes v chrámě sv. Petra v Římě. Dle vzoru jeho byla již v nejstarších křesťanských dobách i jiná vyobrazení svaté hlavy trním korunovaného Spasitele zhotovena, kterými mnohé chrámy Páně se honosí.

Sv. Veronika.

Trpící Spasitel vzbudil v srdci sv. Veroniky cit hluboké soustrasti. Kdykoli i my na obraz Ukřižovaného popatříme, vzpomeňme si, že Kristus Pán pro nás tak potupnou a bolestnou cestu kříže a smrt podstoupil. Vzbudme i my cit soustrasti a bolesti, bychom už nikdy hříchy svými Krista neukřižovali.

Sv. Veronika vyobrazuje se jako vznešená paní, držíc roucho bílé s tváří Spasitelovou. Na Moravě ctěna je zvláště hodně v kraji rožnovském, nájmě v Zubří.

*

Modlitba:

O Božský Spasiteli Ježíši Kriste, jenž jsi obraz své tváře zázračným způsobem na roušku sv. Veroniky vtiskl a jí za odměnu tak okrášlenou roušku vrátil, propůjč nám milosti, bychom Tvůj svatý obličej na obraze nábožně uctívali a jednou na Tebe tváří v tvář patřili. Amen.

SV. VINCENC Z PAULY, otec chudých.

(19. července.)

Mezi největší lidumily toho světa patří sv. Vincenc Paulanský. Narodil se 24. dubna r. 1578. ve vesničce Poy u paly hor Pyrenejských z rodiny rolnické. Vincenc do 12. roku věku svého pásával stáda otcova, ale již tenkrát obdivovali jeho zbožnost a lásku k chudobě, neboť již jako chlapec každý uspořený peníz daroval chudým. Vida otec jeho výborné vlastnosti, ustanovil se Vincence poslati na studie, aby se stal knězem. Františkáni v Akos měli latinské školy. Těm byl Vincenc svěřen a tak pokračoval pod jejich dohledem, že po 4 letech studia již sám se živil vyučováním druhých mladíků. Bohoslovecká studia konal v Toulouse, načež r. 1600. byl vysvěcen na kněze.

Ačkoli byl Vincenc knězem zbožným, učeným, ačkoli rozjímáním Písma sv. a čtením dobrých knih bázeň Boží ustavičně v srdci oživoval, přece ještě neslál na vrcholu křesťanské dokonalosti. Bylo třeba, aby prošel ohněm utrpení a nabytí oné tichosti, lásky a trpělivosti, kterou vyvolené duše se skvíti mají. Příležitost se brzy naskytla. Roku 1605. musel sv. Vincenc v záležitostech svého příbuzenstva do Narbonu se plaviti. Při plavbě té přepadeni byli lodí loupežnickou. Po prudké bitvě zvítězili loupežníci a prodali všechny lidi přemožené za otroky Mohamedánům. Sv.

Vincenc jako otrok byl vícekrát prodán až dostal se do rukou Ludvíka Merikurta, odpadlíka od církve katolické. Odpadlík ten poslal Vincence na jeden ze statků svých, aby na poli pracoval.

Vincenc nesl neštěstí své s příkladnou trpělivostí. Svým spolupracujícím vypravovával, co vše svatí a světice Boží museli vytrpěti, a tím je tak povzbudil, že všichni práce své s velkou ochotou vykonávali. Krušnou práci oslazovali si svatými zpěvy, kterým je sv. Vincenc naučil. To vidouc Zulma, žena statkářova, nemohla se nadiviti, jak všechna pole krásně jsou vzdělána. I tázala se jedné otrokyně po příčině těch věcí. Otrokyně jí vykládala, že se tak děje od té doby, co Vincenc tam přišel; vše se změnilo, neboť svou mírností a laskavostí i nejdivočejší otroky skrocuje a v kázni udržuje. On je kněz, pravila dále, a spolubratři ctí ho jako proroka a poslouchají jako velitele. Obveseluje duše jejich sv. zpěvy a povzbuzuje k trpělivosti zbožnými příklady, které jim vypravuje.

Turkyně žádostiva jsouc Vincence poznati, dala si jej zavolati, aby jednu z písní zazpíval. I pěl libým, ale smutným hlasem žalm 136. o zajetí babyloňském. Píseň ta vnikla do nejhlubších útrob duše šlechetné Turkyně, takže si přála poznati víru katolickou. Vincenc s ní rozmlouval, líčil jí krásu, velebnost a spasitelnost víry Kristovy. Zulma si tak oblíbila to učení, že nemohla pochopiti, jak manžel její Ludvík mohl opustiti víru tu. I domlouvala mu, aby se stal zase křesťanem. Ludvík Merikurt, maje touhu po vlasti, počal pykati zrady své a poradiv se s Vincencem, prodal statky své, opustil tajně s Vincencem a Zulmou Afriku. R. 1607. dopluli šťastně k břehům vlasti své Francie. Když se poněkud po cestě zotavili, šli všichni přímo k biskupu do Avenionu, který oba manžely do lůna církve

Sv. Vincenc.

sv. přijal. Brzy na to odebral se Merikurt i s chotí do Říma.

Sv. Vincenc odešel do Paříže, kde ve špitále se ujal chorých a chudých. Aby nějak tu nezpyšněl, Bůh opět jej navštívil utrpením. V domě, kde bydlel Vincenc, býval také jakýs úředník, ten zapomenuv zamknouti pokoj, nalezl pokladny prázdné. I nařkl Vincence z krádeže, který všude byl za zloděje pokládán. Vincenc nesl tu křivdu po 6 roků, jinak se nebráně než slovy: „Bůh zná pravdu!“ Po 6 letech teprve vypátrán pravý zloděj.

Sv. Vincenc za to na rozkaz biskupa pařížského musel se státi farářem v Chlichy blíže Paříže. Působil tam velmi blahodárně. Pověst o jeho horlivosti se stále rozšiřovala, že zdaleka na něho zraky upírali. I hrabě z Joygny Emanuel Gondi se po něm dotazoval, a zvěděv jeho vlastnosti, vyžádal si jej jako vychovatele svých dětí. Tu získal si Vincenc brzy důvěry a vážnosti. Tenkrát v okolí lid byl velmi mravně pokleslý, často i bez pokání umíral. Když kdysi 60.letý stařec byl zaopatřen sv. svátostmi a veřejně vděčnost sv. Vincenci osvědčil a hraběnka poznala zanedbanost lidu, nařídila, aby každý 5. rok na statcích jejich se konaly sv. missie. Na ten účel věnovala 16.000 zl. Sv. Vincenc se stal ředitelem nových missionářů a tím založil řád Lazaristů.

Vida pak, že jeho pomocné ruky není tu již nutně třeba, odebral se zase do Paříže, aby tam shlédli vězení. Zplakal lítostí nad jejich zanedbaností. Ihned jim chtěl přispěti: Najal přispěním dobrodinců dům, tam je uvedl a vyučoval u sv. víře. Odsouzenci ho považovali za anděla strážného a ochotně nitro své mu světili.

Sv. Vincenc byl při všech pracích svých vždy veselý a pokorný. Zachovával vždy věrně denní svůj pořádek.

Ráno vstával pravidelně o 4. hod., pak vykonal ranní modlitbu, odešel do kostela, kde ztrávil i 3 hodiny. Po svých pobožnostech teprve se oddal povolání svému. Nikdy nevyšel z domu ani se nevrátil, neodevzdav poklonu Nejsvětější svátosti. Večer se modlíval kleče hodinky kněžské, pak teprve konal večerní pobožnost s čeládkou. Při svém utrpení a namáhavé práci dosáhl věku 85 roků, což za zázrak bylo považováno. V posledních letech bídě se vláčil po berlách, ale přes to ústavy své ještě spravoval. Smrti se nebál, ta mu byla vítaným hostem. V noci dne 27. září r. 1660. padl do veliké slabosti. Vincenc vida, že se blíží hodinka smrti, dal se zaopatřiti sv. svátostmi a vyslovuje slova: „O Ježíši můj“, usnul v Pánu. Roku 1712. bylo tělo jeho vyzdvíženo a nalezeno neporušené. Roku 1729. byl po mnohých zázracích od papeže Benedikta XIII. slavně za svatého prohlášen.

Skutky milosrdenství sv. Vincence se nejkrásněji odrážejí v jeho četných ústavech, které byl světu založil. Jeho láska k Bohu a bližnímu byla tak veliká, že sotva se dá vymyslet nějaký ústav milosrdenství, aby sv. Vincenc ho ve skutek nebyl uvedl.

Sv. Vincenc zřídil ústav dobročinných paní, které chudý lid na blízku i v dálí potravou a šatstvem zaopatřovaly, v zármulku je těšily a v chorobě zaopatřit dávaly.

Sv. Vincenc uvedl do Francie tovaryšstvo sv. Karla Boromejského pro žebráky ustanovené. Založil klášter Marie Magdaleny pro padlé ženy, Kongregaci sv. Kříže pro výchování děvčat. Založil špitál pro staré schudlé řemeslníky, velký pak blázinec a velkou nemocnici v Paříži.

Zvláštní zmínky zasluhuje řád jím založený, řád to Lazaristů, kteří tak nazváni byli dle prvního svého domu v Paříži, původně věnovanému ošetřování málomocných a

nesoucím jméno sv. Lazara. Kněží této kongregace měli povinnost sami se napřed zdokonaliti a pak sv. missiemi jiné polepšovati. Sv. Vincenc vysílal tu missionáře do Afriky, do Irska, Skotska i jiných zemí. Ještě za života sv. Vincence konáno bylo na 700 missií sv. jen ve Francii.

Nejkrásnější však dílo sv. Vincence je založení řádu milosrdných sester. Tento řád se rozšířil po celém světě vzdělaném a dožil se neobyčejného požehnání. I francouzská revoluce, která hrozila zničiti všechno, co svaté jmenováno býti mohlo, ušetřila milosrdných sester. I jinověrci protestanté obdivují se těmto andělům v postavě lidské, tof nejkrásnější ovoce velkých obětí sv. Vincence, které tak byly ohromné, že skrze ruce jeho více než 10 millionů zl. doručeno bylo chudým. Dokud poslední zrnko víry Kristovy nevymizí v srdcích lidských, dotud památka milosrdenství sv. Vincence nevymizí z myslí lidských. Právem v celém světě nazýván je sv. Vincenc Paulanský otcem chudých. On rozřešil otázku sociální bídy, jak jí celý svět pozdější lépe řešiti nedovede.

Jméno jeho patří a bude patřiti mezi jména největší!

*

Modlitba církevní:

O Bože, jenž jsi svého vyznavače sv. Vincence, darem podivuhodného milosrdenství vyznamenati ráčil, aby tak mnohým útrapám lidským spomáhal; račiž nám milostivě uděliti, abychom na jeho svátek horlivě se cvičili v lásce k bližnímu, jež posud vyvěrá z jeho sv. kostí, abychom tím větší odměny za ní došli. Amen.

SV. VÍT, mučovník a patron země české.

(15. června)

Sv. Vít narodil se ke konci 3. století na ostrově Sicílii blíže Italie. Rodiče jeho byli pohané. Křesťané v říši byli toho času ještě pronásledováni a proto se tajili se svou vírou. Pacholík Vít dostal za chůvu nábožnou Krescencii, kteráž Víta potaji pokřtila a po křesťansku vychovala. Símě sv. víry pustilo v srdci útlého pacholíka hluboké kořeny a prospívalo utěšeně. Vít, maje příklad svých vychovatelů stále před očima, zamiloval sobě Spasitele světa ze vši duše své a ukazoval již v dětském věku smysl dospělého křesťana.

Nelze-li viděti, drazí čtenáři, že i nynější mládež jeví před časem ducha dospělého? Ale bohužel, tato dospělost naplňuje nás spíše obavou než radostí. Neboť nynější mládež nejeví smyslu křesťanského, ale ukazuje ducha světského. Seznává před časem všední život lidský se všech jeho stránek i nejšpatnějších, jest divákem a posluchačem, i věcí nejtajnějších. Což divu, že mizí se světa nevinność dětská, že vidáme starce duchem i tělem kolikráte již v dětských šatech. A kdo je toho vinen, ne-li na prvním místě rodičové. Když vše před dětmi činí a mluví, ničeho před nimi netají a neskrývají, ke všemu jim svolují a přisvědčují, ničeho nekárají, jak by mohly dítky jejich zůstatí čistými a nepo-

rušenými. O rodičové křesťanští a vychovatelé malých dětí buďte tu příliš úzkostliví a opatrní a vychovávejte dítky své, ne podle ducha toho světa, ale podle ducha Kristova, v kázni a báni Boží a nepředstírejte, že by snad nebyli dosti poučeni. Až toho třeba bude, dosti času, by vážně poučení byli i o choulostivých povinnostech mládí i života dalšího.

Otec sv. Víta, Hylas, pohanský šlechtic a horlivý ctitel římských bohů, pozoroval s usmrtním, že syn jeho oddán je zlopověstné pověře, jak říkali tehdá pohané víře křesťanské. I počal domlouvati synovi, aby se odřekl té pověry, kterou císař Diokletian z kořene vyhubiti mínil. Nejprve ho chtěl přemluvit; mluvil k němu nadšeně o moci a slávě bohů nesmrtelných, o starobylosti jejich pocty, o jejich lásce žehnající, o jejich líněvu trestajícím; ale vše bylo nadarmo. Potom mu vyhrožoval, trestal ho, a opět nadarmo. Pacholík nechtěl odstoupiti od víry křesťanské, vzpomínaje slova Kristova: „Kdo miluje otce nebo matku více nežli mne, není mne hoden.“ (Mat. 10, 37.)

Snad řekne někdo z vás: otec jednal moudře, chlapec měl poslechnouti a otce nezarmucovat. Ale není tomu tak. Syn měl pravou víru, otec se držel nepravé. Nechtěl-li odstoupiti syn od pravé víry, nečinil tak z neposlušnosti k otci, nýbrž z lásky ke Kristu Pánu, jehož miloval nade všecko, tedy i nad otce.

Hle, jak krásný dal příklad všem dítkám! Či snad se domnívá někdo z Vás, že děti mají poslechnouti otce a matky, ať jim kážou cokoli? Což přikází-li rodiče, jsouce zaslepeni bludem aneb nějakou náruživostí, něco nedovoleného, co protiví se přikázáním Božím? V tom případě nesmějí děti svých rodičů poslechnouti, nýbrž jsou povinni

Sv. Vit.

řící ve vši uctivosti: „Více siuší poslouchati Boha nežli lidí.“

Dobře si to pamatujte, rodičové, a varujte se, abyste svým dítkám ve svém rozmaru aneb ve své unáhlenosti nepřikazovali, co jest proti Bohu a spasení jejich duše; jinak byste nebyli strážci maličkých, ale jejich svůdci, a vám by platilo výstražné slovo Páně: „Kdo pohorší jedno z maličkých těchto, kteří věří ve mne, tomu lépe by bylo, aby byl zavěšen kámen mlýnský na hrdlo jeho a byl pohřžen v propast mořskou.“ (Mat. 18, 6.)

Mezitím co Hylas marně snažil se syna obrátiti, dověděl se o křesťanu Vítovi císařský vladař Valerian, který přikázal Hylasovi vším možným, třeba i násilím obrátiti syna, jinak sám že neujde pomstě císařově. Otec učinil dle rady, ale zase ničeho nepořídil. Odevzdal ho vladaři, ať jej úředně donutí. Vladař rovněž marně se namáhal, dal tedy Víta zbičovati a odevzdal otcí zpět. Brzy vypuklo i na ostrovu Sicilii pronásledování křesťanů se vši možnou hrůzou. Dvanáctiletý pacholík Vít i se svými vychovateli Krescencii a Modettem odpluli potají na pevninu Itálie. Tu však byli přece polapeni, do žaláře vsazeni a když se neodřekli Krista, ke smrti odsouzeni.

Sv. Vít uvržen byl v kotel naplněný vřelou smolou a roztaveným olovem; vyšel však z něho neporušen jako z občerstvující lázně. Byl proto uveden do areny, (letního divadla) kdež puštěn na něho hladový lev; ale lev lehl si k nohám jeho a nijak mu neuškodil. Posléze zase uveden byl do žaláře, natažen na skřípec a tak dlouho mučen, až vypustil duši. Podobnou smrtí sešli i Modestus a Krescencia, a proto připočtení jsou se sv. Vítem k mučovníkům Božím.

Ostatky sv. Víta v 8. století převezeny do Paříže, odtud

v 9. století darovány kláštera Korvejskému v Sasku. Sv. Václav, kníže český dostal rámě sv. Víta od krále Jindřicha I. a tu na počest těchto ostatků na hradě pražském vystavěl chrám. Když tato svatyně stala se katedrálou biskupskou, proslulo jméno sv. Víta v celých Čechách, a světec ten od té doby pokládá se za patrona země české.

Sv. Vít náleží do sboru sv. pomocníků. Kohout na obraze sv. Víta značí bdělost, jakou sv. Vít střežil poklad sv. víry.

Modlitba církve:

Prosíme Tě o Pane, uděl všem údům církve na přímluvu sv. Víta, Modesta a Krescencie, aby se v duchu nevypínali, nýbrž v pokoře Tobě milé chodili, ale se zlého varovali, a dobré ochotně plnili. Amen.

SV. VOJTĚCH, mučeník a patron český.

(23. dubna.)

Za času Boleslava Dobrotivého, za něhož povstalo biskupské sídlo v Praze, slynul v Čechách podle řádu knížecího vladyka Slavník na hradě Libickém. Bohatýr tento byl mocný a bohatý, při tom i rozšafný a štědrý k chudým. Avšak ještě lepší křesťankou byla manželka jeho Střezislava. Zcela pravdivě o nich napsal jeden starý spisovatel: „Dobrý byl otec; lepší byla máti; nad oba byl syn, jenžto narodil se z nich.“ Syn těchto horlivých křesťanů narodil se roku 956. a dostal jméno Vojtěch, což znamená vojník, (těch, tieh), protože ho rád chtěl viděti otec slavným bojovníkem. Vojtěch stal se bojovníkem Kristovým, knězem a horlivým apoštolem. V dětství svém nebezpečně onemocněl, a tu rodiči zaslíbili jej službě Boží; milostivý Bůh jej pozdravil. První pro stav duchovní vychoval jej Rádla, výtečný kněz, jenž se stal později pomocníkem Vojtěchovým. Později poslán byl na vyšší učení do Dívína, kde se stal jeho učitelem Otrik. — Arcibiskup děvínský Vojtěcha si velice zamiloval a dal mu na biřmování své jméno Adalbert; od té doby u Němců sluje Adalbert, u Čechů Vojtěch. Po devíti letech pilného studia navrátil se Vojtěch do své vlasti. Roku 981. ztratil otce svého; sám pak od biskupa pražského Dětmara na kněze byl vysvěcen.

Cnost a svatost jeho stala se tu známa všemu lidu, a proto, když biskup Dětniar umřel, a kníže Boleslav, duchovenstvo a páni na Levém Hradci se ku volbě nového biskupa sešli, tu všichni jedněmi ústy volali: „Koho jiného, než Vojtěcha.“ — Že byl urozený, bylo se nadíti, že panstvo jím víře křesťanské bude získáno; že byl bohatým, mohlo se očekávat, že bude otcem chudých; že byl Čech, nebylo se třeba báti, že by vlast sousedům zradil. Po zvolení sv. Vojtěcha biskupem v celé zemi ozývala se společná radost, že tak výborný Čech stal se biskupem. Sv. Vojtěch stal se pravým pastýřem oveček svých. Horlivě vždy kázal, modlil se, chudé u stolu svého obsluhoval, zajaté od pohanů vykupoval.

Druhého roku po svém zvolení počal konati rozsáhlé cesty po svém biskupství, k němuž náležela kromě Čech i celá Morava a Slovensko. Co v těchto krajích sv. Cyril a Methoděj byli vštíplí, sv. Vojtěch vzkřísil a upevnil. V Ostříhomě pokřtil syna vojvody Geizy Štěpána I., který se stal apoštolem národa uherského. Kamkoli sv. Vojtěch na cestách svých přišel, všudy stavěl hráz proti modloslužbě, všude napomínal milovaný lid svůj, by se držel Ježíše Krista a jeho sv. zákona. Chodíval brzy sám, brzy v průvodu kněží od dědiny k dědině, od města k městu, takže ho znalo již každé dítě, a každý vzdělával se jeho slovem a příkladem.

Avšak na růžovém keři nebyvají jenom růže, nýbrž i trní. Tak bylo i v biskupském úřadě sv. Vojtěcha. Vedle lásky a vděku od mnohých i nenávist a odpor sklízel. Lid český byl sice již z většího dílu na víru křesťanskou obrácen, ale panovaly v něm ještě mnohé bludy a obyčeje pohanské. Čím více tyto sv. biskup potíral, tím více vzrůstala se němu proti zášť pozůstalých ještě pohanů a neutvrzených kře-

Sv. Vojtěch.

sfanů. Co si měl počítí horlivý sluha Páně, když viděl, jak málo se cení horlivá snaha jeho, když i osobní nepřátelé jeho rodu lid proti němu šťvali. Když v tomto odporu došlo až ku zjevným násilnostem, když ani jeho příkladná trpělivost nedovedla lid a šlechtu obměkčiti, odřekl se světec stolice biskupské a s pláčem opustil svou milovanou olčinu.

Roku 989. vydal se na cestu do Říma, aby si vzal dovolení ku cestě do sv. země. Několik přátel kněží jej doprovázelo, mezi nimi bratr Radím, pěstoun Rádl a probošt Velich. Papež Jan XII. radil mu, aby vstoupil do kláštera. Sv. Vojtěch odloživ roucho biskupské a obléknuv se za poutníka, chtěl nejprve cestovati do sv. země, avšak Benediktini na hoře Monte Cassino zradili mu tuto cestu. Rozhodl se státí se řeholníkem. Na zelený čtvrtek r. 990. obdržel roucho řeholní, a na to za tři dny přivtělen k řeholníkům sv. Benedikta. S ním zůstal bratr Radím, ostatní se vrátili do Čech.

Kdo pozoroval klášterní celu jeho, viděl v něm vzor řeholníka. Nebylo práce, nebylo služby v klášteře, ke které by se syn českého bohatýra nebyl propůjčoval. Vyžádal si, aby směl čistiti a vymetati kuchyni, umývali nádoby. Žádný z řeholníků netušil, že jejich bratr, jenž před svítáním vodu přinášel k umývání a pak posluhoval až do večera, že byl slavným biskupem pražským; jen opat stále obdivoval hlubokou a nelíčenou pokoru Vojtěchovu.

Zatím v Čechách se vzpamatovali a počali toužiti po drahém vlastenci. Až jsme pozbyli poklad, teprve poznáváme jeho cenu. Šlechtnější v národě nechtěli ani slyšeti o volbě nového biskupa, dokud byla naděje, že sv. Vojtěch do vlasti se může vrátiti I vypravili Čechové posly do Říma prositi za sv. Vojtěcha opět na osiřelou stolicí praž-

skou. Papež je laskavě přijal a ujednal na synodě svolané následující: „Dáme jim ho nazpět, ačkoli stavše se nezdárnými syny, nebyli hodni tak dobrého otce; dáme jim ho pod tou výminkou, že ho budou poslouchati a odstoupí od svých zlých navyklostí.“ Zdali však splnili otcové tuto podmínku? Dovíme se ihned.

Sv. Vojtěch miloval národ upřímně, rozloučil se rád s tichou celí klášterní a putoval s touhou ku svým milým krajanům. Netrvalo to však ani tři roky a sv. Vojtěch pro neustálé nájezdy se strany Vršovců byl nucen z Prahy do Říma do kláštera se navrátiti. Na žádost císaře Otty III. vrátil se opětně pak do Čech, ale s tou podmínkou, aby se v případě, že by Čechové hlasu jeho nedbali, mohl státí missionářem. Stalo se, jak byl tušil. Roku 990., když po druhé k Praze se vracel, povraždili Vršovci z pomsty na Libici celý rod Slavníkovců. Také navedli lid a vojvodu i proti Vojtěchovi; proto když Vojtěch o tom zvěděl, přicházel k hranici české, vyslal posly s otázkou: Zdali ho ještě chtějí míti biskupem? Odpověď dopadla tak, jak sv. Vojtěch očekával. Vzkázali mu: Aby obtížný mravokárce zůstal jen tam, kde je. Sv. Vojtěch zaradoval se z toho neboť sprostěn jsa závazků ke stolci biskupskému, mohl se státí missionářem.

Sv. Vojtěch odebral se do Polska. Tentokráte vybojoval vojvoda polský Boleslav Chrabrý Prusko, kde byli ještě pohané. Těmto hlásati Evangelium Kristovo umínil si sv. Vojtěch. První setkání s Prusy neslibovalo mnoho útěchy; vyháněli ho ze země, hrozili mu smrtí. Když jim vkročil do posvátného pole Romova a tam si na cestě odpočíval, obořil se naň rozteklený zástup, až konečně sv. Vojtěcha stoje se modlícího šípy probodli.

Tělo mučeníka sv. draze zakoupeno a ve Hnězdně

pochováno. Mučenická smrt rozmnožila jemu vážnost v národě jeho a získala mu jméno Světce.

Není-li tento osud sv. Vojtěcha pro nás mocnou výstrahou? Hle, ty časy, kdy otcové naši, ač byli již křesťané, líbovali si ještě v obyčejích pohanských, ty se k nám vrátily po mnoha letech opět. Oč usiloval z celé duše svatý Vojtěch, o to usilují i dnes duchovní pastýři. Ale hlas jejich na mnoze je jako hlas volajícího na poušti; málo nalézá sluchu, za to odporu dosti. Dnes povstávají falešní hlasatelé, kteří prý otvírají lidem oči, aby věřili v Boha, jak oni hlásají, že oni jediné jdou cestou pravou. Pod zášterou svobody rozsévají však jen nevěru aneb aspoň lhostejnost u víře a volnost v mravech. Svou moudrost, své náhledy stavějí na odiv místo slova Božího. Běda uvěříme-li falešným těmto prorokům!

Krev a pláč sv. Vojtěcha bude žalovati na nás před soudem Božím, jako žalovala na naše otce, a nikdy nedojdeme ve vlasti své společného pokoje a blaha, dokud s celou duší nepřilneme k víře, za níž dle příkladu Kristova vycedil krev svou náš milý věrověst sv. Vojtěch. Řiďme se proto slovy sv. apoštola Pavla: „Poslušni buďte správců svých a buďte jim poddáni; oni zajisté bdí, jako ti, kteří vydati mají počet za duše vaše, aby to s radostí činili, a ne se stýskáním. (Žid. 13, 17) „Buďte uznalí k těm, kteří jsou Vám představení v Pánu, pracují mezi Vámi a napomínají Vás ku spasení. (I. Thess. 5, 12)

Modlitba:

O Bože, který jsi sv. vlastence našeho sv. Vojtěcha obdařil tak vřelou láskou k vlasti a církvi svaté, propůjč nám, bychom vlasti naší pozemské tak sloužili, bychom za to ve vlasti nebeské Tebe s ním velebiti směli po věky věkův. Amen.

Bb. ZDISLAVA Z BERKU.

(30. května.)

Bb. Zdislava narodila se kolem r. 1208. na Moravě z hraběcího rodu Berků z Dubé. Již v útlém mládí jevila se vedenou duchem Božím, tím duchem, který učí duši znáti nicotu věcí pomíjejících a vznešenost i krásu služby Boží. Proto milovala samotu, sloužíc Bohu na modlitbách, v postech a tuhém pokání. Z poslušnosti k rodičům provdala se za pana Havla, pána českého na hradě Lemberku u Jablonného v Čechách. Ve stavu manželském neustávala v touze po dosažení křesťanské dokonalosti; řídíc se vnutnutím Ducha sv., konala všechny povinnosti své svědomitě, nezapomínajíc při všem na Boha, jemuž veškeré starosti, práce a kříže své v obět přinášela. Samotu milovala nade vše i ve stavu manželském a oddávala se, nerušená jsouc, rozjímání o umučení Páně, při čemž často obličej její podivuhodně zářil a tělo její nad zemí se vznášelo. Nemocným, chudým a pocestným byla matkou starostlivou; šila jim oděv, nohy jejich umývala a líbala, zřídila pro ně v Jablonném „útulnu“. Bůh odměnil laskavost její tím, že ji dal moc uzdravovati nemocné a rány jejich hojiti.

Se svolením manžela svého, jehož mírností, dobrotou i modlitbou na lepší cestu přivedla, přijala z rukou blah. Česlava, prvního to Dominikána ve vlastech našich, roucho

Blahosl. Zdislava.

III. řádu sv. Dominika a tak ještě dokonaleji Bohu a službě jeho se zasvětila. Tak stala se Zdislava první sestrou III. řádu sv. Dominika v Čechách, kterýžto řád takto ve vlasti naši počátek svůj vzal. Se zvláštní horlivostí pracovala bl. Zdislava, aby v Jablonném, v důležitém to městě na hranicích Českých, založen byl klášter Bratří Kazatelů nebo-li Dominikánů. Noční dobou sama kamení a písek ku slaveništi snášela a jiné těžké práce tu konala. Duchem sv. osvěcena, poznávala bl. Zdislava jak důležitým stane se jednou klášter ten pro obrácení nevěrců a bludařů a pro utvrzení věřících ve víře a ve cnosti.

Předvídajíc konec života svého vezdejšího, připravovala si hrob v řeholním chrámě Dominikánském v Jablonném. Zemřela dne 1. ledna 1252. na hradě Lemberku. Po své smrti zjevila se manželův svému, jehož lítost nad ztrátou svaté choti nebylo možno utišiti, v oslavě nebeské a zanechala mu k útěše část oděvu, jímž oděna byla. Její sv. ostatky odpočívají v býv. dominik. kostele v Jablonném. Bůh oslavil naši svěťici a patronku českou četnými zázraky. Úctu blahoslavené, od nepamětných dob jí prokazovanou, potvrdil sv. Otec Pius X. dekretem ze dne 28 srpna 1907. Svátek její se slaví v Čechách a na Moravě 30. května.

Bl. Zdislava vyobrazuje se, jak i na obrázku našem vidíme, oděna rouchem III. řádu sv. Dominika, poskytující almužny nuzným a nemocným.

Z celého života bl. Zdislavy vysvítá, že jest pro každého vzorem ctnosti: lásky k modlitbě a samotě, opovrhování věcmi pozemskými, upřímné lásky k Bohu a k bližnímu, utrpnosti s nuznými a nemocnými a oddanosti do vůle Boží.

Blahoslavená Zdislavo, oroduj za nás!

Sv. Žofie.

SV. ŽOFIE, mučenice.

(15. května.)

Ze života sv. Žofie máme velmi málo zpráv zachovaných. Víme toliko, že žila v III. st. v Itálii. Ač panenství Bohu zaslíbila, přece dle vůle svých rodičů se musela provdati. Dítka pečlivě vychovala ve víře křesťanské. Sv. Žofie patří k oné velké řadě mučeníků, kteří za pronásledování od císařů římských raději muka nejkrušší vytrpěli, než by víru svou zapřeli. Tak statečně položila život svůj za Krista i sv. Žofie s 3 dítkami svými za císaře Hadriana. Hlava její v nádherně nádobě chována až dosud se v Itálii ukazuje v městě Fermo.

Modlitba církve:

Propůjč nám, o Bože, na přímluvu sv. Žofie té milosti, abychom víru svou stále vyznávali a dle ní žijíce, s Ježíšem věčně se radovati mohli. Amen.

Sv. Pavel káže v areopagu v Athenách. (Viz životopis sv. Pavla na str. 306.)

OBSAH:

	Strana
Nejblahoslavenější Panna Maria, matka Boží	10
Sv. Alois z Gonzagy, vyznavač	14
Alžběta, kněžna a vdova	20
Ambrož, biskup a učitel církve	27
Anežka, římská panna a mučenice	32
Angela z Merici, řeholnice	38
Anna, matka Rodičky Boží	41
Annastasie, mučenice	47
Antonín Paduanský, vyznavač	50
Augustin, biskup a učitel církve	58
Barbora, panna a mučenice	65
Bartoloměj, apoštol Páně	69
Bedřich, opat	73
Benedikt, opat	77
Bernard, poustevník	84
Blažej, biskup a mučeník	90
Bohumír, biskup	94
Božena, panna	97
Cecilie, panna a mučenice	98
Cyrill, biskup, apoštol slovanský	102
Domik, zakladatel řádu	109
Dorota, panna a mučenice	114

Strana

Sv. Emil, mučovník	118
Ferdinand, král španělský	119
Florian, vojín a mučovník	123
František Saleský, biskup	128
František Serafinský z Assissi	134
František Xaverský, apoštol Indie	141
Františka, římská vdova	148
Hedvika, vévodkyně	154
Helena, císařovna	158
Jaroslav, mučovník	161
Ignác z Loyoly, vyznavač	163
Isidor, madridský oráč	169
Ivan, poustevník	175
Jakub starší, apoštol	177
Jan Křtitel, předchůdce Páně	182
Jan, miláček Páně, apoštol	188
Jan z Nepomuku, mučovník	194
Jan Sarkander, mučovník	200
Jindřich, císař	209
Jiří, mučovník	212
Josef, pěstoun Páně	215
Julie, panna a mučovníce	220
Karel Borromejský, biskup, kardinál	226
Kateřina Alexandrijská, panna	231
Klára, řeholnice	237
Kliment Hofbauer, vyznavač	241
Kristina, mučovníce	246
Křišpin a Kryšpinian	247
Ladislav, král uherský	250
Leopold, markrabě dolnorakouský	253
Ludmila, mučovníce, patronka česká	256
Ludvík, král	263

	Strana
Sv. Marek, evangelista Páně	268
Maria Magdalena, kajícnice	273
Martin, biskup	279
Matěj, apoštol Páně	284
Methoděj, apoštol moravský (viz sv. Cyrill)	102
Michael, archanděl Páně	287
Mikuláš, biskup	290
Ondřej, apoštol Páně	294
Oldřich, biskup	298
Otilie, abatyše	302
Pavel, apoštol Páně	306
Petr, kníže apoštolů	312
Prokop, poustevník, opat	316
Rajmund z Panafortu. vyznavač	319
Rosa z Límy, panna	321
Rozalie, poustevnice	326
Rudolf, mučovník	329
Stanislav, biskup krakovský	332
Štěpán, jáhen, prvomučovník	337
Terezie, řeholnice	342
Václav, vévoda země české	349
Valentín, biskup, mučovník	355
Vendelín, opat	357
Veronika, matrona jeruzal. Jarmila	361
Vincenc z Pauly, vyznavač	364
Vít, mučovník	370
„ Vojtěch, mučovník	375
Blahoslavená Zdislava z Berků	381
Sv. Žofie, mučenice	385

